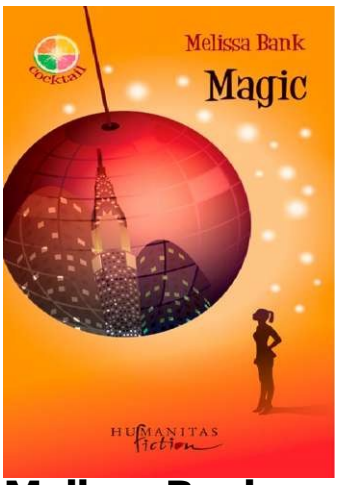

Melissa Bank

Magic

Traducere din engleză de
LIDIA IONESC

USurorii mele, Margery Bates

Stăpânul lumii

Era clar că avea să fie o zi de plajă perfectă, poate cea mai bună din toată vara, poate ultima din vacanţa noastră, iar noi aveam să ne-o petrecem la ceremonia de bat mitzvah a verişoarei mele, în Chappaqua, New York. Mama hotărâse cu săptămâni în urmă cu ce să ne-mbrăcăm, fraţii mei şi cu mine, şi acum tam- nisam îşi făcea griji că rochia mea, cumpărată special pentru eveniment, nu era destul de elegantă. O enerva nuanţa deschisă a materialului de bumbac şi nici nu-i mai plăceau floricelele albastre, brodate de mână, care o încântaseră atât de mult la magazin. Se plângea că pare cam de la ţară, dar mie tocmai de- asta-mi plăcea.

— Poate n-ar strica nişte ciorapi, a spus ea. Ai vreun dres la tine?

— Nu, i-am răspuns, în timp ce mutra mea adăuga: „De ce mi- aş fi adus dres la mare?"

Când ne-a zis că am putea cumpăra o pereche în drum spre Chappaqua, i-am amintit că singura încălţăminte pe care o aveam erau sandalele din picioare.

—Ar arăta super cu ciorapi lungi, am adăugat eu.

— Nu mai ai alţi pantofi?

— Şlapi, i-am răspuns, şi tenişi.

între timp, fratele meu mai mare s-a proptit în pragul uşii:

— Tata a spus că trebuie să plecăm.

— Haina ţi-e cumva cam strâmtă? a întrebat mama, întorcându-se spre Jack.

Dacă era aşa, eu nu mi-am dat seama, dar mama se ambalase deja, atingând acea stare pe care ea o numea de agitaţie.

— Cum e posibil să-ţi rămână hainele mici în numai câteva săptămâni? a făcut ea mirată de parcă ne confruntam cu nu ştiu ce mister de nerezolvat sau cu vreun miracol, şi nu cu un puşti care alergase şi ridicase greutăţi toată vara. Dăduse jos colăceii şi îi crescuseră muşchi în locuri unde înainte nu existau. Cam o dată pe zi mă punea să-i pipăi bicepsul încordat.

Tata a apărut în uşa camerei mele:

— Lasă-ţi haina deschisă şi gata, i-a zis el.

Jack s-a conformat, iar mama a scos un mic suspin: „Ah!"

— Hai să mergem, ne-a îndemnat tata, ceea ce însemna „Plecăm chiar acum".

Ne-am urmat comandantul spre maşină.

Fratele meu mai mic, Robert, se urcase deja în jeep şi citea *Totul despre lilieci,* îmbrăcat în costumul lui impecabil din bumbac indian cu dungi. Alături de el, pudelul nostru stătea drept şi semeţ privind prin parbriz de parcă ar fi anticipat peisajul care avea să se desfăşoare în faţa ochilor.

Mama a început să se dea de ceasul morţii să-l facă să coboare din maşină, dar Robert i-a spus:

— Vrea şi el să vină cu noi.

— Câinele s-ar simţi mai bine aici.

„Toţi ne-am simţi mai bine aici", m-am gândit eu.

— Te rog, nu-î mai face pe Albert câine, a zis Robert.

— Nu-î lua în seamă, Joyce, a sfătuit-o tata.

— Bine, a răspuns mama, pe un ton de „mă dau bătută".

Eram gata să mă urc în maşină, când mi-a zis:

— Nu ţi-ai pus furou.

Mă hotărâsem că furourile erau o formalitate fără rost, ca şi mănuşile albe pe care mama renunţase, în cele din urmă, să mă pună le port. Dar a adăugat:

— Ţi se văd toate alea.

Eram îngrozită. N-aveam pe mine decât o pereche de chiloţi albi.
— Chiar?
— Numai în soare, mi-a zis Robert, şi m-am liniştit, o bat mitzvah se sărbătorea rar afară.
— Toată lumea în maşină, a ordonat tata.
M-am aşezat cu Albert în spate, cât mai departe de mama mea cea isterică şi de tatăl meu cel nervos, deşi eram departe şi de aerul condiţionat care urma să fie pus în funcţiune de îndată ce mama avea să-şi dea seama că vântul îi ciufuleşte coafura.
între timp, fraţii mei coborâseră geamurile, iar eu şi Albert ne- ntindeam gâturile să simţim cât de cât briza.
A trebuit să închid ochii când am trecut pe lângă parcarea de lângă plajă, iar Robert s-a răsucit cu totul spre terenurile de tenis.
— Tată, dacă ne întoarcem destul de devreme, vrei să jucăm tenis?
Puteam auzi efortul pe care-î făcea tata ca să-şi îmblânzească vocea:
— N-o să ne întoarcem destul de devreme.
— Şi dacă totuşi ne întoarcem? a insistat Robert.
— Dacă ne întoarcem, l-a asigurat tata, cu mare plăcere.
Robert trecea în clasa a cincea şi probabil iar avea să fie cel

mai mărunt băiat din clasă, dar juca tenis aproape la fel de bine ca tata. Alerga după fiecare minge, indiferent dacă era imposibil de înaltă sau prea tare ca s-o poţi lovi; era căpos ca un catâr. Pe teren juca cu oricine îl invita - doamne ojate care aveau nevoie de un al patrulea la dublu, chirurgul îndesat care ţinea o ţigară aprinsă între dinţi, fetiţa care nu se putea concentra din cauza fluturilor.
Pe Garden State Parkway nimeni n-a scos o vorbă. Părinţii mei erau ţâfnoşi, probabil pentru că hotărâseră să nu mai fumeze în maşină. Robert era şi el cu fundu-n sus văzându-i, deşi din cauza lui nu mai fumau. Tot timpul îi ruga să se lase şi ei se prefăceau că s-au lăsat.
Eu eram supărată moartă văzând cum ne grăbeam spre plictiseala pe care doar o bat mitzvah putea să ţi-o ofere.
Jack părea absent; se uita pe geam. Poate că îşi imagina că e departe, la colegiul despre care tot vorbeau el şi cu tata. De câte ori îi aminteam lui Jack că mai are un an întreg până atunci, îmi spunea cât de repede va trece.
— De unde ştii? îl întrebam eu.
Dar era o întrebare care se pare că nu merita răspuns.
Rebecca, a cărei bat mitzvah trebuia s-o sărbătorim, de-abia dacă era rudă cu mine. Mamele

noastre erau verişoare de departe, dar făcuseră primii paşi în faţa aceluiaşi rând de case din West Philadelphia. Mai târziu, când familiile s-au mutat în suburbii, cele două verişoare au mers la aceeaşi şcoală particulară, tabără, colegiu. Am văzut fotografii cu ele bebeluşi cu pălării de soare, în Adantic City, puştoaice în pantaloni scurţi cadrilaţi, în Adirondacks, şi domnişoare cu ochelari de soare la Paris. Amândouă erau minione cu părul închis la culoare şi mama spunea că amândouă slăbiseră prea tare pe vremea când o adorau pe Jackie Onassis.

După părerea mea, tanti Nora era şi acum prea slabă, iar Rebecca şi mai şi. Fiind balerină, îşi ţinea umerii prea traşi în spate şi capul prea ridicat. Din când în când, aşa din senin, se pornea să facă salturi de balet; de pildă când toţi patru încercam să ne găsim maşina într-o parcare.

în iarna în care era dublură pentru rolul Clarei din *Spărgătorul de nuci,* mama a insistat să mergem şi noi la New York să-o vedem. Am întrebat-o:

— în caz că-şi rupe un picior adevărata Clara?

— Mergem pentru că o să fie amuzant. E o mare onoare pentru Rebecca să fie în distribuţie.

— încă nu-i, am comentat eu.

în timpul reprezentaţiei mi-am dat silinţa să fiu cât mai obiectivă, dar nu găseam că are vreun sens.

Tot la fel de bine ar fi putut să danseze cu un tirbuşon sau cu un tel.

La prânz, când tanti Nora m-a întrebat cum mi-a plăcut spectacolul, i-am răspuns: „Nu prea e genul meu", o replică pe care mă învăţase mama s-o folosesc în loc de „vax", dar care părea s-o afecteze pe tanti Nora ca „vaxul" meu pe mama.

Tulburată, i-am spus Rebeccăi că eram sigură c-ar fi fost mai bun baletul dacă ar fi dansat şi ea şi am adăugat înţelegătoare:

— îmi pare rău că nu te-au ales.

Nu mi-am dat seama de gafa pe care am comis-o până n-am văzut expresia Rebeccăi. Mă dispreţuia. Tanti Nora i-a aruncat mamei o privire care m-a făcut să mă simt ca atunci când se vorbeşte despre mine în prezenţa mea.

în trenul spre Philadelphia, mama se purta de parcă am fi petrecut o după-amiază splendidă. Admira cât de subţire şi delicată era Rebecca.

— E ca un trandafir cu lujer lung.

— Seamănă mai degrabă cu o şuviţă lungă de păr cu păr, am comentat eu.

Mă aşteptam ca mama să se înfurie, dar dimpotrivă, părea aproape mulţumită - nu că ar fi recunoscut aşa ceva.

— S-ar putea să vă împrieteniţi când o să fiţi mai mari.

— Nu prea cred.
— De ce nu, scumpo?
Am ridicat din umeri. I-am spus că m-a refuzat când i-am oferit o gumă de mestecat.
— Nu mestec gumă, mi-a zis. Sunt o doamnă.
Mama a găsit că nu-i nimic rău în asta. Era ceva ce ar fi putut spune şi ea. Ne-a citat un dicton din timpul tinereţii ei cu tanti Nora:
— Nu fumăm, nu mestecăm şi nu ne plac băieţii care-o fac.
Mama avea nişte povestiri pe care ni le repeta la nesfârşit. Cam
douăşcinci în total. Dacă Ie adunai, ieşeau vreo două ore din viaţa ei pe care ţinea morţiş să le ştiu.
La intrarea în New Jersey, ne-am oprit la un popas să ne dezmorţim picioarele, în timp ce mama s-a dus la toaletă.
— Arăţi super, mamă! a exclamat Robert când s-a întors de la baie.
Chiar arăta super. Cu o zi înainte fusese lingură cu maşina la Philadelphia ca să-şi vopsească părul la coafor, o hotărâre înţeleaptă, căci părul îi devenise de-acum portocaliu din cauza soarelui.
Când ne-am întors în maşină, tata, care nu prea făcea complimente, i-a spus că-i place rochia ei. Avea un imprimeu la
modă cu galben şi roz aprins.

— E rochie de designer, i-am explicat, aşa cum aflasem de la mama.

Acum, că apele păreau să se mai fi liniştit şi aerul condiţionat funcţiona, mă gândeam să-î rog pe Robert să facem schimb de locuri.

Tata, care era opusul unui snob, după spusele mamei, zicea că toate rochiile erau de designer; că doar cineva le croise.

— Dar nu Pucci, a zis mama mândră.

— A, da, i-a replicat tata, poţi împopoţona căţelul cu ea, dar deşi voise să facă o glumă mama n-a râs.

Am rămas pe locul meu. Am mângâiat blana neagră şi pufoasă a lui Albert şi, privind în ochii lui trişti, i-am spus:

— Ştiu prea bine cum te simţi.

Eram la bifurcaţia cu drumul spre Chappaqua, când mama s- a întors la mine şi a zâmbit într-un fel care nu avea nimic de-a face cu fericirea. Era modul ei de a ne cere să zâmbim, fără să rişte exact opusul; cel puţin din partea mea.

înainte de a intra în sinagogă ne-a zis, de parcă ar fi făcut reclamă la familia noastră:

— Sunt atât de mândră de voi toţi!

Sinagoga era de două ori mai mare decât cea la care mergeam noi şi slujba părea de zece ori mai

lungă, fiind aproape în întregime în ebraică, limbă pe care n-o cunoşteam.

în cele din urmă, Rebecca a urcat pe podium, mergând mai mult în vârful picioarelor. Părea bucuroasă că se află acolo sus, în rochia ei roz de sifon, cu ciorapi albi şi balerini negri. Avea părul strâns la spate într-o coadă simplă, legată cu o panglică roz de satin, dar ai fi zis că poartă o aură, după cum o sorbea mama din ochi. Rebecca s-a uitat câteva clipe în public, la familia ei, prietenii ei şi cei ai familiei şi la toţi habotnicii care preferaseră să petreacă cea mai frumoasă zi din toată vara înăuntru. Mi-a trecut prin cap că poate ea ne consideră publicul ei şi ar fi dorit să danseze în faţa noastră rolul Clarei, pe care-î
învăţase cu atâta trudă.

S-a uitat apoi în jos spre Torah pe care rabinul o despachetase şi o derulase şi a început să citească cu voce tare. Tot timpul am sperat că nu va ţine prea mult, dar m-am înşelat. Părea că are de gând să ne-o citească pe toată.

învăţase probabil cum să pronunţe cuvintele ebraice, dar se vedea de la o poştă că habar n-are ce înseamnă. Citea cu intonaţie zero, de parcă ar fi recitat traducerea în ebraică a unei cărţi de telefon sau a unei reţete de supă, singura ei formă de

intonaţie fiind o pauză la sfârşitul unei liste sau a unor ingrediente.

în schimb, mama, care ştia câtă ebraică ştiam şi eu, părea complet captivată. Şi chiar dădea din când în când din cap ca şi cum găsea un pasaj sau altul deosebit de profund şi mişcător.

Limba ebraică nu era singurul lucru pe care mama se prefăcea că-î ştie. Când am tras-o de mână ca să mă uit la ceas şi am făcut o mutră care însemna „mor" şi-a lăţit gura într-un zâmbet. Apoi a început să mă ţină de mână de parcă eram îndrăgostite.

Nu-î vedeam pe tata, dar lui probabil îi făcea plăcere o slujbă care ţinea atât de mult. Devenise mai credincios de la moartea bunicului. înainte mergea cu noi la sinagogă numai de sărbătorile mai importante, dar acum îl mai apuca şi vineri seara. Se ducea cum se duc ortodocşii, deşi se îndrepta spre sinagoga reformată, cea mai puţin religioasă dintre toate. De obicei se ducea şi mama cu el, dar într-o seară s-a dus singur. L- am urmărit de la fereastra camerei mele şi era ciudat să-î vezi cum înaintează de unul singur pe strada suburbiei noastre, pe sub streşinile întunecate.

M-am simţit atât de uşurată când s-a terminat slujba, că am lăsat-o pe mama să mă pupe. Apoi a venit timpul pentru ceea ce ei numeau prânz în loc de gustare.

Sala de mese era decorată cu perdele roz, covoare roz, feţe de masă roz, iar trandafirii roz din mijlocul meselor erau înconjuraţi de un tutu tot roz. Până şi aerul părea roz.

Mama a găsit cartonaşul roz pe care erau numele meu şi numărul mesei. M-a anunţat, ca şi cum ar fi fost *„o veste* mare", că stăteam cu Rebecca şi al ţi copii de doişpe, treişpe ani la masa nr. 13. Ca toţi adulţii, şi mama credea că vârsta apropiată era tot ce aveau nevoie copiii pentru o prietenie instantanee.

I-am spus că sper să stea şi ea printre alţii de patruşunu şi patruşdoi de ani.

Am reperat masa nr. 13 la marginea ringului de dans, dar nu m-am grăbit să ajung acolo, dând ocol încăperii de parcă n-aş fi ştiut unde e locul meu.

Când m-am aşezat, Rebecca nici n-a ridicat privirea. Mi-am închipuit-o spunându-i maică-sii:

— Trebuie neapărat să stea şi Sophie cu noi?

Băiatul de lângă ea semăna cu unu' de la şcoală de la mine de care îmi plăcea mult, Eric Green - blond şi cu gropiţe - şi cred c-o fi întrebat-o cine sunt, căci am auzit-o pe Rebecca spunându-i „Verişoara mea", pe un ton care suna mai degrabă a „Nimeni".

Dirijorul orchestrei i-a invitat pe scenă pe bunicii Rebeccăi să spună rugăciunea deasupra lumânărilor.

— Aplauze pentru bunicul Nathan, a spus el, în timp ce orchestra cânta *Light my fire.*

Am simţit că-i momentul să-mi mănânc rulada. Apoi o fată cu un colier din litere care formau cuvântul „Alyssa" m-a întrebat de unde sunt.

— Din Surrey, Pennsylvania, i-am răspuns eu. Chiar la marginea Philadelphiei.

— Am fost în Pennsylvania, în ţinutul olandez, mi-a spus ea. Ştii, la Amish.

Fusesem şi eu acolo şi aş fi vrut să-i spun asta, dar mi-a întors spatele, de parcă dacă locuiam în Pennsylvania, şi nu în New York eram chiar mai ciudată decât oamenii ăia scorţoşi cărora religia le interzice să conducă maşini şi să poarte fermoare.

— Cine merge la bat mitzvah lui Lori? i-a întrebat Alyssa pe cei de la masă.

Am simţit o strângere de inimă pentru că nu fusesem invitată şi eu la bat mitzvah unei fete pe care nici măcar n-o cunoşteam.

îmi venea să mă ridic şi să plec, dar n-a mai fost nevoie. Orchestra a trecut de la *Hava Nagila* la *Jeremiah Was a Bullfrog* şi toţi s-au ridicat să danseze. Am observat că toate fetele purtau ciorapi; probabil aveau şi furouri.

Mâneam rulada de pui şi mă uitam la ei.

Era clar că Rebecca se considera regina petrecerii, dar graţia care îi era de folos la balet o părăsise la rock'n'roll. Poate nu era obişnuită să danseze cu călcâiele pe pământ. în orice caz, păşea ca o majoretă la paradă sau, m-am gândit eu, ca spărgătorul de nuci în *Spărgătorul de nud*.

Băiatul care semăna cu Eric Green dansa chiar la fel ca el. Abia dacă se mişca, cu excepţia capului, pe care şi-î tot smucea ca să-şi dea din ochi bretonul prea lung. Fredona din când în când câte un vers, ca de pildă *Joy to the fish.es in the deep blue sea.*

Stătea pe loc, în timp ce Alyssa dansa în jurul lui. Am studiat- o, încercând să memorez cum se scutură şi se roteşte. Apoi mi- am amintit că am încercat şi eu mişcările astea în faţa oglinzii din dormitorul părinţilor mei şi am descoperit prăpastia enormă dintre felul cum aş fi vrut să arăt când dansam şi cum arătam de fapt.

M-am ridicat să văd ce mai fac fraţii mei. Dar Robert, la masa copiilor, le arăta trucul cu moneda care dispare, iar Jack stătea între două fete. Una cu păr ondulat şi ochelari îl făcea să râdă, iar cealaltă, foarte drăguţă, îşi bâţâia tocul înalt în ritmul muzicii. Mi-am dorit ca măcar o dată să prefere fata glumeaţă, dar l-am văzut invitând-o la dans pe cealaltă.

Aproape că m-am izbit de tanti Nora, care saluta invitaţii de la masa optzeci şi ceva. Purta o rochie bleu-deschis fără mâneci şi avea părul prins într-un coc, plus breton. Părea că încearcă să arate ca Audrey Hepburn şi reuşea un pic: amândouă aveau un aer fragil, deşi al lui tanti Nora era din cauză de stres, iar al lui
Audrey din inocenţă.
Tanti Nora a scos un ţocăit şi m-a strâns de umăr, gest care aducea mai puţin a afecţiune, şi mai mult a constatare - nu era un „îmi place de tine," ci „Eşti fiica unei vechi prietene".
Ştiu că ar fi trebuit să spun vreo chestie de bun-simţ, aşa cum m-a învăţat mama, dar n-am reuşit să-mi aduc aminte nimic, aşa că i-am zis un banal „Mulţumesc că m-aţi invitat".
— Mulţumesc c-ai venit, mi-a spus ea cu o voce lătrată.
Tanti Nora suferea de sinuzită cronică.
— Cu plăcere, i-am răspuns, şi am întrebat-o unde stăteau părinţii mei, iar ea mi i-a arătat.
Fiind judecător, tata era expert în a-şi goli faţa de orice expresie. Totuşi, puteam să jur că nu-i plăcea de omul care vorbea cu el. Am pornit agale spre ei.
— Am dreptate, sau am dreptate? l-am auzit pe om spunând, şi atunci tata m-a observat şi a întrerupt conversaţia, scuzându- se.

— Cum merge? m-a întrebat în şoaptă.
— Rău, i-am răspuns. Foarte rău.
S-a ridicat şi m-a luat de după umeri. Ne-am dus un pic mai încolo.
— Vrei să dansezi? m-a întrebat.
Orchestra cânta *The Impossible Dream.*
— Asta-i cam *schmaltzy,* i-am zis eu.
— Ştii ce înseamnă *schmaltz?*
— Credeam că ştiu.
— Grăsime de pui, m-a lămurit el.
Mi-a spus că oamenii o întind pe pâine şi c-ar trebui să mergem la un restaurant evreiesc ca să gust şi eu.
— N-am putea merge chiar acum? i-am sugerat.
M-a luat de mână şi l-am lăsat să mă conducă de jur împrejurul ringului pe muzica cu iz de grăsime de pui.
Când ne-am întors la masă mi-a zis să mă aşez pe scaunul lui şi a plecat să-şi caute altul, lăsându-mă între domnul „Am dreptate" şi actriţa în care se transformase maică-mea.
— Bu-nă, a răsunat vocea ei, precum o sonerie în doi timpi. Ea e fiica mea, Sophie, i-a informat pe cei de la masă.
— Bună ziua, le-am spus.
— Te distrezi? m-a întrebat apoi.

— Grozav, i-am răspuns, şoptindu-i în continuare ca să mă audă numai ea. Toată lumea-i îmbrăcată mai elegant decât mine.
Zâmbetul i-a dispărut - punct ochit, punct lovit.
Nu şi-a dat seama că o tachinez, până când nu i-am propus să luăm maşina şi să pornim în căutarea unui dres.
Tata şi-a tras un scaun lângă mine.
L-am întrebat dacă a terminat de mâncat.
— Serveşte-te, scumpo, m-a îndemnat el.
Ascundeam într-un şerveţel ce mai rămăsese din puiul tatei, când tanti Nora a venit la masă şi toţi s-au uitat la ea.
— Vrea cineva să danseze Hokey Pokey?
Mama voia şi au plecat amândouă braţ la braţ.
Le-am văzut cu Rebecca pe ringul de dans în timp ce mă furişam spre ieşire. Solistul cânta „Du-ţi piciorul drept în faţă şi scutură-î bine", şi toate trei îi dădeau ascultare împreună cu toţi ceilalţi, fără să se întrebe: De ce? De ce mi-aş duce piciorul drept în faţă şi l-aş scutura bine?
în parcare, i-am dat drumul lui Albert din maşină şi i-am turnat apă în castron.
— îţi plângi de milă? i-am spus, hrănindu-î cu rămăşiţele de pui. Dar n-ai habar ce norocos eşti.
îi puneam lesa, când am auzit o voce:
— Sal'tare!

Era băiatul care semăna cu Eric Green.
— Hei, i-am răspuns.
— Sunt Danny, s-a prezentat el. Ai cumva o ţigară?
— A! am exclamat.
Câteva fete din clasa mea încercaseră să fumeze într-o noapte într-o tabără de cercetase. Eu niciodată. M-am uitat spre intrarea în sinagogă şi în jurul nostru, în parcare. Eram singuri.
— S-ar putea să fie un pachet în torpedou. Dar nu văd chibrituri. Am eu chibrituri.
I-am dat două ţigări. Şi-a păstrat una şi pe cealaltă a pus-o după ureche, ca pe un creion.
A mers cu mine şi cu Albert, pe marginea cu iarbă a parcării, până am trecut de maşini. îşi plimba mâna de-a lungul gardului viu. Mi-a venit în minte unica după-amiază când Eric Green m-a condus de la şcoală până acasă şi mi-a spus: „îmi place de tine".
— Pudelii sunt deosebit de inteligenţi, nu-i aşa? m-a întrebat Danny.
— Nu ştiu cum sunt alţii, dar Albert e un geniu.
— Ştie să facă niscaiva trucuri?
— Trucurile sunt sub demnitatea lui, am afirmat eu.
I-am mai spus că numele îi vine de la Albert Einstein - idolul lui Robert - şi Albert Camus - al lui Jack.
Soarele scânteia pe maşini, şi în lumina strălucitoare am văzut că băiatul ăsta semăna mai puţin cu Eric

decât mi se păruse. Mi- am dat seama că Danny e mai mare.
Mi-a spus că e într-a opta şi şcoala lui particulară deja începuse.
— întotdeauna începe devreme, a adăugat el amărât.
Din cauza asta pierduse ultima zi de tabără de hochei.
Era cât pe ce să spun: „Mare nenorocire dar mi-era că sună de parcă m-aş fi bucurat.
Cu cât înaintam, tufişurile se mai răreau şi de cealaltă parte se vedea câmpul. în dreptul unui dâmb începea o cărare.
— Vrei să...? m-a întrebat Danny.
— OK, i-am răspuns.
L-a luat pe Albert de lesă şi a trecut primul, apoi mi-a întins mâna să mă ajute. M-a sprijinit să nu alunec pe cărarea pe care era mai mult noroi decât iarbă.
— Eşti bine? m-a întrebat.

Am dat din cap.

Nu părea dispus să-mi dea drumul la mână şi de câte ori se uita la mine mă furnica peste tot - nu furnicături din alea mici, ca atunci când îţi amorţeşte un picior, ci ceva unic şi continuu, ca atunci când visezi că zbori.

Iarba bătătorită formase o cărăruie. Ce ni se păruse un câmp frumos nu era decât teren viran. O

pătură ponosită şi câteva cutii de bere ruginite înconjurau cenuşa şi beţele arse ale unui vechi foc de tabără. Dar chiar şi aşa, soarele lumina copacii, şi buruienile, şi florile. Mai era zumzetul gângă- niilor care bâzâiau la unison, când mai tare, când mai încet.

Danny şi-a aprins o ţigară şi-a spus: „Nu pot să cred că a trecut vara", şi am auzit în vocea lui ceva ce aveam să simt şi eu peste o săptămână, când începea şcoala. Vara părea acum departe.

— Ai pe cineva? m-a întrebat Danny scoţând un rotocol de fum.

M-am gândit din nou la Eric Green, care nu mai vorbea cu mine.

— Momentan nu, i-am răspuns.

La picioarele mele Albert adulmeca ceva ce semăna cu degetul mare al mănuşilor de culoarea pielii pe care le folosea Jack când diseca rechini în subsol.

Simţeam ochii lui Danny aţintiţi asupra mea şi, deşi stăteam la umbră, m-am gândit la ce mi-a spus Robert, că rochia mea era transparentă în lumina soarelui. M-am simţit dintr-odată stingherită şi nervoasă.

— Ar trebui să ne întoarcem.

Nu s-a mişcat; spera, poate, să mă răzgândesc. Şi-a folosit prima ţigară ca să o aprindă pe a doua.

Am reuşit să fac să-mi sune vocea normal, deşi simţeam tremurul pe care-î ascundea, şi i-am spus lui Albert: „Hai să mergem*.

Am încercat să mă prefac că nu sunt grăbită, dar eram, şi
Danny m-a urmat. După un timp ieşisem de pe cărare. Călcam pe buruieni. Tufişuri ghimpoase îmi zgâriau picioarele. în cele din urmă am zărit parcarea prin gardul viu. Am ieşit în spatele sinagogii, unde erau doar camioneta de catering şi autocamionul de întreţinere.
Am încetinit puţin şi acum mergeam unul lângă altul. Vedeam în depărtare invitaţii plecând. Câţiva copii neastâmpăraţi fugeau de colo-colo, în timp ce părinţii lor stăteau de vorbă. Tatăl Rebeccăi, având în mână un buchet de pe masă înconjurat de un tutu, o ajuta pe bunica ei să urce într-o berlină. L-am văzut apoi pe tata. Fuma lângă maşină.
Instinctiv m-am ghemuit în spatele unui Cadillac şi Danny s-a ghemuit lângă mine.

— E tata, i-am explicat.

— Vrei să văd dacă mai e acolo? m-a întrebat Danny după câteva minute.
S-a ridicat în picioare.

— Cum arată?

— E înalt şi are un costum gri-închis.

— Nu-mi dau seama.

M-am ridicat şi eu. Nu-Î mai vedeam.
Când l-am băgat pe Albert în jeep, am observat că are noroi pe labe şi l-am şters cu o cârpă.
Danny a luat cârpa şi mi-a şters noroiul de pe sandale, trăgându-mi şi un fir de iarbă de sub călcâi.
Când mi-a deschis uşa sinagogii, credeam că o să-mi ceară adresa ca să-mi scrie, dar tot ce a spus a fost: „Mulţumesc pentru ţigări".
M-am simţit uşurată şi apoi dezamăgită.
în hol, Alyssa s-a repezit la Danny.
— Tata e aici, i-a spus, săgetându-mă cu privirea.
Mă întrebam dacă era prietena lui sau doar dorea să fie. Una din două.
Lui nu prea părea să-i pese că-i supărată. Mi-a spus:
— Ne mai vedem, şi a urmat-o în parcare.
Jos, în palatul roz, Robert şi Jack stăteau cu tata la o masă de pe care fusese strâns totul, inclusiv buchetul din mijloc.
— Du-te şi anunţ-o pe mama că plecăm, mi-a spus el.
Mama stătea de vorbă cu o doamnă cu pălărie de paie cu borul mare şi panglică galbenă.
— Ea e fiica mea, Sophie, m-a prezentat mama, cu cea mai falsă voce posibilă.
— Câţi ani ai? m-a întrebat doamna.
— Doisprezece, i-am răspuns.

A scos un sunet drăgăstos, de parcă nu ştiu ce mare chestie ar fi fost.

— Şi când îţi sărbătoreşti bat mitzvah?

Eram gata să-i spun că niciodată, când a intervenit mama:

— Chiar acum facem aranjamentele.

M-a şocat să o aud pe mama minţind, dar n-am dat-o de gol. Mi-am amintit cum zicea toată lumea: „Rebecca va fi greu de depăşit. Nimeni n-o s-o întreacă pe Rebecca**.

Doamna a chicotit şi a zis: „E tare drăguţă".

în maşină, mama mi-a spus să mă aşez în faţă şi n-a mai scos un cuvânt până n-am ajuns pe autostradă.

— Unde ai fost?

— L-am plimbat pe Albert.

— L-a plimbat pe Albert, a repetat Robert ca să-mi ia apărarea.

— Vorbesc cu Sophie, Robert, i-a spus mama fără să se întoarcă, apoi a continuat: Ai fost plecată mai bine de o oră.

Mă întrebam ce bănuieşte, apoi mi-am dat seama că nu bănuia nimic. Era doar supărată că dispărusem.

— Nu cred că mi-a simţit cineva lipsa. Nimeni de la masă n-a vorbit cu mine.

— Nu despre asta-i vorba.

Am trecut pe lângă trei ieşiri de pe autostradă, până să mă lămurească despre ce era vorba. Fusesem

invitată, spunea ea. Eram un membru al familiei. Şi i-a dat înainte, fără ca motivul
supărării să reiasă din predica ei.

Ştiam că în cele din urmă va trebui să spun că-mi pare rău, fără să ştiu de ce şi fără să-mi pară. Dacă nu spuneam, mama avea să tot vorbească, din ce în ce mai furioasă, până când avea să obosească şi să se simtă jignită. Atunci va lua tata cuvântul.

— îmi pare rău, am spus.

— Ştiu că-ţi pare rău.

Mama m-a sărutat, şi din momentul ăla m-am simţit un pic mai puţin înghesuită. A început s-o laude pe Rebecca pentru performanţa ei minunată. Apoi, vorbind aproape numai pentru sine, a spus că nici măcar nu începuse să facă planuri pentru bat mitzvah mea.

M-am uitat la mama. M-am uitat la tata. Doar fusese totul hotărât. însă nu era momentul să încep o discuţie, deoarece se presupunea că am remuşcări.

La o staţie de benzină am trecut din nou în spate, lângă Albert. Am închis ochii şi am început să mă gândesc la Danny. Uitasem că eram stânjenită şi speriată. îmi aminteam cum mi-a luat mâna. Cum a spus „Nu pot să cred că a trecut vara", cuvinte care sunau acum ca o declaraţie de dragoste.

Când m-am întors acasă după prima zi în care am rătăcit prin Şcoala Medie Flynn, am primit vestea

că am fost înscrisă la clasa de ebraică, obligatorie înainte de legământul bat mitzvah. Mama se simţea uşurată. îi fusese teamă că s-au dus prea târziu, dar până la urmă s-a găsit loc şi pentru mine.

în seara aia subiectul conversaţiei a fost fotbalul universitar. Jack voia să intre în echipă. Toţi eram surprinşi. Jack făcea fotografii, picta, scria povestiri şi juca în piese de teatru. Fusese şi în echipa de hochei pe gheaţă, dar numai în echipa liceului.

Părinţii mei se împotriveau - va fi prea ocupat având în vedere că se pregăteşte să intre la colegiu, spuneau ei -, dar Jack îşi susţinea hotărârea cu argumente şi cu pasiune. De pildă, spunea că intrând în echipa de fotbal va demonstra că este bun la toate etc. şi s-ar putea chiar să-i crească şansele la admitere.

Tata părea bucuros să-i dea dreptate şi m-am gândit că ar fi un moment potrivit să spun şi eu că nu voiam bat mitzvah. Dar buna lui dispoziţie s-a răsfrânt asupra lui Robert: i-a propus să meargă după cină pe terenul de tenis public şi să schimbe câteva mingi.

De bucurie, Robert s-a ridicat imediat de la masă ca să se schimbe şi ajunsese pe la jumătatea scării, când l-a strigat mama:

— Robert?

S-a oprit:

— Pot să mă ridic de la masă?

— Da, i-a răspuns mama şi a profitat de ocazie ca să-mi ceară mie să le aduc ţigările.

Nu-i venea să le ceară în prezenţa lui Robert, care tot timpul le vorbea despre moartea lor iminentă din cauza fumatului.

Se limitau la trei ţigări pe zi, dintre care pe cea mai bună şi ultima o fumau împreună, după cină, la cafea. Trecuseră la ţigări Carleton lOOs ca să se bucure că fumează mai puţin. Şi le ţineau la subsol. Deranjul de a le aduce îi făcea - chipurile - mai conştienţi de fiecare ţigară, dar eu nu vedeam cum, din moment ce deranjul era numai al meu.

La asta mă gândeam în seara aia şi în fiecare seară în care coboram scările spre ceea ce mai numeam încă sala de jocuri, deşi nu jucam nimic niciodată acolo, cu excepţia unor rare partide de ping-pong. Fileul mai era şi acum întins, dar identitatea mesei era ascunsă sub mormanul de lucruri inutile, care erau de altfel îngrămădite în tot restul sălii de jocuri.

Am călcat peste halterele lui Jack, am ocolit cărţi şi cutii înconjurate de obiecte care nu puteau fi stivuite, ca de pildă un telefon cu firul tăiat. Doar bucătăria mea de jucărie fusese lăsată intactă şi din frigider am scos ţigările ascunse în congelator. Mama

lăsase bucătăria exact aşa cum fusese, ceea ce mă făcea să mă întreb dacă nu cumva spera ca într-o bună zi să mă apuc din nou de făcut prăjituri şi plăcinte imaginare pentru ea şi tata.

Toată lumea era pe verandă, ai mei fiecare pe câte un şezlong, iar băieţii pe un scaun dublu, lăsându-mi şi mie un taburet. Dar nici o piesă din mobila pentru terasă nu era confortabilă. Era din metal, iar când te ridicai, modelul îţi rămânea imprimat pe pulpe ca nişte ciorapi de plasă.

Robert se schimbase în alb, dar bucuria că va juca tenis dispăruse. Stătea mohorât şi tăcut, cu ochii la cele două ţigări pe care le pusesem pe masă.

Când tata s-a întins s-o ia pe-a lui, Robert a închis ochii şi a spus: „Nu pot privi aşa ceva". Vocea lui era seacă, ca întotdeauna, când le vorbea părinţilor despre viitorul lui ca orfan.

Ca şi cum asta ar fi rezolvat problema, mama l-a întrebat:

— N-ai prefera să te scuzăm?

A clătinat din cap, s-a ridicat şi a ieşit, lăsând neînceputǎ budinca de ciocolată, în semn de protest. Albert l-a urmat.

Tata i-a aprins mamei ţigara şi apoi pe-a lui. Ca într-o reverie, a ţinut o clipă chibritul aprins înainte să-î pună în scoica de râu care servea drept

scrumieră. L-am privit trăgând încă un fum şi apoi i-am anunţat:

— Am hotărât să nu am bat mitzvah.

Tata s-a întors la mine, cu o mână la ceafă, într-o încercare vană de confort. Era obişnuit cu oameni care îşi pledau cauza în faţa lui şi aştepta să fac la fel.

Jack părea amuzat, aşa că am încercat să-mi imaginez că nu-i acolo. în cursul verii devenise un aliat mai puţin de nădejde; începuse să se considere mai mult consilier decât tovarăş de tabără şi mai mult părintele mai tânăr decât fratele mai mare.

Mama se uita când la mine, când la tata. începuserăm să ne cam certăm în ultima vreme - de două ori în săptămâna aia o trimisesem pe ea jos la congelatorul de jucărie - şi, deşi mă pârâse tatei, el a trebuit să vadă cu ochii lui ca să se convingă. Mi-a trecut prin cap că mama spera ca asta să fie o ocazie numa' bună.

M-am străduit să fiu calmă.

— Singurul motiv pentru care aş face-o ar fi un câştig material, am mărturisit gândindu-mă, cu un junghi în inimă, la combina pe care Jack o primise de la părinţi de bat mitzvah. în concluzie, am continuat, mi se pare reprobabil.

După un moment de tăcere, tata mi-a făcut semn să continui, îmi ziceam în gând: „N-ai auzit c-am spus

«în concluzie? Dar am clătinat din cap ca şi cum mă hotărâm pe care dintre argumentele mele puternice să-î abordez în continuare.

— Nu ştiu în ce cred. Aşa că nu consider că trebuie să mă urc pe o scenă şi să mă prefac că ştiu.

Vocea lui Robert s-a auzit de după uşa cu plasă: „Beema". Cunoştea termenul corect pentru scena dintr-o sinagogă pentru că, spre deosebire de mine şi de Jack, frecventase şcoala ebraică de când era la grădiniţă. îi plăcea. Singurul motiv pentru care nu mai mergea anul ăsta era că fusese ales să fie meditatorul celor mai puţin străluciţi decât el.

Ne-am întors toţi să-î privim, o mică siluetă în alb.

— Ştiţi ce sunt cilii? a întrebat el.

Tata a oftat:

— Vorbim despre ceva important, scumpule.

Robert scrisese Societăţii americane pentru studiul cancerului şi Asociaţiei americane pentru bolile de plămâni ca să ceară ajutor şi adesea cita din broşurile pe care i le trimiseseră.

— Cilii sunt nişte peri mici care ţin plămânii curaţi, ne-a lămurit el. Când fumezi îi paralizezi.

Mama i-a spus:

— De ce nu vii afară să-ţi termini budinca?

— Ai auzit ce-am spus? a întrebat Robert.

— Am auzit, scumpule, l-a asigurat tata şi s-a întors din nou spre mine ca să continui.

Mă gândeam să spun: „Bat mitzvah pentru mine ar însemna tot ceea ce nu accept". Dar ştiam că tata ar spune: „Ca de exemplu?", şi eu nu mă gândisem la un exemplu. îmi adunam curajul să spun: „Hotărârea mea e definitivă", când a intervenit mama.
Dacă puţin mai înainte dorise ca tata să fie martor la sfidările mele, îmi dădeam seama că acum nu mai dorea.
— Cândva îţi plăcea şcoala ebraică, a spus ea.
— Asta era într-a-ntâia, i-am amintit.
Era adevărat că îmi plăceau învăţătoarea - domnişoara Bell -, şi cântecele ca *Lasă poporul men să plece* , şi povestirile despre gelozie, dar era tot atât de adevărat că eram aşa de mică, încât când domnişoara Bell ne vorbea despre Dumnezeu ca fiind Tatăl nostru, credeam că se referă la tatăl meu.
Toţi patru ne uitam acum la tata. Aşteptam verdictul. Nu ştiam ce avea de gând să spună. Te surprindea, căci era într-adevăr foarte corect.
— Lăsaţi-mă să vorbesc cu Sophie, a spus el.
Jack şi mama l-au urmat pe Robert în casă.
Ţigara tatălui meu ajunsese acum la filtru şi trăgea un ultim fum. Vedeam pe faţa lui că-i părea rău. Poate se gândea deja la toate orele care îl despărţeau de următoarea ţigară.
— Se pare că te-ai hotărât, a constatat el.
Abia am putut să îngaim:

— Am stat şi m-am gândit mult.
— Te-ai gândit? m-a întrebat el. E o hotărâre destul de grea ca s-o iei de una singură.
— îmi dau seama, l-am asigurat.
Nu prea suna bine. Mi-am dat seama că tocmai am repetat o frază pe care o rostea el adesea în conversaţii.
S-a uitat ţintă la mine şi a zis:
— A avea o bat mitzvah este un lucru important pentru un evreu.
Am auzit în vocea lui impactul neaşteptat al hotărârii mele: mă despărţea nu numai de mama, dar şi de el, şi poate şi de fraţii mei. Mă gândeam la povestea cu Moise, care despărţise Marea Roşie şi îmi vedeam familia în siguranţă pe malul îndepărtat, făcând din mână, în timp ce eu mă înecam cu soldaţii faraonului. Abia îl mai puteam auzi pe tata de vuietul apei.
îmi spunea că bat mitzvah este ceremonia prin care se recunoaşte că ai ajuns adult.
— încă mi-o mai aduc aminte pe a mea. Nu mi-a plăcut să studiez în vederea ei, a adăugat. Dar nimănui nu-i place.
„Lui Robert o să-i placă", mă gândeam eu.
Vocea tatei a sunat mai normal când mi-a spus:
— Bat mitzvah ta nu va trebui să semene cu a Rebeccăi. Mă privea în continuare. Dar nu vom face

nici un plan până nu ne spui tu. Mi-ar plăcea totuşi să încerci să te duci la şcoala ebraică.
Suna mai mult a rugăminte decât a ordin.
Mă liniştise tonul lui respectuos şi am spus: -OK.
— Bine.
Au mai trecut câteva clipe până să-mi dau seama că fusesem de acord să merg la şcoala ebraică.
Atunci a apărut mama în pragul uşii.
— Vreţi un fruct sau altceva?
— Da, a spus tata. Mi-ar plăcea o pernă pentru blestematul ăsta de şezlong.
— Poate la anul, a spus mama. Robert te aşteaptă, i-a amintit apoi.
Tata s-a uitat la mine.
— Ne-am înţeles, scumpo?
Şi i-am răspuns că da.
Mama m-a dus cu maşina la şcoala ebraică. L-a luat şi pe Albert cu noi, ca să mă simt mai bine, şi mi-a spus că nu i-ar strica puţină muzică. Asta însemna că pot să deschid radioul pe ce post vreau eu.
I-am mulţumit.
Am mers în tăcere. Soarele era puternic, iar cerul de un albastru senin, şi mi-am amintit locul ăla părăsit şi pe Danny spunând: „Nu-mi vine să cred că a trecut vara".
Am cotit pe aleea lungă care ducea spre sinagogă.
Nu arăta rău dacă-ţi acopereai ochiul stâng şi nu

vedeai decât partea veche unde erau birourile. Aripa nouă era urâtă - un tunel ca un submarin cu săli de clasă şi templul cu ferestre trapezoidale cu vitralii. Chiar la intrare mama mi-a spus:

— Ştii că tanti Nora şi cu mine n-am avut voie să avem bat mitzvah. Pe atunci era numai pentru băieţi.

I-am aruncat mamei o privire goală şi i-am spus că nu văd legătura.

Mi-a zâmbit cam forţat:

— Vin deci să te iau la cinci jumate.

— Pa, am rostit cu vocea mea cea mai amărâtă.

După ce am închis uşa, m-a strigat:

— Sophie!

Şi mi-a trecut prin cap că poate îmi va spune ceva care să mă consoleze sau chiar: „Nu vreau să suferi, hai să plecăm".

Spre deosebire de tata, ea era în stare să-şi schimbe starea de spirit.

— Nu-mi mulţumeşti că te-am adus cu maşina?

Sala de clasă era nou-nouţă şi modernă - cu pupitre în formă de petale, un luminator şi litere ebraice în culori fluorescente agăţate deasupra tablei -, probabil o încercare de a ne face să gândim că ebraica e grozavă. De fapt încăperea îmi amintea de versiunea Muzak a unui cântec rock. M-am aşezat pe ultimul scaun din ultimul rând, ca să fiu cât mai aproape de uşă.

învăţătorul scria pe un carnet şi părea că a uitat de duzina de copii de doişpe şi treişpe ani din faţa lui. M-am salutat pe muteşte cu cei pe care îi ştiam de la şcoala obligatorie, chiar şi cu Leslie Liebman, ale cărei mâini erau încrucişate pe bancă, ceea ce însemna că toate-s bune.
Clopoţelul a sunat şi, exact când începuse să pară ciudat că nu-şi începe lecţia, învăţătorul s-a ridicat. îşi scrise numele pe tablă şi s-a întors spre noi.
— Sunt moreh Pinkus.
Sunt sigură că toţi am crezut că „moreh" e prenumele lui şi eram surprinşi că ni-î spune. Abia la a doua lecţie am aflat că „moreh" înseamnă învăţător în ebraică.

Vorbea foarte lent, cu un accent pe care nu l-am recunoscut şi care putea fi israelian. Avea probabil peste treizeci de ani, dar părea mult mai bătrân, aşa cum se întâmplă de multe ori cu cei foarte religioşi. Era aproape chel, ceea ce mă făcea să mă întreb dacă-şi lipeşte yarmulka de ţeastă. Părea că-şi târăşte picioarele, din cauză că pantalonii costumului îi erau prea lungi. Aş fi crezut că era ortodox, dar nu avea cârlionţi lungi peste urechi sau barba care, gândeam eu, era obligatorie.

După ce s-a prezentat, moreh Pinkus a răsfoit printre hârtii şi a scos una care s-a dovedit a fi lista elevilor. A citit-o, dar chiar şi aşa ezita înainte de a

vorbi. Mi-a trecut prin cap că sau nu se bizuie pe vocea lui, sau nu-i place.

M-a strigat pe mine prima:

— Applebaum Sophie?

— Aici, am răspuns eu.

M-a privit lung, făcându-mă să mă întreb dacă nu cumva ghicise cât de tare aş fi dorit să nu fiu acolo. Dar a procedat la fel cu următoarea persoană şi cu următoarea - strigându-le numele, studiin- du-le chipul - până când a strigat: „Muchnick Margie", şi n-a răspuns nimeni.

Era posibil să se fi retras sau să fi fost în altă clasă, şi speram că e sau una, sau alta. Muchnick Margie era una dintre fetele care locuiau pe sau aproape de Foxrun Road, erau numite Vulpile şi, deşi eu nu eram una dintre victimile lor predilecte, nimeni nu era imun. Mă porecliseră Sofa şi mă torturau în legătură cu Eric Green.

Moreh Pinkus a repetat:

— Muchnick Margie?

— Aici, a spus ea intrând pe uşă.

în mod inexplicabil, s-a aşezat în banca de lângă mine.

Margie era scundă şi îndesată, îmbrăcată într-o bluză lăbărţată, blugi şi bascheţi negri. Avea faţa rotundă şi părul roşu despărţit în două codiţe ciufulite. Genele şi sprâncenele îi erau aproape albe,

iar ochii de un maro gălbui, cum îmi imaginam că ar avea o vulpe.

Nu am băgat-o în seamă şi nici vorbă s-o salut, cum făcusem cu celelalte (in)amice ale mele. Mă prefăceam că n-o văd, ca de fiecare dată când mă întâlneam cu oricare dintre Vulpi.

A urmat o tăcere stânjenitoare, în timp ce moreh Pinkus o aştepta să-şi ceară scuze. Apoi a privit din nou lista şi a citit numele următor.

Ca şi cum dorea să compenseze mojicia lui Margie, Leslie Lieberman l-a ajutat pe moreh Pinkus să distribuie manualele noastre de *Ebraică 1.*

Margie l-a răsfoit în grabă şi a exclamat:

— Fascinant!

Moreh Pinkus s-a dus la tablă şi a scris alfabetul ebraic, încet, încet, încet, şi ne-a spus cum se numeşte fiecare literă în parte. Pronunţa sunetul ei şi aştepta să repetăm după el.

Era cald, şi moreh Pinkus şi-a scos jacheta şi a pus-o pe spătar. Când s-a întors la tablă am văzut că nu trecuse cureaua printr-o gaică. I-am mai observat verigheta şi m-am gândit că n- ar fi o idee rea dacă doamna Pinkus şi-ar privi mai atent bărbatul când pleacă de-acasă.

Am încercat să fiu atentă la el, dar era greu.

Margie şi-a suflecat mânecile, lăsând să se vadă încheietura plină de brăţări - din seminţe, având între

ele cuburi micuţe cu litere înşirate pe un lanţ de metal care coclise - ; fuseseră anul trecut un simbol al prieteniei. Pe a mea o pierdusem în ocean, dar aşa cum verigheta lui moreh arăta că era căsătorit, braţul meu gol părea să anunţe că nu aveam prieteni.

Muream că Margie se aşezase lângă mine. Mă întrebam dacă aş fi atras prea mult atenţia schimbând locul.

Margie însăşi a rezolvat problema. A avut un acces de tuse, unul foarte sonor, şi se vedea că se preface. Mă gândeam că încearcă să se distreze sau să-î facă pe învăţător să se întoarcă.
Dar era doar un pretext să scape: a ieşit din clasă, chipurile să bea apă.

M-am simţit mai bine după ce a plecat. Repetam şi eu după moreh Pinkus, odată cu toţi din clasă, dar literele ebraice refuzau să-mi intre în cap. Am căzut din plictiseală într-un fel de somnolenţă, pe care o întrerupeam numai ca să mă uit la ceasul de pe perete şi să încerc să determin cu puterea voinţei minutarul să se mişte mai repede.

Mă prefăceam că iau notiţe, uitându-mă când la tablă, când în caiet, în timp ce scriam cuvintele cântecului *Highway 61 Reviseted* al lui Bob Dylan. M-am oprit la „Dumnezeu i-a spus lui Abraham « Omoară-mi un fiu ». Abe i-a spus « Frate, cred că glumeşti! »".

Abia când a trebuit să merg la toaletă mi-am dat seama cât de mult lipsise Margie. „O să se întoarcă

imediat", mi-am spus. Scrisesem toate cuvintele la *I Shall Be Released* până când am simţit cu disperare că trebuie să mă eliberez şi eu. Am ieşit din clasă.

Margie nu era la ţâşnitoarea din hol; nu era nimeni acolo. Pentru mai multă siguranţă, în loc să mă duc la toaleta de la două uşi mai încolo, m-am dus la aia din capătul holului, după magazinul de cadouri, din faţa templului.

Am deschis uşa şi am încercat să par calmă când am văzut-o pe Margie. Şedea cu picioarele peste braţul unuia dintre scaunele grele, acoperite cu pluş, din faţa oglinzii.

— Hei, Sofa!

— Sal'tare, Margie, i-am răspuns şi am deschis a doua uşă, unde erau chiuvetele şi cabinele.

Aveam de gând să nu spun nici un cuvânt în drum spre ieşire, dar ea a exclamat:

— îţi vine să crezi aşa ceva?

Presupunând că vorbea despre îngrozitoarea limbă ebraică, am spus şi eu:

— Da, ştiu.

— Ai o bomboană, o gumă, ceva?

— Nu. îmi pare rău.

A scos atunci un pachet de ţigări şi m-a întrebat dacă vreau şi eu.
Am ezitat, dar când mi-a întins ţigara am luat-o, iar când a aprins un chibrit m-am aplecat spre ea. Am imitat-o pe mama când accepta un foc de la tata, iar apoi am suflat fumul spre tavan, cum făcea şi ea. Margie îşi ţinea ţigara între dinţi, ca asasinii. Şi ea imita pe cineva, poate pe Pinguinul din Batman.
Era fascinant să mă văd fumând, dar m-am întors cu spatele la oglindă. Mă uitam ţintă la tapetul maro cu doamne argintii cu spirale în loc de păr, aşa cum se văd în gravurile lui Peter Max. Apoi mi-a venit rău.
M-am prefăcut că mi-a căzut un cercel pe mocheta groasă şi m-am lăsat pe vine cu capul între picioare.
— Ai pierdut ceva? a vrut ea să ştie.
— Un cercel.
Când m-am simţit mai bine, m-am ridicat.
Am aşteptat Marlboro-ul să ardă cât ca să poată fi considerat fumat şi apoi l-am aruncat în toaletă.
Am mai întârziat acolo o clipă, uşurată şi aproape exaltată. Nu fusesem prinsă fumând, iar Margie nu ar fi putut să facă haz de mine sau să le povestească Vulpilor cine ştie ce.
I-am spus: „Mă întorc", dar ea a întins mâna spre mine şi mi- am dat seama că tocmai mă invitase la un skandenberg cu degetele mari. M-am aşezat din nou.

Ne-am încleştat degetele aşa cum cerea regula jocului.
Degetul ei dansa agil, în timp ce al meu se mişca stângaci; al ei era un fanfaron, al meu un urs polar.
Mi-a apăsat cu forţă degetul mare jos.
— Primul din trei, a anunţat ea.
Am încercat să-i copiez mişcările complicate, dar din nou a câştigat.
După primul din şapte, i-am spus că mă întorc în clasă şi nu m-a mai oprit.
Ea însă nu s-a mai întors decât la sfârşit, când moreh Pinkus scria pe tablă tema din *Ebraică 1*. S-a întors la noi să afle dacă avem vreo nelămurire.
— Asta-i o temă pentru acasă? a întrebat Margie fără să ridice mâna.
— Poftim? a făcut moreh.
— Avem teme pentru acasă de la şcoala obligatorie, nu trebuie să ne mai daţi altele.
Mă întrebam dacă-i adevărat - speram să fie -, dar părea mai degrabă o altă criză de tuse.
— Dacă vrei să înveţi ebraica, a spus el cu vocea nesfârşit de lentă, va trebui să studiezi.
Ne-a dat drumul cu un „Shalom" formal şi câţiva dintre noi au mormăit „Shalom".
Am ieşit împreună cu Margie afară, unde mamele noastre ne aşteptau în maşini. Mi-a spus:
— Ne mai vedem.

La cină, tata m-a întrebat:
— A fost tortura la care te aşteptai?
— Mai rău, i-am răspuns eu gata să intru în amănunte.
Speram că, dacă am să-i zic adevărul, o să-mi spună că-i
mulţumit că măcar am încercat, aşa cum mi-a spus în cele din urmă despre tenis. îmi dădeam seama că era dezamăgit şi puţin supărat; avea ochii obosiţi, ca atunci când citea notele mele.
Robert m-a salvat povestind cum l-a meditat pe Doug Sloane, care rămăsese repetent de două ori. Zicea cât de greu ar fi să ţi se întâmple aşa ceva.
„Ar fi imposibil", mă gândeam eu, „pentru că tu eşti un geniu şi Doug Sloane un retardât."
Jack ne-a povestit că fratele mai mare al lui Doug, care şi el rămăsese repetent, era în echipa de fotbal. De aici s-a ajuns la descrierea unei pase pe care jucătorii o numeau „o bombă lungă". A desenat o diagramă a jocului pe un şerveţel pe care l- am dat de la altul.
Tata a reluat discuţia cu Robert.
— Crezi deci că a fost rău pentru Doug să nu fie promovat.
— îmi pare rău pentru el, a zis Robert.
— înţeleg, a spus tata. Dar ceea ce se învaţă în clasa a patra nu te pregăteşte pentru a cincea?

Un timp au dezbătut sistemul educaţional şi ce s-ar putea face pentru Doug, iar apoi Robert s-a întors spre mine.

— îl cunoşti pe Doug Sloane, nu-i aşa?

Robert ştia că-î cunosc; încerca doar să mă includă în conversaţie. Am dat din cap. Mama a intrat şi ea în vorbă:

— Ştie careva cât de mare e procentajul analfabeţilor adulţi în ţara asta?

Aveam bănuielile mele că nici ea nu ştia. Ca şi mine, mama nu studia şi nici nu-şi îmbogăţea cunoştinţele. în schimb avea sentimente: nesiguranţă cauzată de faptul că nu era informată, de exemplu.

S-a uitat la noi. Nimeni nu ştia.

— Şaptesprezece la sută, ne-a informat.

Eu mă gândeam că optzeci şi cinci la sută dintre statistici sunt inventate pe loc.

Abia dacă o vedeam pe Margie la şcoala obligatorie. Şcoala Medie Flynn era enormă în comparaţie cu Şcoala Elementară Surrey şi nu aveam nici un curs împreună. Prima dată când am întâi- nit-o pe hol mi-a spus un solemn „Shalom" şi am fost sigură, după felul cum râdeau, că prietenele ei Vulpi îşi închipuiau că mă imită pe mine, nu pe moreh Pinkus.

O dată, în pauza de la prânz şi a orelor mele de matematică, am văzut-o pe geam. Stătea pe zidul înalt al curţii, iar celelalte Vulpi erau întinse una

lângă alta la soare, cu bluzele ridicate ca să-şi bronzeze mai bine burţile deja bronzate. S-a ridicat şi a spus ceva care părea să fie: „Adio, lume crudă", a sărit jos şi a aterizat violent. Nici una dintre Vulpi nu s-a sinchisit să se ridice.
Spre deosebire de alţi învăţători de la şcoala ebraică, moreh Pinkus nu ne dădea pauză la jumătatea orei. Când Margie a adus vorba despre pauză, a înţeles greşit.
— Vă rog folosiţi baia de câte ori aveţi nevoie, a spus el, la care Margie a plecat imediat, ca să se întoarcă numai pentru a pleca din nou.
Moreh Pinkus a repetat alfabetul evreiesc, dar acum elevii spuneau numele literelor şi pronunţau fără să aibă nevoie de ajutor. Se părea că eu eram singura care nu memorase alfabetul, singura care uitase să-şi facă temele, singura care nu învăţase cuvintele din vocabular. Era doar a doua săptămână şi deja eram Doug Sloane-ul clasei.
Când Margie s-a întors în clasă, eu am ieşit.
Mă duceam la toaletă, când m-a strigat cineva şi m-am întors. Era învăţătoarea mea din clasa întâi, domnişoara Bell.
Eram emoţionată că m-a ţinut minte.
Mi-a povestit că nu mai preda, ci doar îl asista pe rabin. Se ducea la biroul lui din spatele templului.
— Vă place noua activitate? am întrebat-o.

— îmi lipsesc elevii ca tine, mi-a răspuns.
Când m-a întrebat cum e noul învăţător şi dacă îmi place ebraica, mi-am amintit cât de decepţionat de adevăr a fost tata. I- am răspuns că atât ebraica, cât şi moreh Pinkus sunt grozavi.
în timp ce mă spălam pe mâini, am auzit uşa deschizându-se cu zgomot. Când am ieşit, am dat de Margie.
— Dă-mi un prosop de hârtie, mi-a cerut ea.
Pe el a desenat „spânzurătoarea".
Nu aveam nimic împotrivă să mă joc cu ea; însă ce nu-mi plăcea era că nu aveam drept de alegere. Eram mai pricepută la spânzurătoarea decât la lupta cu degetul mare. Am spânzurat-o de fiecare dată. Şi totuşi spunea: „încă o partidă". Mi-a promis ţigările dacă continuam jocul.
Am acceptat partida, nu şi ţigările.
— Fii serioasă, m-a încurajat ea.
Mi-a spus că se poate aproviziona oricând; părinţii ei cumpărau cartuşuri întregi.
— Nu le pasă.
Am presupus că era modul ei sfidător de a-mi spune că ai ei nu observă. Şi-a păstrat două ţigări şi mi-a aruncat mie pachetul.
L-am prins aproape fără să vreau.
— OK, am spus şi m-am ridicat să plec.
— Sophie!

A fost un şoc să aud că mă strigă pe nume. Mi-am amintit că într-o vreme nu-mi era deloc frică de ea - în clasa a patra, ca cercetase. Cum ne trezeam în cort şi hainele pe care le îmbrăcam erau calde fiindcă mama lui Margie, comandanta detaşamentului, ne învăţase să le punem la fundul sacilor de dormit.

Când m-am întors la ea, avea câte o ţigară vârâtă în fiecare nară.

Ne-am bucurat de un şir de zile calde de toamnă şi în timpul orelor de matematică curtea era plină. Nişte băieţi, probabil dintr-a opta sau poate chiar a noua, stăteau de vorbă cu Vulpile care făceau plajă pe zid. Margie era chiar la capăt. Se distra strâm- bându-i pe băieţi - pentru propria ei plăcere.

Data următoare când m-am uitat să văd ce mai e prin curte, n-am mai văzut-o pe Margie. în schimb l-am văzut pe Eric Green, mai exact i-am zărit capul blond. Prin mulţime, l-am urmărit cum îşi împinge bicicleta - un Peugeot 10 de curse, alb -, dar n- am reuşit să văd mai mult până nu a ajuns la gang. Abia atunci am putut să-î observ în voie. O ţinea de mijloc pe o fată pe care nu o cunoşteam, cu degetul vârât printr-o gaică a blugilor ei.

Am fost aproape recunoscătoare când profesorul de matematică, domnul Faye, a tras jaluzelele şi a închis fereastra.

La şcoala ebraică moreh Pinkus a strigat numele lui Margie de două ori, cum făcuse şi în prima zi, şi a trecut-o absentă.

Părea că nu învăţase numele nici unuia dintre noi, cu excepţia elevilor fruntaşi: Mitchell Cohen, un geniu timid care-mi amintea de Robert, şi Leslie Liebman, care stătea cu mâna numai pe sus, cu termenul ebraic sau - pe măsură ce clasa progresa - propoziţia gata să iasă de pe buzele ei strânse pungă.

Când altcineva ridica mâna, moreh Pincus spunea în silă „Da dar prefera să-i întrebe pe „domnul Cohen" sau pe „domnişoara Liebman", ale căror răspunsuri erau garantat corecte.

Noi ăştelalţi, care nu ridicam mâna niciodată, parcă eram invizibili. Nici măcar nu a ridicat privirea când am ieşit din clasă. Am traversat holul şi m-am oprit să mă uit la vitrina ambiţios numită „magazin de suveniruri", care nu era niciodată deschis. Nu era nimic în vitrina aia care să-mi placă - nici candelabrele Menorah sau bijuteriile cu teme evreieşti, nici cărţile ilustrate pentru copii despre sărbătorile sau istoria evreilor -, dar o scrutam de parcă ar fi putut conţine vreun album de Bob Dylan pe care nu-î aveam, ori ii brodate cu cruciuliţe cum îmi plăceau mie.

Am intrat apoi în anticamera toaletei. Stăteam tolănită pe unul dintre scaunele confortabile, când am auzit bocănituri.

Am deschis uşa. Margie încerca să scoată monede din automatul cu produse Kotex.

— Nu ştiam că eşti aici, m-am mirat eu.

— Nu sunt aici, a răspuns ea.

M-a dat gata faptul că Margie nu voia să intre în clasă nici măcar pentru un minut, cât să răspundă: „Prezent". Sarcasmul ei părea astfel mai neînfricat şi mai direct decât al meu.

— Ai ceva de mâncare?

N-aveam.

Când mi-a aprins o ţigară, am văzut că tot mai avea brăţările alea de bebeluş. Brăţara care era acum la modă, purtată şi de fete, şi de băieţi, era o cătuşă din oţel inoxidabil gravată cu numele şi numărul unui soldat dispărut în Vietnam. Se numea brăţară MIA[1] şi impresia mea era că trebuia să le comanzi, dar de la cine? Am întrebat-o pe Margie dacă nu ştie.

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, şi s-a ridicat să încerce uşa de la dulapul cu rezerve. Era încuiată. Dar după câteva minute a încercat din nou, ca şi cum, cu răbdare şi timp, uşa s-ar fi putut descuia. Nu

---

1 *Missing in action*, dispărut în misiune, (engl.) (N. tr.)

înţelegeam de ce o atrăgea dulapul care, i-am spus, era doar pentru hârtie igienică şi şervete de hârtie.

— Serios? a spus ea. Şi atunci de ce îl ţin încuiat? I-am zis că mă duc în clasă şi ea m-a întrebat:

— De ce?

— învăţ limba ebraică, am afirmat eu.

A inventat pe loc un limbaj fără înţeles care suna atât de mult a ebraică, parcă era ebraica însăşi.

I-am răspuns la fel, amestecând puţinele cuvinte cu adevărat ebraice pe care le ştiam cu invenţii care sunau la fel. La început eram doar amuzate, vorbăreţe, dar apoi eu am devenit serioasă. M-am trezit că-i povesteam despre cum l-am văzut pe Eric Green cu noua lui prietenă. într-o ebraică inventată, am găsit cuvinte care să exprime exact ceea ce simţeam. Chiar faptul că le puteam spune era o uşurare.

Dar Margie a răspuns glumind şi gesticulând şi m-am gândit: „Nu înţelegi importanţa a ceea ce tocmai ţi-am povestit?" Mi-am atras atenţia că nu vorbisem englezeşte. Totuşi, mi-a venit greu să o iert.

I-am spus: „Mishpoka", adică „Pe curând" şi ea mi-a răspuns: „Mishpoka", şi am ieşit pe hol.

N-aveam chef să mă întorc în clasă, aşa că m-am oprit la vitrină să examinez din nou obiectele pe care nu le-aş fi vrut nici să mi le dea de pomană.

Am tresărit când am auzit-o pe domnişoara Bell.

— N-ar trebui să fii în clasă?

M-am întors şi aşteptam să mă recunoască: o elevă care o făcea să-i lipsească cariera de profesor. N-a făcut decât să clipească. Am dat din cap.

— Mă duc.

Şi m-am dus. Am străbătut holul lung spre clasă. Chiar înainte de a deschide uşa m-am întors şi am văzut că era tot acolo, pe
coridor, privindu-mă, cu braţele încrucişate.
Când m-am întors de la şcoala ebraică, Jack stătea pe podeaua din bucătărie cu Albert alături şi citea romanul lui preferat, *Străinul*.
M-am aşezat şi eu jos şi i-am spus:
— Urăsc şcoala ebraică.
— Toţi o urăsc, mi-a răspuns Jack.
Mi-am dat seama că se întorsese acasă devreme.
— N-ai antrenament?
Părea că nu mi-a auzit întrebarea, dar învăţasem de la tata că, dacă aşteptai cu răbdare, Jack îţi răspundea.
— Avem un meci în deplasare, a spus în cele din urmă.
— Şi atunci de ce nu eşti şi tu acolo?
— N-aş fi ajuns să joc şi eu, mi-a răspuns el, atât de încet de parcă n-ar fi vrut să-î aud.

— De ce să nu joci?
A revenit la volumul obişnuit, dar părea mai tare în comparaţie cu şoaptele de dinainte. Era supărat.
— De ce? Pentru că nu sunt destul de bun.
Eram gata să-î contrazic: „Nu-i adevărat", dar mi-am dat seama că aşa era; n-ar fi zis una ca asta dacă n-ar fi fost adevărat. Am aşteptat un minut şi am spus:
— Naşpa!
A început să râdă, ceea ce m-a mai liniştit.
— Vrei să ne uităm la desene animate? m-a întrebat.
— Desene animate?
— Tocmai mă gândeam că nu prea ne mai uităm la desene animate.
„Ne-am uitat noi vreodată?" m-am mirat în gând.
Am luat câte un pahar cu lapte şi biscuiţi de ovăz şi ne-am dus sus, în camera de oaspeţi, unde era televizorul.
Jack a dat drumul la TV la *Spiderman.*
— E Spidey, mi-a spus el.
— Ar trebui să ne luăm un televizor mai mare color.
— Mama şi tata nu vor, mi-a explicat el, de parcă eu n-aş fi ştiut.
Ne uitaserăm la *Spiderman* vreo trei minute, când l-am auzit:
— Problema e că nu-mi mai plac desenele animate.
— Mie nu mi-au plăcut niciodată.

M-am ridicat şi am schimbat canalul la o reluare din *Brady Bunch.*

— De ce ar fi o problemă?

— Pentru că mi-e teamă că nu-mi mai place nimic.

Vocea i-a devenit serioasă.

— îţi plac lucrurile noi. Ca fotbalul.

De îndată ce mi-a ieşit vorba din gură, mi-a şi părut rău. Am încercat să retrag ce-am spus, adăugând:

— Nu pricep de ce te-ai băgat în chestia asta.

Am aşteptat să-mi dea un răspuns. în cele din urmă, i-am pus mâna pe biceps şi el şi l-a încordat. L-am întrebat dacă are idee cum aş putea să scap de şcoala ebraică.

— Vorbeşte cu tata.

— Şi ce să-i spun?

— Că te împiedică de la şcoala obligatorie.

Nu prea făcusem teme acasă de când începuse şcoala.

— Nu cred că pot să-i spun chestia asta.

Mi-a aruncat o privire întrebătoare.

— Ar trebui să-ţi faci temele, Sophie.

A stins televizorul şi s-a dus la el în cameră. M-am repezit la televizor şi l-am aprins din nou, dar eram prea furioasă ca să pot urmări ceva. înainte să urc scările spre camera lui, fostul nostru pod, am bătut în perete.

— Nu veni sus, mi-a strigat.

— Vreau să vorbesc cu tine.
Nu mi-a răspuns.
— Nu-mi spune tu să-mi fac temele, am ţipat la el. Nu eşti taică-miu.
A coborât scările în pantaloni de trening.
— M-ai auzit? l-am întrebat.
— Nu sunt taică-tu.
— Exact, am spus, şi m-am ţinut după el până jos în bucătărie.
— Okay, mi-a zis el cu tonul pe care îmi spunea tata „Ne-am înţeles".

Am stat lângă el până şi-a pus şosetele şi tenişii. Aproape că ieşise pe uşă, când am rostit replica din *Sunetul muzicii* pe care i- o repetasem în vara aia de fiecare dată când pleca să alerge: „Nu poţi fugi de problemele tale, Liesl; trebuie să le înfrunţi."

Zâmbise de fiecare dată când i-o spusesem - îi plăceau glumele care se repetau, la fel de mult ca mie -, dar îmi dădeam seama că de data asta n-o mai aprecia. A deschis uşa şi a luat-o la fugă pe alee.

O ajutam pe mama să pregătească cina, când s-a întors transpirat tot şi roşu la faţă. Făcea nişte exerciţii, sprijinindu-se de jeep. Am deschis uşa şi fără să mă gândesc am făcut aceeaşi glumă pe care o făceam de fiecare dată când se întorcea: „Ştiam c-ai să te întorci!"

De data asta a zâmbit, aşa că am continuat. M-am purtat de parcă ar fi lipsit ani de zile, iar el m-a lăsat să-l îmbrăţişez.

— Ţi-am spus eu că o să se întoarcă, i-am zis mamei. Trebuie să sărbătorim!

M-am hotărât să vorbesc cu tata după cină; mă gândeam să-i spun că nu am nici o înclinaţie pentru ebraică şi poate-î fac să priceapă recitându-i un vers de-al lui Bob Dylan - „Nu-s eu ăla, baby". Deşi era evident un cântec despre o iubită, conţinea tocmai mesajul pe care voiam să-î transmit părinţilor mei: din păcate, trebuia să acceptăm cu toţii faptul că nu eram aşa cum îşi doreau ei să fiu.

Usa de la biroul tatei era deschisă, dar, ca de obicei, era şi Jack înăuntru. M-am hotărât să aştept în hol. Tocmai mă aşezasem, când l-am auzit pe Jack spunând:

— Mă împiedică de la pregătirea pentru colegiu.

— Nu mi se pare, a zis tata.

S-a făcut linişte, iar eu ştiam că-î aşteaptă pe Jack să spună adevărul.

—Vreau să petrec mai mult timp cu Robert şi Sophie, înainte să plec.

— Foarte frumos din partea ta.

— îmi fac griji pentru Sophie, spuse Jack.

— Asta nu-i departamentul tău.

— Pare cam pierdută.
Mă gândeam: „De ce pierdută? Cum adică pierdută?", şi dintr- odată m-am simţit pierdută.
— Vrei să te laşi de fotbal ca să te ocupi de Sophie? Avea un talent de a-ţi răstălmăci cuvintele în aşa fel încât să-ţi dai seama ce tâmpenii puteai spune. Credeam că-ţi place fotbalul.
— Nu ştiu, a mărturisit Jack. Nu mai ştiu ce-mi place.
Apoi a început să vorbească despre *Străinul* şi lipsa de sens, ceea ce nu avea nici o noimă pentru mine. M-am gândit să mă duc sus şi să-mi văd de ale mele. Vocea tatei era blândă, dar mi- am dat seama că-şi pierdea răbdarea.
— Hai să lăsăm existenţialismul pentru altă dată.
Apoi l-a întrebat exact ce l-am întrebat şi eu: ce l-a făcut să intre în echipă - şi m-am gândit: „Punct ochit, punct lovit, Sophie", şi că poate că nu eram chiar atât de pierdută, la urma urmei.
Lui Jack i-a luat ceva timp să răspundă.
— Bănuiesc că doream să fiu genul care joacă fotbal, a spus în cele din urmă.
— Ce gen e ăla? a întrebat tata şi era exact ceea ce voiam şi eu să ştiu.
— Sau poate nu voiam să fiu genul care nu e în stare să joace fotbal.

— Ce-i rău în a fi un intelectual evreu plictisitor? a spus tata, gândindu-se probabil la el însuşi.
Era nostim doar să-î auzi rostind cuvântul „plictisitor", şi mă aşteptam ca Jack să râdă, dar el a spus:
— M-am străduit atâta! şi suferinţa din vocea lui mi-a dat crampe la stomac.
L-am auzit pe tata spunând lucruri ca „n-ai mai jucat niciodată" şi „ai reuşit la blestemata aia de universitate", şi apoi au început să vorbească şi despre alte şcoli, Penn în loc de Corneli.
Stăteam întinsă pe covor şi-i studiam modelele care se repetau. Se destrăma, şi un fir lung părea că abia aştepta să fie smuls. Mi-am zis că, dacă n-am să trag de el, tata o să-mi dea voie să mă las de ebraică.
L-am auzit pe tata spunându-mi: „Scumpo?" şi am simţit pe obraz asprimea covorului.
M-am ridicat.
— Voiai să vorbeşti cu mine?
Am dat din cap şi am căscat.
A căscat şi el şi m-a întrebat dacă nu pot aştepta până mâine, şi i-am spus că pot.
Dar a doua zi era joi şi seara juca tenis la sală, iar vineri s-a hotărât să se ducă la sinagogă. Mama era răcită, aşa că Robert s- a dus în locul ei, pur- tându-se de parcă pleca la cine ştie ce ospăţ. M-am uitat la ei

pe geam cum mergeau pe stradă, tata ţinând o mână pe umărul lui Robert.
În timpul orei de matematică simţeam ce friguroasă şi mohorâtă era după-amiaza, că bura şi cerul era cenuşiu, deşi nu- î vedeam. După săptămâna cu zile de toamnă frumoase, domnul Faye ţinuse jaluzelele trase.
Bubuitul unei mingi care se lovise de zidul clădirii l-a făcut să se ducă la geam şi să ridice jaluzelele.
Cu toţii ne-am întors. Margie era singură în curte. Ţinea în mână o minge maro-roşcată şi era gata să-i dea un şut, când domnul Faye a deschis geamul. înainte să spună el o vorbă, ea a strigat: „îmi pare rău".
După ce domnul Faye a închis fereastra şi a coborât jaluzelele, mi-am amintit-o pe Margie jucând kickball la Surrey. Când era rândul ei, toţi de pe margine se dădeau la o parte automat. Am văzut-o aruncând mingea peste gard, pentru a o rupe la fugă spre casă. Am văzut-o alergând spre baze. După aceea arăta groaznic - congestionată, transpirată, mijind ochii, gâfâind -, dar acum mi-am dat seama că era fericită. Nu prea juca nimeni kickball la Flynn, cu atât mai puţin fetele.

Pe atunci o compătimeam, dar mă îndoiesc că ea îşi plângea de milă. Domnul Faye abia se întorsese la tablă când o altă minge bubui în perete.

în miercurea aia mi-am luat la şcoala ebraică o pungă cu prăjiturele cu ghimbir. Ştiam că n-o să fie în clasă, dar m-am gândit că s-ar putea să fie la toaletă şi chiar acolo era. Stătea cu susul în jos pe scaunul plușat, cu capul pe covor şi cu picioarele în aer. Ţinea în mână caietul nostru de absolvire a clasei a şasea, la Surrey, intitulat *Amintiri: Cum eram noi pe atunci*.

Mi-a zis să-i pescuiesc ţigara din coşul de gunoi şi m-am executat, asigurându-mă că nu s-a stârnit vreun foc care să ardă sinagoga din temelii.

Când mi-a mulţumit pentru prăjituri, a făcut-o pe un ton plat, dar mi-am zis că sigur i s-o trage de la statul cu capu-n jos.

Aş fi vrut să-i fi adus şi nişte lapte, care face mai gustoase prăjiturile cu ghimbir, mai ales când sunt atât de vechi pe cât bănuiam eu. Le mânca încet, gânditoare, înmuind fiecare bucăţică în gură înainte de a o mesteca.

Stăteam lângă ea, şi-mi arăta caietul. Deschisese la o pagină pe care una dintre Vulpi scrisese: „Să nu te schimbi niciodată!", iar alta: „Vulpi pentru totdeauna".

Pe pagina următoare am zărit o fotografie de-a mea şi semnătura. Ce scrisesem suna acum sarcastic: „Mult noroc în gimnaziu!"

— îmi pare bine că am păstrat asta, mi-a spus, ca şi cum caietul ar fi fost un act teribil de important,

care ar dovedi inocenţa ei şi vinovăţia Vulpilor în viitorul apropiat, într-un tribunal al prieteniei. Mai adăugă: Nu eu sunt cea care s-a schimbat.

Dintr-odată m-a cuprins furia. Mi-am amintit cum Vulpile se repezeau în grup când vedeau pe cineva singur în timpul pauzei. M-am gândit la victimele lor obişnuite: pe Richie, care era palid şi slab, îl strigau „Poponaru*", pe Sheralynn cea timidă „Ciudata" şi pe Charles, care era retardât, „Retardatu'".

„Sofa", prin comparaţie, era destul de blând şi la început nu prea îmi păsa când cântau „Sofa şi Eric stau şi se giugiulesc..." Ba dimpotrivă, speram că o să-i amintească de sentimentele lui pentru mine şi că o să i le reînvie. Dar când nu s-a întâmplat aşa, cântecul a devenit un chin, ca şi miorlăielile pe care le scoteau de câte ori ne vedeau împreună.

Ştiam că mama nu mă poate ajuta; ea pronunţa „clică" cam ca în franceză, *cliiique,* şi îmi spunea că Vulpile sunt geloase şi să nu le bag în seamă.

în cele din urmă m-am dus la tata. Ca de obicei, a dorit să afle întreaga poveste. Voia mai întâi să ştie ce am făcut eu.

— De ce te tachinează? m-a întrebat.

I-am spus că mă făceau ciudată.

— O, scumpo! Cei umili vor moşteni pământul.

Din momentul ăla n-am mai auzit nimic altceva decât că sunt umilă, ceea ce mi s-a părut chiar mai grav decât să ţi se spună îndrăgostita şi Sofa. Dar acum îmi amintesc cât de blând era tonul cu care îmi vorbea şi mă întreb dacă nu a folosit „umil" în opoziţie cu „despotic" şi mesajul lui nerostit era că într-o zi cel despotic va pierde.

Acea zi părea să fi venit pentru Margie. Devenise important să fii drăguţă, şi ea nu era. Era important să te placă băieţii, şi nimeni n-o plăcea. Toate fetele pe care le cunoşteam renunţaseră la cerce- tăşie. Eram sigură că toate Vulpile făcuseră la fel; nici măcar nu cred că se mai considerau Vulpi, poate doar „vulpiţe".

Margie se freca la ochi - plângea - şi mă surprindea faptul că mi-era milă de ea. M-am gândit ce să-i spun. Mi-am amintit cât de fericită părea ca cercetaşă, în uniforma ei verde-deschis, cu eşarfa verde-închis pe care îşi cususe toate insignele. Ca să le obţii, trebuia să îndeplineşti sarcini imposibile, ca de pildă să vizitezi timp de un an o persoană mai în vârstă. La sfârşitul activităţii mele ca cercetaşă, mi-am prins pe eşarfă trei insigne. Acum mă miram cu glas tare cum de-a obţinut atât de multe, iar ea m-a lămurit:

— M-a ajutat soră-mea, Joy.

Amândouă surorile ei erau acum plecate la Perm State, mi-a explicat ea, şi dădeau rar pe-acasă „în afară de vacanţe". I-am povestit că şi frate-miu pleca la anul la universitate şi că deja se schimbase.

— Joy s-a logodit, mi-a spus, de parcă asta ar fi fost culmea trădării. Peste câteva clipe adăugă: îl cheamă Ted.

Părea mai necăjită ca oricând, aşa că am încercat să aduc iar vorba despre cercetăşie.

— Ştii ce-mi plăcea mie în tabără?

Mi-a mai dat o ţigară.

-Ce?

N-aveam un răspuns pregătit; încercam să-mi amintesc ce-mi plăcuse.

— Excursiile.

Mi-a zis că se făcea o excursie peste două săptămâni.

— Vrei să vii?

— Pot să vin dacă nu mai sunt cercetaşă?

— Merge şi Lee.Văzând că nu ştiu cine-i Lee, a adăugat: domnişoara King.

Domnişoara King - sau domnişoara Kay, cum o numeau unele fete - cânta la chitară cântece folk în timpul excursiilor. Purta întotdeauna blugi şi cămaşă de blugi, o haină de piele întoarsă şi cizme vechi din piele, cum te aşteptai să aibă orice cântăreţ de folk. Era răguşită şi semăna cu Ario Guthrie. Avea părul zburlit ca al lui Bob Dylan. Am încercat s-o plac, dar

n-am reuşit. Odată, după ce am cântat *Blowin* În The Wind,* domnişoara K mi-a spus că am falsat.
— Dar ea poate merge, deoarece cântă la chitară, nu-i aşa?
— Merge pentru că e prietena cea mai bună a mamei, m-a lămurit Margie. Practic locuieşte la noi. Mai târziu am aflat că era îndrăgostită de doamna Muchnick.
— Lui tata nu-i place de ea, mi-a spus Margie.
Nu puteam să-mi imaginez nici o prietenă de-a mamei, nici măcar pe tanti Nora, locuind cu noi, şi mai ales dacă nu-i plăcea tatei.
— Oricum, poţi să vii dacă vrei, m-a asigurat ea.
— Să-i întreb pe-ai mei, i-am răspuns, deşi ştiam că n-am s-o fac.
A sunat clopoţelul, aşa că n-am mai putut nici să mă duc în clasă să-mi iau manualul de *Ebraică l*$_s$ ceea ce m-a făcut să mă simt ca un borfaş.
La cină, tata a spus că a tot vrut să mă întrebe cum merge ebraica.
Am înghiţit în sec.
— La fel.
— Sper că-ţi dai silinţa să meargă bine.
Uitasem că aştepta de la mine mai mult decât o simplă prezenţă şi cu greu am reuşit să-mi fac capul să se mişte într-un fel care ar fi putut fi considerat o

afirmaţie, gândindu-mă la *Ebraica 1* de pe pupitrul meu din clasa întunecată.

Când m-au trimis să le aduc ţigările de la subsol, am fost bucuroasă să fiu singură câteva minute. Am rămas alături de bucătăria mea de jucărie. Fusese a Rebeccăi şi, când mi-a făcut-o tanti Nora cadou de ziua mea, părea că trecuseră peste ea ani de făcut mâncare în cantităţi industriale. Am fost profund dezamăgită, în special de aragaz; era alb cu trei cercuri concentrice drept arzătoare, iar cel care ar fi trebuit să fie al patrulea era rupt şi se vedea cartonul încreţit. îl privisem sceptică şi mă gândisem: „Nu pot găti la aşa ceva".

— Nu-i mulţumeşti lui tanti Nora? mă întrebă mama.

— Mulţumesc, am zis eu.

— Nu eşti destul de severă cu ea, îi spusese ea mamei, de faţă cu mine.

După aceea mama m-a certat pentru lipsa mea de maniere.

— Nu-i lipsă de maniere să aduci cadouri folosite? am întrebat eu.

— Uneori asta face cadoul şi mai preţios.

Moreh Pinkus ţinea în mână manualul meu de ebraică şi mi l- a dat. Nu ştiam dacă să-i mulţumesc sau să mă scuz şi în cele din urmă n-am spus nimic.

După ce a făcut prezenţa, ne-a anunţat că nu vom avea ore săptămâna următoare „în cinstea Yom

Kippur, Ziua Ispăşirii", şi, cu toate că importanţa sărbătorii făcea ca vocea să-i fie gravă, am fost cuprinsă de bucuria unei neaşteptate amânări. Aş fi aplaudat dacă şi altcineva din clasă ar fi făcut-o, în schimb mi- am ascuns mâinile în pupitru, unde degetele mele au executat un dans vesel.

Era posibil ca întreaga clasă să fie la fel de plină de entuziasm ca mine. De câte ori punea o întrebare, toţi ridicau mâna. De parcă toţi deveniseră brusc Leslie Liebman şi, ca şi cum aşa era, moreh Pinkus s-a adresat tuturor:

— Puneţi, vă rog, cărţile pe duşumea şi scoate- ţi-vă creioanele.

Eu mă gândeam: „Nu ne poate da lucrare fără să ne anunţe",
dar nimeni nu părea surprins şi mi-am dat seama că anunţase probabil la ultima oră din săptămâna trecută, când eu eram la toaletă. Ar fi putut-o anunţa de o sută de ori şi eu tot n-aş fi ştiut; stătusem în clasă atât de puţin.

Prima jumătate a testului era în ebraică şi a doua în engleză. Şaişpe întrebări în total, fiecare cu o linie albă dedesubt pentru traducere. M-am gândit: „Ai auzit vreodată de întrebări cu mai multe variante de răspuns?" Am văzut că mă priveşte.

— Faceţi cât de bine puteţi, a spus el.

Am privit îndelung textul, în special propoziţia „învăţătorul aduse cartea în clasă", şi m-am rugat ca o forţă divină să trimită
în zbor traducerea ebraică la mine în creier.

Nu avea rost să merg pe ghicite. în cele din urmă m-am hotărât să scriu o explicaţie: „Dragă moreh Pinkus, nu am avut cartea şi de aceea nu am putut studia pentru acest test. îmi pare rău, Sophie Applebaum".

Am predat lucrarea şi, deşi simţeam în ceafă privirea lungă a lui moreh Pinkus, am ieşit din clasă şi m-am dus la toaletă. Margie stătea rezemată de uşa dulapului şi arăta altfel. Obrajii îi erau îmbujoraţi ca atunci când se juca cu mingea şi avea părul prins la spate cu o agrafă, şi nu în două codiţe.

S-a dat la o parte şi ceremonios a deschis uşa dulapului. Ca o prezentatoare drăguţă de la un show de televiziune, arăta spre sertarele în care erau depozitate mărfuri vândute în magazinul de cadouri.

— Era deschis? am întrebat-o eu.

Şi-a desfăcut coada şi mi-a arătat cum a făcut introducând agrafa în gaura cheii.

îşi făcuse pe duşumea o grămăjoară cu obiectele pe care voia să le ia - mai mult bijuterii, dar şi cutii cu lumânări multicolore pentru Hanukah şi o punguţă din plasă cu bănuţi de ciocolată înveliţi în staniol auriu.

— Vezi ce-i înăuntru, mi-a spus ea, dându-mi o pungă cu bijuterii, fiecare în ambalajul ei.

Am lăsat punga să cadă şi conţinutul ei s-a risipit pe masă. Margie şi-a adus prada lângă mine ca s-o examineze. Am găsit o cătuşă de argint care semăna cu brăţările MIA, doar că în loc de numele şi numărul soldatului era scris ceva în ebraică.

M-am uitat în oglindă la încheietura mâinii mele, apoi la mine şi pe urmă la noi două, iar ce-am văzut a fost grozăvia acestei infracţiuni prin ochii tatei. Dacă exista un Dumnezeu, ce făceam noi era cât se poate de aproape de a-Î fura pe El. Părea atât de evident rău, atât de simbolic rău, încât am fi putut la fel de bine topi bijuteriile şi crea un viţel de aur căruia să ne închinăm.

Dar nici Dumnezeu sau religia şi nici tata nu m-au făcut să-mi scot brăţara. Nu avea nimic de-a face cu teama de a fi prinsă.

M-am gândit: „Ce naiba fac?" şi m-am surprins chiar şi pe mine întrebându-mă chestia asta cu glas tare. De îndată ce am rostit cuvintele, m-a cuprins un sentiment grozav; ca şi cum mi- aş fi ţinut stomacul supt pentru mult timp - numai că ceea ce ţinusem era propria mea personalitate - şi acum îi dădusem drumul.

— Care e problema? a fost tot ce a spus Margie, dar mi-a vorbit ca şi cum ar fi fost stăpânul lumii şi i se adresa lui Sofa din anul trecut.
S-a uitat la mine în oglindă. îşi încheia un colier cu steaua lui David; avea de gând să-î poarte. Am pus în cuvinte gândul care tocmai mi-a venit:
— Vrei să fii prinsă.
— Nu-mi pasă, mi-a răspuns ea. Cred că părinţii mei au să divorţeze.
Nu ştiam exact ce legătură avea divorţul părinţilor ei cu furtul, dar eram sigură că avea. Poate se răzbuna pe ei sau credea că merita lucrurile alea furate în schimbul a ceea ce-i fusese luat.
— îmi pare rău, i-am zis, şi chiar aşa era.
Ridică din umeri.
— Tu nu vrei nimic?
I-am spus că nu. Nici n-a ridicat privirea când am ieşit. În drum spre clasă am văzut-o pe domnişoara Bell. în loc să mă salute, m-a întrebat dacă nu ştiam că era o toaletă chiar lângă clasa mea.
— Ştiu, i-am răspuns.
— Atunci de ce n-o foloseşti?
— Cealaltă-i mai ca lumea, i-am explicat.
A continuat să mă privească lung, de parcă nu i-aş fi răspuns.

Mi-a fost frică să plec de lângă ea, aşa cum mi-a fost frică s-o las pe Margie, dar eram hotărâtă: n-am să mai fiu sclavul nimănui.
în clasă, câţiva copii se mai luptau cu traducerea. Leslie
Liebman îşi citea răspunsurile cu o vădită plăcere, ca şi cum nu-i venea să creadă cât de corecte erau. Avea expresia unui profesor mulţumit de lucrările unui elev talentat.

Moreh Pinkus tocmai spunea „încheiaţi* când a apărut domnişoara Bell în uşă.

— Scuzaţi-mă, ne-a spus el şi a ieşit pe hol. Ne-am uitat după el; era şi Margie acolo.

Domnişoara Bell părea la fel de agitată şi supărată pe cât părea Margie de calmă şi plictisită.

încercam să mă conving că nu fusesem prinsă şi nu dădusem de necaz, dar simţeam că fusesem şi dădusem.

Când moreh Pinkus s-a întors, mă aşteptam să se aplece spre mine şi să-mi spună să-mi strâng lucrurile. Dar a trecut pe lângă mine şi doar după ce a ajuns la catedră m-a privit. A oftat, şi ne-a cerut să predăm lucrările.

în seara aia părinţii mei au anunţat că îşi vor fuma ultima ţigară. M-am dus la subsol să le-o aduc. Am luat din frigider tot pachetul, iar ei au înfăptuit

un întreg ritual aruncând ţigările rămase în chiuveta de la bucătărie, aşa cum făcuseră în trecut.

Zilele următoare, Robert a descris marşul triumfal pe care trupurile părinţilor mei îl făceau înapoi spre sănătate, cu venele care se dilatau şi cilii care se trezeau. în timpul cinei, i-a întrebat:

— Nu-i aşa că totul are gust mai bun? Şi apoi: De ce n-am face cu toţii o mică plimbare?

Tata scrâşnea din dinţi, mama îşi freca mâinile.

De Yom Kippur tata voia să meargă pe jos la sinagogă, dar mama a pierdut prea mult timp cu îmbrăcatul şi totul era şi mai rău, pentru că nu mai fumau. Deşi am luat maşina, am ajuns târziu. Singurele scaune libere erau în ultimul rând, chiar în spatele lui moreh Pinkus şi al familiei lui. Mama s-a aşezat exact în spatele lui, iar eu în spatele celui mai mic dintre copii.

Avea patru băieţi, toţi îmbrăcaţi în costume cu dungi înguste ca acela pe care moreh îl purta în fiecare miercuri. El era într-un costum negru. Doamna Pinkus avea o rochie înflorată şi o pălărie mov, iar părul îi atârna într-un bob lucios despre care mama mi- a spus mai târziu că era perucă.

în faţa mea, cel mai mic Pinkus îşi îndoia spre spate degetul mare cât de mult putea, îi dădea drumul şi-l îndoia din nou. El însuşi fiind singura lui

jucărie, a făcut acelaşi lucru cu fiecare deget şi apoi a început să facă experienţe cu urechea.

Destul de curând mi-a pierit interesul pentru Pinkuşi şi slujba a devenit la fel ca toate celelalte la care mai fusesem. Rabinul, al cărui veşmânt negru îmi aducea aminte de cel pe care îl îmbrăca tata la tribunal, făcea ceva care părea să fie o imitaţie a lui Dumnezeu. Când îşi ridica braţele ca să ne aşezăm sau ca să ne ridicăm, mânecile îi atârnau ca nişte aripi de liliac. îi dădea înainte cu fornăitul şi când cuvântul „congregaţie" apărea pe cartea de rugăciuni, era rândul nostru să fornăim.

M-am uitat împrejur să văd dacă se căieşte careva. Ştiam sigur că pe faţa lui Leslie Liebman se citea căinţa, într-o ebraică fluentă, dar o vedeam doar din spate, stând împreună cu familia ei.

— Regatul meu pentru o bomboană. Spune mai departe, mi-a şoptit la ureche Jack.

I-am spus mamei şi ea a deschis poşeta ca să scoată nişte bomboane de mentă fără zahăr pe care le avea la ea de când încerca să se lase de fumat. Nu aveau aproape nici un gust, dar am luat una. Slaba distracţie pe care mi-o oferea gurii era mai mult decât căpătau ochii şi urechile mele.

Chiar atunci moreh Pinkus a început să mormăie şi să se legene înainte şi înapoi pe scaun. Cred că-î văzusem pe bunicul meu făcând chestia

asta când eram mică, deoarece ştiam că aşa se roagă habotnicii.

Mama părea stânjenită aproape ca o fetiţă.

— Rock and roii, mi-a şoptit la ureche Jack.

— Şşt! i-am spus eu foarte încet.

M-am gândit că moreh Pinkus s-ar putea să fie singura persoană cu adevărat credincioasă din toată sinagoga, singurul care credea şi înţelegea tot ce spune. Nici măcar nu citea din vreo carte. Din respect pentru el n-am mai spus cu voce tare, împreună cu toţi ceilalţi, părţile pentru congregaţie. Le citeam în gând. Dar ce însemnau „Ascultă, Israele"? şi „Dumnezeu este unul"? Câţi ar fi putut fi? Astea s-ar putea să-i fi sensibilizat pe israeliţi în deşert, acum câteva mii de ani, dar nu pe mine acum, aici în suburbii.

Am hotărât să încerc să mă căiesc. Nu era greu să mă gândesc la relele pe care le făcusem, cu moreh Pinkus care se legăna chiar în faţa mea, sau să mă simt rea, cu tata care stătea pe acelaşi rând cu noi. Dar nu reuşeam să-mi dau seama cum aş putea să îndrept lucrurile, până când toată lumea a început să spună rugăciunea îndoliatului pentru răposaţi. Era în ebraică şi, deşi o repetasem de multe ori - se spunea la fiecare slujbă -, n- am învăţat-o pe de rost. Rugăciunea era scrisă şi fonetic şi am citit-o întâi

încet şi apoi mai tare. O rosteam cât de clar puteam, amintindu-mi de bunicul şi sperând că tata mă aude.

După slujbă, moreh Pinkus a rămas în picioare la capătul rândului nostru.

— Bună, am spus, fiind unicul cuvânt pe care i-î mai spusesem, în afară de „aici".

Mi-a scuturat mâna, urându-mi „Gut Yomtov, Sophie".

Nu eram sigură dacă era „Yomtov" sau „Yontov" aşa că i-am răspuns doar:

— Mulţumesc la fel.

Părinţii mei erau lângă mine şi, cu toate că mă temeam de ce le-ar fi putut spune, l-am prezentat:

— Acesta este moreh Pinkus. Ei sunt părinţii mei.

Tata i-a urat „Gut Yomtov" exact cum spusese şi moreh Pinkus, dar mama a zis atât de precis şi răspicat urarea, încât „Gut Yomtov"-ul ei a sunat mai mult a engleză britanică decât a ebraică.

Au dat mâna şi apoi moreh Pinkus s-a întors la familia lui.

în drum spre maşină mama m-a întrebat:

— Asta-i învăţătorul tău?

-Da.

— E ortodox, i-a spus tatei.

Nu i-a răspuns, dar m-aîntrebat pe mine:

— Ce fel de învăţător e moreh Pinkus?

Am încercat să găsesc un cuvânt care să-î descrie.
— Umil, i-am răspuns.
îmi căutam manualul de *Ebraică* 7, când am auzit-o pe mama suflându-şi nasul în bucătărie. Când am intrat, stătea la masă şi plângea cu laba lui Albert în poală.
— Ce s-a întâmplat? am vrut eu să ştiu.
— îmi plac atât de mult ţigările.
I-am luat mâna şi nu i-am dat drumul nici când a încetat să mai plângă.
— Ai fost fată bună în privinţa şcolii ebraice, a spus ea.
— Nu, n-am fost.
— Te-ai dus, mi-a luat ea apărarea, şi nu te-ai plâns niciodată.
Am constatat că folosea timpul trecut şi l-am adoptat şi eu.
— Dar nu eram cu adevărat acolo.
— Ai făcut şi tu tot ce-ai putut, mi-a spus cu convingere.
— Nu făceam decât să execut mişcările, i-am mărturisit eu, repetând expresia pe care o folosise tata după ce asistase la prima mea lecţie de tenis.
— Drăguţo, o bună parte din viaţă nu-i decât asta...
în zilele în care eram mai nesuferită aş fi ripostat: „Vorbeşti despre viaţa ta dar acum am tăcut. După câteva clipe mama a continuat:

— Nu-i nevoie să te mai duci, dacă nu vrei.

îmi dădeam seama că îi făcea plăcere să-mi spună asta. A mă scuti pe mine de ceva neplăcut părea, pentru moment, că o eliberează şi pe ea de ale ei. Nu crezusem că are autoritatea de a lua o asemenea hotărâre.

— Serios?

A dat din cap.

— Am să mai merg o singură dată.

— Nu eşti obligată.

— Ştiu, i-am răspuns.

Am ajuns înaintea lui moreh Pinkus. Leslie Liebman le povestea tuturor că Margie furase din magazinul de cadouri şi fusese dată afară din şcoală. Dând cu ochii de mine, m-a întrebat:

— Ce face Margie?

Nu ştiam. N-o văzusem pe Margie. Nu mi-a venit alt răspuns decât: „Ura şcoala ebraică"; de parcă fusese propria ei idee să fie alungată din şcoală; şi poate că aşa o fi fost.

Moreh Pinkus a intrat şi după câteva minute a scos din geantă testele noastre. Le-a împărţit lent. Când mi-î înmână pe al meu, l-a întors cu textul în jos, aşa că nimeni nu putea să vadă că era goală cu excepţia cuvintelor pe care i le scrisesem şi răspunsul lui: „Un înlocuitor de temă". Mă gândeam: cu ce s-o înlocuiesc? Mi-î imaginam pe moreh Pinkus

spunându-mi să scot un dermatograf şi un ruj. Nu prea avea haz, dar aş fi vrut să fie cineva în clasă căruia să-i spun poanta.

La tablă moreh Pinkus scria traducerea corectă şi am copiat-o pe hârtia mea goală de parcă aş fi început o viaţă nouă, de şcolar devotat ebraicei.

Apoi a deschis *Ebraica 1* la Partea a doua. Eram hotărâtă să rămân în clasă toată ora. Era un act de ispăşire şi o încercare întârziată de a onora promisiunea pe care i-o făcusem tatei. O făceam şi pentru mama. Dacă ea putea îndura tortura abstinenţei, puteam şi eu îndura tortura ebraicei. Totuşi chinul meu era neaşteptat de mare. După ce au trecut, după părerea mea, ore întregi, mi-am permis să iau o scurtă pauză. Când am deschis uşa de la toaletă, am auzit:

— De ce ţi-a luat atâta?

Ca întotdeauna, Margie stătea de-a curmezişul pe scaunul pluşat. Ştiam că poate da de bucluc doar pentru faptul că se afla aici şi eram gata s-o întreb de ce a venit. Ştiam că venise să mă vadă. Era posibil să fi rămas singura ei prietenă. Mi-a repetat ceea ce auzisem de la Lisa Liebman, adăugând că rabinul fusese „o adevărată scârbă". Apoi mi-a spus:

— Ştii, domnişoara Bell credea că şi tu eşti implicată.

Asta m-a durut.

— Moron Pink Ass a spus că tu nu eşti o hoaţă.
— A spus el asta?
— Ai ceva de mâncare? m-a întrebat.
A aprins o ţigară pentru mine, iar eu am luat-o, deşi ştiam că aş fi putut avea probleme. Am dat din cap că nu.
Părinţii ei hotărâseră că elevii de la Surrey Junior High aveau o influenţă nefastă, mi-a mai spus ea. Au transferat-o la altă şcoală, numită Susquehanna.
— Părinţii tăi vor să mai divorţeze?
— Merg la un consilier.
— Asta-i bine.
Stăteam în linişte, aşa cum mai stătuserăm acolo de atâtea ori. Margie s-a dus la dulapul cu rezerve, a răsucit mânerul în amintirea vremurilor trecute, bănuiesc, dar asta mi-a amintit că domnişoara Bell putea să intre. M-am ridicat şi mi-am aruncat ţigara în closet. A scos un sfârâit şi eu m-am gândit: „Sfârşitul".
Am aruncat un ochi pe hol să mă asigur că nu-i nimeni, apoi am ieşit împreună din baie. Ne-am luat rămas-bun pe culoar. I- am urat noroc la Susquehanna şi am întins-o spre clasă.
Margie a aşteptat să deschid uşa, ca să-mi strige:
— Pe curând, maimuţă de rând.
Toţi se benoclau la mine.

Auzisem că cea mai bună metodă de a învăţa o limbă străină era să stai în ţara unde se vorbea limba respectivă şi mi-am zis că acest lucru mi se putea întâmpla chiar acolo şi atunci. Am ciulit urechile ca să ascult ebraica ce se vorbea în jurul meu şi am aşteptat miracolul de a înţelege până a sunat clopoţelul. Moreh Pinkus ne-a spus obişnuitul lui „Shalom". I-au răspuns în acelaşi fel, mai mult sau mai puţin la unison. L-am privit atâta timp pe moreh Pinkus, încât a observat şi el. I-am mulţumit din priviri că a ştiut că nu sunt hoaţă. Apoi am plecat din clasă, am traversat holul, am ieşit afară şi am ajuns pe alee.

Mi-am spus: „Liberi în sfârşit, liberi în sfârşit, Doamne Atotputernic, suntem în sfârşit liberi".

Am găsit jeepul printre celelalte maşini. Robert trecuse deja pe scaunul din spate cu Albert, aşa că m-am aşezat în faţă. Spre ieşire, am văzut alţi elevi găsindu-şi maşinile şi m-am gândit: „Shalom, prostanilor".

Robert a reluat discuţia pe care o avusese cu mama. îi spunea că oricât de mult se străduia, nu reuşea să-î ajute pe Doug să înţeleagă fracţiile.

— Am impresia că nu vrea decât să-i fac eu temele pentru acasă.

Apoi, dintr-odată, a tăcut. Mama nu părea să observe. Conducea şi mai încet decât de obicei, privind la

ferestrele unei case care, spunea ea, îi dădea idei despre decoraţiuni interioare. Când m-am întors, Robert se uita lung la mine.

— Ce e? l-am întrebat.

A clătinat din cap. Acasă a urcat la etaj fără să-şi scoată haina. Mă aştepta la mine în cameră şi, când am intrat, a închis uşa după mine.

— Ştiu, mi-a spus el.

Când am inspirat, mi s-a părut că am pieptul de gheaţă.

— Ce ştii?

— Ştiu că ai fumat, spuse el. Am simţit mirosul în maşină.

Am simţit şi eu că respiraţia mea avea iz de ţigară.

— Am încercat doar.

—Să nu mă minţi. Asta-i o chestiune de viaţă şi...

Mă gândeam că are de gând să spună „respiraţie", ca în reclamele de la televizor împotriva fumatului, dar a spus „de moarte". Chipul lui era la fel de grav ca la funeraliile lui bunicu'.

M-a întrebat cât de mult am fumat şi cu cine şi unde şi i-am povestit. Când am rostit numele lui Margie, a dat din cap şi a spus ca pentru sine: „De la cercetaşi", şi „Vulpi". Robert îşi amintea tot ce-i povestisem.

După ce i-am răspuns la întrebări, i-am povestit cum a furat Margie din magazinul de suveniruri şi

cum a fost exmatriculată. I-am spus despre divorţul părinţilor ei şi că domnişoara King locuieşte la ei în casă. Mă simţeam bine povestindu-i toate astea, deşi nu era decât fratele meu mai mic.

— Ei bine, a zis el pe tonul unui şerif dintr-un western, nu cred c-ai să mai petreci mult timp cu Margie Muchnick de acum înainte. Unde-ţi ţii ţigările? mă întrebă apoi.

Am deschis ultimul sertar al biroului şi Robert a luat pachetul de Marlboro pe care mi-î dăduse Margie.

— Ai de gând să mă părăşti?

— Dacă voi fi nevoit.

M-a prevenit că va face orice ca să mă las de fumat.

— Am să-ţi fac viaţa imposibilă, m-a ameninţat, şi ştiam că aşa va face.

The Toy Bar

Venice Lambourne era celebră, în măsura în care poate fi celebră o fată frumoasă într-un cerc restrâns de locuri şi de petreceri, dar aproape nimeni nu o cunoştea cu adevărat. Cuvintele pe care oamenii le foloseau ca s-o descrie pe Venice erau „trăs- net"şi „bombă", încât s-ar fi zis că incită la violenţă. Bărbaţii păreau supăraţi pe ea pentru că era atât de drăguţă.

Am întâlnit-o când amândouă aveam optsprezece ani. Era colega mea de cameră. Eram la

Rogers, şcoala nu-prea-bună din Klondike, New York - conform ghidului lui Barron despre colegiile şi universităţile din Nordul Americii, media SAT: 1100, GPA":2.9. Venice spunea că venise aici pentru că creditelele ei nu erau suficiente pentru şcolile mai bune la care aplicase. Mai spunea că cererea pentru Rogers a fost doar un telefon pe care unchiul ei l-a dat la comitetul de admitere. Mă îndoiam, aşa cum mă

II Medii generale în sistemul de învăţământ american. (N. tr.)

îndoiam aproape de tot ce-mi povestea Venice, dar s-a dovedit a fi adevărat.

Venice a sosit doar cu o noapte înainte de nceperea cursurilor, cu multe ore după ce şi cei din jrmă părinţi îşi sărutaseră bobocii de rămas-bun, >e suiseră în maşini şi plecaseră spre casele lor din Darien, Connecticut ori Katonah, New York sau, h cazul părinţilor mei, spre Surrey, Pennsylvania. Venice a sosit într-un taxi şi şi-a cărat singură unica valiză înăuntru. A bătut la ceea ce în momentul icela a devenit uşa noastră şi a intrat în ceea ce încă dmţeam că este camera mea.

Era foarte subţire şi foarte înaltă - 1,78 în pan- ;ofi plăţi. Purta aproape întotdeauna pantofi plăţi, 3 singură pereche, până se uza şi abia apoi îşi cumpăra alta. Nu avea multe lucruri - nici multe rochii, lici alte chestii. Voia să aibă numai lucruri

perfecte ;au, cum spunea ea, „câte un singur obiect perfect".

Avea parul blond şi drept şi-î purta după urechi.?\.vea ochi albaştri pe care-i observai şi pentru că ivea sprâncenele atât de negre şi stufoase.

— Sunt Venice Lambourne, s-a prezentat ea.

Când mi-a strâns mâna, formalismul ei m-a des-:umpănit într- atât, încât am răspuns cum fusesem hvăţată când eram copil: „îmi pare bine". Şi apoi:,Sophie Applebaum".

Mi s-a plâns că a călătorit toată ziua şi e epuizată. Venise tocmai din Antibe.

Nu auzisem despre Antibe, dar îmi aminteam zag un film intitulat *Raid în Entebbe,* poate că era h Israel sau pe undeva prin Africa? Israelul era în Africa?

— Uau! am exclamat, şi apoi i-am sugerat să se >rezinte pentru cazare la administratoarea de cămin, in ursuleţ de pluş cu nasul ca un nasture pe nume 3etsy, care probabil îşi făcea griji-

Venice părea că nu aude.

— Trebuie neapărat să beau ceva, a spus.

Când i-am zis despre automatul de la subsol, m-a privit de parcă eram ultima şi posibil cea mai lungă etapă din călătoria ei. Trecuse pe lângă un bar despre care spunea că era aproape şi deschis.

— Astea s-ar putea să fie singurele lui virtuţi, comentă ea. Dar sunt singurele virtuţi de care îmi pasă în momentul de faţă.
Am ezitat. Neştiutoare ca întotdeauna, mă înscrisesem la un curs care începea la ora opt. I-am explicat că barul se numea Pinii, că aparţinea colegiului, era singurul, dar era bun. Speram că, dacă lungesc vorba, îşi va da seama cât e de obosită. A ridicat din sprâncenele groase şi m-a întrebat de ce vorbesc despre bar în loc să pornim spre el.
— Am un curs la ora opt, i-am explicat eu.
— Eu nici măcar nu ştiu ce să-mi aleg, zise ea, lăsându-mă fără replică.
în treizeci de secunde era gata. S-a spălat pe faţă. Nu şi-a schimbat hainele - o bluză verde- deschis cu guler răscroit, pantaloni capri albi şi pantofi negri, toate perfecte; nu se farda, fiind ea însăşi perfectă. Când ieşeam din cameră a observat cutia viorii mele.
— Cânţi la vioară?
— Scârţâi, i-am răspuns, simţindu-mă ca pe vremea când eram copil şi trebuia să-î apăr pe fratele meu mai mic de cineva mai mare decât noi şi speram să reuşesc.
— Ai să scârţâi şi pentru mine vreodată? m-a întrebat pe un ton glumeţ.
— Probabil că nu, i-am răspuns.

Barul era plin. Ne-am făcut loc până la tejghea, unde am aşteptat să fim servite de vreunul dintre barmanii ocupaţi. Stând acolo am spus ce observasem în fiecare weekend:

— Ţi se pare că ar fi cineva aici care să arate deosebit de bine?

— Nu, spuse ea privind de jur împrejur.

„Nu"-ul ei sunase ca o replică la „Probabil că nu"-ul meu.

— Ţi-am spus că n-am să cânt la vioară pentru tine fiindcă nu cânt pentru nimeni.

— De ce?

Nu voiam să-i spun că nu cântam destul de bine ca să mă asculte şi altcineva, aşa că am luat o figură preocupată şi gânditoare până când un barman a catadicsit să ne întrebe de sănătate. Era un tip mai în vârstă, care s-a dovedit a fi patronul.

— Cu ce vă servesc, fetelor?

— Bună, l-a salutat Venice.

Expresia omului nu s-a schimbat.

— Am călătorit toată ziua, l-a informat ea. Aşa că am nevoie de ceva foarte, foarte bun.

împrejurul nostru alţi studenţi însetaţi aşteptau să comande.

— Ce fel de vin roşu aveţi? Dar imediat s-a răzgândit: Nu. Şi din nou: Nu. Cassis? s-a întrebat pe ea însăşi. Campari?

Eram convinsă că sunt numele unor oraşe care înconjurau Antibe. S-a înseninat: Poate ceva cu suc de fructe ar înviora-o - o pina colada, poate, sau daiquiri. Folosea suc proaspăt de fructe? Nu folosea.

— Poate bourbon, zise ea. Ar putea să-i facă un *mint julep?*

Omul îşi cunoştea acum muşteriul şi a răspuns:

— Nu avem mentă.

— N-aveţi mentă, a repetat ea cu un suspin, ca şi cum avea să se confrunte aici cu multe privaţiuni care nu-i fuseseră cunoscute înainte.

Am comandat un White Russian, băutura pe care o comandasem la barurile de pe toată coasta din New Jersey unde vara trecută debarasasem mesele. Se uită la mine de parcă n-am fi fost de acord şi acum dintr-odată îmi înţelegea punctul de vedere.

— Două, spuse ea, şi barmanul a vărsat înapoi bourbonul pe care îl turnase deja într-un pahar.

Am plătit eu băuturile - mi-a explicat că şi-a dat ultimii dolari pe taxi şi mai avea doar franci şi lire - şi în timp ce aşteptam restul am observat un tip care se uita la noi. Le-a spus ceva tipilor care erau cu el şi au început şi ei să ne privească. Abia ne aşezaserăm, când unul dintre ei a venit la noi.

— Bună, ne-a salutat el.

Era drăguţ şi, ca mulţi studenţi de la Rogers, era blond. Doar în Scandinavia sunt mai blonzi de-atât.

— Bună, i-am răspuns şi eu.
Ne-a întrebat dacă suntem în primul an şi i-am spus că suntem şi aş fi putut tot atât de bine să spun: „Poţi să mă săruţi dacă vrei".
A intrat şi Venice în vorbă. Ne-a prezentat şi mi-am dat seama că era mai mult eficientă decât prietenoasă. Şi-a dat seama şi el; când s-a prezentat părea puţin descurajat. A început să-i spună pe nume, „Tad", şi să-i povestească cât e de obosită, cum a călătorit toată ziua şi - o să fie atât de bun s-o ierte? - nu era în stare să facă conversaţie.
— Sigur, a zis el, bineînţeles.
Dar nu pleca, poate din cauză că grupul lui de prieteni era cu ochii pe el.
— De unde eşti? a vrut el să ştie.
L-a privit lung, aproape mustrător, înainte să-i spună:
— Antibe.
„Uauª-Î lui avea mai mult curaj decât al meu, dar mi-am dat seama că era la fel de neumblat ca şi mine când a schimbat subiectul, întorcându-se la chestiile pe care le cunoştea.
— Unde locuiţi?
Venice îi oferise ocazia să se retragă cu graţie, dar n-o acceptase. Acum îi răspunse într-un fel şi pe un ton de parcă ar fi completat un chestionar:
— Bancroft.
— Ca lumea. Bancroft e ca lumea.

Şi-a luat privirea de la el şi se uita la mine, ca şi cum ar fi dorit să ne reluăm discuţia. Şi el se uita acum la mine ca să-l ajut. îmi venea greu să n-o fac, dar mi-am dat seama că era ceva între ei şi rolul meu era auxiliar - eu eram infirmiera, ea medicul, eu eram bona, ea era mama.

— Păi... a început el.

— îmi pare bine că te-am cunoscut, Tad.

— Şi mie, a spus.

Mi-a fost milă de el când a plecat şi-am spus:

— Era destul de drăguţ.

Venice nu mi-a răspuns. A închis ochii şi m-am gândit că trebuie să fie într-adevăr obosită şi că Tad o obosise şi mai tare şi că în curând ne vom întoarce acasă, iar eu o să mă trezesc pentru cursul de la ora opt şi o să devin studenta bună care intenţionasem întotdeauna să fiu.

Dar când a deschis ochii, chipul ei era visător în loc să fie somnoros. A spus aproape pentru sine:

— Azi-dimineaţă eram în Antibe.

Iar eu m-am gândit: „O să stăm aici toată noaptea".

Era trecut de ora unu când ne-am întors la Bancroft. Ne-am dezbrăcat stând cu spatele una la alta şi am observat că era bronzată uniform de la umeri până la chiloţi - nu părea să fi purtat sutien - şi m-am întrebat dacă îşi dăduse bretelele în jos, se descheiase la spate sau făcuse plajă topless.

Eram în pat când m-am uitat la ea şi am văzut că pusese pe pat un prosop de plajă. Folosise bluze drept cuvertură.

— Vrei un cearşaf sau ceva? am întrebat-o.

— Nu, mersi.

Mi-a explicat că trimisese aştemuturile din Italia, prin poştă, în urmă cu o lună, şi probabil că pachetul o aştepta la oficiul poştal:

— Ştii cât de încet vine poşta din Italia.

Nu ştiam şi asta m-a împiedicat să-i ofer cearşaf şi cuvertură. Ne-am spus noapte bună şi am stins lumina.

în întuneric mi-a trecut prin cap că probabil e singura din anul întâi ai cărei părinţi n-o aduseseră la şcoală. Mă întrebam dacă e tristă. Mă întrebam dacă părinţii ei nu cumva se distrau prea bine în Antibe ca să plece şi s-o ajute să se pregătească pentru colegiu, să-i cumpere cearşafuri, să-i conecteze linia de serviciu şi să se întâlnească cu alţi părinţi. M-am trezit că-mi pare rău pentru ea.

Am aprins iar lumina şi i-am făcut patul fără să vorbim. Aveam doar o pernă, dar două feţe de pernă, şi i-am propus să o umplem pe a doua cu şosete. Vorbea mai încet ca înainte şi părea că-şi cere scuze când mi-a spus:

— Nu te superi dacă mă culc cu soţul tău?

M-am uitat mirată la ea. Mi-a trebuit un minut ca să-mi dau seama că se uita la perna pe care o foloseam când citeam. Era din catifea reiată cu un soi de braţe şi când i-am întins-o am întrebat:

— Asta ai inventat-o tu?

— Aşa se cheamă.

Abia după un an i-am spus că o credeam o nimfomană cu o personalitate multiplă. După aceea, apuca adesea să mă întrebe, cu vocea schimbată şi senzuală: „Nu te superi dacă mă culc cu soţul tău?" Am stins din nou lumina, ne-am spus iarăşi noapte bună, dar apoi din senin mi-a rostit numele. Nu mi se adresa mie, ci reflecta.

— E un nume frumos.

— Aşa o chema pe străbunica, i-am explicat eu.

— E de pe vremuri. Nu-Î auzi prea des.

Exact asta nu-mi plăcea la numele meu.

— Ce-i cu numele tău? am întrebat-o, deşi nu prea ştiam ce vreau să zic.

— M-au botezat după locul unde am fost concepută, şi după cum a spus-o, ai fi zis că oraşul fusese numit aşa în cinstea ei.

— Am noroc că nu mi-au zis Gondolă. Sau Canal, adăugă, iar eu am trecut de la antipatie la simpatie, ceea ce m-a făcut să simt că parcă o iubeam.

în acele prime săptămâni, Venice a făcut valuri. Ne duceam împreună la chefuri - mergeam în grup de cel

puţin cinci sau şase pe la frăţii - şi odată ajunse acolo era întotdeauna în centrul
atenţiei. Dar erau seri în care spunea:

— Hai să nu mergem nicăieri, şi se comporta de parcă chiuleam de la vreun curs.

De obicei rămâneam să ne uităm la vreun film despre care spunea ea că trebuie neapărat văzut - *Doisprezece oameni furioşi, Prăvălia de după colţ, Cei mai frumoşi ani ai vieţii noastre*. Mergeam jos la televizorul de la subsol şi stingeam toate luminile. Numai televizorul şi beculeţul roşu al automatului de sucuri cu eternul „Bani potriviţi" pâlpâiau în întuneric.

Mă dădeam în vânt după toate filmele care îi plăceau şi ei, iar *Moştenitoarea* m-a prins într-atât, încât am uitat de Venice până la publicitate, când ea a început să repete frazele care îi plăcuseră mai mult.

Preferata era chiar la sfârşitul filmului. Mulţi ani după ce dăduse bir cu fugiţii, chiar în noaptea în care trebuia să fugă cu Catherine, Morris se întoarce nerăbdător, bate în uşă mai întâi încet, apoi cu pumnul. Catherine îi spune servitoarei: „încuie uşa, Maria".

— „încuie uşa, Maria", a repetat Venice.

Iată strigătul femeilor părăsite de pretutindeni.

Venice ţinea în dulap o sticlă cu ceva numit sherry de vânătoare, un sherry obişnuit demisec,

care mă făcea să mă gândesc la copoi şi cai, pleduri pentru cai şi focuri care duduie. Uneori noaptea, după ce învăţam, ne turna puţin în paharele luate din sala de mese. Stăteam întinse în pat şi trăncăneam. Eu fumam.

îmi povestea despre câte o carte - era la zi cu lectura, spre deosebire de mine - sau vreun articol din *New York Times* - pe care îl citea în fiecare zi, cum nu mai făcea nimeni. Sau îmi citea *tare* din cartea după care era înnebunită: în toamna aceea era *Lolita,* iar în iarnă *Anna Karenina.*

Venice nu mi-a făcut confidenţe mult timp. Iar când a făcut-o, păreau mai mult poveşti interesante decât confidenţe. Primul bărbat despre care mi-a vorbit a fost Georges. Familiile lor închiriaseră împreună o vilă la Antibe şi el venise în ultima săptămână. în timp ce-mi povestea, mi-am dat seama că se gândea la Georges în acea primă noapte la bar, când vocea îi devenise visătoare spunând: „ Azi-dimineaţă eram în Antibe".

— E teribil de inteligent şi dulce. Lucru rar...

M-am gândit la Doug, ajutorul de ospătar cu care mă culcasem în ultima noapte în care am lucrat, şi mi-a trecut prin minte că nu era cine ştie ce inteligent şi nici dulce.

— Mda, am zis eu.

Mi-a povestit că Georges era foarte bine-crescut.

— Se ridică întotdeauna când intră o femeie în cameră. îmi place genul ăsta de chestii.
— Şi mie, am spus eu, pentru că brusc îmi plăcea „genul ăsta de chestii", deşi nu cred că văzusem vreodată vreun tip de vârsta mea care să se ridice când apare o femeie, exceptând cazul în care întâmplător tocmai în momentul ăla voia să plece. Venice mi-a spus că Georges vorbea fluent şase limbi şi, deşi engleza era una dintre ele, îndrăgostiţi! vorbeau franţuzeşte. Mi-a povestit că n-au făcut dragoste până în ultima seară; a închis ochii amintindu-şi.
— Ce-ai spus? am întrebat-o.
A repetat ceva ce-i spusese el în franţuzeşte. I-am spus că suna romantic, dar în privinţa limbilor străine eram zero.
— îmi tot spunea: „Te rog, nu dormi", şi de câte ori aţipeam mă ruga: „Nu dormi, dragostea mea. Nu mă părăsi înainte să fii nevoită să pleci".
— Uau! am exclamat eu.
— Ei da, ştiu.
Poate că îşi dăduse seama că mă îndoiam de povestea ei, căci atunci când primea aerogramele alea albastru-gri mi le citea rând cu rând şi îmi traducea franceza lui romantică.
— Aşteaptă, am rugat-o. „Mon puce" înseamnă „scumpo"?

Mi-a spus că tradus exact înseamnă purice.
— Dar e ca „honey" al nostru - nimeni nu se gândeşte de fapt la miere.
I-am cerut să-mi spună traducerea exactă a tuturor cuvintelor care însemnă „scumpo" şi „iubito".
— „Mon chou" înseamnă „varza mea", „mon lapin", „iepurele meu".
După ce mi-a povestit cum şi-a pierdut virginitatea cu un instructor de schi elveţian, eram sigură că se aştepta să-i spun şi eu povestea mea. Mi-a trecut prin cap să inventez ceva. în schimb am recunoscut că n-am schiat niciodată.
Administratoarea noastră ne-a invitat în camera ei:
— Vreau doar să stăm puţin de vorbă.
Ne-a întrebat dacă vrem ceai sau cafea, ciocolată caldă sau supă de pui cu tăieţei. M-a atras cumva supa de pui.
— Eu vreau puţină supă, i-am spus. Mulţumesc.
Venice mi-a aruncat o privire gen „Să n-o lungeşti mai mult decât e cazul".
— Nimic pentru mine, mersi.
în timp ce Betsy băga în priză oala şi apoi rupea un plic de supă pentru mine şi unul de ciocolată pentru ea, ne-a întrebat cum ne place la Rogers şi care sunt profesorii noştri preferaţi. Era o fata drăguţă din Syracusa şi-ţi dădeai seama că-şi lua în serios slujba de consilier rezident.

Mi-a dat castronul cu supă. Era fierbinte şi am suflat în ea.

— Voi, fetelor, petreceţi o mulţime de timp împreună, ne-a spus, făcând un efort vădit. Ştiţi, ăsta-i timpul să vă faceţi prieteni noi. Să vă întâlniţi cu cât mai multă lume.

Amândouă i-am răspuns că avem şi alţi prieteni, ceea ce era mai puţin adevărat pentru mine decât pentru Venice. Betsy a continuat:

— Voiam doar să ştiu dacă sunteţi deschise şi pentru alte relaţii.

Eu am asigurat-o că sunt. Venice nu reuşea să pronunţe asemenea cuvinte, dar dădea din cap şi-şi căsca ochii ca să arate
că e şi ea deschisă.

— Colegiul este locul unde legi prietenii pentru tot restul vieţii, ne-a mai spus, părând însă foarte tristă.

A trecut aşa de la un clişeu la altul, de parcă sărea din piatră- n piatră ca să traverseze un râu învolburat, până când Venice a liniştit-o:

— Cred că am înţeles ce doriţi să ne spuneţi, deşi nici una dintre noi nu înţelesese.

Peste câteva zile am descoperit că circula un zvon cum că Venice şi cu mine am fi lesbiene.

Lui Venice nu i-a păsat deloc şi am încercat şi eu s-o fac pe indiferenta. Am întrebat-o dacă nu se temea că zvonul îi va ţine la distanţă pe bărbaţi.

M-a asigurat că zvonul nu va împiedica pe nimeni de la nimic, ba dimpotrivă: Georges era de părere că nouăzeci la sută dintre bărbaţi au fantezii cu lesbiene.

— Dar dacă-i unul dintre cei zece la sută?

— Ceilalţi zece la sută sunt homo.

Apoi Venice îl întâlni pe Hugh şi cu asta, basta.

După criteriile obişnuite, Hugh nu era atât de frumos ca Venice. Avea părul negru şi întotdeauna o barbă crescută de câteva zile. Avea o piele nasoală - roşie şi aspră şi cu cicatrici lăsate probabil de acnee. Totuşi astea păreau să-l facă şi mai atrăgător, ceva ce nu i s-ar întâmpla niciodată unei femei. Dar, ca şi Venice, Hugh era admirat de la distanţă şi avea acelaşi efect asupra femeilor ca ea asupra bărbaţilor, poate chiar mai puternic - nu că el şi-ar fi dat câtuşi de puţin seama.

Trăia în afara campusului universitar, într-un apartament ca vai de el, cu scaune cu tapiţeria uzată şi o canapea măslinie de scai. Dar sprijinite de pereţi erau frumoasele peisaje pictate de el. Apartamentul avea o verandă neîncălzită care dădea spre lac şi Venice povestea că Hugh picta acolo, afară, înfofolit în palton şi cu mănuşi fără degete.

Invitau mereu lume la el, înainte şi după petreceri. Le ofereau întotdeauna Pimm. Fusese la Londra cu un an în urmă şi adusese lăzi întregi. Dacă voiai să bei altceva trebuia să-ţi aduci tu singur.

Venice era gazda petrecerilor. Hugh nu se pricepea. Părea mai bătrân - cu mult mai bătrân - decât oaspeţii lui; era un fel de bunelu'. îmi părea surd sau pe-aproape. Nu reuşea să urmărească conversaţia şi contribuia la *non est* cu *non seqtri-twr*. L-am auzit odată întrerupând o glumă despre Reagan ca să spună că locul de naştere al lui Miliard Fillmore este lângă Locke, New York. Părea că nu-şi dă seama cât e de stângaci sau nu-i păsa. Cred că nu-î interesa ce cred oamenii despre el, cu excepţia lui Venice. Avea încredere în opiniile ei şi căuta să i le cunoască. Când ei nu-i plăcea ceva ce spusese el, voia să ştie de ce.

Nu-şi ziceau unul altuia scumpete sau baby, ca să nu mai vorbim de purice şi varză; erau unul pentru altul Venice şi Hugh. Abia dacă se atingeau de faţă cu alţii. Sărutul lor de bun-găsit sau despărţire nu striga „sex", dar exista ceva intim între ei, demn de invidiat. Formau un cuplu într-un fel care nu excludea pe nimeni, dar părea superior oricărei alte relaţii din cameră.

N-am văzut-o pe Venice niciodată supărată. Chiar şi după cearta cea mai aprinsă cu Hugh - citise

o aerogramă de la Georges -, Venice s-a întors în cameră şi nu mi-a spus decât: „Hugh se poartă ca un tâmpit". A fost deci ceva şocant şi teribil în după-amiaza când am găsit-o în cameră Ia noi plângând.

Nu am ştiut ce s-a întâmplat şi mult timp a plâns prea tare ca să-mi spună. în sfârşit a reuşit să scoată destule cuvinte ca să înţeleg că a fost admisă la Brown. Nu-mi spusese că ceruse transferul, şi mă întrebam dacă îi spusese lui Hugh. Nu că ar fi contat: oricum Hugh absolvea şi Brown era mai aproape decât Rogers de Manhattan, unde îşi căuta o slujbă.

— Nu eşti obligată să te duci, am spus.

M-a săgetat cu privirea în felul în care o făcuse în prima seară când voia să bea ceva şi eu i-am spus despre automatul cu sucuri de la subsol. Au urmat apoi alte lacrimi. I-am zis că aş face orice numai să nu mai plângă şi, de parcă aştepta să-i spun asta, mi-a zis:

— Cântă-mi ceva la vioară.

— Drace! am exclamat, dar am scos vioara din cutie.

Singurele cântece pe care le ştiam erau balade de cowboy şi de
mineri, dintre cele numite *High Lonesome*. Dar am ales cel mai vesel cântec care mi-a venit în minte - iubirea unui cowboy pentru un cal.

Nu mai cântasem pentru nimeni de multă vreme şi nu eram sigură că o mai pot face. Trebuia să stau şi cu spatele la ea, ceea ce era de-a dreptul penibil.

Când am terminat, Venice zâmbea, o mare uşurare, deşi nu ştiam sigur dacă râdea Ia mine sau de mine.

în vară Venice mi-a trimis în fiecare săptămână o carte poştală din Europa. într-una dintre ele îmi descria o întâlnire cu Georges folosind şase limbi diferite printre care şi păsăreşte: „Na-pam si- pim- ţi-pit ni-pi-mi-pic."

Spre sfârşitul Iui august m-a sunat de la Capri să mă invite să petrecem weekendul de Ziua Muncii în Long Island, unde familia lui Hugh avea o casă. Nu mai primisem nici un telefon din Europa şi neştiind cât de mult costă m-am trezit că spun da, deoarece dura mai puţin decât să-i explic de ce aş refuza.

Hugh şi Venice m-au aşteptat la tren cu maşina veche a bunicilor lui. Venice m-a lăsat să stau în faţă şi am admirat tufele de hortensii albastre, copacii umbroşi şi casele acoperite cu şindrilă argintie de cedru.

Casa lui Hugh era despărţită de plajă de o dună. Era o casă mare, dar neîngrijită; familia lui reuşise s-o păstreze, dar nu avea bani să o întreţină.

Deschidea! un sertar şi rămâneai cu mânerul în mână.

Mi-era teamă că mă voi simţi naşpa ca oaspete a unui oaspete. Dar Hugh m-a prezentat mamei, bunicilor şi surorii lui ca pe „o bună prietenă", şi pentru prima data chiar aşa m-am simţit.

Partea preferată a zilei era pentru mine spre sfârşitul după- amiezii, când lumina poleia oceanul şi nisipul şi iarba de mare şi dunele. Venice spunea că în filme se cheamă „ora magică". Ştia, deoarece citise câteva scenarii pe care i le dăduse un regizor cunoscut. Odată, la ora magică, după ce am înotat, ne-am îmbrăcat pe plajă cu blugi şi pulovere. Am încropit o cină - crabi reci, porumb rece şi roşii presărate de Venice cu busuioc proaspăt, Hugh a făcut un foc, am băut vin şi am stat acolo pe plajă până noaptea târziu.

Când ne-am întors, toţi dormeau şi Venice s-a dus în camera lui Hugh, aşa cum făcea în fiecare noapte. Se întorcea cum începea să se lumineze de ziuă şi uneori mă trezeam, îmi aminteam unde sunt şi mă simţeam mai fericită decât fusesem vreodată.

Toţi trei eram fericiţi ca nişte răcuşori, până de Ziua Muncii. Cerul era acoperit, şi mă gândeam că de aceea dimineaţa părea atât de înceată şi apăsătoare. Fără prea mult entuziasm, Hugh ne-a propus să

plecăm pe mare. Venice l-a privit sceptică şi i-a atras atenţia că nu prea bate vântul.

—Trenul nostru pleacă la patru, ne-a amintit ea.

— Ştiu când pleacă trenul vostru, s-a răstit Hugh. Venice nu l- a băgat în seamă. Oricât de supărată fusese când a fost acceptată la Brown, ştiam că acum aştepta cu emoţie sa se ducă. Nu vorbea despre asta, dar emana acea exuberanţă pe care o simţi când pleci într-un loc nou şi începi ceva nou.

Hugh nu se ducea nicăieri şi nu începea nimic; nu-şi găsise nici o slujbă.

în cele din urmă am plecat pe mare, fără ca vreunul dintre noi să vrea chestia asta. Avea o mică barcă cu pânze, nu mai mare decât un peşte şi cam veche. Când m-am urcat în ea, l-am întrebat pe Hugh când a fost folosită ultima oară.

Cred că s-a întrebat şi el acelaşi lucru timp de un minut, iar eu mă gândeam: „Trei persoane înecate într-un accident cu barca".

Atât Hugh, cât şi Venice ştiau cum să manevreze pânzele, şi tot ce aveam eu de făcut era să mă uit la ei şi la golf, să-mi plec capul când ghiul trecea pe deasupra noastră şi să aştept cu nerăbdare să mergem din nou acasă, să fac ultimul duş în aer liber şi să luăm trenul.

Se înnorase şi nu mai era nici un pic de soare, dar nici vânt.

— Ar trebui să ne întoarcem, şi-a dat Venice cu părerea în cele din urmă.

Hugh n-a zis nimic, doar s-a executat.

Am plutit în zigzag tot timpul cât am traversat golful. Hugh ofta mereu şi părea indispus. îi dădea ordine lui Venice, ca de pildă: „Treci odată acolo", şi ea îl asculta. Nu părea furioasă sau supărată sau stânjenită, cum aş fi fost eu. Mi-am zis că poate lipsa vântului era mai înfricoşătoare decât îmi dădeam eu seama, iar ei doi foloseau un anumit cod pentru situaţiile de urgenţă în care căpitanul se comporta ca un idiot şi secundul lui îl ignora complet.

Dar nimic nu s-a schimbat nici după ce am ajuns aproape de ţărm şi în afara oricărui pericol. Din nou m-am întrebat daca nu cumva Venice anticipa cu atâta plăcere viaţa la Brown, încât nu-i păsa de Hugh şi de proasta lui dispoziţie.

Trăgeam barca pe nisip, când mi-am dat seama că nu aveam deloc dreptate. Venice ştia precis ce simţea el. Viaţa pe care o cunoştea era pe cale să ia sfârşit, se va sfârşi de îndată ce se va urca ea în tren. Ştia că era speriat că o va pierde şi că nu va găsi o slujbă, iar ăsta era felul ei de a-i spune că nu are de ce să fie.

Pe plajă a făcut o tumbă, a făcut şi el una, nu i-a reuşit. A pufnit-o râsul şi l-a făcut şi pe el să râdă. Acasă, Venice a făcut prima duş. îmi făceam bagajele, când Hugh a venit în pragul uşii şi mi-a spus:

— De ce nu mai stai o noapte?

I-am zis că fratele meu mai mare mă aştepta să-mi petrec seara cu el în Manhattan.

— Rămâi cu mine, a insistat el, şi privirea lui îmi dădea de înţeles că i-aş face o favoare.

Stăteam cu Hugh afară, beam scotch înainte de cină, la un restaurant de pe Main Street. Nu vorbeam deloc. Mă simţeam prost şi încercam să găsesc alt subiect în afară de iubita lui care plecase şi serviciul pe care nu-î prea avea.

A văzut o cunoştinţă şi a chemat-o la noi la masă. Nu mai puteam de bucurie.

— Vino să bei ceva cu noi!

Bărbatul a făcut un semn spre bar spunând:

— Sunt în mijlocul unei chestii, cu tonul care sugera că-i vorba de o fată.

M-a salutat apoi şi pe mine şi s-a prezentat: „Michael Whitmore". I-am spus şi eu numele şi am dat mâna.

— Suna-mă la birou, marţi, i-a zis el apoi lui Hugh.

A mai trecut un an de tăcere, după care Hugh mi-a spus:

— Ar fi trebuit să studiez economia.

M-a făcut să-mi amintesc cum mă simţeam eu încercând să intru la un colegiu. Seară de seară stăteam cu tata la el în birou şi-mi citea din ghidul Barron numele câte unui colegiu, numărul de băieţi şi de fete şi un paragraf cu descrierea lui. Apoi m-a întrebat: „Cum ţi se pare?", iar eu mă gândeam: „Exact la fel ca înainte".

Abia după câteva seri mi-am dat seama că tata îmi citea numai despre colegiile la care aş fi avut o şansă să intru - nu Brown, ci Bowling Green, nu Wesleyan, ci Ohio Wesleyan, nu Williams sau Smith, ci William Smith. Până în acel moment numi trecuse prin minte că notele şi rezultatele la testele din cursul anilor erau mai mult decât o umilire personală. Nu-mi dădusem seama că într-o zi se vor aduna toate şi se vor alia împotriva mea.

Tata aştepta să-mi audă reacţia la un colegiu despre care tocmai îmi citise descrierea. Se uita spre mine.

— Ce s-a întâmplat?

— Aş fi vrut să-mi fi spus cineva.

— Ce să-ţi spună?

N-am răspuns nimic. Am înţeles că faptul de a nu-mi fi înţeles nereuşitele era o altă nereuşită de-a mea. Acum aş fi vrut să-î conving pe Hugh că, indiferent ce l-a împiedicat să-şi găsească o slujbă, nu era o nereuşită, ci ceva de genul „ce nu te doboară te face mai puternic".

— Eşti pictor, i-am spus eu. Nici nu înţeleg de ce îţi cauţi o slujbă în băncile de investiţii.
— Trebuie să am din ce trăi, Sophie.
— Poate reuşeşti să faci ceva cu pictura, i-am sugerat eu.
M-a întrebat dacă ştiu cât de mari sunt taxele la o şcoală
particulară.
— Nu, i-am răspuns, şi, pe când aşteptam să-mi explice punctul lui de vedere, mi-am dat seama că deja o făcuse. Vorbea despre costul educaţiei copiilor pe care plănuia să-i aibă cu Venice.
I-am spus că nu credeam că lui Venice îi pasă atât de mult de bani, deşi, dacă mă gândeam mai bine, nu aveam de unde să ştiu.
— Nu-i pasă pentru că nu are de ce să-i pese.
îmi făceam probleme pentru Hugh, dar nu aveam de ce: şi-a găsit o slujbă la banca lui Michael şi a sfârşit prin a se şi muta la el în apartament. Lui Venice nu-i plăcea Michael şi eram cu ei în seara în care Hugh a întrebat-o de ce nu-i place. Venice a oftat.
— De ce nu-mi spui? Vreau să ştiu şi eu.
A ridicat din umeri.
— Pentru că dorm în living? întrebă Hugh. Asta e?
-Nu.
— E apartamentul lui.

Venice i-a amintit că plăteşte jumătate din chirie. A mai întrebat o dată ce are împotriva lui Michael şi, când a văzut că nu răspunde, a spus:

— Michael îmi este prieten bun.

Era foarte serios, chiar încruntat. L-a privit lung, iubindu-î, cred eu, pentru loialitatea faţă de un prieten:

— E în regula, a spus ea apoi.

Venice petrecea aproape toate weekendurile în Manhattan, iar când veneam şi eu dormeam toţi trei în apartamentul părinţilor ei, un *pied-ă-terre* pe Seventy-ninth Street, la mică distanţă de Central Park. Eu luam autobuzul din Klondike şi Venice lua un tren în Providence. Ne întâlneam într-un bar foarte aproape de apartament.

Se numea Toy Bar şi era mic şi intim şi puteai comanda un domino sau şah sau aproape toate jocurile de genul ăsta - Risk, Life, Operation. Parcheesi, Monopoly, ba chiar Bărbie dating Game. Era şi un tren de jucărie şi de câteva ori pe noapte barmanul apăsa pe un buton şi trenul uruia şi şuiera pe şinele de deasupra capetelor noastre. Locomotiva era luminată.

Stăteam acolo o oră, două - Venice aranja în aşa fel încât să avem timp să stăm de vorbă doar noi două - şi apoi venea şi Hugh. Uneori Venice amintea de câte o petrecere despre care ştia ea, dar mergeam

foarte rar. Faptul că Hugh nu se simţea în apele lui la petreceri începuse s-o deranjeze pe Venice.

Hugh era evident bucuros că avea un serviciu, dar nu cred că îi plăcea ceea ce face - vindea obligaţiuni cred. În orice caz, nu vorbea niciodată despre asta. Când îl întrebam cum merge treaba răspundea: „Bine, bine", şi tocmai acest dublu bine mă făcea să cred că nu-i deloc bine. Muncea totuşi foarte mult. Erau nopţi în care nu putea să se întâlnească cu noi decât foarte târziu.

De Ziua Recunoştinţei a fost prima dată când Venice mi-a pomenit despre Anthony. Era din Anglia şi ea îi pronunţa numele nu cu „th" ci cu „t" şi respiraţie, ca în *Antonius şi Cleopatra.*

Am hotărât sa mergem pe jos de la apartamentul părinţilor ei la Penn Station, de unde eu luam trenul spre casă, în Philadelphia, iar ea se întâlnea cu Hugh şi luau trenul spre Long Island.

Anthony era „incredibil de inteligent", îmi spunea ea, şi „incredibil de fermecător" şi „incredibil de amuzant".

— Pare un tip incredibil, am comentat eu.

Nu-î compara direct cu Hugh, dar m-a lăsat să înţeleg că era plăcut să fii cu cineva care putea să-şi ţină firea la un cocktail parry.

— îţi place de el? am vrut eu să ştiu.

— Doamne fereşte! Nu. Mergem doar împreună la petreceri.
Am săgetat-o cu privirea.
— Eşti sigură?
— E un veritabil Lothario, mi-a explicat ea, şi între timp m-am liniştit cât s-o întreb ce înseamnă un Lothario.
— Un seducător, m-a lămurit, un Don Juan.
îmi dădea un sentiment neplăcut, dar nu voiam să i-o spun.
— Oare mie mi-ar plăcea? am întrebat-o.
— Cred că te-ar intriga, mi-a răspuns. Dar nu sunt sigură că ţi-ar plăcea.
Eram pe Fifth Avenue, când cineva ne-a dat nişte fluturaşi pentru reduceri la îmbrăcăminte şi Venice s-a uitat pe-al ei. Mi-a spus că a auzit de creatorul ăla de modă, iar sala de prezentare era în drumul nostru.
— Hai să mergem!
Venice ura să facă cumpărături, şi mi-am închipuit că vrea să meargă doar ca să evite întrebările despre Anthony.
— Hugh ştie? am întrebat-o în liftul care ne ducea sus.
— Nu-i nimic de ştiut.
Apoi am pătruns în vârtejul cumpăraturilor şi Venice m-a rugat să mă uit după o rochie lungă pentru o

recepţie la care o invitase Anthony, „un bal" - o numea ea.
A găsit una, albastru-cobalt cu volane. Nu existau cabine de probă - încercam rochiile fără să ne dezbrăcăm, pe culoarul dintre rafturi. Cum nu erau nici oglinzi, trebuia să ne bazăm una pe judecata alteia. Venice m-a rugat să nu fiu sinceră.
Rochia albastră îi venea fantastic, dar i-am spus-o şovăitor. Mă gândeam că dacă aş convinge-o să n-o cumpere, n-o să mai meargă la bal cu Anthony. Părea că nu mă aude. Se uita fix la mine şi la ceea ce probam eu - o rochie de ocazie din tafta neagră, fără bretele, cu corsajul strâmt, pus pe balene, care flutura şi cădea până la glezne. Cu o voce aproape sfioasă mi-a spus:
— Sophie, scoate-ţi sutienul.
Am întrebat-o din ochi: „Serios?"
Privirea ei mi-a răspuns: „Evident!"
Am făcut ce mi-a cerut şi a dat afirmativ din cap.
M-am uitat la preţ.
— E patru sute de dolari.
— Rochiile astea costă mii de dolari.
M-a întrebat dacă am bani suficienţi pe card.
— Glumeşti? am întrebat-o eu.
— Ai card?
Aveam. Dar tata mi-î dăduse cu indicaţii precise: pentru urgenţe şi ca să invit o prietenă la cină o dată

pe săptămână. Aşa şi făcusem, dar n-am invitat-o niciodată pe Venice. Mi-era frică să nu comande o mulţime de băuturi sau o sticlă scumpă de vin, iar când nota de plată va ajunge la tata să afle că n-am luat-o pe calea cea bună.

— Mi-a fost dat ca să-î folosesc numai în caz de urgenţe.

— Asta-i o urgenţă.

M-am dezbrăcat.

— Ţi-am mai spus eu vreodată să-ţi cumperi ceva?

Era adevărat, deşi nu fuseserăm împreună la cumpărături decât o singură dată, la magazinul Armatei Salvării din Klondike, unde a încercat să mă facă să nu-mi cumpăr un pulover.

— Fireşte că nu-i perfect, recunoscusem eu. Costă doar un dolar.

De data asta i-am spus:

— Spune tu un loc unde aş putea s-o port.

— Am să ţi-o cumpăr eu, dacă tu nu vrei.

— Spune un loc.

Mi-a spus că aş putea merge cu ea şi cu Anthony la bal. S-a mai gândit puţin.

— De fapt o poţi purta oriunde cu condiţia să apari mai târziu. Lumea va crede că vii din altă parte, de la vreo gală sau aşa ceva.

I-am amintit că nu eram genul care se duce la gale.

— Nu înţelegi, a insistat ea, pentru tine această rochie reprezintă un lucru perfect.
I-am spus că-i prea scumpă; mi-a răspuns că a ei costa de două ori pe atâta. Eram la coadă la casierie înainte de a apuca să mă gândesc la balul la care mergea cu Anthony. Din consideraţie pentru Hugh, am întrebat-o:
— Crezi că rochia ta e un lucru perfect?
— E destul de perfectă.
în seara aia, acasă în Surrey, în dormitorul copilăriei mele, am probat rochia şi m-am uitat în oglindă. Ceea ce am văzut era atât de străin de mine, încât la început priveam uluită. în rochia aia eram fascinantă. Eram elegantă, eram o stea de cinema acolo în dormitorul meu cu covor miţos ver- de-albăstrui şi posterele cu Bob Dylan.
Venice avea dreptate. Rochia era perfectă şi era perfectă pentru mine. Corsajul decoltat îmi accentua sânii mari şi-mi făcea talia să pară subţire, iar şoldurile uşor rotunjite. Nu eram obişnuită să-mi văd umerii goi şi mai ales carnea de deasupra sânilor, care sugerau cuvântul „inspiraţie".
M-am privit mult timp, şi-mi amintesc că a fost poate singura dată din viaţă când m-am văzut frumoasă. Când tata a bătut la uşă, i-am spus că sunt dezbrăcată, ceea ce nu era complet neadevărat.
— Vino să ne spui noapte bună, m-a rugat el.

Mi-am pus cămaşa de noapte şi un halat şi m-am dus în dormitorul lor. M-am aşezat pe marginea patului, iar mama a pus jos numărul vechi din *New Yorker* pe care îl citea.

— Vreau să vă spun ceva, am zis eu.

Mama m-a privit îngrijorată, tata, fiind judecător, părea doar curios.

— Mi-am cumpărat o rochie, i-am anunţat. Scumpă.

— Cât de scumpă? a vrut să ştie mama.

N-aveam curajul să rostesc cifra. I-am spus tatei că n-o să-mi
mai invit prietenele la cină tot anul.

— Nu trebuie să faci aşa ceva, mi-a spus el.

— Cât de mult a costat, Sophie? a insistat mama.

— Am cumpărat-o de la reduceri.

Nu-şi lua ochii de la mine. Le-am mai spus ca era semnata de un creator de modă cunoscut, doar ca nu-mi aduceam aminte numele, iar eticheta fusese scoasă de pe rochie. în cele din urmă le-am spus preţul. Nici unul dintre ei n-a mai scos o vorbă. Am repetat ce aflasem de la Venice: rochia valora mii de dolari.

— Şi tu ai nevoie de o rochie care valorează mii de dolari? m-a întrebat tata.

N-am răspuns nimic.

Părinţii mei s-au întrecut în a vorbi despre mine şi simţul valorilor. Am ajuns toţi la concluzia că era potrivit şi rezonabil să duc rochia înapoi, până când mi-am adus aminte că nu era returnabilă.

— îţi dau eu banii înapoi, i-am spus.

Tata a dat din cap. Apoi a intervenit mama:

— îţi place mult? aşa cum mă întreba întotdeauna când voiam să-mi iau un lucru scump.

Mă întreba „chiar îţi place?" şi, dacă spuneam „da", se apuca să turuie că scumpăciunea aia era ceva ce puteam să port pentru totdeauna, ani în şir şi tot timpul anului. Indiferent care era materialul - bumbacul cel mai veritabil, lâna cea mai plină -, proclama că nu e pentru un anumit sezon. Numea ocaziile cu care puteam să port haina cu pricina, evenimente din viitorul apropiat şi îndepărtat: la bat-mitzvah unei verişoare, la absolvirea fratelui meu, la propria mea nuntă; ba aş putea fi chiar înmormântată cu ea.

în rarele ocazii în care puteam susţine entuziasmul trezit pentru o astfel de achiziţie, urma întotdeauna acelaşi final spus la casă: „îţi place mult?". Acasă articolul avea să atârne în dulap ca o cărămidă legată de gâtul meu.

Mama s-a dat pe brazdă.

— Probeaz-o s-o vedem şi noi, m-a îndemnat ea.

— Mâine, i-am răspuns.

în iarna aia, de câte ori o întâlneam pe Venice la Toy Bar, îmi vorbea de Anthony. Părea că simte nevoia s-o facă, era vital. Vorbea repede, ca să-mi poată spune totul înainte să apară Hugh.
Susţinea acum că Anthony se ţinea după ea. De ziua ei o dusese la Block Island şi în drum spre bac trecuseră cu maşina pe lângă un panou uriaş pe care scria „La mulţi ani, Zsa Zsa!"
— îmi spune Zsa Zsa, m-a lămurit ea.
— Am înţeles asta.
A sesizat dezaprobarea din tonul meu.
— Nici măcar nu l-am sărutat, Sophie.
într-o seară mi-a povestit că Anthony vrea să închirieze un avion ca s-o ducă la Maryland, să mănânce crabi.
— Nu se găsesc crabi în Providence? am între- bat-o eu.
S-a uitat la mine.
— Te îndrăgosteşti de tipul ăla? şi aş fi vrut să-i spun Lothario.
-Nu.
— A, da, atunci ce faci?
Nu-mi plăcea de ea în momentul ăla şi eram sigură că nici ei nu-i plăcea de mine şi m-am întrebat, nu pentru prima dată, de ce era prietenă cu mine.
— Nu mă culc cu el, dacă asta vrei să ştii.

Vorbele astea m-au făcut parcă să văd distanţa dintre ce-mi spunea acum şi „Nici măcar nu l-am sărutat". Atunci a intrat şi Hugh. Părea mai nesigur pe el în seara aia şi poate de aceea îl adusese şi pe Michael, o surpriză pentru Venice, deşi nu a lăsat să se vadă nici chiar când Michael a sărutat-o pe obraz.

— Ne-am întâlnit la Quogue vara asta, a spus el aşezându-se lângă mine.

Nu eram în stare să port o conversaţie după cele întâmplate între Venice şi mine şi cele ce se întâmplau între Venice şi Hugh.

O ţinea de mână, ceea ce nu-î mai văzusem făcând niciodată şi ea părea că-i îngăduie în silă. La un moment dat s-a scuturat de mâna lui sub pretextul că vrea să-şi soarbă băutura, dar gestul a rămas acolo, în aer, şi nimeni n-a mai vorbit un timp.

— Ar trebui să jucăm ceva, a propus Michael, şi prin noi înţelegea el şi cu mine.

Am presupus că voia doar să-i lase singuri pe Venice şi pe Hugh. La bar m-a întrebat:

— Ce vrei să joci?

Am auzit în tonul lui ceva care nu avea nimic de-a face cu prietenul lui, sau cu prietena mea, sau cu prietenia.

— Şah, am ales eu.

Era destul de întuneric în bar, dar nu ăsta a fost singurul motiv pentru care nu-i vedeam chipul. Mai

întâi ochii lui erau atât de adânciţi în orbite, încât păreau că sunt în umbră. Şi se tot uita la mine, iar când îi întorceam privirea se uita în altă parte. Dar i-am observat părul. Lins, închis la culoare, destul de lung, şi mie îmi plăcea.

M-am simţit atrasă de el într-un fel în care nu eram obişnuită şi mă simţeam tulburată. Pierdeam mereu la şah. De câte ori exclama: „Şah la rege!", mi se tăia respiraţia.

— Povesteşte-mi viaţa ta, Sophie Applebaum, m-a rugat el.

— Tu mai întâi.

A născocit. Fusese crescut la circ. Mi-a spus că tatăl lui era acrobat la trapez, iar mama, cu pălărie şi un costum din paiete, călărea tigrul în jurul arenei. După ore, el hrănea elefanţii, Floozy şi Poco.

— Circul s-a destrămat, a spus clătinând din cap. Fusese într- adevăr foarte trist.

Tatăl lui n-a mai găsit de lucru, iar mama a devenit dansatoare. Mi-a spus că a terminat împins de maică-sa de la spate colegiul Williams.

încă un tonic cu vodcă şi l-am atins cu genunchiul. Când m- am retras, a şoptit: „Nu", şi l-am atins din nou.

Acum mă privea fără să spună nimic. Nici unul dintre noi nu vorbea. M-am concentrat să-i trimit un mesaj telepatic: „Atinge - mă". Dar n-a făcut-o şi m-am

simţit tulburată şi şocată de mine însămi când am întins mâna pe sub bar să o apuc pe-a lui.
Mă privea mai intens decât fusesem eu privită vreodată şi am văzut în ochii lui că avea nevoie de mine şi mă dorea şi am simţit că niciodată nu am avut nevoie şi n-am dorit pe cineva atât de mult şi că probabil nu o să mi se mai întâmple niciodată.
M-am gândit: „Suntem pe cale să ne îndrăgostim".
— Sunt puţin cam obosit, Sophie Applebaum, mi-a spus, uitându-se la mine. Cred că am s-o iau spre casă.
Ştiam ce-mi cere şi mi-am amintit de o scenă pe care mi-o citise Venice din *Anna Karenina,* când Kitty şi Levin, antrenaţi într-un joc de societate cu iniţiale, ştiau prin telepatie cuvintele înlocuite de iniţiale. M-am gândit: „şi noi comunicăm prin telepatie. Suntem Kitty şi Levin". Tocmai atunci trenuleţul a pornit pe şine şi amândoi am privit în sus.
Ne-am dus unde stăteau Venice şi Hugh.
— Eu mă duc acasă, a anunţat Michael.
— Şi eu.
Venice s-a uitat la mine, şi i-am văzut o expresie pe care nu i-o cunoşteam - nelinişte, ba poate chiar îngrijorare. Am presupus că era din cauza momentului nostru neplăcut cu crabii, aşa că m- am aplecat spre ea şi, cu toată afecţiunea pe care i-o purtam, i- am şoptit:

— Te sun eu mâine.
— Eşti sigură?
-Da.
— Ne vedem luni, i-a spus Michael lui Hugh.
Apoi am ieşit în stradă, pe marginea trotuarului, şi Michael m- a întrebat:
— Eşti sigură că vrei să faci asta?
-Da.
— Vreau oricum să ne revedem. Chit că vii acum cu mine sau
nu.

Mi se strânge inima amintindu-mi ce i-am răspuns:

— Sunt sigură.

Săptămâni de-a rândul, de câte ori suna telefonul credeam că e Michael, toate scrisorile din cutia poştală erau de la oricine altcineva în afară de el.

Venice nu aducea niciodată vorba despre Michael. Când o întrebam dacă l-a văzut, ofta şi spunea că da.

Ştiam că-i o greşeală să dau vina pe ea, dar tot o învinuiam puţin. Când încercam să-mi explic în ce fel era răspunzătoare, sau ce rău a făcut, singurul răspuns care-mi venea în minte era că ei nu i s-ar fi întâmplat aşa ceva.

Mă gândeam la *Moştenitoarea* şi la ce aş face dacă Michael ar bate, în cele din urmă, la uşa mea. Ştiam ce-ar fi spus Venice, dar dacă te gândeai mai bine „încuie uşa, Maria" erau cuvintele lui Catherine în timp ce urca scările ca să-şi petreacă restul zilelor în singurătate.

Eu nu ştiam ce-aş spune. Speram ca explicaţia lui Michael să fie atât de bună, scuzele lui atât de copleşitoare, gestul lui de împăcare atât de „La mulţi ani, Zsa Zsa!", încât să nu mai fie nevoie să spun ceva.

Continuam să mă întâlnesc cu Venice la Toy-Bar şi ea tot îmi mai vorbea despre Anthony, deşi nu chiar atât de mult.

încerca să se comporte de parcă o mai răbise şi poate avea s-o termine, iar ei oricum nu-i păsa. Vorbea cu vocea calmă, egală pe care oamenii o folosesc când spun ceva important.

îmi era tot mai greu acum să-î văd pe Hugh, de când ştiam ce ştiam despre Anthony. Aveam senzaţia că-î mint, chiar când îi spuneam doar „Bună". Hugh trebuie totuşi să fi simţit ce se petrece - era din ce în ce mai nesigur pe el.

— Trebuie să-ţi spun ceva, mi-a zis Venice într-o seară la bar. înainte să vină Hugh.

Ştiam deja că se culcă cu Anthony, dar nu voiam să o aud mărturisindu-mi chestia asta. Odată rostite cuvintele, totul avea
să se schimbe. Am clătinat din cap. „Te rog, nu-mi spune nimic."

Vedeam că n-ar prea vrea să-mi zică. Şi-a făcut curaj să dea drumul cuvintelor.

— Michael mă tot sună.

Vocea îi tremura şi era evident că ştia ce riscuri îşi asumă, încerca să fie o prietenă bună şi eu apreciam, în teorie, acest lucru.

— Nu-i spune, te rog, lui Hugh. Şi aşa are foarte puţini prieteni.

Hugh avea totuşi mai mulţi prieteni decât ea, sau mai puţini duşmani.

Niciodată nu am aflat cine o văzuse în Manhattan cu Anthony, într-un weekend în care îi spusese lui Hugh că trebuie să rămână în Providence, să scrie o lucrare.

Tot trecea în revistă fiecare apariţie publică din weekendul acela, ca şi cum ar fi încercat să-şi amintească momentul care o costase pierderea lui Hugh. L-a ajutat pe Anthony să-şi cumpere o cravată la Barney's. Au suit şi au coborât scara în spirală de la Guggenheim. S-au dus la Carlisle să-î audă cântând pe Bobby Short. Spunea că n-a văzut pe nimeni uitându-se la ea, cineva pe care să-î cunoască,

dar m-am gândit că era atât de obişnuită să fie privită, încât n-ar fi observat.

L-am evitat pe Anthony până în iarna următoare. Venice nu auzea spaima din vocea mea. Mi-a spus să-mi aduc rochia perfectă, că şi-o aduce şi ea pe cea albastră-verzuie - lui Anthony o să-i vină în minte un loc potrivit unde am putea merge. Mi-am pus rochia într-un sac menajer pe care l-am luat cu mine în autobuz.

L-am băgat sub masă, împreună cu sacul meu cu tot, la Toy Bar şi apoi am aşteptat-o pe Venice. A întârziat şi a intrat pe uşă cerându-şi scuze. Mi-a spus că Anthony trebuie să sosească dintr-un minut în altul. Se certaseră şi el avea nevoie să se calmeze. Nu-mi putea spune motivul neînţelegerii lor, deoarece putea să intre chiar atunci, iar despre altceva nu era în stare să vorbească.

Era la fel de frumoasă ca întotdeauna şi totuşi puţin diferită. Am observat că era machiată şi am fost atât de surprinsă, încât am spus-o cu voce tare.

— Lui Anthony îi place să mă machieze.

— Chiar el te machiază?

A dat din cap.

— E priceput, am remarcat eu.

— E un fel de artist.

— Poate odată o să mă machieze şi pe mine, am spus eu mai mult în glumă.

Dar ei fie nu i-a plăcut gluma mea, fie nu m-a auzit; era nervoasă. Se uita la ceas şi-şi tot scotea şi punea la loc brăţara.
Când s-a apropiat de masa noastră un tip, am fost mirată să văd că-î invită să ia loc. Nu era cu nimic mai breaz decât alţii cărora le dăduse papucii de-a lungul anilor. Şi totuşi a continuat să vorbească cu el şi i-a permis să ne plătească băuturile. Era tot acolo când a intrat Anthony şi m-am gândit că sigur ea pusese totul la cale.
Anthony era foarte înalt şi de o frumuseţe convenţională. Deşi cam insipid, îi remarcai ochii strălucitori şi zâmbetul. Mai târziu, când Venice îmi vorbea despre el, mi-î imaginam cu o pelerină ca a lui Dracula.
Nu s-a aşezat. A privit în jurul lui şi nu i-a plăcut barul.
— Mă gândesc că am putea merge la Algonquin, a spus, şi Venice s-a ridicat imediat, deşi nu ne terminaserăm băuturile.
Mi-am scos punga de sub masă şi Anthony mi-a luat-o din mână.
— Frumos bagaj, a glumit el, săltând sacul de gunoi. Am şi eu acelaşi set acasă.
M-am gândit că s-ar putea să-mi fie simpatic.
în taxi el şi Venice au vorbit despre Algonquin Round Table şi au repetat remarcile spirituale pe care le

ştiau. Când ne-am dat jos din maşină i-a oferit braţul cu sacul de gunoi, spunându-i: „Doamnă Parker", iar ea l-a luat, zicându-i: „Mulţumesc, domnule Benchley".

Localul nu era totuşi decât un bar de hotel şi-ţi dădea senzaţia că de mult timp nimeni nu mai spusese ceva inteligent acolo.

— Poate ar trebui să mergem la o masă rotundă, a spus Venice.

Anthony s-a uitat împrejur şi a spus că era mai bine acolo unde eram. Venice a dat un scaun la o parte şi Anthony s-a aşezat între noi, când ţinând-o pe ea de talie, când dându-i drumul ca să bea din pahar.

— Deci tu eşti faimoasa Sophie de la Roger?

— Rogers, l-am corectat eu.

— Pardon?

Anthony a folosit cuvântul, dar nu şi intonaţia cu care îţi ceri scuze.

— Se numeşte Rogers.

— Ai dreptate, a spus el adăugând şi un „îmi pare rău" mai autentic.

Părea neliniştit. Tot timpul cât am stat acolo, s-a întrebat unde altundeva ne-am putea duce. Fusese invitat la o petrecere în partea mondenă a oraşului; sau poate am putea merge la Studio 54 ; auzise de un club de noapte trăsnet, dar se gândea că probabil ar fi prea devreme pentru un astfel de loc.

— Ştiţi ceva? le-am spus. Eu sunt obosită.
Venice părea necăjită şi când le-am zis că aveam să dorm la fratele meu, nu s-a opus. Ne luam rămas-bun, când Venice mi-a zâmbit, şi eu ştiam ce avea de gând să-mi spună. Cu o voce senzuală, m-a întrebat:
— Te superi dacă mă culc cu soţul tău?
Poate voia să repare ceva în relaţia dintre noi, dar părea mai mult o reprezentaţie dată pentru Anthony - „Prietenia mea poznaşă cu Sophie" -, dar n-a ieşit bine. încă îi mai explica gluma, când am plecat.
— îmi pare rău că Anthony a fost atât de nepoliticos, s-a scuzat ea la telefon a doua zi dimineaţa.
Anthony îmi păruse rece, arogant, plictisit, chiar răutăcios, dar nu nepoliticos.
— S-a simţit ameninţat.
M-am gândit că poate n-am înţeles eu bine şi am spus cum ar fi spus şi Anthony:
— Pardon?
— Din cauza lui Hugh, mi-a explicat ea. Pentru că eşti prietenă cu el.
Nu ştiam ce să-i răspund. Nu mai vorbisem cu Hugh de dinainte de despărţirea lor. Nu m-a sunat niciodată.
Venice a continuat:
— E nebun de gelozie pe Hugh, şi am avut impresia că aud urmele unui accent englezesc în

vocea ei. Oricum, diseară ieşim şi poţi să-ţi îmbraci rochia.
Dintr-odată mi s-a făcut dor de Hugh.
— Anthony vrea să ne duca la o petrecere undeva în SoHo. Mergem noaptea târziu.
Nu i-am răspuns imediat. M-am gândit să inventez o scuză, dar apoi i-am spus:
— Nu vreau să merg.
A tăcut, şi eu la fel.
Nu-mi venea să cred că hotărâse să fie cu Anthony, pe care eu nu l-aş fi preferat niciodată în defavoarea lui Hugh, sau a oricăruia altul. Astfel că îmi venea greu să cred că, dincolo de orice, Venice şi cu mine eram la fel, ceea ce era, după cum gândeam eu, necesar în iubire.
Am îmbrăcat rochia perfectă de trei ori.
în ultimul an la Rogers, am purtat rochia la o recepţie a unei frăţii. A fost emoţionant să atrag bărbaţi care până atunci nu mă observaseră, să-i văd roind în jurul meu. M-am gândit: „Asta înseamnă să fii Venice". Mi-a plăcut la început, chiar foarte mult. Dar era şi obositor şi, în afară de asta, tipul care mă însoţea îmi plăcea mai puţin decât îi plăceam eu lui şi nu părea corect să
port o rochie care l-ar fi făcut să mă placă şi mai mult.

A doua oara a fost la o petrecere de Halloween, în apartamentul prietenei fratelui meu. Am purtat rochia cu o mască de căprioară. în liftul care mă ducea la petrecere, era şi un mic pirat.

— Cine-i ea, mami? a întrebat-o pe mama lui.

Iar când mama mi-a pus întrebarea, i-am răspuns că sunt Bambi, amanta lui Rudolph.

A privit în jos spre fiul ei şi a spus: „E Bambi, sora lui Rudolph".

Ultima dată când am îmbrăcat rochia a fost la o petrecere la care m-a invitat Venice. Era una dintre acele petreceri pe care le dădea pe atunci lumea, bărbaţii în special, organizate într-un restaurant şi invitând persoane care figurau pe liste. Trebuia să plăteşti ca să intri. Intenţia lui Venice era să mergem foarte târziu şi să îmbrăcăm rochiile.

Şi eu, şi Venice lucram de un an în New York când s-a întâmplat chestia asta. Avea un mic rol într-un serial. Abia dacă ne mai vedeam. Când o întrebam despre Anthony, nu-mi spunea prea multe. Voia să ştie când aveam de gând să i-î prezint pe noul meu iubit. I-am răspuns că Josh era destul de ocupat cu poeziile pe care le scria.

Petrecerea avea loc pe East Sixth Street, la un restaurant indian cu divane tapiţate cu catifea purpurie şi draperii aurii. în afară de mine, toţi purtau haine de lucru. Bărbaţii cu care am vorbit m-

au întrebat de unde venisem. Am stat acolo vreo oră aşteptând să apară Venice.

Poate de jenă că n-a venit la întâlnire, Venice mi-a vorbit despre Anthony cum nu o mai făcuse până atunci. Se certaseră groaznic, mi-a povestit, poate mai rău ca niciodată, deşi, a completat ea, superlativul privind certurile lor era greu de stabilit. Mi s-a plâns cât e de nebun, cât de oribil o insultă şi cum o acuză tot timpul că se culcă sau vrea să se culce cu alţi bărbaţi.

Mi-a spus că e convinsă că trebuie să se despartă de el.

— Fă-o neapărat, am sfătuit-o eu.

— Ştiu, mi-a repetat, dar fără hotărâre în voce.

L-a părăsit, totuşi; a aflat că avusese o aventură tot timpul.

Nu mi-a părut rău că m-am dus la petrecere. Michael arata aproape neschimbat, dar fusese întuneric în localul din Quogue şi la Toy Bar şi mai ales în dormitorul lui. Restaurantul indian era bine luminat.

L-am zărit cu coada ochiului şi pentru prima dată în seara aia am fost bucuroasă că-mi îmbră- casem rochia perfectă.

Mi-am imaginat momentul ăsta de multe ori: mă vedeam întorcându-i spatele, sau trăgându-i o palmă, sau prefacându- mă că nu-mi aminteam bine cine

este; avusesem atâţia iubiţi după el, care fusese primul, şi toţi mult mai demni de a fi ţinuţi minte. Dar când ochii noştri s-au întâlnit şi privirea lui m-a întrebat dacă îmi amintesc de el, privirea mea i-a răspuns că da. A venit la mine când tocmai plecam. M-a întrebat daca nu vreau să mergem în alta parte să bem ceva şi i-am răspuns ca nu pot.

— Ce face Hugh? l-am întrebat eu.

Era bine.

— Mai pictează?

Uneori.

Michael m-a condus afară şi ne-am continuat discuţia pe trotuar, de fapt el vorbea. Eram sigură ca n-am sa mai cad în mrejele lui, dar ca să fiu mai sigură îi priveam nasul.

Vorbea destul de repezit - avea o iubită, dar era la Praga - şi în orice caz erau pe punctul de a se despărţi - de fapt o şi făcuseră -, iar eu dădeam din cap în timp ce el vorbea, aşa cum faci când eşti nerăbdător ca cineva să termine ce are de spus.

—Ei bine, am zis eu. Trebuie să plec.

— Pot să te sun? m-a întrebat.

Am aşteptat mult timp înainte să-i dau un răspuns, deşi, bineînţeles, nu atâta cât mă făcuse el sa aştept. L-am lăsat sa stea acolo, cu întrebarea în aer, în timp ce mă uitam fix la el. L- am lăsat sa stea acolo, în timp ce eu am coborât de pe trotuar şi am ridicat

mâna sa opresc un taxi. Exact în momentul ăla, ca trimis de vreun dumnezeu în care încetasem să mai cred - dumnezeul dramei sau al lucrurilor perfecte -, sau poate de propria mea zână bună, a venit un taxi. M-am urcat şi am închis portiera.

Dactflografia secolului XX

1

New Yorkul îmi dădea un sentiment al posibilităţilor infinite pe care nu-î avusesem niciodată în suburbii, întorcându-mă cu mama cu maşina de la Lord & Taylor, să zicem. Acolo, când vedeam oameni în maşinile lor, ştiam că se întorc acasă, unde opţiunile lor erau aceleaşi ca ale mele: te uitai la televizor sau citeai. în New York, vara aceea, mai ales în amurg, în Village, sau în centru, sau în Upper West Side, mergând printr-o mare de oameni sau uitându-măîn sus la ferestrele luminate ale birourilor şi apartamentelor, simţeam că viaţa mea ar fi putut s-o ia în orice direcţie.

Tocmai absolvisem colegiul şi învăţam de una singură să dactilografiez în apartamentul fratelui meu Robert, o fabrică de praf construită înainte de război, la încrucişarea dintre 119th Street cu Broadway, la doar câţiva paşi de un şir de telefoane cu fisă care serveau drept pisoare în aer liber.

— *Pissoir,* spunea fratele meu mai mare, când venea la cină.

Jack locuia singur într-o garsonieră frumoasă în West Viliágéul istoric.

Robert avea trei colocatari, inclusiv iubita lui, Naomi, care era tăcută şi serioasă. Vorbea neobişnuit de lent şi mă gândeam că s- ar putea să aibă o legătură cu faptul că era ortodoxă. Mă întrebam dacă această forma extrem de strictă de iudaism îi impunea şi basmaua pe care o purta uneori peste părul ei lung şi ondulat, făcând-o să pară o fetiţă din *shtetl* din *Scripcarul de pe acoperiş*.

în vara aia, Naomi se pregătea pentru cursurile de doctorat în psihologie şi Robert studia pentru testul de admitere la colegiul de medicină. Zilele şi le petreceau în biblioteca Facultăţii Columbia şi noaptea dormeau în camera ei. Era cea mai luminoasă cameră, dar fereastra dădea în stradă şi era zgomot. Muzica salsa intra să se lupte cu Mozart-ul de la combina lui Noami. Eu locuiam în camera lui Robert, unde urmam propria mea şcoală particulară de secretariat.

Apartamentul era mare, dar îmbâcsit şi plin de gândaci pe care nimeni în afară de mine nu părea sa-i observe. Era deosebit de deprimant în timpul zilei, când soarele pătrundea prin ferestrele nespălate şi îţi dădeai seama cât de murdar era totul şi ca aşa fusese şi va fi întotdeauna.

Mi se spusese că unele vase de bucătărie sunt pentru came, altele pentru lapte, dar uitam tot timpul care şi cum. într-o dimineaţă, în timp ce luam micul dejun, a intrat Naomi şi văzându-mă a deschis gura gata parca sa ţipe. în loc de asta, s-a luat cu mâinile ei superalbe de parul negru, ca şi cum ar fi vrut să-şi potolească o criză de nebunie.

— Ce-i? am întrebat eu.

îmi măneam cerealele dintr-un castronaş pentru came. Când m-am oferit să-l spăl, s-a uitat fix la mine.

— Şi dacă folosesc o apă foarte, foarte fierbinte?

Mi-a răspuns că va trebui să aruncăm castronaşul, ceea ce părea cam exagerat, dar eu, inculpata, nu eram persoana indicată să aleagă pedeapsa castronaşului.

L-a rugat pe Robert să-mi spună ce-am greşit, ceea ce nu consideram că ar fi de bun augur pentru cariera ei viitoare de psiholog.

Seara au intrat amândoi în casă, dar Naomi a luat-o la stânga, spre camera ei, iar Robert la dreapta, spre living unde stăteam de vorbă cu colocatara lui, Leah. Ne-a salutat pe amândouă şi a intrat în bucătărie să-şi facă cocktailul de seară: suc de afine cu apă tonică.

Stătea în uşă, sorbindu-î, în timp ce Leah îmi povestea despre slujba ei de profesor suplinitor pe care urma s-o aibă în toamna aceea la Tel Aviv. Mă plictisea, dar vocea calmă şi monotonă era liniştitoare, aşa că tot îi puneam întrebări ca să continue: „Cum arată Tel Aviv-ul?", „Prin ce diferă universităţile Israelite de cele de aici?"

Robert stătea acolo, aşteptând să termine Leah, şi când a înţeles că asta s-ar putea să nu se întâmple niciodată, mi-a făcut semn din cap să-î urmez la el în camera.

A închis uşa în urma noastră. M-am aşezat pe patul pe care el nu dormea niciodată şi m-a cuprins mirarea. Nu era posibil ca liderii ortodocşi, care îşi scuturau perciunii buclaţi şi lungi în cerealele din castronaşul meu, să spună: „Foarte bine, foarte bine" despre sexul înainte de căsătorie.

Am încercat să fiu atentă în timp ce Robert îmi explica cum stricta respectare religioasă a riturilor se trăgea la Naomi din credinţa ei profundă. M-am înviorat când a început să vorbească despre familia noastră. în ochii lui Naomi eram tot atât de evrei pe cât eram de anglicani. Fusese îngrozită auzind că ni se făcea pom de Crăciun pe vremea când eram copii şi, pe când Robert îmi vorbea despre asta, mi l-am amintit băieţel, golindu-şi ciorapul de monedele de ciocolată şi maşinuţele din cutii de chibrituri şi de

veselia lui total opuse faţă de mult prea serioasa atitudine pe care o afişa acum.

Am încercat să-î înveselesc cu o glumă despre gândacii care semănau a carne şi trândăveau ilicit în vasele pentru lapte din bufet, dar părea jignit şi când a spus „Sophie" pe un ton mustrător, am simţit că mi se face greaţă. începuse să meargă cu Naomi la sinagogă vinerea seara şi sâmbăta dimineaţa. Eu presupuneam că Robert era tot Robert, marfă bună, dar acum eram îngrijorată că poate era pe cale să devină şi el un slujitor al Torah.

— Ţi-am pus casa la dispoziţie, a spus el, ceea ce ştiu ca era un citat din Naomi.

— „Ţi-am pus casa la dispoziţie", am auzit bine? l-am întrebat.

Se vedea pe faţa lui ca l-am mai îmblânzit. Pentru o clipă, a redevenit Robert pe care îl ştiam. Apoi am auzit-o pe Naomi mergând la duş şi el şi-a luat din nou o mutră serioasă.

I-am spus că am sa-i cer iertare.

— Cred că asta-i o idee bună.

L-am întrebat dacă era nevoie să-mi cer scuze şi de la ceilalţi colocatari, Leah şi Seth, şi mi-a răspuns că Naomi era singura care ţinea cuşer. I se părea normal ca o singură persoană să dicteze legile dietei pentru cinci.

în bucătărie mi-a arătat care era vesela pentru carne şi care pentru lapte. A ieşit la iveala şi un set separat de tacâmuri pentru lapte, despre care nici măcar nu ştiusem şi, de asemenea, alte oale şi tigăi. A găsit un marker şi a scris etichete pe care le-a lipit de rafturi şi sertare. Amândoi ne comportam ca şi cum problema era rezolvată.

După ce Robert a plecat la bibliotecă, m-am dus în camera lui Naomi. Uşa era deschisă. Stătea la birou şi scria o lucrare care putea fi despre evitarea conflictelor. Părul des îi atârna ud peste un prosop pe care şi-î pusese deasupra halatului. Mi-a trecut prin minte că va dura toată noaptea până să i se usuce părul şi ca va dormi cu un prosop pe perna, cum făceam eu când eram mică. Asta m-a făcut să mă gândesc la ea ca la ceva tânăr şi curat în loc de „strict", ăsta fiind cuvântul care mi se întipărise în creier din discursul lui Robert despre respectarea ritualurilor religioase.

„Strict" a revenit totuşi pe chipul ei când am bătut în tocul uşii şi s-a întors spre mine. Părea ca ştie că are dreptate şi nu numai în situaţia de faţă, ci în general, o dreptate justificată, şi mă întrebam dacă procedează aşa şi cu Robert.

îi luam apărarea lui, întregii mele familii asimilate, ba chiar şi pomului de Crăciun al copilăriei mele, chestie care mi se părea cam ciudată, când am

spus „îmi pare rău pentru cereale", adică *Să nu uităm că vorbim despre Cheerios.*

Tocmai începusem să mă întâlnesc cu meditatorul lui Robert pentru admiterea la Medicină, pe care genialul meu frate îl credea un geniu.

Josh era blând şi politicos, poet şi iubitor de romane clasice şi filme străine. Nu bea şi nu încercase niciodată vreun drog şi chiar în zilele lui Hades din iulie, cum le numea el, dădea impresia ca tocmai a făcut un duş. Mirosea uşor a talc pentru bebeluşi.

Avea părul lung şi-î purta strâns într-o coadă de cal şi era zvelt fără să fie foarte înalt. Robert mi-a spus că era un bun jucător de tenis şi într-o seară m-am dus pe terenul de sport să-i văd jucând, îmi plăcea să-l privesc pe Josh mai ales când servea cu mingi înalte şi puternice; era într-o formă excelentă, în drum spre casă, după tenis, i-am spus: — Ar trebui să mă vezi odată bătând la maşină, împreună cu maşina de scris imensă a tatei, un IBM Selectric, am adus o carte numită *Dactilografa secolului XX,* pe care o împrumutasem de la bibliotecă în timpul scurtului meu relaş de după absolvire, pe care l-am petrecut acasă, în suburbii. O carte măslinie, cu coperte tari, aceeaşi carte pe care o folosisem şi la orele de dactilografié din gimnaziu. Sperasem c-o să-mi aduc aminte ceva din lecţiile alea, dar nimic.

în pauzele de dactilografiere, studiam o carte despre CV-uri pe care o cumpărasem, *Publicitate pentru tine însuţi,* deşi chiar încurajările lor mă descurajau. Căutătorii de slujbe din carte îşi petrecuseră toată viaţa pregătindu-se pentru o muncă pe care eu abia acum îmi dădeam seama că poate mi-ar plăcea. Tim J. Sullivan studiase ziaristica, fusese editorul unui ziar al campusului universitar şi colaborator pe timpul verii la un ziar metropolitan din Detroit, cu un tiraj de 20 000 de exemplare. Laura Johnson, al cărei ţel a fost să asiste un fotograf, asistase deja unul, făcuse instantaneele nevinovate din anuarul ei universitar, primind chiar pentru una o menţiune la o expoziţie cu juriu la Minnesota State Fair.

Numai Lisa Michele Butler mi-a fost de un oarecare folos. Deşi nu scrisesem o teză intitulată *Regionalism în nuvelele lui Sarah Orne Jewett* şi nici nu fusesem promotoarea unui Program de culturalizare bazat pe muncă voluntară, studiasem engleza. Prin urmare, ca şi Liza Michele, căutam o slujbă de începător într-o editură, de preferat asistent editorial.

Urmând sfaturile cărţii, mi-am bătut la maşină CV-ul şi am fost uluită de efectul pe care îl avea. Cu o tipăritură simplă şi frumoasă, experienţa, realizările şi premiile inexistente păreau subînţelese din

modestie. Mi-a plăcut atât de mult cum arăta CV-ul, încât am uitat să mă tem de conţinutul lui şi i l-am arătat lui Josh.
— Nu ştiu de ce ţi-ai mai făcut atâtea probleme, a spus el.
I-am răspuns că ar trebui să vadă CV-urile din cartea mea.
— Draga mea, mi-a spus el, alea nu sunt persoane reale.
— Acum ştiu.
Am sunat la primul număr din lista pe care mi-o făcuse Jack cu persoanele pe care le cunoştea în publicistică, dar sau Jack greşise numele, sau omul nu mai lucra acolo; am fost transferată la personal. Am explicat că îl căutam pe un prieten al fratelui meu, cerându-mi scuze pentru deranj.
— Nu vă grăbiţi, mi-a răspuns o voce de femeie.
Am reuşit să-i spun că doream să lucrez ca asistent editorial şi femeia, o sfântă, m-a întrebat dacă pot veni la birou în după- amiaza aceea.
Am îmbrăcat costumul de bumbac cu dungi, mi-am pus dres şi nişte pantofi de lac care mi-au făcut băşici după câteva străzi.
Sfânta de la personal era chiar şi mai drăguţă în persoană. A dat din cap la CV-ul meu şi a zâmbit chiar când mi-a spus că nu a auzit niciodată de

colegiul pe care îl absolvisem. I-am spus să nu-şi facă probleme: nimeni nu a auzit de Rogers.

— Fratele meu îl numeşte Hammerstein.

— Bun, a spus ea. Ştii să baţi la maşină?

Am înţeles întrebarea drept „Ai vrea?" şi i-am răspuns:

— Fără îndoială.

Apoi mi-a dat testul.

— îmi pare rău, mi-a spus, după ce a calculat rezultatul.

Mi-a explicat apoi că aveam nevoie de cel puţin 45 de cuvinte
pe minut pentru a fi luată în consideraţie pentru orice post de începător în publicistică.

— Câte am scris? am vrut eu să ştiu.

— Nouă, m-a informat ea.

în seara aia, în loc să mă întâlnesc cu Josh, am bătut la maşină. Eram agitată şi tot mă duceam la bucătărie pentru o Cola dietetică sau încă o cafea. De fiecare dată apărea şi Naomi. îşi lua un pahar cu apă sau se uita în frigider, dar ştiam că vine să se asigure că folosesc corect vesela şi tacâmurile. I-am zâmbit, spunându-mi în gând: „Dar habar n-ai ce folosesc eu când tu nu eşti pe-aici, nu-i aşa?"

Lui Josh îi plăcea să petreacă weekendul la New York. Ii plăcea să vadă cum se goleşte oraşul şi că puteai să mergi la muzee şi să mănânci în

restaurante care de obicei erau aglomerate, înţelegeam acest lucru, dar părinţii mei aveau o casă pe coastă în New Jersey şi voiam să merg acolo uneori. Voiam să înot în ocean.

I-am spus asta lui Josh într-o vineri seara, în august, când din cauza umidităţii îmi venea să ţip de nervi.

— Am fost deja acolo de două ori, obiectă Josh.

A repetat apoi ceea ce-mi spusese de atâtea ori, că dorea să experimentăm lucruri noi împreună. Era gata să experimentăm unul chiar atunci, când a propus să mergem în Coney Island la bunica lui rusoaică, Bubbe, care la prima noastră întâlnire mi-a reproşat că nu m-am dus s-o vizitez mai demult.

— Am fost deja acolo, i-am amintit eu, străduindu-mă să-mi păstrez calmul.

— O, da, e adevărat! a recunoscut el.

Fără nici o legătură, am adăugat că n-o văzusem pe propria mea bunică nici măcar o dată.

— N-am fost la ea de curând? m-a întrebat Josh.

— Am fost la mama mamei mele, Steeny, pe coastă. Dar vorbesc despre mama tatei, bunica Mamaie, care locuieşte în Bronx.

— Foarte bine, a spus el ca şi cum asta ar fi fost soluţia. Hai să mergem la ea.

I-am explicat că ultimul lucru pe care doream să-l fac într-o zi de vară era să văd pe bunica cuiva.

Aveam impresia că nu vorbeam clar şi încercam să găsesc cuvintele adecvate.

— Nu înţelegi? Simt nevoia să ies din oraş, şi în timp ce vorbeam mi se părea că arăt exact ca un copil care are un acces de furie pentru ceva cum ar fi o urmă de salată de varză care-i atinge hamburgerul.

— Vrei să ne plimbăm?

Am clătinat din cap. Sentimentul meu de frustrare îmi invada tot corpul şi simţeam că se apropie o migrenă.

— De ce nu stai lângă ventilator? mi-a sugerat el.

Josh a devenit de un calm sinistru: el era ochiul furtunii şi eu gura ei. în cele din urmă, am scos afară eul meu patetic şi am mers pe jos de pe Broadway până la Robert. Când am ajuns, mi- am dat seama că uitasem cheile.

Am sunat la interfon şi am aşeptat. Am sunat din nou. Când m-am dat câţiva paşi înapoi şi am privit în sus, am văzut lumină la fereastra dormitorului lui Naomi - erau aprinse lumânări. Pâlpâiau. Mi-am amintit că e Sabatul.

Am sunat de la telefoanele din pisoar. Am sunat şi am sunat şi în cele din urmă mi-a răspuns robotul. Am auzit vocea lui Leah şi când a spus „Shalom" m-

am calmat. După bip i-am spus că sunt Sophie şi că am rămas pe-afară.

Am aşteptat şi robotul mi-a închis telefonul în nas.

Eram sigură că biblioteca se închidea la ora 11 în fiecare vineri noapte. Era 10.10. Mi-am închipuit că Robert va veni curând acasă. M-am aşezat pe scările de la intrare şi am aşteptat.

Şi atunci mi-a venit un gând îngrozitor: dacă Robert era sus? Nu mi-î puteam imagina refuzând să-mi dea drumul în casă, indiferent ce i-ar fi spus Naomi. Dar ea domnea peste bucătărie, iar uşa de la intrare era chiar la capătul holului.

în cele din urmă uşa s-a deschis ca să intre un curier, şi am intrat şi eu odată cu el. Am bătut la uşă şi după câteva minute mi-a deschis Naomi în halat.

— Dormeam, mi-a spus.

Suna ca relatarea unui fapt. Dar dacă o înscriai pe o listă, aducea mai mult a reproş decât a scuză. M-am aşezat pe pat ciulind urechile ca să aud când vine Robert. Era puţin după ora 11 când a descuiat uşa de la intrare. A traversat holul spre camera lui Naomi fără să aprindă nici o lumină.

Când m-am trezit, Robert şi Naomi erau deja plecaţi, probabil la sinagogă.

Erau două mesaje de la Josh pe robotul telefonului. Primul, „Sunt Josh... am cheile lui Sophie", era atât

de rece şi telegrafic, de parcă totul se sfârşise între noi. Al doilea, „Te rog să mă suni", era atât de trist şi intim, încât nu părea că mi-a lăsat un mesaj, ci că-mi şoptea la ureche în întuneric.
îi părea rău, îmi părea rău, ne părea rău. Am petrecut toată duminica luându-ne revanşa în apartamentul lui.
— îmi pare rău pentru vineri noapte, mi-a spus Robert duminică.
— Nu e vina ta, i-am răspuns.
O apăra pe Naomi fără să-i pomenească numele, îmi explica ce înseamnă să ţii Sabatul, ce nu poate fi făcut şi de ce.
Am aşteptat să termine. Apoi l-am întrebat:
— Ai devenit cumva ortodox, Robert?
A clătinat din cap, dar mi-a spus că-i place ideea de a ţine Sabatul.
— E ceva plăcut şi liniştit.
Mi-am adus aminte că lui i-a plăcut întotdeauna să meargă la sinagogă.
— De ce să nu-ţi placă? Nu-i decât o cameră plină cu evrei.
Mai târziu Naomi a bătut la mine la uşă şi, când m-am întors, mi-am dat seama că stăteam exact în aceeaşi poziţie în care stătuse ea când m-am dus să-mi cer scuze.
— îmi pare rău de faza cu uşa, a zis ea.

Naomi s-a dus la bibliotecă, iar eu şi Robert luam cina împreună cu colegii de apartament. Leah pleca la Tel Aviv peste doar câteva săptămâni şi Seth spunea că va trebui să înceapă să caute pe altcineva.

— Ce zici, Soph? m-a întrebat Seth. N-ai nevoie de un apartament?

Leah a căscat ochii cât cepele şi mi-am dat seama că Naomi vorbise cu ea despre mine.

Robert s-a oprit din mâncat. Se uita în farfurie şi, când a ridicat ochii spre mine, avea un aer neajutorat. Mi-am dat seama că un „da" spus mie ar fi însemnat un „nu" spus lui Naomi. Nu voiam să simtă că trebuia să aleagă între iubită şi soră, dar ştiam că oricum avea s-o facă.

L-am făcut să înţeleagă din expresia feţei mele că e OK.

Le-am spus că trebuie să-mi găsesc o slujbă mai înainte de a închiria un apartament.

Mi-am dat seama că Robert răsufla uşurat când i-am spus că aveam de gând să stau un timp cu Jack. Toţi ne simţeam stânjeniţi când m-am mutat. Am rămas cu Naomi şi cu Robert lângă uşă câteva minute ca să ne luăm rămas-bun. Josh îmi dusese bagajele jos, unde mă aştepta Jack în maşina lui decapotabilă. Ţineam pe un braţ rochiile puse pe umeraşe când Robert a încercat să mă îmbrăţişeze.

— Ei bine, le-am spus ca din întâmplare, vă mulţumesc că mi- aţi pus casa la dispoziţie.

2

Jack îi spunea lui Naomi „Gnomi" şi „Gnomester" şi a râs la gluma mea despre gândaci. Când i-am repetat remarca lui Robert „Ţi-am pus casa la dispoziţie", Jack a clătinat din cap spunând: „Roby, Roby, Roby!"

Era prima mea noapte în apartamentul lui Jack şi tocmai terminasem o cină grozavă gătită de prietena lui, Cynthia. Pusese lalele pe masă şi lăsase bucătăria în întuneric, cu excepţia lumânărilor. Era o atmosferă plăcută, iar eu eram bucuroasă că mă aflam acolo, dar nu-mi plăcea încotro se îndrepta discuţia.

— Există un cuvânt care exprimă ce a devenit fratele nostru mai mic, a spus Jack.

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, am intervenit eu.

— Ba eu cred că ştii.

Vorbea cu mine, dar în acelaşi timp o tachina pe Cynthia, care era din Alabama şi probabil că nu înţelegea cuvinte ca „subpapucit".

— Eu cred că are de gând s-o ia de nevastă.

împărtăşindu-i lui Jack părerea mea, mi-am dat seama că era

adevărat. Dacă mă gândeam bine, se comportau ca şi cum ar fi fost deja căsătoriţi. Mă întrebam ce crede Jack despre faptul că fratele lui mai mic se însoară înaintea lui. Poate şi Cynthia se gândea la acelaşi lucru. Se uita la el.

Jack tăcea şi eram sigură că îşi imagina discuţia pe care ar fi putut-o avea cu Robert. Mişca chiar puţin buzele. Orice şi-ar fi imaginat el, era sigur că Robert n-o să-l asculte. Jack ştia cum să facă femeile să se îndrăgostească de el, dar asta nu-î califica pentru rolul de consilier.

Când a revenit la realitate, m-a întrebat cum merge vânătoarea mea de joburi şi dacă m-am întâlnit cu editorii al căror număr de telefon mi-î dăduse. Nu le-a menţionat numele de faţă cu Cynthia şi mi-am dat seama că toate erau femei cu care ieşise.

I-am răspuns că mai aştept până voi ajunge să scriu patruzeci şi cinci de cuvinte pe minut. Cynthia mi-a zâmbit încurajator. Ceva de genul „Ai să reuşeşti, drăguţo".

Era înaltă, cu braţe foarte lungi şi cu o gură mare şi rujată cu roşu. Era designer vestimentar şi era genul care-ţi sare-n gât de la bun început. M-a îmbrăţişat când ne-am cunoscut. Vorbea şi tot vorbea în timpul cinei. Nu aveam nimic împotrivă. Avea o

voce plăcută şi la sfârşitul fiecărei fraze puteai să auzi cântecul
Sudului.

Am stat de vorbă până târziu şi eu am spălat vasele. Când m- am dus şi eu în salon, Cynthia potrivea cearşafurile şi pătura pe canapeaua pe care urma să dorm.

Jack a crăpat uşa dormitorului atât cât să-şi scoată capul, aşa că am înţeles că era în chiloţi, sau chiar fără.

— Noapte bună Tinkerbell, mi-a urat el.

Cynthia m-a îmbrăţişat uşor spunându-mi: „Mă bucur că eşti aici", ceea ce m-a făcut s-o iubesc.

Nu mai auzisem până atunci pe nimeni făcând dragoste. Mi-au trebuit câteva minute până să-mi dau seama ce era. O auzeam pe Cynthia scâncind încetişor, iar Jack facea ca atunci când ridica greutăţi la subsol, doar că în trecut se termina cu trântirea halterelor.

Apoi au început să râdă amândoi şi într-un fel am râs şi eu.

Josh şi cu mine eram tăcuţi când făceam dragoste şi m-am gândit să fac şi eu un pic de zgomot data viitoare. N-am făcut totuşi. A doua zi la cină, Josh mi-a spus că simte nevoia de a petrece mai mult timp scriind poezii.

Eram la Szechwan West - Szech West îl numeam noi -, imediat după colţ de unde era apartamentul lui şi tocmai dădusem comanda.

înainte de a mă întâlni, îmi explica el, petrecea fiecare seară la bibliotecă scriind. Acum nu făcea decât să se ducă la slujbă şi să se întâlnească seara cu mine.

— Poezia mea suferă, s-a plâns el.

— Nu vreau să sufere, l-am asigurat eu zâmbind.

Am încercat să păstrez poezia drept subiect al conversaţiei, în loc să-î întreb, să zicem, dacă mai e îndrăgostit de mine. Dar „Cum sunt poeziile tale?" n-a adus decât o promisiune că mi le va arăta, iar „Care sunt poeţii preferaţi?" a avut drept rezultat o listă.

Când m-a întrebat ce poeţi îmi plac mie, am suspinat ca şi cum mă gândeam la o mulţime şi nu ştiam pe care să-i aleg. În cele din urmă, am recitat poemul meu preferat:

Scutur şi scutur Sticla de ketchup. Nu curge nimic Şi-apoi curge prea mult.

Au sosit mâncărurile comandate şi mi-a atras atenţia asupra ardeilor iuţi aleşi de mine.

— Am mâncat odată unul şi mi-a venit să mă urc pe pereţi. La el în apartament, în dormitorul lui, era mai greu să pretind că totul e în regulă. I-am spus că vreau să fumez o ţigară, ceea ce însemna să

ies pe casa scării. Una dintre colocatarele lui fuma, dar numai la ea în dormitor. Josh mi s-a plâns de fumul care ieşea de câte ori se deschidea uşa.

îndată ce am ieşit pe scări, m-am simţit mai bine. M-am aşezat pe treptele prăfuite şi negre şi mi-am aprins o ţigară. Stăteam acolo şi încercam să-mi recapăt personalitatea.

întorcându-mă în apartament, am deschis uşa dormitorului lui Josh. Stinsese deja lumina. Am înaintat încet în întuneric. Genunchiul meu a găsit patul şi m-am urcat în el. Stăteam nemişcată. Apoi Josh şi-a pus braţele în jurul meu şi parcă mă simţeam mai în siguranţă iubindu-î din nou.

De fiecare dată când sunam acasă, mama îmi spunea că a primit din nou o notă că s-a depăşit termenul pentru restituirea cărţii *Dactilografia secolului XX.*

Autorul principal al cărţii era D.D. Lessenberry şi aceşti D.D. puteau să însemne Dezolant, Dezastruos, Disperat sau Destin. Ziua întreagă mă plictiseam cu exerciţii şi sfaturi: „Cunoaşte-ţi maşina de scris", şi „Cum să ajungi să baţi repede" pentru care scriam paragrafe ca acestea:

Te întrebi dacă poţi învăţa să dactilografiez! bine? Depinde de tine, sa ştii! îţi construieşti îndemânarea prin felul cum lucrezi şi prin felul cum

gândeşti. Prin urmare, gândeşte corect şi scrie corect şi vei primi drept premiu îndemânarea însăşi.

Pe la 6.30 Cynthia intra pe uşă cu alimente pentru cină şi haine în pungi de la curăţătorie. Avea propriul ei apartament şi s- ar fi zis că nu locuieşte cu Jack. Aducea alimentele într-o plasă în care abia mai încăpeau pungile cafenii, mari şi mici. în loc să meargă la supermarketul de după colţ, de pe Bleeker Street, se ducea la pescărie, la măcelărie, la brutărie, la magazinul de brânzeturi şi la piaţă. Spunea că astfel se fac cumpărăturile la Paris, unde locuise după absolvirea şcolii de artă.

Mă întreba cum mi-a mers în ziua aceea. Răspundeam „OK" sau „Bine". Mi-ar fi plăcut să-i spun mai multe, dar o zi de bătut la maşină nu-ţi oferea nimic fascinant de povestit. Ce-aş fi putut să-i spun, „Bine, Cynthia, în sfârşit m-am familiarizat cu clapele"?

Când Jack intra pe uşă, închideam maşina de scris şi o duceam în camera de zi, unde o băgăm sub măsuţa de cafea.

Jack mă întreba „Care-i scorul?", vrând să spună câte cuvinte scriu pe minut, iar eu îi comunicam numărul jalnic. Uneori îmi spunea Katie şi nu ştiam de ce. Katie fusese una dintre cele mai bune prietene ale mele în colegiu, o fată foarte sârguincioasă, dar ştia el asta? Când în cele din urmă

l-am întrebat, mi-a explicat că este o prescurtare a numelui Şcolii de Secretariat Katharine Gibbs.

Cynthia îi spunea lui Jack „ursuleţul meu mare", pronunţând mereu cu o voce de fetiţă răcită. Se potrivea: Jack era mare şi musculos şi, cu excepţia capului, acoperit peste tot de păr. îi vorbea cu multă tandreţe şi de obicei o lua în braţele lui de urs şi uneori o săruta.

Camera de zi era mică, doar o canapea şi câteva scaune, puse mai mult ca să le priveşti decât ca să te aşezi pe ele. Dar bucătăria era mare şi aerisită şi pe geam se vedeau copaci ale căror frunze bogate se îngălbeneau şi se înroşeau. Acolo ne petreceam noi timpul.

Când Cynthia gătea, Jack citea ziarul şi eu citeam câte ceva, deşi muream să mai zic una, alta sau să mă întrebe şi pe mine cineva ceva. Mă forţam să tac şi după un timp devenea chiar plăcut.

Când ne aşezam la masă, aveam impresia că formăm o mică familie fericită.

După ce spălam vasele, fie că mă întâlneam cu o prietenă să bem ceva, fie mă duceam la Josh. Daca nu aveam nimic aranjat, mă plimbam prin cartier ca să nu-i privez pe cei doi de intimitate. Mergeam pe Christopher Street, care încă mai era centrul gay life-

ului. La început nu puteam să-mi cred ochilor de câte ori vedeam bărbaţi sărutându-se.

în cele din urmă am ajuns la douăzeci şi cinci de cuvinte pe minut. Acolo am ajuns şi acolo am rămas.

L-am anunţat şi pe Jack când a intrat pe uşă.

— Am s-ajung babă şi tot douăzeci şi cinci de cuvinte am să bat.

Apoi, cu voce tremurată am repetat: „Tot douăzeci şi cinci".

— Fabulos! a exclamat el.

Era un cuvânt pe care nu-î mai auzisem din gura lui şi l-a pronunţat imitând parcă pe cineva. Ca de obicei, mi-am dus maşina de scris în camera de zi şi m-am întors în bucătărie. Citea ziarul. Cynthia s-a aplecat să-î sărute pe creştet şi l-am văzut tresărind.

Jack avea talent pentru toate formele de artă. în camera de zi pictase pe un perete strada de afară - copacii şi trotuarul, un băiat pe skateboard, o femeie cu o plasă plină de cumpărături. Mi-a trebuit o săptămână până să realizez că era Cynthia. în dormitorul lui erau fotografii alb-negru, înrămate, reprezentând patul cu aşternutul mototolit sau aranjat.

Jack făcuse un an de arhitectură la Yale şi un an de istoria artelor la Harvard. Scrisese pentru o

revistă renumită şi cântase într-o formaţie rock. Acum voia să regizeze filme.

Lucra la o companie de producţie, dar îmi dădeam seama că nu ştiam ce face, iar de câte ori îmi explica, ştiam şi mai puţin. Tot ce-mi aduceam aminte era numele unor actori renumiţi despre care îmi spunea că sunt „asociaţi" în filme pe care compania urma să le producă.

— Mai spune-mi o dată ce faci, l-am rugat într-o seară când Cynthia punea un castron mare cu paste pe masă.

L-am întrebat deoarece în bucătărie domnea tăcerea, dar nu una plăcută, cum era în trecut, ci una care parcă tiuia.

— Sunt un AP, mi-a răspuns el şi mi-am dat seama, după ton, că asta era tot ce intenţiona să spună.

Vedeam că e prost-dispus, dar speram să-î fac să-i treacă.

— Dezleagă-mi această enigmă, Batman. De la ce vine AP?

— Asistent de producţie.

— Eşti asistent? am întrebat eu mirată.

— Mda.

Aşteptam întotdeauna cu nerăbdare momentul când se întorcea Jack acasă şi nu numai pentru că

însemna sfârşitul zilei mele de dactilografiere. Când îl auzeam urcând scările, îmi ziceam: „Acum o să înceapă distracţia". Dar în ultima vreme, de câte ori intra, până şi apartamentul părea că devenea încordat şi mohorât.
Când Cynthia îi spunea „ursuleţul meu mare", aveai senzaţia că se străduieşte să-i amintească ce sentimente avusese odată pentru ea. îi cerea să fie ursul ei de anul trecut.
Am observat că nu-i răspundea întotdeauna la întrebări. Citea de pildă ziarul şi ea îl întreba ceva banal, ca de exemplu „Care sunt noutăţile zilei?" Nu urma decât tăcere.
Ştiam că nu-i păsa de răspunsul în sine. Era modul ei de a-i spune „Bună seara" sau poate chiar „Te iubesc". Când nu primea nici un răspuns, se întorcea la spălarea frunzelor de salată sau la rume- nitul înăbuşit al cepei, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.
I-am vorbit lui Josh despre asta şi răspunsul lui a fost o lungă privire piezişă şi inexpresivă. M-a făcut să mă întreb dacă într-o zi nu va înceta şi el să-mi răspundă la întrebări.
— Nu crezi că e cam nepoliticos? l-am întrebat.
A ridicat din umeri.
— Mi se pare nedrept, am mai spus, apărându-mă de fapt pe mine însămi.

— îi priveşte numai pe ei doi, a fost părerea lui.

De fapt eu nu-î văzusem până atunci pe Jack „de aproape". Stătea în camera lui din pod, ca într-o casă separată, deasupra locuinţei noastre. A plecat apoi la colegiu şi nu venea întotdeauna acasă în vacanţe. Se ducea când în vizită la vreo prietenă, când pleca în vreo excursie. Uneori promitea să se întoarcă acasă, ca apoi să se răzgândească.

Odată, când m-am simţit foarte dezamăgită, tata a încercat să- mi explice că nu puteam să contez pe Jack aşa cum doream eu. Trebuia să învăţ să-î apreciez pentru ceea ce voia el să facă şi să nu fiu prea abătută dacă nu putea altfel.

îmi dădeam seama ce încerca tata să-mi spună, într-un an, Jack făcuse o mie de mile cu maşina ca să cineze cu mama de ziua ei. Anul următor nici măcar n-o sunase.

îi plăcea să facă favoruri mari şi să surprindă lumea cu generozitatea lui. îi plăcea să facă mai mult decât îi cerea datoria, dar nu-i plăcea datoria în sine.

Mi-a trecut prin minte că ar putea crede că mă aştept să mă întrebe despre progresele la dactilografe. în orice caz, nu m-a mai întrebat. Era o uşurare, deoarece nu făceam progrese. Cum era posibil să scriu toată ziua la maşină, zi de zi, fără nici un rezultat? Răspunsul: nu scriam toată ziua în

fiecare zi. Am început să iau pauze lungi după-a-miaza. îmi luam câte un sendviş şi mă duceam în Washington Square Park cu intenţia să rămân doar o oră. Zăboveam un timp în locul unde erau lăsaţi câinii să alerge, mai ales dacă era vreun căţeluş. Mă aşezam lângă fântâna secată, unde artiştii comici îşi încercau glumele pe studenţii de la NYU. Mă prefăceam că sunt unul dintre ei. Uneori îşi prezenta programul un mim. O voce în capul meu mă sâcâia să mă întorc la maşina de scris, dar alta spunea: „încă puţin".

Sau mă duceam în St. Marks Place şi probam ochelarii de soare expuşi pe tarabe. Sau uitam de mine printre hainele vreunui boutique. Stăteam pe-afară din ce în ce mai mult, până când nu m-a mai interesat decât să mă întorc în casă înainte de a ajunge Cynthia.

Eu şi Josh mergeam la restaurante ieftine - la La Rosita pe Broadway pentru un mic dejun cubanez, la V&T sus lângă Columbia pentru pizza, la orice local de pe East Sixth Street pentru mâncare indiană sau la Corner Bistro în West Fourth pentru burgeri. Totuşi, din când în când, mă ruga să ne întâlnim la un restaurant mai bun şi mi-am dat seama că asta se întâmpla când termina vreun poem. Mi-Î citea în timpul desertului şi eu îl aplaudam şi-î sărutam. A

fost după una dintre aceste cine când în sfârşit am prins curajul să scâncesc în pat.

La început aveam senzaţia că aş fi jucat teatru, dar apoi nu. Era grozav. La sfârşit am scos un chiuit care m-a făcut să râd după aia şi să fac şi eu o glumă spunând: „Am terminat".

Josh era tăcut.

— Iubito, mi-a spus, nu uita că am colegi de apartament.

într-o noapte, la cină, când Cynthia i-a pus lui Jack o
întrebare şi nu i-a răspuns, l-am săgetat cu privirea şi el m-a întrebat ce vreau.

— Cynthia ţi-a pus o întrebare.

S-a uitat lung la mine, de parcă ar fi încercat să-şi aducă aminte că-i fusesem cândva dragă. Apoi s-a întors spre Cynthia şi, cu mai multă afecţiune decât auzisem de multe săptămâni, a întrebat-o:

— Ce-ai spus, draga mea?

în seara următoare Cynthia n-a mai venit.

— Care-i scorul? m-a întrebat Jack când a intrat pe uşă, încercând să mă facă să simt că totul e în regulă.

Aşa că am ştiut că nu-i.

Pentru prima dată el a fost cel care mi-a dus maşina de scris în camera de zi şi a băgat-o sub măsuţă.

— Meniu chinezesc? m-a întrebat şi mi-a întins o listă de bucate.
Ne-am ales câteva feluri. A telefonat şi a comandat. Apoi s-a aşezat în bucătărie cu ziarul. M-am dus în camera de zi şi am deschis cartea despre Edward Hopper.
— N-ai de gând să-mi ţii de urât?
—Vin într-o secundă, i-am răspuns, dar nu m-am dus la el decât când a venit cina.
Am desfăcut cutiile şi ne-am aşezat la masă.
— Sophie, a spus când am început să mâncăm.
îmi priveam fix mâinile, de parcă m-aş fi concentrat să învăţ de la ele cum se ţin beţişoarele.
— Îhî.
— Ceea ce se petrece între mine şi Cynthia ne priveşte numai pe noi doi.
Ştiam că are dreptate şi eram jenată - jenată să mă simt jenată faţă de el.
— Poate că ar trebui să stau un timp în altă parte?
Nu mi-a răspuns imediat.
— Unde ai putea să stai?
M-a cuprins un sentiment îngrozitor. Nu aveam unde să stau.
Fusesem de vreo două ori la Robert la cină, dar am observat că mă invita când Naomi nu era acasă. M-am gândit la prietenele din facultate şi am încercat să-mi amintesc apartamentele lor. Nici una nu avea

destul loc pentru mine şi pentru hainele mele şi mai ales pentru maşina mea enormă de scris.
M-am gândit la Josh. De obicei mă înveseleam doar gândindu- mă la el. Dar de data asta am încercat sentimentul că sunt îndrăgostită de nesiguranţa pe care ţi-o dă faptul că eşti îndrăgostită. Singura gazdă posibilă era bunica Mamie. încă nu o vizitasem. îmi venea greu până şi să-i telefonez o dată la câteva săptămâni.

— Aş putea locui la bunica Mamie, am spus, nutrind speranţa absurdă că Jack va spune „nu fi ridicolă".

— Nu fi ridicolă, mi-a spus la cina noastră de rămas-bun, când am spus că rochia pe care mi-o dăduse Cynthia era prea
mult ca s-o accept.

Făcea parte din colecţia pentru showroomul ei, o rochie din jerseu de lână neagră albăstruie pe care îmi spusese că pot s-o port la interviurile în vederea unei slujbe.

M-am dus în baie s-o probez şi am văzut în oglindă că rochia era puţin mai lungă într-o parte. Ca să n-o fac pe Cynthia să se simtă prost, mi-am ridicat umărul drept şi l-am coborât pe cel stâng, făcând ca rochia să atârne egal.

Cynthia şi-a dat seama.

— Aşa-i modelul, m-a lămurit ea.

Deci inegalitatea era intenţionată.

— E foarte frumoasă, a spus Jack.

Am fost surprinsă când Jack s-a oferit să mă ducă la bunica Mamie cu maşina. Asta era exact genul de favoruri pe care Jack era înnebunit să le facă. Avea să transforme ceva dificil în ceva amuzant. Era frig, dar a coborât capota maşinii decapotabile şi a dat drumul la căldură. Am mers în lungul râului. Cerul era de un albastru îngheţat.

Bunica locuia în cartierul Riverdale din Bronx, prima ieşire după Henry Hudson Parkway. Când am ajuns la apartamentul ei, Jack a dat un bacşiş portarului ca să-î lase să parcheze pe aleea circulară, între semnele „Parcarea interzisă".

Jack mi-a dus maşina de scris cu liftul. S-a ascuns în timp ce sunam la uşă. Când uşa s-a deschis, a lăsat să i se vadă faţa frumoasă. Bunica s-a emoţionat.

Flirta cu ea, numind-o Mamie în loc de bunica şi spunându-i cât de fantastic arată. S-a aşezat şi a mâncat o prăjitură făcută de ea, nişte cubuleţe galbene de aluat pe care el le-a declarat „delicioase".

Când a venit timpul să plece, l-am condus la maşină. Aş fi dorit să fac o glumă, ca totul să pară OK între noi. M-am gândit să-i spun „îţi mulţumesc că mi-ai pus casa la dispoziţie", dar părea că fac o glumă pe socoteala lui Robert, şi încă una amară.

Dar Jack mi-a luat-o înainte:

— Eu sunt pentru tine şi tu eşti pentru mine.

Era o frază pe care mi-o spusese unchiul meu pe vremea când eram mică. N-o mai auzisem de-atunci şi abia acum o înţelegeam.

Jack m-a îmbrăţişat luându-şi rămas-bun. Avea un fel de a te îmbrăţişa lipindu-te strâns de el, încât te făcea să te simţi mai în siguranţă şi mai iubită decât ţi-ai fi închipuit vreodată.

S-a urcat apoi în maşină şi dus a fost.

3

Apartamentul bunicii mele dădea spre Harlem River, care nu-i Hudson. Bucata noastră de Harlem nu era nici măreaţă, nici mitică, nici albastră, sau verde, sau cenuşie, ci de diferite nuanţe de cafeniu care nu evocau altă metaforă decât dejecţii omeneşti.

Apartamentul avea două camere şi putea să pară spaţios dacă locuiai singură, ceea ce nu mi se întâmpla decât când bunica cobora să ia corespondenţa sau când se ducea la Gristedes la cumpărături.

Ţinea în permanenţă dietă şi nu mânca împreună cu mine. De obicei stătea în preajma mea, gata să-mi umple paharul cu apă sau să-mi servească felul doi pe care nu i-î ceream niciodată.

Nu-Ĭ puteam mânca. Tot ce făcea era fiert, sau înăbuşit, sau copt prea mult timp. Puteam mânca

salată, roşii şi morcovi fierţi în sosul casei. Dar carnea de pui era o cârpă de vase uscată şi cartofii copţi un sac lucios plin cu terci.

îmi spunea „Sophilla", aşa mă alinta ea, şi sonoritatea cuvântului mă făcea să mă simt şi eu un sac plin cu terci.

M-a întrebat ce face Robert, dar de fapt voia să vorbească despre Naomi.

— E fată drăguţă Naomi, a spus odată bunica pe un ton care insinua că ar avea totuşi ceva lipsuri. Nu o poţi acuza că vrea şi ea să se mărite.

— Nu cred că pe Naomi o interesează măritişul, am contrazis-o eu, deşi nu eram sigură.

Bunica şi-a întors capul.

— Zău, am insistat eu. E foarte ocupată cu şcoala. S-a aşezat lângă mine şi a oftat. A mai oftat o dată şi apoi a spus:

— E greu după terminarea colegiului, Sophilla? Credeam că se referă la găsirea unui loc de muncă, la începutul unei vieţi noi, la intrarea în ceea ce absolvenţii din ziua de azi numesc „lumea adevărată", şi am fost de acord cu ea. Era greu.

— Nu că n-ar £i greu şi la colegiu. Băieţii umblă după fete mai tinere.

— Mda.

— E tot mai greu, continuă ea uitându-se pe furiş la mine, de parcă în viitorul meu n-ar fi văzut decât disperare şi singurătate. Greu. Din ce în ce mai greu.
— Ştii ceva? am întrerupt-o eu. Ar fi mai bine să-mi fac exerciţiile.
Mi-a spus că asta am făcut toată ziua şi aşa era.
Totuşi am strâns farfuriile, am şters bucata de muşama verde pe care neam înţeles s-o folosesc sub maşina de scris ca să protejăm lustrul mesei. Nu m-a lăsat să spăl vasele.
— Nu fac decât să-ţi descriu cum e viaţa, mi-a spus, după ce m-am aşezat în faţa maşinii de scris.
— Mulţumesc, i-am zis, neştiind ce altceva i-aş putea spune.
— Poate Jack sau Robert ţi-ar putea prezenta pe cineva.
Am scos un „Mda" şi am început să scriu.
Aveam de gând să-î sun pe Josh după ce se culca bunica, dar a rămas acolo, pe divan, împletind un pulover de nepurtat.
Josh era maniac în privinţa somnului şi trebuia să-î sun înainte de unsprezece. La zece cincizeci şi cinci m-am dus în dormitor şi am format numărul. Abia am avut timp să spun alo, că bunica a şi intrat şi, scuzându-se, s-a dus la dulap.
— Cum merg lucrurile? a vrut să ştie Josh.

— Sunt aici, la bunica, i-am răspuns cu o voce care voia să-i comunice atât greutăţile, cât şi prezenţa ei în cameră.
— Cum e?
Fără comedianţi, mimi şi căţeluşi care să mă distragă, am ajuns la treizeci şi două de cuvinte ziua următoare. Am dat telefoane şi am fixat câteva întrevederi. La cină eram veselă. Am mâncat bucăţelele de sfoară din ceea ce trebuie să se fi dorit a fi friptură la tavă şi mă gândeam să mai iau o porţie, când bunica mi-a spus:
— Trebuie să le spui tuturor că eşti în căutare, Sophilla.
Crezând că se referă la o slujbă, eram gata să-i spun că se ştie,
dar mi-am dat apoi seama că vorbea iarăşi despre bărbaţi. Am refuzat a doua porţie şi am strâns masa, deşi voia să mă împiedice, ba chiar a blocat chiuveta ca să nu pot spăla vasele.
Eram pe punctul de a începe un exerciţiu cu numere, crucea mea, când a început iar.
— Jack nu are vreun prieten cu care să te întâlneşti?
— Mă întâlnesc cu cineva, i-am spus, regretând apoi şi repezindu-mă să bat la maşină o ploaie de absurdităţi.

— Oo! a exclamat, trăgându-şi scaunul mai aproape de mine. Cum îl cheamă?
— Josh.
— Josh şi mai cum?
— Rudman
— E evreu?
— E evreu, am afirmat eu, deşi mulţumirea ei mă supăra. Trebuie să scriu.
— Iartă-mă, nu voiam să te deranjez.
A revenit după numai un exerciţiu.
— Ce-i Josh?
— Poet.
N-a scos nici un cuvânt.
— Scrie poezii, sunt foarte frumoase, am completat eu, deşi nu înţelesesem nici una dintre cele pe care mi le citise.
— Trăieşte din asta?
I-am spus că programează computere pentru un grup de cercetători de la Columbia Presbyterian.
— Spitalul?
-Îhî.
A rămas câteva clipe pe gânduri.
— Poate se hotărăşte să urmeze medicina.
— A încercat deja, dar nu i-a plăcut.
Spusese „Mi-am dat seama că puterea mea de creaţie e prea mare ca să mă fac medic", ceea ce nu-mi

convenise deloc; Robert avea să fie medic.
Amintindu-mi ce am simţit, m-am încruntat.
— Poate se răzgândeşte, m-a consolat bunica.
— Nu cred.
— Ai putea vorbi cu el.
— Iau cina mâine cu el, am anunţat-o, deşi nu plănuisem încă nimic.
Ceva mai târziu m-am dus în dormitor să-î sun. I-am spus că voi fi în Manhattan a doua zi pentru interviuri. Bunica a intrat în cameră, dar văzându-mă că vorbesc la telefon, s-a scuzat şi a ieşit. A închis uşa, dar nu de tot şi am avut senzaţia că a rămas de cealaltă parte.
— Poate cinăm împreună, i-am spus cu vocea scăzută.
— Mâine nu pot.
Mi-a zis numele unei foste iubite cu care aranjase o întâlnire. Unul dintre principiile lui era să păstreze legătura, cum spunea el, cu fostele lui iubite. Un altul era să nu contramandeze ceva deja stabilit.
Telefonul era aşezat pe un vraf de cărţi broşate, reprezentând întreaga bibliotecă a bunicii şi în clipa aia am hotărât să citesc titlurile. Mi-au căzut ochii pe *Flacăra nestăpânită a iubirii* când Josh a spus:
— Ce zici de joi?

Mai erau trei nopţi. A trebuit să fac un efort să mă întorc la maşina de scris şi mai că i-am fost recunoscătoare bunicii când m-a întrerupt.

— Ştii, Sophilla...

Am ridicat privirea.

— Pe bunicu' nu l-am interesat la început. Avea o sumedenie de fete.

Mai auzisem povestea asta de cel puţin două sute cincizeci de mii de ori. Pe când vorbea, repetam în gând detaliile. Bunicul meu, căruia de dragul povestirii îi spunea Abie, era prieten cu frate-su şi venea la ei vinerea seara să joace cărţi.

— Când intra Abie în casă, eu ieşeam, povestea ea. Credea că mă duc la o întâlnire. Toată lumea mă cunoştea. Dar eu mă duceam la cinematograf.

— înţeleg ce vrei să-mi spui.

M-am repezit la alt exerciţiu.

— Trebuie să fii un pic mai şireată, Sophie.

— Am înţeles.

A tăcut apoi şi când mi-am aruncat privirea spre ea, părea îngrijorată.

Spre seară am făcut un test de viteză. Am scris treizeci şi şase de cuvinte pe minut. Am închis ochii gândindu-mă: treizeci şi şase, treizeci şi şase, treizeci şi şase.

Eram aproape adormită când m-a strigat.

— Sophie!

-Da.
— Poate că ar trebui să-î laşi şi pe Josh să te mai sune din când în când.
Nu puteam să mă îmbrac în hainele pentru interviuri. Bumbacul în dungi spunea „vară" la fel de clar ca porumbul fiert sau ca sandalele.
Eram recunoscătoare pentru rochia pe care mi-o dăruise Cynthia, deşi, uitându-mă în oglindă, mi s-a părut mai mult cu cozi decât pe bie. Mi-am pus trenciul. Amintindu-mi băşicile de la prima mea întrevedere, mi-am îndesat pantofii în servieta din carton presat, împreună cu CV-ul şi mi-am pus în picioare tenişii.
— Arăţi ca o păpuşică, mi-a spus bunica.
Nu era tocmai aspectul pe care mă străduiam să-î obţin, dar totuşi era unul dintre cele mai frumoase complimente pe care mi le făcuse, pe lângă „eşti o fată modernă, din toate punctele de vedere".
Am încercat să-i spun că voi lua cina cu Josh abia joi, dar părea o dovadă că ar trebui să fiu şmecheră şi să-î las pe el să mă sune.
Tot ce-am reuşit să-i zic a fost: „N-am să întârzii prea mult".
Stăteam în stradă şi aşteptam autobuzul pentru Manhattan şi, cu tot soarele dimineţii, îmi era frig. Aveam trei interviuri - la intersecţia dintre Fifty- third şi Lexington, dintre Sixteenth şi Union Square West

şi dintre Sixth Avenue şi Forty-eighth. înainte şi după fiecare interviu îmi schimbam pantofii chiar acolo pe trotuar, stând cu faţa spre clădire şi încercând să nu observ oamenii care mă observau.

Mă gândeam că ultimul interviu din ziua aia, cu un fost student de la Rogers, va fi mai uşor decât celelalte căci el cel puţin auzise de universitate, dar Clay White părea plictisit şi iritat din start. Tot timpul cât a durat întrevederea s-a tot jucat cu o agrafă de prins hârtii până a stricat-o. După jumătate de oră, ţinând agrafa între degetul arătător şi cel mare, mi-a cerut să-i mai spun încă o dată ce am făcut de când am absolvit.

I-am explicat că am învăţat să bat la maşină şi am încercat să transform întreaga poveste în ceva hazliu. Tocmai începusem să-i vorbesc despre sfântul patron al căutătorilor de slujbe, când a sunat telefonul. Mi-am zis că această întrerupere ar putea să fie una dintre acele ocazii accidentale care pun capăt unei anecdote nereuşite, dar după ce a închis telefonul, a zis:

— Despre ce vorbeai?

I-am spus că am interpretat întrebarea „Ştii să baţi la maşină?" drept „Vrei să baţi la maşină?" şi am continuat cu ceea ce speram să fie un sfârşit acceptabil al povestirii, dacă nu poanta ei: „Şi atunci m-a supus unui test".

— Cum ţi-a reuşit?

Efectul acestei întrebări a fost să transforme anecdota mea în experienţă trăită. Am văzut din nou creionul numărând cuvintele scrise de mine şi subliniind greşelile. Ştiam că nu făcusem bine, dar speram. M-a străfulgerat gândul că ăsta era sentimentul dominant al întregii mele existenţe. I-am spus lui Clay că bătusem nouă cuvinte pe minut.

— Sună-mă când ajungi la patruzeci, a încheiat el.

Eram gata să-î informez că acum bat treizeci şi şase, dar am preferat să nu-i spun nimic. Ceea ce mă făcea să cred că am să mă descurc eu şi fără ajutorul lui Clay White.

Apoi m-am trezit din nou pe trotuar, schimbându-mi escarpenii cu tenişii.

Am luat-o de pe Sixth Avenue pe Forty-seventh Street în cartierul diamantelor, care se pregătea de închidere. Colierele erau luate de pe gâturi de catifea şi inelele de pe degete de catifea, se trăgeau în jos obloanele metalice şi uşile de fier erau închise şi ferecate. Oamenii care treceau grăbiţi pe lângă mine păreau îngheţaţi şi mult mai nerăbdători să plece de unde se aflau decât să ajungă încotro se îndreptau. Şi mie îmi era frig şi picioarele mă dureau din cauza pantofilor. Servieta mea atârna greu burduşită cu toate cataloagele alea de la edituri. Mi se dăduse cel

puţin una la fiecare întrevedere, un fel de premiu de consolare: „Nu-ţi putem da o slujbă, dar iată un catalog".

Le răsfoisem deja, dar nu ştiam ce să caut în ele. Dacă le-aş fi aruncat, ar fi părut că renunţ.

Mergând în jos pe Fifth Avenue, nu reuşeam să simt nici o emoţie pentru că eram la New York. Era greu să simţi că totul e posibil, îmbrăcată în rochie şi tenişi. Eram doar eu, în rochie şi tenişi, prefăcându-mă că sunt la o întâlnire, în timp ce prietenul meu cina cu o fostă iubită. Eram doar eu în rochie şi tenişi, aşteptând să treacă timpul înainte de a mă întoarce acasă la bunica.

A început să plouă şi m-am adăpostit într-o cabină telefonică. Mi-am spus că nu am de gând să telefonez acasă, dar puteam să-mi închipui cum e acolo. Tata intrase cu maşina pe alee în urmă cu câteva minute, iar acum eram sigură că stă în bucătărie bând două degete de gin cu gheaţă şi gustând aperitivele pe care mama i le pregătise. Vorbeau despre ce s-a mai petrecut în timpul zilei, în bucătărie era cald şi mirosea a mâncare bună, aproape gata să fie servită.

Mama a răspuns la telefon şi a acceptat taxa inversă. A simţit probabil disperarea din vocea mea şi mi-a spus:

— Ţi-Î dau pe tata.

— Mamă!

Am rugat-o să-mi trimită un palton.

— Bineînţeles.

I-am povestit tatei tot ce aveam pe suflet şi era destul să-î ştiu la celălalt capăt al firului ca să mă simt mai bine. Nu spunea nimic. Tatăl meu asculta mai atent decât oricare altul. Nu era nevoie să scoată sunetele alea gen: „Aha!", nici să comenteze, nici să pună întrebări.

Când am terminat, mi-a spus ceea ce ştiam şi eu: că în curând am să-mi găsesc de lucru şi o să am un apartament al meu.

O auzeam pe mama rugându-î să-mi spună că a mai venit o notă care anunţa că s-a depăşit termenul de restituire a cărţii *Dactilografei secolului XX,* dar el mi-a spus:

— De ce nu vii acasă în weekend?

Vocea îi era calmă de parcă tocmai îi venise o idee bună.

M-am gândit cât de plăcut ar fi să merg acasă, dar mi-a trecut apoi prin minte cât de greu s-ar putea să fie să plec din nou.

— Mai gândeşte-te, mi-a spus. Noi suntem aici.

Am bătut la maşină cu furie. Am bătut de parcă viaţa mea depindea de asta. Am bătut ca o nebună.

Cu toate greşelile făcute, am ajuns la patruzeci şi cinci de cuvinte pe minut.

Am anunţat-o pe cucoana aia şi m-a felicitat, promiţându-mi să mă aibă în vedere. Am dat toate telefoanele pe care le amânasem şi am fixat câte un interviu cu oricine voia să mă primească.
înainte de cină, chiar când luam maşina de scris de pe masă, bunica mi-a spus că poate voi avea curând o veste bună pentru ea.

— Sper şi eu, i-am răspuns, presupunând că e vorba de o slujbă.
Zâmbetul ei m-a făcut s-o întreb la ce se referă.

— Poate te logodeşti, mi-a răspuns.

— Bunico, nu sunt pregătită de măritiş, i-am spus uitându-mă fix la ea.

— De ce, dacă-mi dai voie să te întreb.

— Ştii bine că am doar douăzeci şi doi de ani. Şi-a întors privirea. Nu mai ştiam ce să-i spun.

— Sunt abia la începutul unei cariere.

— Lasă-mă să-ţi pun o întrebare.

— Dă-i drumul.

— îţi place de Josh?

-Da.

— Deci?

— Deci... am repetat eu.

— Nu vrei să te căsătoreşti cu el?

— Nu acum.

A clătinat din cap.

— Lasă-mă să-ţi pun o întrebare, a spus ea din nou. Dacă o fată de douăzeci şi doi de ani întâlneşte un tânăr evreu care câştigă bine, trebuie să fie nebună să nu se mărite cu el.

— Iartă-mă, care a fost întrebarea?

— El vrea să se însoare cu tine?

— Nu ştiu, i-am răspuns, încercând s-o fac să înţeleagă din tonul vocii mele că nu-mi pasă. Dar de fapt tocmai atunci începuse să-mi pese. Am avut trei interviuri şi am reuşit la toate testele de dactilografié, ceea ce m-a umplut de mândrie. După-amiaza târziu am fost la un interviu cu una dintre editoarele de pe lista lui Jack.

— Ce face Jack? m-a întrebat străduindu-se să pară indiferentă, aşa că am ştiut că nu este.

Se numea Honey Zipkin şi mi-a amintit cuvintele bunicii: „Arăţi ca o păpuşică", deoarece Honey chiar aşa arăta. Era foarte drăguţă, dar avea capul mai mare decât te-ai fi aşteptat de la trupul ei mic; în plus, avea părul lung şi blond.

Abia spre sfârşitul interviului mi-a spus că are nevoie de o asistentă. Mi-a dat un manuscris, nişte pagini într-o cutie, să-l redactez în weekend. Mai aveam o oră până la întâlnirea cu Josh şi m-am plimbat pe Park Avenue. Privind hotelul Grand Central, ceasul mare şi statuia de pe acoperiş, m-a

cuprins o imensă bucurie. „Asta-i viaţa ta, Sophie Appelbaum."

în curând am să fiu asistent editorial la o editură importantă. Am să plec din mohorâtul şi maroniul Bronx în sclipitorul şi argintiul Manhattan. Am să mă mut în propriul meu apartament. Şi mă mai gândeam că urma să cinez cu omul pe care îl iubesc.

în faţa restaurantului Szech West mi-am schimbat tenişii cu pantofi.

Josh stătea la o masă într-un colţ, studiind blocul cu foi galbene pe care îşi scria poeziile. S-a ridicat când m-a văzut şi mi-a dat un sărut mai potrivit pentru obraz decât pentru buze. îmbrăţişarea lui părea să te ţină la distanţă în loc să te facă să nu te mai desprinzi din braţele lui! Mi-am reamintit că aşa-i Josh, foarte rezervat, nu puteam sa mă simt jignită de personalitatea lui.

— Am nevoie de hrană, mi-a zis, luându-şi meniul şi întinzându-mi-î pe-al meu.

Părea să creadă că foamea şi oboseala erau o etapă premergătoare bolii. După ce am dat comanda, mi-a luat mâna într-a lui.

— Cum merge treaba cu bunica?

— Greu.

A clătinat din cap, ceea ce însemna la el să continui.

— Nu ştiu! Tot timpul vorbeşte despre măritiş.

Şi i-am privit faţa să văd dacă nu era ceva acolo ce ar fi trebuit să ştiu.

— Ar fi bine s-o faci să vorbească despre ea, despre viaţa ei, să-ţi spună de unde vine. Eu chestii din astea vorbesc cu Bubbe.

Până în momentul ăla m-am aflat în prima fază a iubirii, când simţi că ea o să te transforme în persoana care doreşti să fii. Vocea lui blândă şi sfatul înţelept m-au făcut să trec acum într-o fază mai avansată. Simţeam că trebuie să mă prefac că sunt o persoană mai bună decât eram, ca el să continue să mă iubească. Era greu, căci asta mă făcea să nu-î pot suferi.

Nu-Î puteam privi în ochi, aşa că mă uitam în jos la mâna lui. Nu-î întrebasem niciodată nimic despre inelul cu turcoază pe care îl purta. De obicei mă străduiam să nu-î observ. L-am întrebat de unde are inelul.

— L-am cumpărat din Santa Fe.

Am dat din cap. Tot era bine că nu i-î dăduse vreo fostă iubită cu care păstra legătura. Dar, ca şi Josh, aveam şi eu principiile mele şi unul dintre ele era că, în afară de ceas şi o verighetă simplă, bărbatul nu trebuia să poarte alte bijuterii. Un inel, chiar şi unul mic ca ăsta şi nu cu diamant, mă făcea

să cred că vine într-o ţară în care domnea un bărbat cu haină de blană.

— Nu-ţi place, nu-i aşa?

— Nu, i-am răspuns. îmi plac turcoazele.

Mi-am petrecut toată ziua citind manuscrisul despre care trebuia să scriu un referat. Se numea *Nevestele dinArmonk* şi era despre nişte femei cu o grămadă de bani, despre felul cum le plăcea să-i cheltuiască şi despre aventurile lor cu bărbaţi mai tineri, cu penisuri mari. Eroina principală, Jacqeline, se îndrăgosteşte de îngrijitorul piscinei. El curăţă piscina de frunze şi ea sare în apă goală puşcă. Se retrag apoi în cabină şi ea spune „Da... da... o, Doamne... da".

La cină bunica a spus „Deci", şi eram sigură că o să aducă iar vorba despre Josh.

— Ştii la ce mă gândeam? am întrerupt-o eu. Nu ştiu prea multe despre copilăria ta.

— Pe când eram doar o fetiţă, a început ea şi mi-am dat seama c-o mai întrebasem chestia asta o dată. Uneori îmi povestea că a crescut în Austria, alteori în Germania, iar o dată în Polonia de unde plecase când avea doisprezece ani, sau paisprezece, sau şaisprezece. Familia ei fusese întotdeauna săracă, iar tatăl ei fusese uneori cizmar şi alteori fermier.

— Cum era tatăl tău, bunico?

— Bolnav.

— De ce suferea?
— De plămâni, mi-a răspuns punându-şi mâna pe piept.
în cele din urmă am întrebat-o de ce nu-i place să-mi vorbească despre trecutul ei.
— Te îndurerează?
— Ca să-ţi spun drept, nu prea mi-aduc aminte, mi-a răspuns ea.
Citeam de felul meu încet, aşa că am început să-mi scriu părerile duminică seara. N-am dormit toată noaptea, iar în zori am văzut râul Harlem schimbându-se în mod nepitoresc din negru în căcăniu.
Am recitit de două ori cele scrise şi eram deosebit de mândră de ultimele cuvinte: „E o porcărie".
N-am avut timp nici să fac duş, nici să mă schimb sau să-mi pun lentilele de contact. Am luat autobuzul spre Manhattan şi am ajuns la Editura Steinhardt puţin înainte de ora cinci.
Secretara m-a întrebat cum mă numesc şi i-am spus. Când ridica telefonul, i-am explicat:
— Am trecut să las asta aici.
— îi spun lui Honey că suneţi aici.
Un minut mai târziu a apărut Honey.
— Hai în birou, mi-a spus, luând manuscrisul şi referatul.

Moartă de oboseală, am început să mă scuz că sunt în blugi. A
clătinat din cap de parcă eram puţin nebună. Am aşteptat la ea în birou până mi-a citit părerile. S-a sprijinit de spătarul scaunului şi ochii i se măreau pe măsură ce citea. Apoi a început să râdă. Nu făcusem nici o glumă. Nu se mai putea opri din râs şi, când a reuşit să vorbească, mi-a spus că Steinhardt tocmai publica *Nevestele din Armonk*.

— Oh, am exclamat eu, îmi pare rău!

— N-ai de ce, mi-a spus şi apoi m-a întrebat când pot să încep să lucrez.

Când am anunţat-o pe bunica, mi-a zis:

— Cât te plătesc, daca îmi dai voie sa te întreb? Salariul era foarte mic şi nu voiam sa ştie cifra, în loc sa-i răspund, am repetat ce-a spus tata: eram un ucenic care învaţă meserie. Şi-a întors privirea. Mă simţeam prea obosită şi fericită ca să-mi pese.

— Poate am să-ţi gătesc în vreo seară înainte să plec, m-am oferit eu.

— Drăguţ din partea ta, mi-a răspuns, dar îmi dădeam seama că nu o încânta propunerea.

S-a aşezat lângă mine, pe divanul pe care mă tolănisem istovită de fericire.

— Pariez că o să-ţi pară bine s-o părăseşti pe bătrâna ta bunică.

— Nu, nu, am asigurat-o.

„Da... da..." mă gândeam, în cadenţa unei neveste din Armonk. „O, Doamne... da!"
A început apoi să mă întrebe despre Josh.
— Ascultă, Mamie, i-am spus, uitându-mă la ea ca o bătrână la altă bătrână, nu-mi place să vorbesc despre viaţa mea sentimentală.
Mi-a trecut prin cap că „viaţă sentimentală" era expresia pe care o foloseai când nu aveai parte de ea. Mi-am adus aminte de seara în care o minţisem spunându-i că mă întâlnesc cu Josh şi am rătăcit prin ploaie prin centrul oraşului.
— De ce? Dacă îmi dai voie să te întreb.
— Nu ştiu de ce. Mă simt prost.
A luat o ţigară de la mine şi a aprins-o. Pufăia fără să tragă în piept. îmi amintea de o fotografie a ei cu bunicul, într-un club de noapte. Stăteau Ia o masă mare, rotundă, ea purta o rochie strălucitoare şi era rujată.
— încerc să-ţi spun cum e viaţa.
— Lucrurile s-au schimbat totuşi, i-am zis încercând să-mi fac vocea să pară convingătoare. Sunt altfel acum.
— în ce fel?
M-am gândit la profesoara care preda la Rogers Feminism şi m-am căznit să-mi vină în minte ceva incontestabil şi inteligent pe care l-ar fi spus ea. în schimb, nu mi-a venit în minte decât că şi-a rupt

odată piciorul şi chiar după ce i-a scos ghipsul umbla cu baston. Chestia asta n-avea cum să m-ajute de nici un fel.

— Femeile au acum cariere. Şi ştii, nu ne mai pasă atât de mult de bărbaţi.

— Nu mai spune.

Doream să-i dau un exemplu edificator din noua şi moderna mea relaţie cu Josh, dar tot ce mi-a venit în minte a fost faptul că plăteam nemţeşte la restaurant. Fusese ideea lui, o urmare a principiului său că torul între noi trebuia să fie egal. Când venea nota de plată, Josh făcea onorurile calculându-mi apa minerală şi cafeaua. El bea numai apă plată.

— în orice caz, am încheiat eu, nu vreau să vorbesc despre asta.

S-a ridicat şi s-a dus în bucătărie. în câteva minute cina mea era servită. I-am mulţumit.

— Cu plăcere, mi-a spus ea.

Pentru prima dată nu s-a aşezat la masă cu mine şi nu s-a învârtit în jurul meu. A deschis televizorul şi s-a prefăcut că urmăreşte ceva.

Puiul nu era bine pătruns, interiorul rămăsese roz. M-am gândit să-î pun din nou în cuptor, dar m-am lăsat păgubaşă. M- am sculat de la masă şi am ascuns bucăţile sub alte gunoaie în coş. Am strâns farfuriile şi le-am spălat fără ca ea să protesteze.

— Mă duc să mă plimb, am anunţat-o.

— Distracţie plăcută.
Am traversat strada spre pizzerie şi mi-am comandat o porţie pe care am mâncat-o sub lumina fluorescentă. Singurii clienţi erau un bătrân şi un cuplu tânăr cu un copil care scâncea. Nu păreau nici fericiţi, nici nefericiţi. Nu puteam să-mi dau seama care era treaba cu ei doar privindu-i.
Stând acolo, reflectam la ce spusese bunica: „Nu doresc decât tot ce-i mai bun pentru tine", şi ştiam că, dacă aş fi reuşit să cred asta, aş fi avut sentimente mai bune şi pentru ea, şi pentru mine însămi. Dar, ca şi toate celelalte lucruri la care se presupunea că mă gândesc, nu părea să fie adevărat.
M-a sunat Robert să mă felicite pentru job şi să mă întrebe dacă vreau să iau cina cu el şi Naomi. Venea şi Jack.
— Adu-Î şi pe Josh dacă vrei.
Când i-am spus lui Josh de invitaţie, mi-a zis că trece printr- un moment critic c-o poezie de-a lui, dar dacă cina era importantă pentru mine, venea.
Părea că-şi expune unul dintre principii, deşi nu-mi dădeam bine seama de care era vorba şi nici nu l-am întrebat. în ultima vreme principiile lui deveniseră ca nişte bare de la o cuşcă în care trebuia să am şi eu loc.
— Nu-i important, l-am asigurat eu.

La Robert acasă, Naomi m-a îmbrăţişat, iar eu m-am întrebat: „Oare totul a fost iertat?" în bucătărie mai erau etichetele lui Robert cu CARNE şi LAPTE, pe sertare şi dulapuri.
Masa era pusa doar pentru patru persoane, aşa ca am ştiut că Cynthia nu vine, iar Jack a sosit cu întârziere. A intrat obosit şi plin de bancuri în legătură cu ceea ce numea el „a filma".
L-am întrebat despre ce era vorba în film, dar mi-a spus că a filmat pentru o reclamă.
— Am crezut că faci filme, i-am spus.
Mi-a răspuns că reclamele sunt sarea şi piperul companiei.
Robert şi Naomi pregătiseră o cină bogată. Tocăniţă de miel şi piure de amidon, care se presupunea că e ceva specific Orientului Mijlociu şi care mă făcea să mă gândesc că şi lui Naomi, şi bunicii le-ar prinde bine nişte lecţii de artă culinară date de Cynthia.

Robert îmi tot zâmbea într-un fel care mie îmi aducea aminte de intimitatea noastră din trecutul de dinaintea lui Naomi. M-am gândit că poate e mândru de mine că mi-am găsit o slujbă. Am amintit faptul că noua mea şefă era o fostă iubită de-a lui Jack.

— Cum ai aflat? a vrut să ştie Jack.

— Nu se mai sătura să vorbească despre tine.

— Te-ai purtat drăguţ cu ea? l-a întrebat Robert cu o voce de băieţel.

— I-am satisfăcut nevoile, a spus Jack anume ca s-o jignească pe Naomi.

Dar ea i-a ţinut piept:

— Ce înţelegi prin asta, Jack? l-a întrebat.

La desert Robert a scos o sticlă de şampanie. M-am gândit că-i foarte drăguţ din partea lui să-mi sărbătorească astfel primul serviciu şi eram gata să i-o spun, când a ridicat paharul şi şi-a anunţat logodna cu Naomi. Mi-am silit gura să zâmbească, am scos un „Uau" şi i-am sărutat pe amândoi.

Era greu totuşi să nu te bucuri pentru Robert, când el însuşi părea atât de fericit. îmi amintea de cum arăta în oglindă când l- am ajutat să se pregătească pentru balul de la colegiu.

Văzându-se îmbrăcat în smoching, m-a întrebat: „E bine, da?"

Jack şi cu mine am plecat împreună şi am luat-o în jos pe Broadway. Aveam cheile de la apartamentul lui Josh. Urma să mă întâlnesc cu el acolo, după cină. Ştiam că s-a întors probabil de la bibliotecă, dar când Jack m-a întrebat dacă mă grăbesc să ajung acasă la Ovidius, i-am spus că nu.

Am intrat într-un bar pe Broadway şi Jack a comandat scotch pentru amândoi. Am scos o ţigară şi Jack mi-a luat chibriturile şi mi-a aprins-o. Stăteam

acolo, cu băuturile dinainte şi n-am vorbit deloc la început. Era plăcut.

— Ei da, a spus el. A crescut băieţelul nostru.

Mi l-am amintit pe Jack spunându-mi: „Ce se petrece între mine şi Cynthia mă priveşte pe mine şi pe Cynthia".

Am ezitat înainte de a întreba:

— S-a întâmplat ceva cu Cynthia?

— Nu s-a întâmplat nimic cu ea.

— Mă întrebam de ce n-a venit.

A stat puţin pe gânduri. Apoi mi-a spus că bănuia ce voia să ne anunţe Robert.

— Cred că Cynthia vrea să se mărite.

— O! Vrei să te căsătoreşti cu ea?

— Mă gândesc foarte serios la asta.

Dar după felul cum vorbea, m-a făcut să cred contrariul. Miau venit în minte vorbele tatei despre ce era Jack în stare şi ce nu era. Spusese: „Nu are nici o legătură cu cât de mult te iubeşte Jack". M-am gândit la toate fetele pe care a încetat sa le iubească. Era ca şi cum avea un ceas deşteptător care la un moment dat suna.

— Ţi-a spus ea că vrea să se căsătorească?

— E din Alabama. N-ar spune ea aşa ceva.

— Păi, atunci de unde ştii?

— Are treizeci şi doi de ani.

— Vorbeşti de parcă ai fi bunica.

— Care dintre ele?
Ştiam că nu vrea decât să schimbe subiectul, dar totuşi i-am răspuns.
— Mamie, bineînţeles.
Ne-am terminat băuturile şi i-a făcut un semn barmanului.
Credeam că are de gând să plătească, dar el i-a arătat paharele goale.
— încă un rând.
Apoi a început să râdă şi dispoziţia i s-a îmbu- năţit cam cu sută la sută.
— Nu pot să cred că ai să lucrezi pentru Honey Zipkin.
— Ce s-a întâmplat între voi doi?
— Nu ce dorea ea să se întâmple.
— Adică?
— Nu m-am îndrăgostit de ea.
Când am deschis uşa apartamentului lui Josh, eram puţin ameţită. Am rămas mult timp în hol aşteptând să intru în baie, până când mi-am dat seama că, deşi uşa era închisă, nu era nimeni înăuntru.
M-am băgat în pat lângă el, mi-am pus braţul deasupra braţului său şi l-am sărutat pe ceafă.
— Miroşi ca un bar, mi-a spus el.
M-am gândit: „Tu miroşi ca o bibliotecă**, dar doream să mă iubească imediat, aşa că i-am zis:
— Tu miroşi ca un poem.

— încerc să o consider pe Naomi prima soţie a lui Robert, i-am spus lui Josh, în timp ce luam micul dejun la La Rosita.
M-a privit cu un fel de dezaprobare şi am fost surprinsă să simt dezaprobarea ricoşând drept spre el.
— A fost doar o glumă, am afirmat.
— Dar nu-ţi place de ea.
— încă nu-mi place, dar poate o să-mi placă.
— Cred că ar trebui să te prefaci măcar că-ţi place. O să facă parte din familie.
Din nou mă cuprindea senzaţia de cuşcă. Dar chiar atunci am văzut şi care este cheia mea. Când a venit nota de plată, am spus: „Plătesc eu**.
Jack mi-a vorbit despre apartamentul de pe Thirty-third Street, la primul etaj, fără lift, deasupra unei tutungerii. Maura Edwards făcuse filme documentare în toată lumea. Acum se retrăgea în New Jersey ca să nască şi voia să-şi subînchirieze apartamentul. Când am întâlnit-o la apartament, era în luna a opta şi era galbenă ca ceara.
— Ai venit la timp, mi-a spus, dar cu intonaţia de „Ai
întârziat**.
Mi-a povestit că apartamentul era refugiul ei şi vorbea de el cu mai multă afecţiune decât despre iubitul ei la care avea să locuiască sau chiar despre

copilul pe care urma să-î aibă. Cu o voce aproape drăgăstoasă m-a anunţat că apartamentul nu are gândaci. O şopârlă pe care o adusese din Brazilia îi mâncase probabil pe toţi.

Chiar conform standardelor din New York apartamentul era mic, iar puţinele piese de mobilier erau pe măsura unui copil, ceea ce făcea apartamenetul să arate ca o casă de păpuşi (sau o celulă pentru păpuşi), deşi era clară intenţia de a-î face să pară mai mare. Dar ceea ce-î făcea să pară mic era că pretutindeni, pe fiecare suprafaţă era un vas sau o sculptură, o puzderie de fleacuri de tot felul.

Părea descurajată când am acceptat condiţiile de subînchiriere. M-a prevenit că s-ar putea să dureze o lună sau un an. Era posibil ca uneori să vrea să folosească ea însăşi apartamentul, şi în cazul acesta mă va anunţa cu douăzeci şi patru de ore înainte şi-mi va reduce chiria.

Având în vedere că era o subînchiriere ilegală, trebuia să mă fac cât mai invizibilă cu putinţă. Dacă cineva m-ar întreba, ar fi mai bine să spun că sunt sora ei. Nu puteam primi acolo poşta, iar scrisorile ei trebuia să i le expediez.

— Nu-i nici o problemă.

I-am explicat că i le puteam expedia de la birou, care era doar la câteva blocuri depărtare de casă.

Nu asculta ce-i spun. Era acum resemnată şi-mi arăta cum funcţionează robotul telefonic, pentru ca puţin mai târziu să-mi interzică să mă ating de el. M-a pus să ascult mesajul înregistrat, în care anunţa că-i plecată, întâi în engleză şi apoi în spaniolă, şi îşi dădea numărul de telefon din New Jersey. Părea foarte concentrată în timp ce-şi asculta propria voce, de parcă ar fi avut ceva important să-i comunice. Era mai sigură de sine decât oricare altă persoană pe care o cunosc, exceptându-î poate pe tata. îţi dădeai seama că a condus echipe de filmat în toată lumea şi ştia când să înfrunte un vameş oficial şi când să dea mită. Vocea îi era foarte sigură chiar atunci când, după ce şi-a luat rămas-bun, a spus: „Habar n-am ce fac".

Am pus maşina de scris în fundul unui dulap de la bunica. Ocupa mult loc, dar ea nu avea mulţi pantofi şi i-am promis că mă voi întoarce curând s-o iau.

— Am să-î rog pe Jack să-mi împrumute maşina, i-am spus eu, deşi nu mi-o împrumutase niciodată şi mă îndoiam că o va face cândva.

îmi duceam bagajele la uşă când bunica mi-a spus:

— Eşti o fată modernă în toate privinţele.

Nu eram sigură de acest lucru, dar i-am mulţumit.

— Ei bine, coleguţă.

Părea supărată şi m-am gândit c-o fi auzit aiurea ceva de genul „grăsuţo", aşa că am repetat „colega mea de cameră". Nu şi-a schimbat expresia.

Eram fericită şi asta poate o făcea să-şi dea seama cât de nefericită fusesem locuind cu ea. Sau poate văzând că lecţiile ei despre viaţă nu se prind de mine, prevedea inevitabilul meu destin de fată bătrână.

„Lumea toată e stridia ta", mi-a zis suspinând adânc şi cu vocea la fel de tristă cum arăta şi ea.

Auzisem, firește, expresia aceasta şi ştiam că se referă la eventualele perle care ar fi putut să fie găsite. Şi totuşi pe mine m-a făcut să mă gândesc la o stridie adevărată şi, imaginându-mi carapacea ei tare şi cenuşie şi animalul alunecos din interior, mi- am zis: „Lumea mea a fost ca o stridie, dar nu mai este".

4

La numărul 375 pe Madison Avenue, Editura Steinhardt ocupa trei etaje dintr-o clădire care pe vremuri fusese impunătoare. Ca o femeie frumoasă ofilită care încearcă să-şi ascundă vârsta, holul de intrare era slab luminat. Puteai să vezi cât de cât bolta aurie a tavanului şi pereţii de marmură, deşi nu se distingeau prea bine. Semnul roşu, care indica ieşirea, strălucea ca un bec mic lăsat aprins peste noapte.

Eu lucram la etajul paişpe, căci aşa afişau lifturile, deşi urma imediat după doişpe. Biroul meu era unul dintre cele cinci aflate într-o sală comună, care servea drept secretariat. Noi o numeam Peştera, prescurtarea de la Peştera liliecilor. Fişiere înalte de la duşumea până în tavan blocau toată lumina soarelui. Covorul, care se destrăma încet-încet, era bălţat cu urme de cafea.

împărţeam Peştera cu trei fete şi un băiat-minune, Adam, pe care eu îl adoram. Era genul de bărbat care ar fi putut-o pescui pe Zelda Fitzgerald din fântâna de la Piaza, i-ar fi pus pe umeri haina lui de caşmir pe care nu i-ar mai fi cerut-o înapoi şi nici n- ar fi povestit nimănui întâmplarea. Era mic şi slab, cu un început de chelie, deşi nu avea decât douăzeci şi doi de ani, dar caracterul îi era atât de impecabil, manierele atât de graţioase, încât chiar şi aşa, văzându-î zi de zi, mă gândeam la el ca la cineva înalt şi surprinzător de mişto.

Cu inepuizabilă răbdare răspundea la toate întrebările mele, chiar şi la cele pe care mă jenam să i le pun. Era un noroc, deoarece mă speria Bettina, care deja achiziţionase un roman. O dată pe săptămână sâsâia la noi să tăcem şi ne anunţa: — îl sun pe autorul meu.

Sue, un cal de povară lat în spate din Minnesota, vorbea tot timpul la telefon cu iubitul ei,

student în anul doi la ceea ce ea numea „U". Când se certau, şi se întâmpla des, nu mai vorbea deloc. Devenea un vulcan mocnind. Ţinea telefonul blocat între ureche şi umăr şi scria scrisori şi manuscrise ciuntite, aşteptându-î pe iubit să mai crească.

Stăteam faţă în faţă cu Francine Lawlor - birourile noastre erau lipite -, dar treceau zile întregi fără ca privirile noastre să se întâlnească. Era palidă şi slabă, cu păr spălăcit, subţire şi buzele palide şi strânse. în urmă cu doisprezece ani venise la Steinhardt şi aflase că editorul pentru care fusese angajată fusese concediat, în perioada care ar fi trebuit să fie un scurt interimat fără şef, i sa creat un post. Acum avea treizeci şi trei de ani şi funcţia ei era tot de asistent.

Apartamentul meu se afla doar la şapte minute de Steinhardt, fapt care îmi dădea o şansă sigură de a fi punctuală, deşi de obicei nu eram. Dacă Honey a observat, nu s-a plâns niciodată. Ea, una, venea la lucru practic odată cu zorii, dar biroul ei, din capătul holului celor mari, era cel mai departe de Peşteră. Când avea nevoie de mine, prefera mai degrabă să mă sune decât să coboare.

Ii deschideam corespondenţa, răspundeam la telefoanele pentru ea, îi scriam scrisorile. în loc să-mi ceară să citesc manuscrisele, îmi spunea „Aruncă o privire". Erau manuscrise pe care ea nu voia să le

citească, fiind trimise de agenţi mai mici şi de prieteni ai prietenilor. Foarte curând am învăţat că sarcina mea era să-i spun că n-are rost să le citească. La câteva săptămâni după ce îmi dădea câte un manuscris, i-î înapoiam cu o scrisoare de refuz pe care ea urma să o iscălească. Foloseam acelaşi limbaj pe care îl folosea şi ea: „Subiectul nu este suficient de convingător", „Personajele nu sunt prea vii" sau etern popularul „Nu se potriveşte cu portofoliul nostru", ce-o mai fi însemnând şi asta.

în primele săptămâni mă preocupa cum să mă îmbrac la serviciu. Ca să-mi fac o idee, i-am urmărit pe ceilalţi tovarăşi de Peşteră. în mod invariabil Adam purta o cămaşa scrobită kaki şi un blazer negru - nu albastru -, mica lui variaţie rafinată la modelul clasic.

Bettina adoptase aspectul de elevă noncon-formistă de la o şcoală bună - un set de caşmir cu minijup sau o bluziţă şmecher descheiată, suficient cât să-ţi şoptească „sutien de dantelă".

Sue prefera puloverele de angora în culori orientale.

Francine Lawlor alterna două jachete - una gri şi alta de un roşu-portocaliu turbat - şi pe dedesubt avea bluze pufoase, cândva albe, cea mai urâtă dintre ele cu un volan Ludovic al XIV- lea pe care îl decora cu o insignă Phi Beta Kappa. Purta panta-

Ioni maro şi balerini albaştri, cu bot rotund.

Ca asistentă, Francine trebuia să ne ajute când eram ocupate, dar nimeni nu-i cerea să o facă şi nici ea nu se oferea.

Activitatea ei principală era maculatura, invazia nesfârşită de manuscrise nesolicitate trimise de autori. Nu-i păsa nimănui de maculatură, doar că teancurile de pachete învelite în carton îngustau holul unde se aflau copiatoarele. Nimeni nu aprecia munca lui Francine decât în măsura în care se lărgea cărarea.

în timpul prânzului, într-o zi ploioasă, Bettina a propus să citim pe rând, cu voce tare, ceva maculatură. A deschis un pachet nou-sosit şi a luat câte un manuscris pentru Adam, Sue, pentru ea şi pentru mine.

Părea jignitor să o trecem cu vederea pe Francine, aşa că am întrebat-o dacă vrea şi ea unul. Abia a clătinat din cap, ideea părându-i-se o blasfemie. Bettina, râzând, a răsfoit manuscrisul şi a spus că începe ea. A citit pe nas o scenă de sex dintr-un western sălbatic, ca să imite un cowboy care striga: „Călăreşte- mă, târfo!"

Adam a citit: „Ziariştii spirituali mergeau pe Madison Avenue, unde taxiurile mişunau ca licuricii". S-a ridicat şi, făcând semn cu mâna ca şi cum ar fi vrut să oprească un taxi, a strigat: „Licurici!"

Sue era gata să înceapă, când a sunat telefonul.

Eu primisem un roman poliţist plictisitor. Fiecare paragraf începea cu: „Şi atunci, dintr-odată..." înainte de a citi s-a întâmplat să mă uit la Francine. Faţa îi era încrâncenată.

— Crezi că suntem răutăcioşi? am întrebat-o.

Bettina mi-a strigat:

— Ia mai taci din gură!

Din principiu, am pus la loc manuscrisul în cutia de carton. Principiul era că nu puteam suporta să mi se spună să tac din gură. Adam totuşi a fost de partea mea.

— Are dreptate.

Bettina susţinea că Francine locuia în Peşteră şi ne controla noaptea birourile.

— De ce spui asta? a întrebat-o Adam.

— Vine întotdeauna prima şi pleacă ultima.

— Asta-i singura ta dovadă?

Bettina n-a răspuns.

— Retrage ce-ai spus, a zis el şi a continuat să repete până când ea a cedat.

Dar Francine părea într-adevăr să fie vinovată de ceva, fie şi pentru că nu putea să ne sufere.

5

După vreo lună, Honey a început să devină conştientă de numeroasele mele defecte, şi anume că eram

înceată - înceată la citit, la dactilografiat, la a înţelege ordinele ei -, iar faptul că observase cât sunt de înceată mă făcea să fiu şi mai înceată.
O scrisoare pe care altădată o scriam într-o dimineaţă, acum îmi lua toată ziua şi parcurgând scrisoarea respectivă, Honey observa nu numai cât de mult timp mi-a luat, dar şi cât de prost era concepută. Brusc a devenit inamica pastei corectoare.
De câte ori îmi dădea un teanc de manuscrise, îmi spunea când trebuia să fie gata fiecare, iar „luni" sau „miercuri" sau „vineri" păreau să fie un reproş pentru cât de mult timp mi-a trebuit în trecut.
într-o după-amiază, când i-am înapoiat un manuscris, a citit scrisoarea mea de refuz şi s-a uitat în sus la mine.
— De ce? m-a întrebat ea.
— De ce...?
— De ce nu e *Templul din Gossamer* potrivit cu portofoliul nostru?
Intre timp Adam mi-a explicat că „portofoliul nostru" însemna cărţile pe care le publica Steinhardt, deşi nu aveam habar ce trăsături comune le uneau, în afară de faptul că erau cărţi pe care n-aş fi vrut să le citesc. Conform acestui criteriu, *Templul din Gossamer* se potrivea perfect cu portofoliul nostru.

De obicei nerăbdătoare, de data asta Honey părea să aibă toată eternitatea ca să-mi aştepte răspunsul. Am spus singurul lucru care mi-a venit în cap:

— Pentru că e proastă.

Honey a întors coperta manuscrisului şi a aruncat o privire. Am rămas acolo în timp ce citea, nes- tiind dacă trebuia să plec sau să stau. în cele din urmă a lăsat cititul zicând „OK".

Mi-a spus că, dacă îmi venea greu să fac faţă lecturii sau dactilografiatului, puteam să o rog pe să mă ajute Clarisse - Clarisse fiind de fapt Francine pentru Honey.

Am dat din cap de parcă chiar atunci plecam să-i cer lui Clarisse să mă ajute.

într-o dimineaţă, deschizând corespondenţa lui Honey, am găsit o scrisoare de la Jenny Ling în care îi spunea că i-a făcut plăcere convorbirea cu ea şi, aşa cum promisese, îi pune în plic şi CV-ul ei.

Am avut senzaţia că-mi prind iubitul flirtând cu altă fată şi cu un gest reflex am aruncat scrisoarea şi CV-ul la gunoi. Imediat m-a apucat groaza pentru ce-am făcut şi le-am pescuit din coş.

Am ieşit pe hol, am trecut de toalete, de un dulap, de nişte uşi misterioase şi am deschis-o pe cea care ducea la balconaşul unde Adam şi cu mine obişnuiam să fumăm.

Am netezit CV-ul lui Jenny Ling. Asistent editorial numai din iunie, Jenny reuşise să achiziţioneze un roman şi să corecteze alte două pe care le menţiona citându-le titlurile. Fusese editoarea unei reviste literare la Yale, de unde absolvise cu magna cum laude. CV-ul ei devenea cam repetitiv - merite, merite, merite.

CV-ul ar fi făcut-o să se ruşineze şi pe Lisa Michele Butler, dar scrisoarea de prezentare a fost cea care m-a dat gata. Tipa pretindea că poate bate şaizeci şi cinci de cuvinte pe minut. Am fixat acel şaizeci şi cinci până am terminat de fumat ţigara şi m- am întors în Peşteră.

Adam a observat probabil cât de rău mă simţeam. S-a uitat lung la mine înainte de a lua hârtia mototolită pe care i-o întindeam.

A răsfoit CV-ul şi scrisoarea şi a spus:

— Cred că domnişoara Ling o să ajungă departe şi fără ajutorul nostru.

— Iar eu în iad.

— Eşti evreică. N-ai cum să ajungi în iad.

— Ba poţi, dacă eşti într-adevăr asimilată, i-am spus eu.

N-am aruncat scrisoarea şi CV-ul. N-am fost în stare. Le-am pus în fişierul meu cu hârtii care aşteptau să fie triate mai târziu. Un teanc enorm. Tot restul zilei m-am

străduit atât de mult s-o evit pe Honey, încât nici nu mi-am dat seama că mă evita şi ea pe mine, până nu m-a sunat. Era puţin după ora cinci.

— Poţi să vii pentru câteva minute la mine?

— Desigur, am răspuns, cum răspundeam întotdeauna când doream să spun nu.

După ce am pus receptorul în furcă, am rămas nemişcată. Era posibil ca în câteva minute viaţa mea să se schimbe, şi eu doream să rămân de partea aceasta cât de mult puteam.

Adam vorbea la telefon cu un autor despre schimbările făcute la redactare. Repeta ceea ce tocmai i se spusese:

— Pagina o sută patruzeci şi trei, penultimul paragraf, rândul de sus, elimină virgula.

Ca de obicei, Sue vorbea la telefon şi-mi dădeam seama din poziţia ei - era prăvălită peste birou - că plânge. Ştiam că nu de supărare, ci de bucurie. Plângea întotdeauna când iubitul ei recunoştea că era complet cretin.

Nu mi-a trebuit decât o secundă să observ că Francine se uită la mine. Pe chipul ei se putea citi îngrijorare, sau poate era doar curiozitate. A întors privirea prea repede ca să-mi dau seama.

Honey vorbea la telefon şi m-am oprit chiar în faţa uşii, recunoscând astfel că sunt vioara a doua, faţă de vioara întâi cu care stătea ea de vorbă.

— îţi doresc un weekend plăcut, spunea ea cu o voce dulce şi joasă. închide, te rog, uşa, mi-a spus apoi.
— Bună.
A întors scaunul într-o parte, astfel că stătea aproape cu spatele la mine. îmi oferea profilul „Honey pe gânduri
— Sophie, a început ea cu privirea spre perete.
— Da, i-am răspuns după ce am aşteptat şi am văzut că nu spune nimic.
— Sophie, a repetat ea.
S-a rotit cu faţa la mine. Am dat din cap drept „Sunt gata".
— Nu mă aştept sa vii la serviciu când vin eu, a spus ea şi pentru prima data mi-a trecut prin cap că se aştepta. Dar vii mai târziu decât toţi ceilalţi. Eşti ultima în fiecare zi.
N-am dat din cap.
— Ştii ce-nseamnă asta?
Nu ştiam. Nu ştiam nici dacă e o întrebare retorică.
— Le dai de înţeles Bettinei şi lui Sue şi lui Adam şi lui Clarisse că ai un statut special.
Mă gândeam: „Nu dau de înţeles nimic nimănui, asta dacă nu cumva vorbesc în somn*.
— îi arăţi lui Wolfe că puţin îţi pasă de serviciul tău.
Numele lui întreg era Bernard Wolfe, dar nimeni nu-i spunea Bernard sau Bernie. Wolfe era tăcut şi umil şi

nu părea că e director editorial, ci un simplu vânzător într-un magazin de discuri vechi. Faptul că m-a observat - chiar şi pentru că întârziam - mi-a dat fiori. Dar n-am lăsat să mi se vadă asta pe faţă, aşteptând ca Honey să-mi spună ce-avea de zis despre faptul că întârziam mereu.
Şi-a frecat degetul mare de buricul celorlalte degete, în felul în care fac de obicei oamenii când vor să mimeze bani. Mi-a spus că lucrând cărţi toată ziua îi dădea impresia că are mâinile murdare, deşi păreau curate. M-a privit lung.
— De ce întârzii în fiecare zi?
Am intrat în panică. Nu ştiam de ce întârzii. Unica explicaţie pe care i-aş fi putut-o da era că-mi era greu să mă hotărăsc cu ce să mă îmbrac. încercam să găsesc un motiv care ar fi făcut-o pe
Honey să exclame: „Păi de ce nu mi-ai spus mai înainte?" Dar care ar fi putut fi motivul acela? „Trebuie sa-mi îngrijesc părinţii bătrâni." „Am trei copii mici." „Sunt oarbă."
— îmi pare rău, i-am spus în cele din urmă şi, văzând că nu are nici un efect, am spus încă o dată, îmi pare rău.
Honey dădea din cap tot aşteptând o explicaţie. După încă un minut, am crezut totuşi că se lasă păgubaşă. Zâmbea şi nu-mi dădeam seama de ce. Nu era un

zâmbet sincer şi nici fericit. Bănuiam că însemna „Nu te teme" şi m-am forţat să-i surâd şi eu „OK".
Dar surâsul meu l-a făcut pe-al ei să dispară.
— E ceva serios, Sophie.
Am luat o figură la fel de îngrijorată cum de altfel şi eram.
— Am să vin mai devreme.
Am crezut în angajamentul luat cât timp m-am aflat în biroul lui Honey, dar întorcându-mă la simpatizanţii mei din Peşteră, am ştiut că nu mă pot schimba de dragul ei.
— Vino şi tu ceva mai devreme, m-a sfătuit Sue.
Pe chipul ei vedeam atât oboseala în urma luptelor ei zilnice cu telefoanele, cât şi uşurarea în urma hotărârii luate.
— Ce importanţă are la ce oră soseşti? a comentat Bettina, ridicând telefonul şi formând un număr. E o scârbă, asta e!
Francine s-a oprit din dactilografiat, iar Adam şi cu mine am observat-o în acelaşi moment. A început imediat să bată din nou, scriind probabil zzuuwwxxyy.
Adam a rostit un singur cuvânt şi anume „cocktail".
M-a dus în barul unui hotel unde pereţii erau pictaţi de Ludwig Bemelmans, autorul şi ilustratorul cărţii copilăriei mele, *Madeline*.
A comandat un martini pentru el şi unul pentru mine, primul pe care l-am băut în viaţa mea. În timp ce-î

sorbeam a compus nişte versuri în cadenţa cărţii *Madeline.*

Honey Zipkin somn nu are Pe-ntuneric din pat sare Şi prin munca, cu maturatorii, înfrunta ziua, pe Wolfe şi zorii.

Mă simţeam mai bine, apoi mi-am amintit-o pe Honey întrebând „De ce întârzii?"

Adam a observat că m-am schimbat la faţă şi m-a sfătuit să încerc să nu iau comportarea lui Honey ca pe ceva personal. O văzuse făcând la fel şi cu altă asistentă.

— Orice făcea biata fată, îi găsea cusur. O chema Sheila.

— A fost concediată?

— Nu chiar, răspunse Adam. Nu s-a mai întors după pauza de prânz.

— Ş-apoi?

— Apoi nimc. Sheila era... tulburată.

— Şi eu sunt tulburată.

A zâmbit şi a clătinat din cap.

Voiam să fiu ca Adam şi totuşi, după câteva sorbituri de martini, am spus amărâtă:

— Sunt un asistent editorial de doi bani.

— Nu ştii să te dai bine pe lângă şefi.

Nu era un mod greşit de a privi problema, dar asta nu mă scotea de pe lista victimelor lui Honey. L-am întrebat dacă a avut vreodată necazuri cu şeful lui.

— O, Doamne, nu! Dar Wolfe e Wolfe şi Honey e Honey.
Adam a insistat sa plătească. Afară m-aîntrebat:
— Vrei să luăm un licurici?
M-am întâlnit cu Josh la cinematograful Paris, întârziasem, dar nu conta. Filmele pe care voia el să le vadă erau din alea la care nu se ducea nimeni. Sala era aproape numai a noastră.
Mi-am dat seama, după cum m-a sărutat în fugă şi s-a tras îndărăt, că era enervat fie pentru că întârziasem, fie pentru că miroseam a martini. Nu vorbea, ceea ce era felul său de a spune că e supărat. După film, ne-am dus la metrou fără să ne ţinem de mână.
Era ianuarie şi eram amândoi palizi şi înfriguraţi şi în momentul ăla mi se părea că vieţile noastre erau mai neînsemnate decât ar fi fost normal să fie. Eram un cec rupt în
două. Deschidea uşa apartamentului când mi-a spus:
— Aş dori să vii la timp.
„Cine n-ar dori?" m-am gândit eu.
Ştiam că se aştepta să-i spun „îmi pare rău", dar îmi terminasem porţia de „îmi pare rău" pe ziua aia. A stins lumina, s-a băgat în pat şi s-a întors cu faţa la perete. După ce ochii mei s-au acomodat cu întunericul, am văzut că-şi pusese o a doua pernă pe cap, ca un sendviş, ca să nu mai audă zgomotele oraşului şi să poată dormi.

Eram acolo trează şi mă gândeam ca nu meritam această pedeapsă. întârziasem doar câteva minute şi era destul de devreme ca să văd toate reclamele pentru filmele viitoare pe care nu doream să le văd şi, după cum mergeau lucrurile, nici nu aveam să le văd.

M-am gândit apoi la el, aşteptându-mă în faţa cinematografului. Se uitase probabil la ceas de vreo suta de ori. Poate era îngrijorat din cauza mea. S-o fi întrebat în timp ce mă aştepta dacă mai ţin la el.

Când m-am uitat iar la el, am văzut că îşi dăduse perna la o parte şi stătea aşa, fără nimic pe faţă. I-am spus „îmi pare rău" şi, auzindu-mă rostind aceste cuvinte, m-am simţit mai bine.

Mi-a fost teamă tot weekendul că am să întârzii luni. N-am rămas la Josh duminică seara de teamă că n-am să pot dormi, ceea ce de altfel s-a şi întâmplat la mine în apartament.

M-am trezit la două şi apoi la trei şi apoi la patru gândindu-mă că a doua zi am să fiu şi mai înceată, şi mai obtuză.

M-am trezit la unsprezece.

Ştiam că toţi mai erau încă la şedinţa editorială la care ar fi trebuit să fiu şi eu, dar am sunat la Honey şi apoi la Adam. De fiecare dată mi s-a făcut legătura cu Irene, la recepţie. Când îmi răspundea „Steinhard", închideam telefonul.

Am făcut un duş, mi-am făcut cafea, am făcut exerciţii de respiraţie.

Puţin înainte de prânz mi-a răspuns Adam.

— M-am trezit târziu.

— închid imediat, mi-a răspuns Adam, şi mă duc să-i spun lui Honey că ţi-a murit bunica.

Marţi am ajuns devreme la birou. Doar Francine mi-o luase înainte. Am descoperit că ea este cea care îmi aprinde lampa de pe birou, ca să pară că am sosit la timp. Şi-aşa a făcut mereu de atunci. Mânca un sendviş cu unt pe care şi-î adusese de-acasă. Când m-a privit, i-am mulţumit cu un zâmbet şi ea a dat din cap.

Honey a coborât în Peşteră ceva mai târziu. S-a aşezat pe jumătate pe biroul meu şi m-a întrebat.

— E bunica aia cu care locuiai?

Nu puteam minţi privind-o în ochi, aşa că am pus capul în pământ ca şi cum aş fi fost îndurerată.

— fhî!

Mi se părea că minciuna mea o să aducă moartea bunicii. O clipă am avut impresia că ar fi moartă şi am regretat că nu m-am purtat mai drăguţ cu ea în timpul vieţii. Mă gândeam: „îţi voia binele".

— îmi pare rău, Sophie, mi-a spus Honey.

— îţi mulţumesc.

Când am privit în sus, Francine încerca să-şi ascundă un zâmbet. Primul pe care i l-am văzut.

Până joi, Honey şi cu mine reveniserăm la normal. Mi-a adus un teanc de chitanţe prinse cu o agrafă, ca să-i întocmesc raportul de cheltuieli şi să-î trimit la biroul nostru de contabilitate din New Jersey.

— Vreau să fie expediat la prânz, mi-a spus.

— Mă apuc chiar acum de el, am asigurat-o.

Tot ce îi spuneam suna acum ca un angajament scris. Am făcut decontul imediat şi cât am putut de repede. Am pus toate hârtiile în ordine cronologică, chitanţe de taxi, note de plată pentru întrevederi la prânz, la cină sau la gustări şi le-am copiat apoi pe toate în formularul de cerere pentru decontări. Bettina nu era la biroul ei, aşa că n-am putut să-i cer împrumut calculatorul. M-am folosit de propriile mele cunoştinţe de matematică.

Când m-am întors în biroul lui Honey, vorbea la telefon, dar văzându-mă cu formularul în mână, mi-a făcut semn să intru şi l-a semnat. M-am dus apoi spre biroul lui Wolfe să-î semneze şi el.

Uşa era deschisă, dar tot ce puteam să văd erau picioarele lui lungi, foarte lungi, întinse mult, până la măsuţa de cafea. Wolfe avea vreo doi metri jumate înălţime şi vreo doi centimetri lăţime ; de fapt era plat.

Am bătut la uşă şi mi-a spus să intru.

— Bună, l-am salutat eu.

— Bună, Sophie, mi-a răspuns cu vocea mai caldă decât i-o auzisem până atunci.

îmi amintea de cineva cu care Jack ar fi putut să fie prieten în timpul liceului. Mi-Î puteam imagina pe Wolfe adolescent, trecând pe lângă dormitorul meu din copilărie şi spunând „Bună, Sophie" de parcă aş fi fost cineva cu care ar fi dorit să stea de vorbă, dacă nu şi-ar fi luat angajamentul să cânte la o chitară imaginară, sus cu fratele meu, pe un disc de Jimi Hendrix.

Am aşteptat în timp ce el verifica cheltuielile lui Honey.

Pusese muzică la combina stereo şi am recunoscut *Kind of Blue* pe care mi-î dăduse şi mie Jack de ziua mea.

— Asta-i caseta mea preferată de jazz, i-am spus şi, cum am pronunţat cuvântul „casetă", mi-a fost teamă că m-am trădat drept cineva care are una singură.

— Vrei s-o asculţi la masa de prânz? m-a întrebat el.

— OK, i-am răspuns, imperturbabilă ca un fan al muzicii de jazz.

A semnat formularul, mi l-a dat înapoi şi, cum urma să comande sendvişuri, m-a întrebat ce vreau.

— Tu de care vrei?

S-a gândit un minut, prefăcându-se că are de luat o hotărâre importantă şi mi-a spus că el îşi ia curcan cu pâine integrală, roşii, ceapă şi sos rusesc.

— Două, am spus eu.

— Castraveţi muraţi?

— Bineînţeles.

M-am întors la mine în birou şi stăteam acolo mulţumită cum nu mai fusesem de multe săptămâni. Tot aşteptasem să mi se întâmple ceva bun şi iată că mi se întâmpla. După ce Wolfe m-a sunat să-mi spună că a sosit curcanul nostru, nu m-am grăbit spre biroul lui. Am rămas un minut ca să simt din plin plăcerea şi anticiparea a ceea ce urma să fac. Traversând holul îmi ziceam „Te duci în biroul lui Wolfe să iei masa de prânz".

Tocmai scotea sendvişurile noastre din pungă. Mi-a spus „intră" şi în acelaşi timp a ridicat telefonul şi a format un număr, întocmai cum făcea şi Honey.

— Intră şi stai jos cât vorbesc eu la telefon.

Dar Wolfe o suna pe Irene. I-a spus că intră într-o şedinţă şi o roagă să nu-i facă legătura cu nimeni. După ce a pus telefonul în furcă, m-a întrebat:

— Ai ceva de citit?

— Imediat.

Când m-am întors cu un manuscris, Wolfe stătea pe canapea, sendvişul lui era pe măsuţa de cafea, al meu pe birou. „Canapea sau scaun, canapea sau scaun?"

M-am aşezat pe scaun.
A pus caseta şi s-a întors pe canapea, punându-şi picioarele pe măsuţa de cafea.
— Pune-ţi picioarele sus daca vrei.
Asta a fost tot ce a mai spus. Când m-am întors spre el, citea. Am făcut şi eu acelaşi lucru. Mă opream doar să-mi ridic capul, ca şi cum aş fi apreciat nuanţele muzicii. Când s-a terminat prima faţă a casetei, s-a dus la combină spunând:
— Ştii că Miles a făcut înregistrarea asta într-o singură şedinţă?
— Glumeşti! am exclamat eu, deşi nu-mi trecuse niciodată prin cap că un disc are nevoie de mai multe şedinţe.
Am observat fotografia de pe biroul Iui. O fată care semăna cu el, la fel de slabă, cu ochi bulbucaţi şi braţele numai piele şi os, cu părul împletit. îşi încălţase numai o cizmă şi se întindea râzând să şi-o ia pe a doua. în spate se vedeau munţi, iar ea şedea lângă un foc de tabără.
înainte de a-şi lua manuscrisul, l-am întrebat:
— Cine-i fericita excursionistă?
Nu mi-a răspuns imediat şi-mi era teamă că am făcut o gafă. Nu e bine să vorbeşti când asculţi muzică, sau nu era bine să pui întrebări personale.
— E sora mea, a ezitat o clipă, Juliet.

Nu ştiam ce să mai zic şi m-am gândit să nu spun nimic, iar mai târziu am regretat că n-am făcut aşa.
— Unde locuieşte?
A părut că se gândeşte un minut. Credeam că poate vrea să-şi amintească adresa ei. Apoi a clătinat din cap.
Eram gata să spun „îmi pare râu" ; cuvintele îmi stăteau pe limbă exact în momentul când le-am auzit ieşind din gura lui.
— îmi pare rău pentru bunica ta, Sophie.
Mi-am luat vineri liber pentru înmormântare.
Am dormit până târziu şi mi-am petrecut ziua citind doua manuscrise pe care le adusesem cu mine. Honey scrisese pe ele „ miercuri" şi mă întrebam dacă luni, când i le voi duce, va crede că i le-am dat cu două zile mai devreme sau cu cinci mai târziu.
Toată după-amiaza am fost îngrijorată pentru serviciul meu, pentru Honey, stare de spirit care se răsfrângea şi asupra lui Josh. Nu-i spusesem ce ditamai necazurile aveam, ceea ce mă făcea să simt că-î mint, ceea ce mă făcea să simt că mă iubeşte pentru motive false, ceea ce mă făcea să simt că de fapt nu mă iubeşte.
Tocmai pentru că mă simţeam atât de puţin iubită, am ajuns la restaurant aproape cu o jumătate de oră mai devreme. Era un bistro franţuzesc, mic şi fermecător, cu ferestre mari, un pian şi o mie de

lumânări. Lumina lor părea să vibreze odată cu muzica. Localul ăsta era cam de zece ori mai plăcut decât oricare altul în care fusesem şi m-am gândit că Josh trebuie să fie tare mândru de noul său poem.
A fost atât de surprins când a văzut că am venit devreme, încât m-a luat pe sus ca să mă sărute - sau poate aşa am simţit eu.
Tot timpul cinei am observat cât e de fericit. Vorbea şi apoi chipul lui se lumina de mulţumire şi rămânea aşa. Mă gândeam că-i trece prin cap ceva de genul „Biftecul ăsta e delicios şi cred că asta e cea mai tare poezie a mea".
Părea atât de emoţionat, încât mă gândeam că s-ar putea să nu aştepte până la desert. Dar a aşteptat. Am mâncat tot şi am şters farfuriile cu pâine astfel încât străluceau când am terminat.
Văzând chelneriţa care venise să strângă masa, Josh i-a cerut să împacheteze ce-a mai rămas, iar ea a zâmbit.
Mi-a luat mana, s-a întins peste masă şi m-a sărutat. Când mi-a spus „Eşti atât de frumoasă", eu am auzit „Poemul meu e atât de frumos".
Eram puţin neliniştită, ca întotdeauna, temân- du-mă că n-o să-mi placă noul lui poem - sau, mai bine zis, că n-o să fiu în stare să mă prefac că-mi place.
— Când ai de gând să mi-î citeşti? l-am întrebat.
— Ce să citesc?

Sărbătoream şase luni de când ne cunoscuserăm.
M-am culcat fericită, dar m-am trezit în toiul nopţii.
— Ce s-a întâmplat? m-a întrebat Josh.
— Sunt îngrijorată pentru serviciu.
— Nu mai fi, mi-a spus el.
M-am ridicat din pat, am rătăcit prin apartamentul întunecat şi am ieşit afară pe palier.
Am fumat o ţigară şi apoi încă una.
Am încercat să văd unde-i buba. Mi-am spus, acolo pe casa scării: „Honey nu mă înghite".

Astfel mi-am adus aminte cum, când eram prin-tr-a treia, i- am dus tatei carnetul meu de note şi i-am spus: „Domnişoara Snell nu mă înghite". Scuza mea l-a decepţionat mai mult decât notele.

Deşi ştiam că tata ar fi acum dezamăgit de mine, simţeam că numai el ar să-mi spună ce să fac. Dar tocmai faptul că doream să-î sun pe tata mă făcea să mă simt mult mai tânără decât eram.

Am încercat să mă gândesc la ce mi-ar putea spune. Ceva de genul: „Ai să-ţi găseşti în curând altă slujbă şi o să ai şi un apartament al tău". Ceea ce ar spune ar fi simplu şi chiar evident, aşa că m-am căznit să mă gândesc la ceva simplu şi evident.

Soluţia mi-a venit aproape imediat, odată cu senzaţia pe care o aveam de câte ori tata îmi dădea un sfat: „Cum e posibil să nu fi ştiut?"

Va trebui să muncesc mai serios.

A doua zi dimineaţă, când Josh m-a întrebat dacă n-aş vrea să mergem la Metropolitan, i-am răspuns trebuie să mă duc la birou. S-a dus şi el la bibliotecă, pentru o şedinţă suplimentară oferită poeziei.

Semnând condica gardianului din vestibulul clădirii de pe Madison 375, am văzut că semnase şi Francine Lawlor la ora nouă.

Când am intrat, stătea la biroul ei şi, în afară de faptul că m-a salutat, s-a comportat de parcă era o zi obişnuită de lucru. Purta o bluză pufoasă şi jachetă portocalie. Când s-a ridicat însă în picioare, am văzut că purta blugi Wranglers suflecaţi şi tenişi Keds.

Am lucrat toată ziua de sâmbătă şi m-am dus din nou duminică. Am făcut copii după un manuscris pe care Honey voia să-I distribuie la şedinţa editorială de luni. I-am bătut la maşină toate scrisorile pe care mi le lăsase vineri. Le-am aranjat într-un teanc, împreună cu scrisorile prin care se refuzau manuscrise.

Am hotărât ce-i de făcut cu tot ce adunasem în dosare. Am mototolit din nou CV-ul şi scrisoarea lui Jenny Ling şi le-am aruncat.

Am dat la o parte toate hârtiile de pe biroul meu şi am văzut ce era dedesubt: *Dactilografei secolului XX,* Am băgat cartea într-un plic căptuşit

adresat Bibliotecii din Surrey şi l-am pus în cutia mea poştală de expediţii.

Mi-am stins apoi lampa şi mi-am luat un rămas-bun călduros de la Francine.

în vestibul am semnat de ieşire. Gardianul completa cuvintele încrucişate dintr-un ziar. Desena în jurul unui cuvânt ceva ce aducea cu un vierme lung, când i-am spus numele meu şi l-am întrebat cum îl cheamă. Se numea Warren. Ne-am strâns mâinile.

Afară era întuneric şi frig, dar era plăcut. Muncisem din greu şi acum terminasem. Eram obosită şi fericită, prietena gardienilor şi a muncitorilor, iar a doua zi dimineaţă şefa mea va descoperi că, deşi nu am fost editoarea revistei literare de la Yale şi nu am obţinut onoruri, onoruri, onoruri, deşi nu achiziţionasem un roman şi nu redactasem două, eram cel mai bun asistent editorial din New York şi posibil din întreaga lume.

6

l-au trebuit lui Honey câteva săptămâni ca să creadă că transformarea mea atât de imensă nu era o glumă pe socoteala ei.

Mergeam în fiecare sâmbătă la serviciu. La început, Francine şi cu mine abia vorbeam, limitându-ne la „bună" şi „la revedere", iar când ieşeam la prânz îi spuneam ce am de gând să-mi cumpăr - un

sendviş, o apă minerală, un covrig - şi o întrebam dacă nu vrea ceva; niciodată nu a vrut.

Apoi, într-o sâmbătă, am întrebat-o dacă nu vrea cafea şi ea mi-a spus:

— Tocmai am făcut eu proaspătă.

— Pot să iau şi eu? am răspuns la ceea ce mi se părea şi o imitaţie, dar şi un test.

— Sigur.

Cafetiera noastră era chiar în dreptul sălii de şedinţe. în cursul săptămânii stătea tot timpul caldă, dar numai cei cu adevărat disperaţi beau cafeaua. Mi-am turnat o ceaşcă, presărând pe deasupra puţin praf de frişcă artificială.

întorcându-mă în Peşteră, am luat un gât şi am simţit un gust ca de o mie de cafetiere cu cafea care s-au ars până au devenit o amăreală neagră. Parcă muşcasem din cafetieră însăşi. După această încercare, m-am prefăcut doar că beau, fără să las nici măcar o picătură să-mi intre în gură. Mi-am făcut curaj să-i pun lui Francine o întrebare:

— De unde eşti?

— Pennsylvania.

— Şi eu sunt din Pennsylvania.

De obicei spuneam că sunt din Philadelphia, odată ce Surrey era doar la o jumătate de oră distanţă.

— Nu eşti de unde sunt eu.

— Tu de unde eşti?

— N-ai auzit niciodată de localitatea asta.
Am aşteptat.
— Lesher, a spus ea.
— Cred că am auzit de Lesher, deşi nu auzisem. Părinţii tăi mai locuiesc acolo?
Părea să se gândească dacă să-mi răspundă.
— Sunt bătrâni.
Nu ştiam ce să-i zic.
— O! E o povară.
Pentru un timp aşa au mers lucrurile. îi puneam întrebări lui Francine şi ea îmi răspundea în silă. Unde locuia? La Carteret în New Jersey. Cine era scriitorul ei preferat? Theodore Dreiser. La ce colegiu absolvise? Ursinus.
Abia în weekendul de după ce a fost anunţată promovarea Bettinei a vorbit Francine. Am ajuns târziu în sâmbăta aia.
— Mă întrebam când o să apari, mi-a spus ea.
Era pentru prima dată când îmi vorbea cu oarecare familiaritate. Era oare o glumă? în orice caz, am zâmbit.
După ce m-am aşezat la birou, a continuat:
— Nu pot să cred că Bettina a fost avansată.
— Da? De ce?
— Păi, cunoştinţele ei despre punctuaţie încep şi se termină cu punctul pe care şi-î face drept aluniţă.

Am râs şi eu, şi ea. Nu o mai auzisem niciodată râzând. Un „hi, hi, hi" care suna uscat ca pocnetul crengilor rupte.

— E interesant să te gândeşti de ce angajează sau avansează editorii un asistent, mi-a spus într-o sâmbătă, aducându-mi o ceaşcă de cafea făcută de ea.

— Ai dreptate, am zis eu ca şi cum mă preocupa şi pe mine asta.

— Cred că e un fel de narcisism.

A tăcut apoi şi mi-era teamă că se întreba de ce nici un editor nu o alesese pe ea drept mâna lui dreaptă. Pentru cazul că era aşa, am vrut să-i abat gândul.

— De ce îţi închipui tu că m-a angajat Honey pe mine?

— Tocmai mă întrebam şi eu de ce.

Am meditat înainte de a-i răspunde.

— Honey a fost o vreme prietena fratelui meu.

Francine a dat din cap.

— Asta-i perversitate.

Francine refăcuse scrisoarea formală pe care Steinhardt o trimitea când returna manuscrisele proaste şi m-a rugat să o citesc şi eu.

— E ceva ce-ai vrea să schimbi?

I-am spus că semnătura „Editorii" chiar deasupra cuvântului tipărit „Editorii" mi se părea puţin ciudată.

— Ciudată? a repetat ea, nemulţumită de alegerea cuvântului.
Am încercat să-i explic.
— Ce vreau să spun este că „editorii" e ceva atât de impersonal, încât nu sunt sigură că asta-i ceea ce vrei tu să semnezi.
A dat din cap, dar buzele îi erau tot strânse din cauza „ciudat"- ului meu.
— De ce nu semnezi cu numele tău?
îmi dădeam seama că o frământase această întrebare. Mă îngrijora preocuparea ei exagerată pentru o literatură fără valoare.
— Atunci ar trebui să scriu şi ce post ocup în editură.
— Cred c-ar fi OK.
— Dacă mi-aş petrece zece ani scriind un roman, nu cred că aş vrea să-mi fie respins de o asistentă.
— De ce? Autorul poate spune „Ei, ce dracu' ştie asta? Nu-i decât o asistentă dată dracului!"
Mi-era teamă că „dracu'" şi „dracului" o s-o jignească, dar când m-am uitat la ea, am văzut că zâmbea. Poate îi plăcea ideea că statutul ei modest poate servi un scop nobil.
Am observat că e adâncită în lectura unui manuscris şi am întrebat-o dacă e bun.
— E groaznic de prost.

Părea să fi citit vreo patru sute de pagini, aşa că am întrebat-o:

— De ce continui să-î mai citeşti?

— Fiecare autor merită o şansa, mi-a răspuns ea.

Am ajutat-o pe Francine să aducă un alt pachet cu maculatură şi să-î pună Ia ea pe birou. Pe când scotea primul manuscris, i-am urmărit expresia feţei. Era plină de speranţă.

Nu-mi trecuse prin cap până în momentul ăla că Francine dorea ceva mai mult decât doream eu - să nu fiu concediată. Dar Francine era ambiţioasă. îşi căuta avansarea în pachetele alea cu manuscrise. Ea nu era o Honey şi ştia acest lucru. Nu avea să primească un manuscris excepţional trimis de un agent important, după ce luase prânzul cu el. Nu, Francine trebuia să citească pagină cu pagină, manuscris după manuscris, pachet după pachet ca să găsească un roman care să-i facă avansarea indiscutabilă.

Mi se părea imposibil. Nu credeam că există un roman demn de a fi publicat în pachetul ăla, cu atât mai mult unul excepţional. Şi chiar dacă ar fi fost, cum îl putea găsi Francine, citind, aşa cum făcea ea, pagină cu pagină toate manuscrisele alea?

Mă tot gândeam că, fiindu-i prietenă, ar trebui să i-o spun. Repetam în gând sfaturile pe care voiam să i le dau: blânde, pline de laude, dar şi de realism.

Eu şi Francine nu ne vorbeam niciodată de faţă cu ceilalţi locuitori din Peşteră. De câteva ori am încercat, dar a dat doar din cap. Mă gândeam că încearcă să mă protejeze - poate de Bettina -, dar nu era asta. Cred că voia să nu fie băgată în aceeaşi oală cu ceilalţi asistenţi. Cred că încerca să se considere un editor a cărui activitate secretarial! fusese tocmai întreruptă.

Prin urmare, m-a surprins când într-o vineri după-masă, ridicându-mi privirea de la maşina mea de scris, am văzut-o stând în faţa mea.

—Vrei să citeşti ceva pentru mine? m-a întrebat. Pentru şedinţa editorială de luni?

— Bineînţeles.

Mi-am dat seama că găsise printre romanele bune de aruncat ceva care să-i schimbe cariera. I-am spus că ar trebui probabil să dea manuscrisul să-î citească şi vreun editor.

Francine ezita.

— Sprijinul lor ar însemna mai mult decât al meu.

Nu mi-a răspuns.

— Eu aşa aş face.

Apoi mi-am imaginat de ce ezită şi i-am spus:

— Pot să o rog pe Honey, dacă vrei.

— Am să mai fac o copie, mi-a răspunse ea.

Am prins-o pe Honey pe punctul de a pleca în weekend. Se ducea la ţară şi era îmbrăcată adecvat.

O jachetă frumoasă de antilopă, fustă largă şi cizme maro-închis.

— Aş vrea să-ţi cer o favoare, i-am spus eu.

Şi-a ridicat bărbia în sus spre mine.

Observasem că titlul romanului era Noz, iar autorul, I. Tittlebaum. Nici unul, nici altul nu păreau prea promiţători. Am mai observat cât de greu era manuscrisul şi prin urmare ce mare favoare îi ceream lui Honey: să-î citească într-un weekend pe care şi-î petrecea la ţară.

Când am repetat ce-i spusesem lui Francine despre opinia lui Honey, care însemna mai mult decât a mea, expresia ei spunea „Evident", aşa că am spus şi eu:

— Evident.

— Sigur! Chiar aşa visam să-mi petrec week- endul.

Dar a luat manuscrisul.

Noi era despre directorul unui liceu din New Jersey pe care soţia lui, profesoară de franceză, îl părăsise, lăsându-î singur cu copiii lor. Era atât de bine scris, încât am uitat că citesc doar ca să-i fac cuiva un serviciu. Tot weekendul am citit romanul şi mai citeam încă duminică noaptea pe la trei.

Uneori şedinţa de redacţie începea târziu sau era amânată până după-amiază şi pentru asta mă rugam când m-am trezit la nouă patruzeci şi cinci.

Am plecat din apartament fără măcar să mă spăl pe dinţi.

Nu s-a uitat chiar toată lumea la mine când am intrat în sala de şedinţe. Honey nu s-a uitat. Francine stătea alături de ea la masă. M-am aşezat împreună cu ceilalţi asistenţi de-a lungul peretelui.

în faţa lui Honey era un teanc uriaş de copii al romanului *Noi,* iar nota ei se afla încă deasupra originalului. Fără s-o citesc, ştiam că îmi cere să fac atâtea copii câte erau acum dedesubt.

Editorii treceau pe rând de la stânga la dreapta mesei, vorbind despre romane şi cărţi de non-fic- tion pe care le citiseră şi doreau să le cumpere sau să le respingă. Fiecare se silea să fie scurt, cu excepţia unui editor căruia îi plăcea să-şi etaleze toate impresiile.

în sfârşit a venit rândul lui Honey. A început prin a se uita în jurul mesei până când toţi şi-au îndreptat privirea spre ea. Apoi a spus „Francine Lawlor a găsit acest roman printre teancurile de manuscrise fără valoare". Am răsuflat uşurată că nu i-a spus Clarisse.

Francine a deschis gura şi mă gândeam că o să ia cuvântul, dar Honey a continuat să vorbească.

Honey ştia bine cum să vândă. îşi pregătise o prezentare elocventă, dar o făcea să pară că vorbeşte doar cu noi. Am observat că îl compara pe I.

Tittlebaum cu scriitorii clasici admiraţi de noi toţi, compara romanul *Noi* cu cărţi vândute în milioane de exemplare.

Îşi luase libertatea de a-i telefona lui I. Tittlebaum în weekend, ca să se asigure că nu a vândut cartea altui editor - nu o vânduse - şi ne spunea ce om minunat este şi că nu avea nimic împotrivă să schimbe titlul cărţii.

Eram atât de captivată de prezentarea ei - toţi erau -, încât la început n-am observat schimbarea zâmbetului lui Francine. îi tremura de emoţie la început, dar acum îi îngheţase pe buze şi am înţeles de ce: Honey făcuse din *Noi* achiziţia ei.

Honey s-a scuzat pentru că romanul era atât de lung; a spus că-î va edita, eliminând o treime. Atunci am văzut singura schimbare în expresia lui Francine. Ochii ei se învioraseră pentru o clipă. Când Honey a terminat, s-a întors spre Francine şi a întrebat-o:

— Ai ceva de adăugat?

Am admirat felul în care şi-a revenit Francine. A încercat să-şi facă zâmbetul cald şi a spus:

— Sper că veţi citi cu toţii acest roman extraordinar.

Nu mai luasem niciodată cuvântul la o şedinţă de redacţie şi îmi venea greu să o fac acum, mai ales fără să mă fi spălat pe dinţi. Dar doream să fac ceva pentru ca *Noi* să devină iar al lui Francine.

M-am auzit spunând „Da" şi am văzut capete de la masă întorcându-se spre mine.
Privirea lui Honey aproape că mi-a închis gura. Părea foarte surprinsă şi mi-am dat seama că nu-mi dăduse permisiunea să iau cuvântul şi că orice aş spune nu era de bun augur.
Toţi mă priveau aşteptând.
Mă gândeam să spun că Francine citise o mie de manuscrise ca să-î găsească pe ăsta şi că le parcursese cu atenţie şi respect din scoarţă-n scoarţă. Dar nu eram sigură că despre asta era cazul să vorbesc şi oricum era mai mult decât era în stare gura mea.
— Francine mi-a cerut să citesc *Noi* la sfârşitul săptămânii. Şi mi-a plăcut la nebunie.
Mi-am dat seama cât de lent spusesem aceste cuvinte, după cât de repede mi-a tăiat vorba Honey.
— Bine, a spus ea.
Apoi Francine a distribuit manuscrisele. înapoi în Peşteră, Bettina l-a trântit pe-al ei pe masă înjurând pentru că era atât de greu.
Sue a felicitat-o pe Francine, care i-a spus:
— Mulţumesc foarte mult.
Eu m-am dus la ea şi am zis:
— îmi pare rău.
Francine a închis ochii şi i-a ţinut închişi şi am priceput imediat că „îmi pare rău" era lucrul cel mai

nepotrivit pe care i-î puteam spune. A încercat să pretindă că nu s-a întâmplat nimic rău. Am adăugat cât de repede am putut:

— îmi pare rău că a trebuit să copiezi tu manuscrisele astea în locul meu.

A mai aşteptat un minut înainte să deschidă ochii şi încă unul ca să vorbească.

— N-are importanţă. Am avut la dispoziţie camera de corespondenţă.

Am vrut să o întreb dacă a văzut-o pe Honey cu manuscrisul înainte de şedinţă şi dacă era furioasă că nu venisem încă. Dar părea nedrept să-mi fac griji pentru mine, după cele ce i se întâmplaseră ei, şi m-am gândit că oricum aveam să aflu curând.

N-a fost foarte curând. Am aflat abia miercuri dimineaţă, când la sosire am găsit un mesaj de la Honey, chiar lângă lampa mea extensibilă.

Scria să-i telefonez şi m-am executat.

— Poţi să vii în biroul lui Wolfe?

— Sigur că da, i-am răspuns.

Wolfe stătea la biroul lui, Honey lângă fereastră, prea agitată ca să stea jos.

— Intră, mă îndemnă Wolfe. Ia loc.

M-am aşezat pe scaunul pe care stătusem când mâncasem atunci, de prânz, cu Wolfe. A sunat-o pe Irene şi i-a spus să nu-i facă legătura cu nimeni. Când Honey s-a aşezat lângă mine, am vrut să mă ridic şi

să mă duc pe canapea. Dar am rămas acolo unde eram. S-a uitat fix la mine, ţinându-şi mâinile încleştate.
Am aflat că Honey trecuse pe la Peşteră în ultimele trei zile şi găsise lampa mea aprinsă, deşi eu nu venisem încă.
— Nu-mi place când sunt trasă pe sfoară, mi-a spus ea şi era atât de nervoasă, încât vocea îi tremura puţin.
Pentru prima dată mi-a trecut prin minte că ceva din ceea ce simţea ea pentru mine s-ar putea să fie, de fapt, pentru Jack.
— N-am cerut niciodată nimănui să-mi aprindă lampa.
îmi era teamă să nu aibă necazuri Francine din cauza mea, dar Honey a trecut mai departe. Nu trasul pe sfoară o supăra, ci faptul că întârzii. Mă prevenise şi-i promisesem că sosesc mai devreme.
îşi construia cazul.
M-am uitat la Wolfe, „Salvează-mă".
Dar el o privea pe Honey. Se vedea pe faţa lui cât de tare îi displăcea această scenă.
S-a ridicat şi s-a dus la combină. A stat un minut să-şi treacă în revistă casetele şi am văzut-o pe Honey rotindu-şi privirea. Mi- am dat seama că nu-î plăcea pe Wolfe.

M-am întrebat dacă el o plăcea. Speram că nu, dar ştiam că n- are importanţă. Era corect ca şi tatăl meu; chiar dacă m-ar fi simpatizat mai mult decât pe Honey, urma să susţină argumentele care i se păreau corecte, fără să ţină seama pe cine serveau. Aşa trebuie să procedezi când lucrezi şi, deşi încă nu-mi dădeam seama, de-aici mi s-a tras respectul pe care i-î purtam. Ceea ce simţeam era că nu urma nici să mă protejeze şi nici să mă apere. A pus *Kind of Blue*. L-am luat drept un mesaj din partea lui, deşi nu eram sigură că asta însemna.

Când s-a aşezat din nou, mi-a făcut semn cu capul.

— întârzii aproape în fiecare zi, am început eu. Dar stau în schimb peste program.

Expresia lui Wolfe s-a relaxat un pic.

— Şi vin la birou în fiecare weekend, am mai adăugat.

Nimeni nu a vorbit sau nu s-a mişcat timp de un minut.

Apoi Honey s-a trântit pe canapea, cum ar face un adolescent. Părea că ăsta e un punct în plus pentru mine.

— OK, a spus Wolfe şi mi-a făcut semn să plec. Mulţumesc.

Am simţit că am câştigat pentru moment, chiar dacă numai la

curtea imparţială a judecătorului Wolfe. Pentru prima dată în viaţă îmi făcusem temele şi asta mă făcea să mă simt puternică, muncitoare şi serioasă, aşa cum nu mă mai simţisem niciodată.

Simţeam că nimic nu mă poate doborî.

Asta a durat cam treizeci de secunde, până am ajuns la Peşteră şi mi-am dat seama de situaţia creată. Chiar dacă am câştigat în ceea ce-î privea pe Wolfe, am pierdut şi am pierdut din plin în meciul cu Honey. Am făcut ca propria mea şefă să cadă de fraieră în faţa şefului ei şi mi-am dat seama că probabil acum din cauza asta, dar şi a întârzierilor şi a trasului pe sfoară, pedepsele ce urmau să vină aveau să fie pe măsură.

Cu toate astea nu eram speriată. Eram calmă. Aveam senzaţia că încep să înţeleg ceva.

Sub nasul meu Francine citea un manuscris. Era mai virtuoasă decât aş putea fi eu vreodată, îşi făcuse mai mult teme decât aş fi putut să-mi fac eu vreodată şi iat-o stând aici, îngropată în maculatură. Adam, discreţia întruchipată, m-a sunat.

— Ai păţit ceva?

I-am spus că sunt în viaţă şi neconcediată.

I. Tittlebaum a venit din New Jersey câteva zile mai târziu. Honey m-a sunat şi m-a chemat la ea în birou ca să-î cunosc.

— Adu-o şi pe Clarisse, mi-a spus ea.

— Francine, am corectat-o eu.
Francine a ridicat privirea spre mine.
I. Tittlebaum era mai înalt decât părea să sugereze numele lui şi mult mai tânăr decât eroul romanului său. N-ar fi putut avea copii adolescenţi şi, dacă soţia lui îl părăsise, fie avea de gând să se întoarcă, fie îşi găsea el pe altcineva.
Avea verighetă.
Wolfe ne-a salutat pe Francine şi pe mine dând din cap, dar a lăsat-o pe Honey să facă prezentările.
— Irv, aş vrea să ţi-o prezint pe asistenta care ţi-a găsit cartea în teancul de cărţi fără valoare, Francine Lawlor, spuse ea.
Din nu ştiu care motiv, mi-a întins mâna mie.
— Nu, m-am împotrivit eu cu vocea mai ridicată decât ar fi trebuit să fie deoarece, crezând că sunt Francine, sau dorind să fiu, adăuga o insultă la nedreptatea făcută lui Francine până acum.
Expresia lui Honey nu s-a schimbat, deşi eram sigură că se gândea că pasul meu greşit ruinase tributul ei fals.
— Ea e Francine, am zis eu când ea dădea deja mâna cu autorul.
— E o carte minunată, domnule Tittlebaum, l-a felicitat ea.
El i-a spus un „îţi mulţumesc", prin care îi mulţumea pentru toate, îi mulţumea pentru mai multe decât i-ar

fi plăcut lui Honey. Rămase locului privind-o pe Francine, până când Honey i-a acaparat din nou atenţia.

— Şi ea este asistenta mea, Sophie Applebaum.

îmi pronunţa numele de parcă era important pentru el să-î ştie. L-am salutat.

— Vrei să iei prânzul cu noi? a întrebat-o Wolfe pe Francine.

— Mulţumesc, dar am de lucru, s-a scuzat ea.

Ne-am întors împreună în Peşteră, fără să vorbim. S-a oprit la birou, dar eu ştiam că, dacă aş fi în locul ei, aş simţi nevoia să plâng - de altfel şi mie îmi venea să plâng -, aşa că i-am spus să vină cu mine şi am ieşit pe uşa din spate dincolo de toalete. M-a privit cu ochi mari când am deschis uşa spre balconul unde se fuma.

— Mă mir că nu-i încuiată, a spus ea.

— Şi eu.

Cerul era înnorat, soarele abia se vedea. Era aproape primăvară. Nu o mai văzusem pe Francine la lumina zilei şi am văzut acum în soare că avea părul mai mult alb decât blond.

Ne uitam amândouă la clădirile din jur, deşi nu era de fapt nimic de văzut. încercam să găsesc ceva liniştitor să-i spun, încercam să-mi imaginez ce aş vrea să-mi spună cineva mie dacă aş fi fost în locul ei.

Dar când m-am uitat la ea, nu părea tristă, ci mai degrabă senină. Poate îşi amintea privirea recunoscătoare a lui I. Titdebaum. Poate era doar bucuroasă că-şi făcuse munca bine şi găsise o carte bună pe care să o publice Steinhardt. Sau poate ştia că peste câteva săptămâni Wolfe avea s-o promoveze.

Orice ar fi fost, eram mulţumită că nu e supărată. Mă făcea să mă simt mai puţin vinovată că-i dădusem *Noi* lui Honey.

Mi-am scos pachetul de ţigări şi i-am oferit una mai mult în glumă, dar a luat-o. I-am aprins-o eu. Credeam că doar o s-o ţină şi o să pufăie ca bunica, fără să tragă fumul în piept, dar fuma ca o fumătoare.

— Fumezi? m-am mirat eu.

-Da.

Asta m-a mai înveselit puţin. M-a făcut să mă gândesc că s-ar putea să fie şi alte lucruri pe care nu le ştiu despre această
editoare talentată, admiratoare a lui Dreiser, absolventă a colegiului Ursinus şi cetăţean al localităţii Carteret din New Jersey. Cel puţin speram.
Fugi Fugi Fugi Fugi Fugi Fugi Fugi Fugi departe
Când fratele meu îmi spune că se întâlneşte cu un psihiatru, îi zic:

— Bravo ţie, Jack.

— Ce? Crezi că sunt dus cu pluta?

— Cum l-ai găsit?

— Ce te face să crezi că psihiatrul meu e bărbat? Numele ei e Mary Pat Delmar şi e, se pare, nemaipomenită.

— Mă dă pe spate.

Mi-am imaginat că stau probabil de vorbă mult despre liceu.

— Uau! exclam eu.

Zâmbeşte.

— I-am spus eu c-aşa ai să zici.

Când îmi zice cât e de frumoasă, îl întreb:

— Dar nu chiar atât de frumoasă, încât să-ţi vină greu să te concentrezi?

— E chiar frumoasă şi e de-a dreptul uluitoare. A obţinut o bursă la colegiu, de pildă, şi a studiat medicina. A copilărit la ţară, în Tennessee, unde părinţii ei au în continuare un birt.

— Ţi-a povestit ea toate astea?

— Da. De ce?

— Nu cred că un psihiatru vorbeşte aşa de mult. Abia când îmi spune că nu fac analize freudiene şi izbucneşte în râs, mă lămuresc că nu fac nici un fel de şedinţe. Mary Pat e noua lui iubită.

Râde ca un nebun şi spune:

— Foarte tare!

De fapt e chiar foarte tare chiar să-î auzi pe Jack râzând şi totodată o imensă uşurare: de la moartea tatălui nostru nu s-au împlinit nici două luni.

Ouăle pentru mine şi clătitele pentru Jack sunt chiar sub nasul nostru, aşa că lăsăm vorba şi ne punem pe mâncat; suntem la Homer, restaurantul din colţ, pe strada pe care se află apartamentul său din Village. îl întreb cum a cunoscut-o.

— Pete mi-a vorbit despre ea.

Timp de câteva minute îmi povesteşte cum l-a ajutat pe Pete în vara aia să repare barca de pescuit. Pete stă tot timpul anului în Martha's Vineyard, cu câinele său newfoundland, Lila, care îşi exprimă melancolia urlând pe discurile lui Billy Holiday: Dog, *you don't know the trouble I seen.*

Jack spune că Pete l-a sunat când M.P. s-a mutat la oraş.

— Cred că a fost întotdeauna puţin îndrăgostit de ea.

Nu comentez. Şi eu am fost întotdeauna puţin îndrăgostită de Pete.

Deşi Jack nu mi-a promis că o aduce pe Mary Pat, sunt un pic dezamăgită când vine la Homer fără ea.

— O cafea, comandă chelnerului.

îmi povesteşte că M.P. a fost atacată când se întorcea de la serviciu şi a stat treaz jumătate de noapte ca s-o liniştească.

— Isuse! exclam eu şi întreb unde şi când s-a întâmplat şi dacă a fost jaf armat.

— Un cuţit, la zece seara, la un bloc distanţă de apartamentul ei din Avenue D.
— Locuieşte pe Avenue D?
D de la droguri, D de la devastare, D de la: Dacă nu eşti obligat, nu locui pe Avenue D.
— Asta e tot ce poate să-şi permită.
— Credeam că psihiatrii au bani de-i întorc cu lopata.
— Poate ăia cu cabinete particulare.
în schimb dr. Delmar Mary Pat îi tratează pe cei scăpaţi din ghearele unei tragedii, într-un program al Spitalului Universităţii din New York.
După ce am petrecut săptămâni întregi la căpătâiul tatălui meu, am devenit conştientă de un nivel al durerii de care nu ştiusem până atunci. Acum îl simt pe fiecare stradă din Manhattan, în fiecare coloană de ziar şi numai când aud că cineva lucrează pentru a alina suferinţa, altcuiva mă simt un pic mai bine.
— Când o s-o cunosc şi eu?
— Acuşica.
Ca o mamă grijulie, îi spun:
— Ar trebui să ia un taxi când lucrează până noaptea târziu.
— Spune că mersul pe jos e sportul ei.
Când ajung la White Horse, Jack mă întreabă:
— Vrei să stăm afară?
E noiembrie.

— De ce aş vrea sa stăm afară?
îmi spune că M.P. aşa o să vrea. După ce îşi petrece toată ziua în spital, îi e dor de aer curat.
îşi scoate jacheta de piele şi mi-o dă mie, un act cavaleresc în numele lui Mary Pat.
Accept.
— O iubeşti pe fata asta.
Scoate în glumă un urlet melancolic, imitând un cântăreţ de muzică folk sau newfoundland-ul lui Pete.
-Da.
Ne facem loc la masă. Numai noi stăm afară şi Jack se duce înăuntru după chelneriţă.
Comandăm amândoi scotch ca să ne mai încălzim.
Jack cască şi îmi povesteşte că el şi Mary Pat au stat treji aproape toată noaptea, vorbind despre noul lui scenariu. Observaţiile ei sunt incredibil de inteligente, de necrezut - mai inteligente decât chiar scenariul.
Nu l-am văzut niciodată atât de sigur pe o femeie şi atât de puţin sigur pe el.
îşi zăreşte scenarista de cealaltă parte a străzii şi mă întorc s-o văd şi eu.
E înaltă şi slabă şi are tocuri înalte. Are părul lung şi ondulat, bujori în obrăjori şi când îl vede pe Jack, zâmbeşte cu gropiţe.
Mâna pe care i-o strâng e moale şi vocea îi tremură când îmi spune:

— îmi pare bine să te cunosc.
îl sărută pe Jack fix pe gură şi apoi spune că nu se simte bine. Ne întreabă dacă nu vrem să intrăm. După ce ne aşezăm mă prefac, aşa cum fac întotdeauna cu iubitele lui Jack, că îmi şi place de ea. îi spun că abia reuşesc să mă ţin pe picioare cu tocuri înalte, darămite să mai şi umblu cu ele. Ea cum reuşeşte?
— Nu ştiu, îmi răspunde.
Jack îi pune mâna pe frunte şi ridică sprâncenele îngrijorat.
— Ai febră.
— Dacă eşti bolnavă, îi spun eu, putem cina altă dată.
— Nu, nu. îmi place să am febră. Ştii, văd ca prin ceaţă. Zâmbetul ei e cam şters, pielea îi luceşte. Nu ştiu. Nici nu sunt sigură că am auzit-o bine. Vorbeşte aşa de încet, încât cu chiu, cu vai prind câte ceva.
Ne uităm pe meniuri.
— Eu îmi iau cheeseburger cu cartofi prăjiţi, le spun.
— La fel, spune Jack.
— Eu nu cred că pot mânca singură o porţie întreagă.
— Poţi s-o împărţi cu mine, zice Jack.
— Sigur?

Fratele meu, care de obicei mă loveşte peste mână dacă iau din farfuria lui un cartof prăjit, acum nu are nimic împotrivă. Când sosesc burgerii, Maiy Pat ignoră farfuria care i s-a adus special ca să împartă porţia şi mănâncă din cea a lui Jack. în loc să taie cheeseburgerul în jumătate, muşcă din el, apoi muşcă şi el. Foloseşte chiar şerveţelul lui Jack ca să se şteargă la gură. îmi vine în minte organizaţia Medicii fără Frontiere.

— Jack mi-a spus că v-aţi cunoscut prin Pete.

— O, da! L-a avertizat pe fratele tău în ceea ce mă priveşte.

Amândoi par să găsească chestia asta foarte hazoasă, aşa că intru şi eu în joc.

— Ha, ha, ha. Ce i-a spus?

— Ce-a spus? o întreabă Jack pe Mary Pat.

— Că sunt o pacoste, spune ea cu o voce atât de senzuală, încât mă gândesc: „Hei, M.P., sunt aici, de cealaltă parte a mesei, sora mai mică a lui Jack". Trupul ei reacţionează la cea mai mică mişcare a lui. Corpurile lor sunt în permanent contact. Nu-Î atinge pe Jack direct, dar se freacă de el aproape ca din întâmplare, ca o pisică. Singura dată când i-a luat el mâna, i-a îngăduit să i-o ţină mai puţin de un minut. Şi-a retras-o, apoi şi-a ascuns-o în întuneric, sub masă.

Poate din cauza vocii ei şoptite, a slăbiciunii ei eterice, a febrei care o face să vadă ca prin ceaţă, Mary Pat îţi dă impresia că n-ar prea fi aici la masă, aici la White Horse, aici pe pământ.
Ca să mă asigur de propria mea existenţă, îi contracarez vocea scăzută, ridicând-o pe a mea, îi contracarez muşcăturile mici, muşcând din plin. încerc să încropim o discuţie, dar numai eu pun întrebări şi ea răspunde. întrebările mele sunt din ce în ce mai lungi şi răspunsurile din ce în ce mai scurte. Dar nu mă dau bătută. Sunt ca un cartofor care continuă să joace gândind „Poate la mâna următoare".
Numele birtului părinţilor ei? Delmar.
Care este diviziunea muncii? Tatăl găteşte, mama serveşte.
Dacă am fi acum în birtul Delmar, am comanda ...?
— Carne şi două.
— Carne şi două...? repet eu.
— O porţie de carne şi două feluri de garnitură, îmi plac garniturile. întreb care-i mai bună.
— Fasole cu unt şi crupe, dacă-ţi plac.
Dau din cap ca un iubitor de crupe, deşi nici o singură boabă nu mi-a trecut vreodată prin gură.
— Te duceai des pe la restaurant când erai mică? - Da.
— Te distrai?

— Nu, îmi răspunde, lăsându-mă să înţeleg că nu vrea să vorbească despre acest subiect, sau cu mine, sau efectiv să vorbească.
Se scuză şi se duce la toaletă.
— Ce-i? îl întreb pe Jack.
— Nu vrea să vorbească despre tatăl ei.
— Am zis eu ceva despre tatăl ei?
Jack o cuprinde cu braţul.
— N-am vrut să fiu indiscretă, zic.
— Stai liniştită, spune Mary Pat pe un ton răbit.
Jack nu mă sună să mă întrebe ce cred despre Mary Pat, aşa cum făcuse cu fiecare fată pe care mi-o prezentase. Nu sună deloc.
Când îl sun eu, e la pat cu 39,4 de grade temperatură. Mă ofer să-i duc nişte supă, dar spune că i-au rămas supă şi sucuri şi tot ce-i trebuie de când a îngrijit-o pe Mary Pat.
Peste o săptămână, când îl sun să-î întreb dacă ne întâlnim la Homer, e tot în pat. îmi spune că febra i-a scăzut, dar tot nu se simte bine.
— Ce s-a întâmplat, Buddy?
Era numele cu care îl alinta tata.
— Nu i-a plăcut cum am refăcut scenariul.
— Cum?
— îţi aminteşti că mi-a făcut mai multe observaţii pe text. Mi-a spus că n-am înţeles nimic.
— Vrei să vin la tine?

— Mda, spune el.
Mă duc.
Pe noptiera de lângă pat sunt o mulţime de medicamente - NyQuil, DayQuil, Sudafed, Theraflu -, un recipient lipicios pentru dozat medicamente, o cană, un pliculeţ de ceai care pare un şoarece în rigor mortis. Patul îi este acoperit cu paginile scenariului şi şerveţele folosite. Ori scenariul, ori şerveţelele astea sunt totuna pentru Mary Pat.
— Ştie că tata a murit acu' nouă săptămâni?
— I-am cerut să fie sinceră cu mine.
îmi trebuie un minut ca să înţeleg că îi ia apărarea faţă de mine.
Fac curăţenie, îi iau temperatura, fac ceai. Tocmai mestec în supă când sună Mary Pat, îi pare rău.
— Vine încoace, mă anunţă Jack. Ceea ce înseamnă că vrea să plec.
Jack ajunge la Homer palid de oboseală şi şchiopătând. îmi spune că s-a antrenat.
— M-am suprasolicitat.
Mai bâlbâie ceva indescifrabil şi „...foarte târziu", îl întreb dacă a lucrat la scenariu.
— Nu.
Cască. Casc şi eu.
— Am stat de vorbă până târziu.
— Drăgălaşii de voi, dormiţi vreodată noaptea?
— Era supărată, mă informează.

Mă gândesc la activitatea lui Mary Pat şi la lucrurile pe care e nevoită să le asculte în fiecare zi.

— M-am trezit, îmi povesteşte Jack, şi ea plângea.

Dau din cap în semn de simpatie. Abia vorbeşte de somn.

— Tot îmi spunea cât îi părea de rău.

— De ce îi părea rău?

Brusc îşi adună gândurile şi pare că-şi dă seama că poate nu vrea să-mi spună treaba asta. Ezită înainte de a continua, dar continuă, prea obosit ca să-şi asculte instinctele.

— E încă îndrăgostită de fostul ei iubit.

Ceea ce-mi spune pare să implice cuvântul „sfârşit", dar nici în vocea lui, nici pe faţa lui nu se poate vedea vreun „sfârşit".

— Dacă îl iubeşte atât de mult, cum de s-a despărţit de el? 11 urmăresc pe Jack cum încearcă să-şi amintească.

— Nu credea pe-atunci că merită să fie fericită.

Tot ce-mi spune mă duce cu gândul la un cântec al formaţiei

Talking Heads, *Ucigaşipsihopaţi,* care în cazul de faţă ar trebui să se numească *Bâlbâieli psihopate,* şi la refrenul „Fugi fugi fugi fugi fugi fugi fugi departe".

— Când n-a meritat să fie fericită? îl întreb eu.

— Era în primul an de facultate, iar el în ultimul. Studia psihiatria. Juca squash.

Mă zăpăceşte.
— Deci se vedea cu el din anul întâi.
-Nu.
— L-a întâlnit întâmplător?
-Nu.
— Deci vrea să se întoarcă la el?
— Nu. E căsătorit şi are doi copii. Nici măcar nu ştie unde locuieşte.
Mă gândesc c-aş înţelege mai bine ce-mi spune dacă aş fi foarte, dar foarte obosită.
Ochii bietului meu Jack sunt aşa mici, iar pielea de culoarea moluştei. Mâinile îi tremură şi îşi pune ceaşca de cafea în băltoaca din farfurioară.
— Partea bună este... spune el şi pare că pluteşte din nou.
— Partea bună este...
— Crede în sfârşit că merită să fie fericită.
Jack mă sună şi-mi spune că mai bine nu mi-ar fi vorbit despre fostul iubit al lui M.P.
— înţeleg, îl liniştesc eu.
Şi e adevărat. Sunt lucruri pe care doi oameni şi le spun în toiul nopţii, dar care n-au nici un sens pentru un al treilea la micul dejun.
De câte ori îl mai întreb apoi despre ea, Jack îmi spune că Mary Pat e grozavă şi că e bună şi că e foarte bine şi că e okay.

Sâmbătă noaptea, pe la ora patru, mă sună de la ea. Ştiu, fără să întreb, că stă pe întuneric. Simt chestia asta din vocea lui.

— Am dat-o în bară, mi se plânge el.

— Sunt sigură că n-ai făcut aşa ceva.

— Ba da. Am stricat totul.

— Cum?

— Am dat totul peste cap.

— încearcă să-ţi aminteşti că stăm de vorbă şi tu urmăreşti să- mi explici ceva.

— Ar fi trebuit s-o cer în căsătorie la debarcader.

Văzând că nu-i răspund, adaugă:

— în Central Park.

Apoi, ca şi cum ar vrea să fie mai explicit:

— Ala a fost momentul perfect.

Mă străduiesc să-i spun vorbe de consolare.

— Sunt sigură că o să se mai ivească şi alte momente perfecte.

— Nu, zice el. Mi-a spus că ăla a fost momentul perfect şi niciodată n-o să mai avem altul la fel.

— Stai puţin. Vă cunoaşteţi, să zicem, de vreo douăzeci de minute.

Nu-mi răspunde şi îmi dau seama cât de ire- levante sunt cuvintele astea pentru el. Mi-e frică să nu închidă telefonul şi s-o ceară în căsătorie chiar acum.

— Ai puţină răbdare, te rog. Uită o clipă de momentul perfect. Chiar vrei ca Mary Pat să fie soţia ta? Vrei să fie mama copiilor tăi?
-Da.
Nu-Î întreb dacă crede că va fi fericit cu Mary Pat. Fericirea, îmi dau seama, nu are legătură cu subiectul. Şi, oricum, nici el nu cred că vrea să ştie treaba asta şi nici măcar să se simtă mai bine. Vrea doar să-î ajut s-o cucerească pe Mary Pat.
— Okay. Uite ce cred că ar trebui să faci. Nu-i cere să se căsătorească cu tine. Dă-i timp. încearcă o vreme să nu ai nevoie de nimic de la ea.
Cum oare aş putea să-mi dau seama dacă i-am spus ceva ce dorea să audă? Tăcerea rămâne aceeaşi, dar eu ştiu.
Imit autoritatea calmă a tatei.
— Vorbim mai pe îndelete despre asta mâine-dimineaţă.
Nu i-am telefonat lui Pete decât de câteva ori în viaţa mea şi, îndată ce îl aud spunând „alo", îmi amintesc de ce. Se făcuse comod pentru seară, stătea lângă foc, cu Dostoïevski în mână, cu capul lui Lila în poală. Un telefon l-ar fi întrerupt şi deranjat.
Stăm de vorbă, dar numai unu la sută din Pete răspunde la telefon. De el te apropii înotând, adunând scoici sau pescuind, smulgând buruieni din

grădină sau acompaniindu-î cu vocea când cântă la ghitară.
Fiecare schimb de cuvinte e mai forţat decât precedentul, până ajung la îndrăgostirea neaşteptată a fratelui meu. Când termin ce am de spus, Pete îmi răspunde:
— Nu cred că poţi să faci ceva, Soph.
Mă înţelege, dar e ferm. îmi imaginez că ăsta e tonul cu care le spune clienţilor că o casă nu mai poate fi restaurată.
— Nu-ţi dai seama? insist eu. Cred ca o s-o ceară de nevastă.
— Toţi o cer.
— Ai cerut-o şi tu? îl întreb din pură curiozitate, începe să râdă.
-Nu.
Mă gândesc că nu l-am văzut niciodată pe Pete cu vreo fată.
— Tu ce mai faci? schimb eu vorba.
— Bine.
— Ce face Lila?
— Ce faci, Lila? îl aud întrebând.
Ce aud eu în momentul de linişte care urmează este Martha's Vineyard iarna - nori pe cer, vânt pe plajă şi frigul care îţi rămâne în haine chiar şi în casă.
Jack nu-mi răspunde la telefoane. O întreb pe mama dacă a vorbit cu el. A vorbit.

— Abia aştept să o cunosc pe Mary Pat, spune ea. Ştiu cât de mult munceşte fratele meu mai mic şi nu-mi prea vine să-î supăr dar, când mă întreabă ce părere am despre Mary Pat, îi spun totul.
— Jack slăbeşte. Nu mai doarme.
Mă gândesc că probabil aşa slăbesc sectele voinţa celor pe care îi iniţiază.
— Se pare că-i îndrăgostit.
îmi mai zice că starea sufletească cea mai râvnită din lume este caracterizată printr-o nesiguranţă fără margini şi o suferinţă aproape constantă.
Vorbele lui îmi amintesc ce mult timp a trecut de când n-am mai fost îndrăgostită.
— Dar tu? mă întreabă Robert. Ai întâlnit pe cineva?
întotdeauna mă întreabă şi întotdeauna trebuie să-i spun nu şi
îi spun nu şi de data asta. Pentru prima oară îmi spune că vrea să mă prezinte unei cunoştinţe, un chirurg cardiolog pediatru.
— Perfect! încuviinţez eu. Am o inimă infantilă.
— Nu vorbi aşa despre sora mea.
înainte să închid îl întreb:
— Tu eşti îndrăgostit?
-Nu.
îl întreb dacă soţia lui ştie.
— Fireşte. Naomi e cea care mi-a spus.

Când în sfârşit primesc la serviciu un telefon de la Jack, în loc de „Bună" îmi spune:
— Putem să ne vedem?
— Când?
— Acum.
înainte să-î întreb unde, închide.
Deşi e ora şase după-amiaza şi e zi de lucru, îmi închipui că-i vorba de Homer şi am dreptate. Jack e la bar şi stă cu capu-n pământ. E tras la faţă, dar trupul îi este surprinzător de musculos. îmi spune că nu poate nici dormi, nici mânca, nici gândi, nici scrie.
— După cum arăţi, pari să fii totuşi în formă, spun eu.
— Nu mă sună înapoi.
— Cunosc sentimentul.
îi scapă aluzia mea.
— Ne-am certat.
— De ce?
— N-a fost chiar o ceartă. Numai cafea, te rog, îi spune apoi chelnerului.
— Adu-i şi nişte clătite şi şuncă. Sau preferi ouă? îl întreb apoi pe Jack.
— Nu vreau nimic.
— Adu-i numai clătite, îi cer eu ospătarului.
Jack pare că nici nu aude.
— Parcă eşti în comă, îi spun.

De îndată ce mi-a ieşit porumbelul din gură, mă cuprinde groaza. Tata a fost zile întregi în comă şi eu am folosit „comă" în felul în care o fac oamenii care nu ştiu ce înseamnă. E ca şi cum ai spune „Poţi să-mi mai aduci o porţie de comă?"

— Am vrut să spun „transă".

Dar Jack nici n-a băgat de seamă că am spus „comă". Când îi vin clătitele, împinge farfuria din faţa lui. Oftează şi iar oftează. Vorbeşte atât de încet, de parcă vorbeşte numai pentru el când îmi spune:

— Nu pot s-o lovesc.

— Ce-ai spus?

— Nu pot s-o lovesc, repetă şi îmi dau seama că trebuie să fie obosit şi disperat să-mi spună asta mie.

— Şi tu vrei s-o loveşti?

Ridică din umeri.

— Ea vrea.

— în pat? întreb eu.

— Sigur că în pat. Unde-n altă parte?

— O, îmi pare rău. Sigur că vrea s-o loveşti când sunteţi în pat. Şi tu nu poţi. Zi-i mai departe.

— Crede că asta înseamnă că n-o iubesc.

— Da* eu pot s-o lovesc?

— Sophie! vocea lui e numai reproş. Tatăl ei avea obiceiul s-o bată.

„Probabil că asta merita", mă gândesc eu, dar apoi mă transform la loc într-o fiinţă umană.

Frate-meu are o faţă atât de obosită şi de tristă, încât simt cum şi faţa mea devine obosită şi tristă.

— Buddy, dacă aş fi în locul tău, aş încerca să ies din chestia asta.

Dar ştiu că orice i-aş spune, oricât de înţelept şi de bine m-aş exprima, nimic nu-î va despărţi de femeia aia.

— Nu-i ca şi când aş avea de ales, zise el.

— Ba sigur că ai.

— Se întâlneşte cu altcineva. Un tip cu care lucrează.

Sunt gata să spun „o victimă", dar mă corectez la timp.

— Un supravieţuitor.

îi ia apărarea lui May Pat chiar şi acum.

— N-ar ieşi niciodată cu un pacient.

Sunt atât de multe lucruri pe care le-aş putea spune despre Mary Pat. Aş putea-o caracteriza într-un singur cuvânt rezervat pentru asemenea ocazii, singura blasfemie sacră. Dar fratele meu o iubeşte pe femeia aceasta, oricine ar fi ea, şi batjo- corind-o pe ea, îl batjocoresc pe el. Ce altceva ar mai fi de spus? îi povestesc despre o carte de diete celebră pe care o editez.

— O noutate surprinzătoare, îi spun. „Mănâncă mai puţin, mişcă-te mai mult."

Când împing farfuria cu clătite în dreptul Iui, îmi spune:
— Nu mi-e foame.
— Crezi că-mi pasă dacă ţi-e foame sau nu? N-are nici o legătură cu foamea. Foamea nu intră în discuţie. Foamea e un lux pe care nu ţi-î poţi permite. Pun sirop peste clătite. Când le tai în bucăţele spune sec: „Leggo my Eggo", repetând o reclamă cam din vremea copilăriei noastre.
— Ai nevoie de somn.
Mănâncă o bucăţică după alta. în timp ce-şi termină clătitele, eu fac planuri de viitor. Am să-î conduc până acasă, am să urc scările apartamentului său. O să se culce. Am să cumpăr de-ale gurii. Am să-î duc la un film şi apoi la cină. în caz că tata mă aude, mă gândesc: „O să avem grijă unul de altul".
Dena Blumenthal + Bohhy Orr pentru totdeauna
Mama e dusă la întâlnirea văduvilor şi eu vorbesc la telefon cu o rudă îndepărtată, pe care nici măcar n-o cunosc. O bătrână păcătoasă care spune că-i pare rău pentru tata, dar se vede că-i pare mult mai rău că nimeni nu s-a gândit s-o anunţe din timp ca să vină şi ea la înmormântare. îmi tot reproşează întrebându-mă „E aşa de greu să ridici telefonul şi să formezi un număr?"
Mă salvează un bip care mă anunţă că mă mai sună cineva şi

0 rog să aştepte puţin.
— E interurban, îmi reproşează ea.
Alt bip.
— Mi-a făcut plăcere să vorbim, scurtez eu conversaţia. Am să-
1 transmit mamei mesajul.
Nu cred totuşi că am s-o fac.
Celălalt apel e de la Dena şi mă lansez într-o reluare instantanee a festivalului vinovăţiei la care tocmai luasem parte şi care pe mine mă fascinează acum, după ce s-a sfârşit, dar nu şi pe Dena.
Aud indulgenţă în „îhî"-ul ei.
— Nici nu ştia cum mă cheamă, continui eu. Era vinovăţia echivalentă cu sexul cu un necunoscut.
— Tu ce mai faci? întreabă Dena.
întrebarea e cuprinzătoare, dar răspunsul meu e minuscul.
— Bine. Tu?
O ia ca pe o digresiune, ca şi cum aş fi un pacient interesat de sănătatea medicului său. Mi-a permis doar câteva întrebări în legătură cu viaţa ei, înainte de a reveni la a mea.
— Ai mai vorbit cu Demetri?
Nu mai vorbisem.
— Bine, aprobă ea. Când te întorci la New York?
— Nu ştiu, îi răspund, făcând pe indiferenta.

Mă aştept să râdă când îi spun că am un interviu la *Shalom*[4] gazeta cu care am crescut necitind-o. Nu spune nimic. Aştept şi apoi mă scuz, deşi interviul e abia peste trei ore.

— Ar trebui să mă pregătesc.

— Bob, începe ea.

Este porecla ei pentru mine şi a mea pentru ea de când eram la liceu.

— Tu trăieşti în Surrey...

Spune aceste cuvinte cu autoritatea înţelegătoare a cuiva familiarizat cu ceea ce oferă viaţa socială din Surrey - copii fumând în faţa patinoarului; casnice care returnează cămăşi de noapte de nylon magazinului Strawbridge & Clothier; vecinul mustăcios care îşi scoate la plimbare schnauzerul pitic pe nume Pepper.

— Partea bună a faptului că nu ai ajuns nicăieri în carieră este că poţi să o faci oriunde.

— Bob! face ea.

-Mda.

Ezită.

— Mult succes.

Fusesem cu Demetri doar câteva luni, când mi-a cerut să merg cu el la Los Angeles. „Vino cu mine", mi-a spus şi inima a încetat să ma mai doară pentru prima dată de la moartea tatălui meu.

Era tentant să-mi părăsesc slujba şi să renunţ la apartament. Părea că pentru prima dată îmi asum şi eu un risc. Aveam sentimentul unui sărut dat vieţii direct pe buze.

Cu o săptămână înainte de plecare, am intrat în panică. Dintr- odată părea că aud ce-mi spuneau şi nu-mi spuneau toţi despre Demetri. Dena îl făcuse narcisist patologic. Fratele meu mai mare îmi spusese că „nu-i nimic de capul lui". Fratele meu mai mic oftase.

Dar gândul la ce-ar fi zis tata era cel de care nu mă puteam scutura. Ştiu bine ce părere ar fi avut el despre Demetri - deşi nu ar fi pus-o în cuvinte. Ar fi spus doar „Ce-o să faci tu la Los Angeles?"

— Ce-o să fac eu la Los Angeles? l-am întrebat pe Demetri.

Nu ştia că întrebarea mea era un fel de „adio". Mi-a răspuns că-mi voi petrece zilele gândindu-mă Ia partida de sex din noaptea trecută şi la fantezii de pus în practică pentru noaptea următoare.

Toată viaţa mea văzusem *Shalom* pe masa noastră, dar acum, când vreau să o citesc, a dispărut. Mama a aruncat-o, gunoierul a venit şi dus a fost. Toţi cei la care sun au aruncat-o şi ei. E sigură că a păstrat numerele care anunţau bar mitzvah-urile fraţilor mei. Cu o oră înaintea interviului, scotocim

zadarnic prin sertare pline de amintiri din copilărie - desene cu oameni de zăpadă, compoziţii cu fraze de genul „pasărea traversează ţopăind pajiştea".

Mama regretă amarnic că a aruncat revista *Shalom* şi insistă să mă ducă la interviu cu maşina. În ultimul timp mi-a dat sfaturi în legătură cu cariera, deşi ea însăşi n-a mai avut o slujbă de dinainte de a se naşte fratele meu mai mare, care are treizeci şi trei de ani. Dacă mă interesează jurnalismul, îmi spune ea, *Shalom* e pentru început un loc la fel de bun ca oricare altul.

— Vei afla tot felul de lucruri şi-ţi lărgeşti aria de cunoştinţe, îşi dă ea cu părerea.

— Dacă zici tu, aşa o fi.

începe să se scuze şi o opresc. O asigur că ştiu că încearcă să mă ajute, deşi sfaturile ei par să micşoreze cantitatea de aer din maşină şi îmi dau dureri de cap. Schimb subiectul; o întreb dacă o cunoaşte pe Elaine Brodsky, editorul cu care mă întâlnesc.

Când spune „Am cunoscut-o pe Elaine din-totdeauna", vocea ei se apropie de a celor de pe *Mayflower*. Semn rău.

— Sunteţi prietene?

— Nu suntem apropiate.

E felul ei de a spune că nu-i place o persoană. Sper că nu-i reciproc. Prima mea şefă fusese o fostă iubită decepţionată a fratelui meu mai mare.

Oprim maşina în parcarea birourilor oficiale din Manor, o cutie de ciment cu ferestrele vopsite maro, ca ochelarii de soare. Mama mă aşteaptă în maşină. Şi-a adus să citească un număr vechi din *New Yorker*, aşa cum făcea în timpul lecţiilor mele de vioară la liceu.

Când cobor din maşină îmi urează noroc şi-mi zice:

— Ai să fii formidabilă.

Trotuarul e încrustat cu gheaţă, chiar cu tocuri joase calc încet şi nesigur, un ţânc care învaţă să meargă, o bătrână care se teme să nu-şi fractureze şoldul.

Imediat după ce secretara îmi anunţă sosirea, apare Elaine Brodsky într-o fustă ecosez, care îmi este inexplicabil de familiară cu acul ei de siguranţă auriu supradimensionat.

în biroul ei mă întreabă ce face mama cu o voce mai puţin rece decât a mamei, dar totuşi lipsită de căldură.

— îmi pare foarte rău pentru tata, mai zice, de parcă am fi toţi din aceeaşi mare şi fericită familie.

Ia o mină foarte serioasă preţ de câteva secunde, înainte de a se lansa într-o discuţie despre senzaţionalele evenimente de la *Shalom.* încerc să-i împărtăşesc entuziasmul pentru noii voluntari din personalul gazetei - un reporter novice de la şcoala evreiască şi un secretar de la azilul evreiesc de bătrâni.

— Uau!

— Ne ajutăm unii pe alţii, spune ea.

Apoi schimbă subiectul şi vorbeşte despre mine. E încântată că am lucrat în publicistică. îmi place să scriu? Asta se nimereşte foarte bine, căci cele mai multe reportaje le voi face eu.

Pare să fie cel mai bun interviu pe care l-am avut vreodată. E clar că o să-mi ofere o slujbă. în câteva minute voi face din nou parte din lumea muncitoare.

Vrea să mi-î prezinte pe actualul redactor al gazetei. După ce îl sună, îmi oferă numărul cel mai recent din *Gazeta săptămânală a comunităţii evreieşti din Philadelphia.*

— Caldă de la tipar, îmi spune ea.

Citesc titlul articolului de fond: *CLASA A CIN- CEA A DOAMNEI JACOBY APRINDE MENORAH DE HANUKKAH.*

Eleva de clasa a cincea din mine ştie că, oricât de disperată este dorinţa mea de a găsi o slujbă, şi mai disperată este dorinţa de a nu o accepta pe asta.
După ce Elaine lasă telefonul din mână, din gura mea ies următoarele cuvinte:
— Eu nu ştiu nimic despre iudaism. Are vreo importanţă?
Sunt la fel de uluită ca şi ea. Omul care ar fi urmat să fie
predecesorul meu intră în cameră şi ne strângem mâna. Apoi Elaine Brodsky spune:
— Salut-o din partea mea pe mama.
Plec spre casă cu mama.
Stau răstignită în pat când descopăr kiltul lui Elaine Brodsky pe Molly, păpuşa pe care bunica mea Steeny mi-a adus-o din Scoţia. Molly stă pe un raft împreună cu Gigi din Franţa, Frieda din Germania, Erin din Irlanda, fiecare îmbrăcată în costumul ei naţional. Uitasem de păpuşile astea de multă vreme, iar acum, când mă uit la ele, par să cânte: „Ce mică este lumea asta la urma urmei", referindu-se la a mea.
— E Dena, strigă mama şi ridic receptorul.
— Cum a fost?
— Grozav, uimitor!
Apoi îi povestesc.
Râde şi încearcă să mă lămurească cât de caraghioasă a fost întrevederea. Şi reuşeşte pentru o

clipă. Apoi îmi aduc aminte că locuiesc acasă la mama, în Surrey, şi că aici am să-mi petrec toată viaţa. întinsă în patul meu cu baldachin, uitându-mă la păpuşile mele în costume naţionale, vorbind la telefonul meu de prinţesă, simt cum îmbătrânesc brusc. în curând oamenii o să greşească, crezând că mama e soră-mea.

— Trebuie să ieşi din casă, mă sfătuieşte Dena.

— Unde să mă duc? La drogherie?

— Du-te în centru la un film, îmi spune ea. Du-te la mine acasă.

îi place ideea asta, aşa că o repetă. E un ordin acum.

— Du-te la mine acasă!

îmi spune că imediat ce închidem telefonul o sună pe mama ei.

în ultima vreme Dena a început s-o placă pe maică-sa. Sau cel puţin să vadă de ce-o plac alţii.

— O sun chiar acum.

Familia Blumenthal locuieşte în singura casă cu adevărat impunătoare din Surrey. O casă la care aspiră toate celelalte case. E veche, e acoperită cu viţă, are o piscină ascunsă în spate. Are un salon mare pe care nu-î foloseşte nimeni şi o sufragerie la fel. Dar sunt şi camere care par intime şi calde - un

mic alcov cu fotoliu la geam, dressîngul doamnei Blumenthal, aranjat să-i satisfacă vanitatea şi biblioteca cu şemineu.

în copilărie le invidiam cel mai mult bucătăria. Găseai în ea orice şi tot ce ţi-ai fi putut dori - pachete albe cu salamuri şi brânzeturi, gustări reci, pâine proaspătă de secară şi covrigi de la magazinul cu delicatese. Coca-Cola şi Tab şi Sprite, Doritos şi cartofi crocanţi, îngheţată Häagen-Dazs în conuri cu coif de ciocolată şi cel puţin două gusturi diferite, de obicei ciocolată cu bucăţele de ciocolată şi nuci de pecan. Dacă ceea ce-ţi doreai nu se găsea în bucătărie, se afla cu siguranţă în cămară. Mergeam acasă şi comparam rezervele lor cu ale noastre: resturi de pui, ţelină şi cremă de vanilie.

Menajera familiei Blumenthal făcea cumpărăturile şi puţina mâncare gătită de care era nevoie. O chema Flossie şi fiecare părea s-o placă mai mult decât se plăceau unii pe alţii.

Surorile lui Dena, Tracy şi Ellen, gemene identice, erau amândouă gimnaste şi majorele. Dena spunea despre Ellen că e superficială şi despre Tracy că e ciudată, dar pentru mine erau exact la fel de fascinante. Când cele trei surori se aflau în acelaşi loc, întotdeauna întâmplător - la televizor sau la piscină -, domnea o acceptare silită.

Din când în când, tatăl lor spunea că doreşte ca toată lumea să se comporte ca o familie adevărată şi hotăra brusc să plece în Florida ca să joace tenis sau în Utah ca să schieze. Insista să cineze cu toţii, ca o familie normală, deşi chiar el era cel care lipsea în seara următoare.

Cu un pulover gri de caşmir, destul de larg ca să-i acopere burta, doctorul Blumenthal dădea impresia că este expert în a se simţi bine. Nu cred că l-am văzut vreodată fără un pahar cu băutură în mână - bere după tenis, gin tonic lângă piscină, martini seara, un Bloody Mary duminica şi aşa mai departe. Putea fi sociabil sau violent - mai mult sociabil decât violent.

Doamna Blumenthal părea imună şi la una, şi la cealaltă. Mai înaltă decât soţul ei şi zveltă, avea mersul unei mari jucătoare de tenis, ceea ce şi era. Avea părul lung pentru o mamă, înţepenit într-o culoare pe care Dena o numea „blond de Surrey" şi care, cu ţinuta ei regală, o făcea să semene foarte mult cu ogarii ei ruseşti de vânătoare, înainte ca ei să îmbătrânească.

Citea tot timpul într-un fotoliu mare de lângă foc sau pe divanul alb din dormitorul ei imaculat, cu o ceaşcă de ceai sau un pahar de vin şi scrumiera pe măsuţa de alături. Mă întreba dacă citesc ceva care îmi place şi dacă răspundeam că da, îşi nota titlul.

Azi după-amiază, când îmi deschide uşa, ţine degetul la pagina unde ajunsese în *Madame Bovary.* Mă sărută pe ambii obraji şi îmi spune „Sophie". Are o voce guturală, voce de fumător. îmi zice să-i spun Stevie, prescurtare de la Stephanie, dar nu reuşesc s-o strig altfel decât doamna Blumenthal, aşa că evit să folosesc vreun nume.

— Ce doreşti să bei? mă întreabă în drum spre bibliotecă.

O întreb ce bea ea.

— încă nu am început.

— Ce aţi bea dacă...

încerc să mă gândesc la o situaţie care ar face-o să se simtă la fel de nefericită cum mă simt eu acum.

— Dacă doctorul Blumenthal v-ar spune că vă părăseşte.

— Şampanie, îmi răspunde ea fără să-şi schimbe expresia. Dar mi se pare că nu suntem într-o dispoziţie prea bună. Vrei scotch sau bourbon...

— Burbon aleg eu, deşi nu-mi dau seama de diferenţă.

Stăm pe fotoliile mari din faţa focului. Aprinde o ţigară pentru ea şi una pentru mine.

— Hai să vorbim despre bani, propune ea.

-OK.

— Ai datorii, Sophie?

— Nu.
— Bine. Presupun că tatăl tău ţi-a lăsat ceva.
— Mi-a lăsat.
Mă întreabă cât şi îi spun. Nu-mi dau seama dacă consideră că e mult sau puţin.
— Şi cât te-ar costa să te muţi înapoi la New York?
— Nu ştiu.
— înţeleg. Ar trebui să te gândeşti la asta.
îi explic că tata m-a rugat foarte serios să nu cheltuiesc banii moşteniţi pe fleacuri. Dorea să-i dau avans la o locuinţă sau să fac o călătorie. Ceva ieşit din comun.
— E o idee frumoasă. Face o pauză. Dar ai putea să-i pui înapoi după ce începi să lucrezi.
Vreau să fiu mai aproape de foc şi trag scaunul până la covorul pe care obişnuiau să stea tolăniţi ogarii. Mă întreb dacă doamna Blumenthal le simte lipsa.
— Poate ar trebui să vorbim despre motivul pentru care te afli în Surrey.
încerc să mă gândesc la numele ogarilor, Masa şi Ivan.
— Nu ştiu dacă încerci să te întorci la o perioadă de dinaintea morţii tatălui tău sau nu eşti în stare să mergi mai departe.
Şi una, şi alta, deşi abia acum îmi dau seama.
— Nu ai pur şi simplu energia necesară?
Dau din cap.

— Şi eu am simţit cândva exact la fel.
Sunt uimită că vorbeşte atât de sincer despre viaţa ei. Nimeni din generaţia mamei mele nu o face, sau cel puţin nu în prezenţa mea.
Mi-e cald lângă foc, dar s-a întunecat afară. Privind geamurile negre, pot simţi frigul. Casa pare tăcută şi liniştită. Mă întreb dacă acum, când toate fetele sunt plecate, doctorul Blumenthal stă mai mult sau mai puţin pe-acasă. Mă întreb dacă tocmai este în drum spre casă şi dacă doamna Blumenthal ştie. Tata telefona întotdeauna când pleca de la tribunal ca să o întrebe pe mama dacă n-are nevoie să-i cumpere ceva în drum, deşi în toţi anii aceia nu fusese nevoie niciodată.
Mă gândesc că poate doamna Blumenthal nu a glumit când mi-a zis de şampanie.
— Ce-i cu prietenul tău din Los Angeles? mă întreabă ea.
Eu mă întreb ce i-o fi povestit Dena.
— Fost prieten, îi spun. Demetri.
— Ce profesie are?
îi spun că în prezent scrie pentru nişte seriale de televiziune, dar că este comediant. Nu ştiu ce mă face să-mi închipui că ar putea crede că-i clovn, aşa că adaug:
-Ştiţi...

— Mulţumesc, spune ea. Ştiu ce înseamnă comediant. Are haz?
îi spun că da.
— Pe scenă spune scheciuri ca ăla despre rolul lui într-un serial, gen „Nu sunt actor, dar fac pe actorul la televizor". Dar când e singur cu mine, poate fi irezistibil.
îmi vine să mă strâmb ca el când imita ce-ar zice animalele de companie dacă ar putea vorbi. Dar gândindu-mă la Demetri şi la glumele lui, mi se face dor.
Mă trezesc mărturisindu-i.
— Tot timpul aştept să mă sune.
N-am mai recunoscut chestia asta faţă de nimeni şi e o uşurare să o spun cu voce tare. Totuşi nu e chiar adevărul: am sperat să mă sune ca să-mi spună cât de mult mai doreşte încă să mă mut la Los Angeles cu el. Dar n-a sunat nici măcar să mă întrebe ce mai fac.
Se ridică să umple din nou paharele.
— De ce nu-î suni tu?
— Doamnă Blumenthal - aştept să-mi repete să-i spun Stevie, dar nu o face -, nu mi-a spus niciodată că mă iubeşte.
— Unii bărbaţi n-o spun. Alţii o spun tot timpul şi nu o simt.
M-am recunoscut pe mine în ultima categorie, nu cu Demetri,

ci cu unul din predecesorii săi. Uneori îi spuneam lui Josh „te iubesc" pentru că îmi era teamă că nu-i adevărat. Spre sfârşit, abia dacă îi mai spuneam, iar dacă o făceam, însemna de fapt, „aş dori să te iubesc".

— Ce face un bărbat este mai important decât ceea ce spune.

Doamna Blumenthal îmi mai spune apoi că ştiu despre

Demetri suficient de multe lucruri. Apreciez felul cum o spune, ca şi cum răspunsul ei nu are şi nici o importanţă în ceea ce voi decide.

O întreb dacă crede că trebuie să mă întorc la New York.

— Nu văd nimic ce te-ar opri. Poţi să stai la început cu Dena. Reflectă apoi la cele afirmate şi adaugă: Cred că ar fi bine pentru ea.

Mă întreb ce vrea să spună. Dar atâta timp cât remarca ei nu pare neloială, întrebarea mea ar fi. Pe neaşteptate mă simt obosită. îi spun că am de gând să rămân până când mama se va mai înzdrăveni.

— Ai să te muţi când ai să fii gata s-o faci.

Mai durează încă o lună. Mă gândesc cu teamă cum să-i spun mamei, dar după ce-o fac, parcă a mai întinerit cu şaptesprezece ani.

O cunosc pe Dena de când eram într-a şaptea. Am fost colege de clasă. Am ştiut cum o cheamă de pe copertele de pânză albastră care ţineau împreună foi detaşabile şi pe care scria „Dena Blumenthal + Bobby Orr pentru totdeauna". Era în anul în care echipa Flyers din Philadelphia a câştigat Cupa Stanley şi era un semn al superiorităţii ei sociale că-şi putea permite să făgăduiască iubire eternă domnului Orr, steaua echipei rivale Bruins din Boston.
Eu, personal, îl iubeam pe Bob Dylan. Nu mă interesau cei din echipa Flyers şi nici hocheiul pe gheaţă, şi nici patinajul. Dar toţi cei cu care doream să fiu prietenă mergeau la patinaj şi într-o vineri seara m-am hotărât să merg şi eu. Mă luau cu maşina nişte fete pe care nu le cunoşteam chiar bine. Era totuşi mai bine decât să ajung acolo singură.
Mama a insistat să îmbrac o pufoaică verde cumpărată iama trecută la sfârşitul perioadei de solduri, fără să-mi ceară părerea. Arătam ca un sac de dormit făcut sul şi strâns cu un cordon şi părea imposibil să te împrieteneşti cu cineva îmbrăcată astfel.
— O să-ţi fie cald ca într-un cuptor, m-a asigurat mama.
Mi-am deschis fermoarul şi aşteptam fetele care trebuiau să

vină, în timp ce familia îşi termina desertul. După câteva minute, mi-am scos jacheta şi mi-am pus-o pe genunchi, împreună cu pălăria şi mănuşile.
Era aproape şapte jumătate când m-a întrebat tata:
— La ce oră vin să te ia?
— La şapte.
— Te duc eu, s-a oferit fratele meu mai mare.
— Nu, mulţumesc.
în sfârşit s-a auzit un claxon din stradă.
De câte ori claxona cineva pentru fraţii mei, mama lua de obicei expresia unei persoane pe cale să-şi piardă minţile, dar în seara aia a spus doar „Petrecere frumoasă!"
Fratele meu mai mic, căruia îi plăcea să patineze, a strigat după mine:
— Să cazi în nas.
La patinoar, fata al cărei tată ne adusese cu maşina nici n-a intrat. Se întâlnea cu un băiat din clasa a noua în parcare.
Celelalte două îşi aduseseră patinele şi ieşiseră afară pe gheaţă, înainte ca eu să ajung la club ca să mi le închiriez pe ale mele.

Omul de la ghişeu mi-a spus că nu mai are ghete albe de mărimea mea şi mi-a dat unele negre care îmi aminteau de nişte încălţăminte de pe vremea lui Pazvante, pe care le-ar purta un orfan. După ce mi-am legat şireturile, am mai zăbovit câteva clipe pe

banca tapiţată. Era cald în sală şi puteai cumpăra ciocolată fierbinte. Dar am ieşit pe patinele mele care făceau trop, trop, trop pe linoleum.

Nu mai patinasem niciodată, dar nu putea să fie prea greu. Băieţii păreau că aleargă pe gheaţă, iar fetele că dansează după valsul scârţâit pe care îl transmitea difuzorul.

Nu reuşeam să găsesc intrarea şi eram gata să mă întorc în sala clubului pentru o ciocolată caldă. Tocmai atunci cineva m-a depăşit în goană şi a deschis o portiţă încastrată în zid. M-am dus şi eu. Am alunecat pe gheaţă şi am tot alunecat până când am ajuns în ceea ce părea culoarul pentru viteză al unei piste circulare de curse. Băieţii din echipa de hochei alergau unul după altul şi, în ciuda tăbliţei pe care scria „Fără jocuri brutale", exact asta făceau. Mi-era teamă c-o să mă dărâme.

Am căzut, fără ajutorul nimănui, pe spate.

Pufoaica m-a protejat, dar a făcut să-mi fie greu să mă ridic. în cele din urmă am reuşit să mă aşez în genunchi şi să mă scol în picioare. Am traversat pista de curse clătinându-mă şi am ajuns la mantinela de care am rămas agăţată. Cele două prietene cu care venisem au trecut prin dreptul meu şi mi-au făcut cu mâna. Mi-am fluturat şi eu mâna spre ele, orfană într-un sac de dormit.

Un patinoar nu-i ca o piscină, mi-am dat eu seama. Nu poţi să stai pe loc fără să ieşi în evidenţă. Dar nu reuşeam să mă mişc. Eram sigură că toată lumea se uită la mine, până când m-am lămurit că nu se uită nimeni. Am trecut prin jena specifică fiecăreia dintre cele două situaţii.

Dena era în mijlocul patinoarului, cu o căciuliţă de blană albă cu pompon şi o fustă roşie scurtă, antrenându-se pentru o săritură cu piruetă care ar fi calificat-o pentru olimpiadă. Era mică şi slabă, cu sâni prea mari pentru vârsta ei - care au ţinut să mai crească odată cu trecerea anilor. Avea părul şaten-închis, ochi albaştri şi nasul lung care o făcea mai mult frapantă decât drăguţă. Surorile ei şi-î operaseră, dar nu şi Dena.

Patina cu spatele, făcea piruete atât de rapide, încât n-o mai vedeai clar. Apoi gonea de jur împrejurul patinoarului în lanţ cu alte asemenea campioane cu fustiţă.

Am văzut că se uita la mine. Mi-era teamă că o să mă arate prietenelor ei, dar a ieşit din lanţ şi a patinat spre mine.

— Bună, Sophie, mi-a strigat ea.

Am fost surprinsă că ştie cum mă cheamă.

Eu nu i-am spus pe nume; nu ştiam sigur dacă-şi bate joc de mine sau nu.

— Vrei să patinezi?

M-a luat de braţ şi încet am făcut turul patinoarului. Mi-a arătat cum se patinează, îşi lua avânt, apoi aluneca pe gheaţă. Tot timpul auzeam clinchet de clopoţei. M-am uitat în jos şi am văzut nişte clopoţei micuţi agăţaţi de patinele ei.

— încearcă să nu te uiţi la picioare, mi-a zis.

— Okay, i-am răspuns gata să cad.

— Ţine-te de mine.

Majoritatea prietenilor mei locuiesc în garsoniere sau în apartamente mai mari, cu defecte serioase - un tovarăş de apartament care ocupă camera de zi sau o clinică de drogaţi de cealaltă parte a străzii. Apartamentul lui Dena e perfect, o singură cameră de dormit mare, cu vedere spre Gramercy Park. Nu-mi spune ce chirie plăteşte, dar presupun că trăieşte atât de frugal deoarece chiria e foarte mare. Ştiu însă şi că-i place fru- galitatea în sine.

De Crăciun a făcut o călătorie în India şi acum se dă în vânt după ceea ce ea numeşte o existenţă simplă. Se însenineză când abordează acest subiect. Vorbeşte mai rar şi ochii îi strălucesc, descriind un băieţel indian care se distrează ore întregi cu o bucăţică de sfoară.

Dau din cap, dar mă gândesc: „Ai stat şi te-ai uitat ore întregi la unul care se joacă cu o bucăţică de sfoară?"

în prima seară îmi arată unde ţine boabele de cafea, râşniţa şi ceva care seamănă cu o pensulă pentru acuarele, cu care împinge ultima rămăşiţă de cafea în şoseta de bumbac folosită drept strecurătoare. Bufetul ei este aproape gol şi mă face să tânjesc după proviziile de odinioară ale familiei Blumenthal. Dena îmi arată o oală mare de supă şi un castron cu salată pe care le face în fiecare duminică ca să-i ajungă toată săptămâna şi ca să nu fie tentată să mănânce în oraş sau să comande acasă. Castronul de salată nu conţine altceva decât salată verde cu marginile cafenii.

— Delicios! exclam eu.

Dena râde şi îmi spune:

— Richard îi spune *salade fatiguée.*

Richard a fost profesorul ei la universitara MIT şi, deşi nu-mi spune că se întâlneşte cu el, se întâlneşte pur şi simplu.

— Cum merge relaţia cu Richard? întreb eu într-o seară.

Umple farfuriile cu supă pentru cină şi singurul semn că mi-a auzit întrebarea este că se opreşte cu polonicul în aer. Când îmi întinde farfuria, spune:

— Pui o mulţime de întrebări. Toate chestiile astea cu întrebări şi răspunsuri sunt atât de... face un

gest cu mâna care înseamnă „Cum se spune" americane.
M-am gândit: „Suntem americani".
Mi-am amintit de petrecerea dată la aniversarea ei de şaisprezece ani, când ne-a interzis să cântăm „Mulţi ani trăiască".
Vorbeşte tot mai rar şi mai senin.
— Există un milion de feluri prin care poţi să afli ce vrei să ştii.
îi spun în gând: „Numeşte-mi tu o mie".
O tot rog pe Dena să mă lase să-i plătesc chirie şi în cele din urmă insist. Atunci recunoaşte că tatăl ei i-a cumpărat apartamentul. Sunt surprinsă. Tatăl ei încearcă tot timpul să-i ofere lucruri pe care ea le refuză.

— Totuşi e apartamentul tău, susţin eu şi îi spun că m-aş simţi mai în largul meu dacă i-aş plăti chirie.

Refuză, dar îmi permite să cumpăr alimente şi umplu frigiderul în stilul lui Flosse.

— N-avem nevoie de atâta mâncare, e o risipă, îi spun că nu vreau să ţin dieta băiatului care nu are decât o sfoară cu care să se joace.

— îţi baţi joc de mine? mă întreabă.

-Da.

Anul trecut mă uitam la tatăl lui Dena cum încerca să o convingă să renunţe le vechea ei maşină

Saab şi să accepte noul Mercedes decapotabil pe care doctorul Blumenthal voia să-î schimbe cu unul şi mai nou.

Eram în salonaş. La televizorul uriaş se transmitea un meci de baseball la care doctorul Blumenthal arunca câte o privire, în timp ce ne pregătea câte un martini. Făcuse duş, se bărbierise şi purta un halat de mătase peste pantaloni. Doamna Blumenthal nu era încă gata pentru recepţia la care urmau să se ducă. Auzeam slab sunetul unui foehn.

Nu-mi dădeam seama dacă vorbea serios despre Mercedes. Aveam impresia că încearcă să o ademenească pe Dena. Dacă era aşa, părea să reuşească.

îşi ţinea braţele încrucişate. Ştiam că motivul pentru care refuza Mercedesul era că nu dorea să fie prinţesă, dar mai degrabă, refuzându-î, părea să fie. Se comporta asemenea unei prinţese al cărei tată e rege.

Văzând că Dena se enervează, mă tot gândeam să mă ridic discret şi să trec în budoarul mamei ei ca să văd cum îşi usucă părul, căci de ani de zile doream acest lucru.

Doctorul Blumenthal enumera virtuţile Mercedesului. Acum îi lăuda siguranţa, şi-mi veni în cap că la urma urmei poate nu o ademeneşte pe Dena. Părea

sincer preocupat de binele ei şi mă făcea să simt lipsa propriului meu tată şi a grijii pe care mi-o purta. Doctorul Blumenthal descria o operaţie estetică serioasă, pe care a trebuit să i-o facă unei paciente care avusese un accident oribil de maşină.

— O pernă de aer ar fi fost... spunea el, când Dena l-a întrerupt.

Ţipă:

— Nu, tată!

M-am întors spre ea.

-Bob!

Tonul glasului meu spunea: „Nu te grăbi".

— E vorba despre o decapotabilă.

— Taci din gură, s-a răstit ea la mine.

Cred că simţea că poate vorbi astfel cu mine deoarece ne cunoşteam de atâta timp, încât eram ca nişte surori. Dar faptul că mi-a spus „Taci din gură" dovedea că nu făcea parte din familia mea. „Taci din gură" era considerat lucrul cel mai jignitor pe care îl puteai spune cuiva.

— Okay, okay, i-am spus doctorului Blumenthal, ca şi cum ar fi cedat. Iau eu Mercedesul.

Ca să compensez faptul că nu plătesc chirie, încerc să fiu excesiv de serviabilă. Curăţ baia şi bucătăria. Când mă duc cu rufele la spălat, le iau şi pe-ale ei. Trec Saabul de pe o parte pe cealaltă a străzii, conform dispoziţiilor măturătorilor de stradă.

în fiecare dimineaţă mă surprinde faptul că găsesc casetofonul tot la locul lui. Dar observ că până şi maşini noi şi luxoase sunt parcate acum pe stradă şi nu mai văd anunţurile care obişnuiau să fie puse în geamurile maşinilor - „Nu are casetofon, portbagajul şi torpedoul sunt goale" şi „Totul a fost deja furat". Când îi spun lui Dena ce am constatat, îmi zice că NewYorkul e mult mai sigur acum decât era pe la mijlocul anilor *80 şi sunt mirata de capacitatea ei de a generaliza.
Dena îmi tot promite sa facă un set de chei pentru apartament şi pentru mine. I-am amintit de două ori, fără nici un rezultat însă. Dimineaţa nu are importanţă - plecăm din apartament în acelaşi timp - ea la serviciu, eu să-mi caut serviciu, dar trebuie să facem în aşa fel încât să ajungem amândouă odată acasă. Când ea pleacă şi eu rămân, îmi lasă cheile, dar nu mi se pare cinstit din partea mea să fac eu dubluri.

Pare deranjată când îmi dă drumul să intru, deşi nu-i târziu. Mi-e teamă că am început să o calc pe nervi. Dacă nu am un interviu sau de văzut vreun apartament sau planuri pentru mai târziu, mă duc la un local în Union Square şi mănânc un ham- burger şi beau o Cola dietetică în timp ce citesc, îmi dau seama de greşeala mea duminică, când ea găteşte supa şi salata săptămânal. Şi se preface că are nevoie

să ştie ce cantitate să pregătească, dar simt iritarea din vocea ei când mă întreabă:

— Ai de gând să întârzii din nou, în fiecare seară, săptămâna asta?

Le spun tuturor că îmi caut un apatament. Citesc anunţurile din toate ziarele. Mă duc să văd toate apartamentele pe care mi le pot permite, toate de nelocuit.

într-o spălătorie automată văd un anunţ pentru o subînchiriere în Washington Square. N-a mai rămas din anunţ decât o margine, cu un număr de telefon, dar sun oricum.

Chiriaşul, un absolvent universitar pe nume Dewitt, îmi spune că apartamentul este încă liber şi-l pot vedea dacă vin imediat.

Tocmai am pus rufele în uscător. Pun în balanţă cât de bucuroasă ar fi Dena dacă mi-aş găsi o locuinţă cu cât ar fi de furioasă dacă i-aş pierde rufele. Dar poate că New Yorkul a devenit atât de sigur, încât nimeni nu mai fură rufe. Opresc un taxi.

Adresa este Washington Square North nr. 19 chiar în scuar - şi îmi imaginez o casă de oraş ca aceea în care locuia judecătorul din *Oliver*. Mă văd ca pe Oliver, uitându-mă pe geam la scena încântătoare de jos şi cântând WAo *vuill buy this wonderful morning?*

Ceea ce se subînchiriază e o garsonieră la subsol, cu gratii la geam, ţevi la vedere, ciment pe jos şi un miros de pipi de pisică care mă năuceşte.
Dewitt pleacă peste două săptămâni în Scoţia să studieze cântecele populare celtice şi e disperat. E gata să scadă preţul chiriei.
îi spun că mă voi mai gândi, deşi nu-i nevoie. E cel mai nasol apartament pe care l-am văzut şi mirosit şi, deşi este ieftin, tot va fi nevoie să intru în banii tatei, deoarece Dewitt cere toată chiria în avans.
înapoi la Dena, abia am început să povestesc despre cât de oribil este apartamentul, când sună Richard. Vorbeşte cu el doar câteva minute şi se întoarce în bucătărie, unde spăl farfuriile.
— Ce face Richard? o întreb eu.
— Bine, răspunde ea ştergând tacâmurile. Nevasta lui s-a întors din Italia.
Presupun că n-am auzit bine şi închid apa.
— Ce-ai spus?
Nu răspunde. Pune tacâmurile în sertar.
Mă ia gura pe dinainte şi întreb:
— Richard e însurat? Te vezi cu un tip însurat?
Intonaţia este ca şi cum aş spune „Richard e mort? Te vezi cu un tip mort?"
— Ţi-am spus, zice ea blând.
— Nu-i adevărat.

Eu spăl farfuriile şi ea le şterge în tăcere. Nu ne uităm una la alta. La sfârşit se duce la ea în dormitor şi închide uşa. Abia atunci îmi aduc aminte de rufe şi alerg tot drumul până pe Third Avenue.
Spălătoria s-a închis. Femeia de serviciu şterge pe jos. Bat în uşă. Clatină din cap. Bat din nou.
— Rufele mele sunt aici, îi explic când vine la uşă. îmi spune să vin să le iau a doua zi dimineaţă. Brusc mi se pare o ticăloşie din partea mea să nu-i duc rufele lui Dena - ca să nu mai zic de ce-am spus despre Richard.
— Vă rog!
Probabil femeia vede cât sunt de disperată. Mă lasă să intru.
Se face aproape miezul nopţii până mă întorc acasă, împăturim împreună rufele pe masa din sufragerie.
— îmi pare rău că am reacţionat aşa.
E palidă. Nici nu admite că am făcut ceva rău, nici nu mă iartă.
Aş vrea să fim mai mult decât colege de apartament, dar nu ştiu cum să procedez.
— Eşti îndrăgostită de el, Bob?
— O, Doamne, nu.
— Asta-i bine, cred. Nu?
— N-are nici o importanţă. Habar n-am ce înţelege prin asta.

în clasa a noua, Dena mi-a spus că prietenul meu mă înşală.
Era la începutul lui iunie, spre seară. în timp ce eu plângeam, m- a bătut uşor pe spate, ceea ce nu-i stătea deloc în fire, şi mi-a spus să intru în piscină.
— Poţi să ţipi sub apă. Aşa fac eu.
Era greu să ţi-o imaginezi pe Dena ţipând. Când era nervoasă tot ceea ce făcea era să stea bosumflată şi atâta tot.
— Şi de ce ţipi?
— Din cauza Iu' tata.
Mi-am pus un costum de baie de-al ei, prea mare pentru mine, mi-a strâns bretelele cu un şiret de ghete, aşa cum fac înotătorii pe spate. Am intrat în apă. Sub apă am plâns şi am ţipat.
— Cum a fost? m-a întrebat Dena când am ieşit.
Am dat din cap şi am încercat să nu mai plâng. Ştiam că am dezamăgit-o.
— Nu ştiu cu ce am greşit, i-am spus când am reuşit să vorbesc.
— îţi pasă prea mult, a oftat ea.
Dena mă ajută să mă mut în subsolul din Washington Square pe care l-a numit „De vis".
Mă aştept să-i schimbe numele după ce-î vede. „De coşmar" i s-ar potrivi mai bine. Dar ea îi laudă aerul nesofisticat, industrial. Când aduc vorba despre

mirosul de pipi de pisică, îmi recomandă lumânări parfumate.
Mergem apoi la Caffe Regio pe MacDougal Street. Comandăm cappuccino şi ea trage câteva fumuri din ţigara mea, ceea ce îmi aminteşte de vremea când eram mai mici. De multe săptămâni nu m-am mai simţit atât de în largul meu cu ea şi ea pare că se simte la fel, până plecăm din cafenea, îmi ţine uşa ca să trec.
— Am tot uitat să-ţi spun. A telefonat Demetri.
— Când?
Recunoaşte că a trecut destul timp.
— Când?
— Nu mai ştiu. Acum vreo şase săptămâni.
— Ai uitat pur şi simplu?
— Sunt sigură că în subconştientul meu nu voiam să vorbeşti cu el. Te simţeai aşa de bine.
— Acum vorbeşte subconştientul tău?
— îmi pare rău.
— Să nu mai faci aşa ceva niciodată.
Sper că ceea ce-i cer cuprinde probleme mai mari, cărora nu pot să le dau un nume.
Pe când traversăm parcul, încearcă să dreagă lucrurile. Spune că apartamentele noastre sunt probabil la aceeaşi distanţă unul de altul, cum sunt casele noastre din Surrey.
Odată ajunse în faţa locuinţei mele, spune:

— îmi pare rău pentru telefonul lui Demetri.
— E-n regulă, o asigur eu, deşi încă nu este. Cum ajung în casă, îl sun.
— Credeam că n-o să mă mai suni niciodată, spune el.
— îmi pare rău.
— Stai liniştită.
Sunase doar ca să mai stăm de vorbă.

Spre sfârşitul lui august, sunt la a doua mea subîn- chiriere şi am lucrat suficient ca autor de reclame ca să-mi dau seama că nu sunt bună la aşa ceva.

S-ar părea că-mi retrăiesc viaţa de la douăzeci şi doi de ani, doar că acum sunt pe punctul de a împlini douăzeci şi opt, cifră care dă impresia că ar fi opusul lui douăzeci şi doi.

Când mă sună Dena să mă întrebe ce fac în weekendul de dinaintea zilei mele de naştere, îi spun:

— Cred că am să stau în pat şi am să beau bourbon.

— Bravo ţie.

După câteva zile mă învită să petrecem un sfârşit de săptămână, cu toate cheltuielile plătite, în Berkshire, unde închiriază de ani de zile o casă împreună cu un grup de prieteni pe care nu-i cunosc.

Invitaţia soseşte sub forma unei cărţi poştale adresate „Doamnei Robert Dylan", prin bunăvoinţa

mea: „Doamna Robert Orr are plăcerea de a vă invita la ora 7.30, pe 27 august, in anno Domine 1988..." Pe cealaltă parte, un desen în cerneală şi creion al unei case înconjurate de dealuri, sub care a scris „Căpuşele nu sunt desenate".

Vinerea aia, spre seară, la şapte treizeci, a sunat la interfonul apartamentului meu dintr-un bloc înalt, fără lift, în Hell's Kitchen, pe care l-a poreclit „Farfuria fierbinte".

Nu sunt încă gata şi o întreb dacă nu vrea să vină sus să vadă unde stau.

Arunc o privire în jur să văd ce-o să vadă ea. Am luat câteva idei dintr-un articol din revista *House and Garden* despre cum să-ţi aranjezi locuinţa închiriată pentru vară: muşcate roşii la ferestre, cearşafuri albe pe divan şi fotolii. în revistă roşul şi albul scoteau în evidenţă albastrul oceanului.

Văd acum că roşul şi albul scot în evidenţă cenuşiul gurii de aerisire. Cearşafurile puse peste mobile fac garsoniera să pară pregătită pentru a fi zugrăvită şi atrage atenţia că e nevoie să fie. Muşcatele roşii accentuează mohoreala generală. Nici una nu are efect asupra defectului principal al apartamentului: pare murdar. Nu-i ceva pe care să-l poţi vedea şi curăţa, dar simţi murdăria, aşa cum simţi prezenţa gândacilor.

Dena intră în apartament.

Poartă o salopetă care îi ajunge până la genunchi. O strig Huck şi-i spun că am o traistă cu picăţele pe un băţ pe care i-î pot împrumuta.
Nu-mi răspunde. Se uită în jurul ei.
— Nu-i atât de rău ca în „De vis", constată ea.
— E un rău diferit.
Dar nu vreau să insist asupra relelor speciale pe care le are, deoarece urmează să locuiesc aici până în noiembrie.
— Va arăta mai bine odată ce va fi zugrăvită, întreb dacă trebuie să iau ceva cu mine la ţară. — Un costum de baie şi labe.
— Labe?
— Ştii tu, chestiile alea ca nişte papuci negri.
— Nu am chestii ca nişte papuci negri.
îmi spune să-mi iau nişte tenişi cu care să pot înota.
— îmi place plafonul de tablă, afirmă ea.
îşi aminteşte că a lăsat maşina parcată aiurea şi că e mai bine să coboare.
Odată plecată, zic „Du-te învârtindu-te". Faptul că a apreciat tavanul, că a apreciat orice din garsonieră, în afară de cearşafuri şi muşcate, mă supără. Nici eu nu-mi dau bine seama de ce.
Pun tenişii în sac şi închid fermoarul. Spun „Pe curând scârbelor", adresându-mă gândacilor care nu se văd.

Când ajung jos, o văd pe Dena pe trotuar cu braţele atârnându-i. Maşina ei a dispărut.
Un telefon dat la poliţie dă la iveală faptul că maşina nu a fost furată, ci ridicată de poliţie. Deoarece locul de unde poate fi recuperată se află pe malul râului, unde nu există transport public, trebuie să luăm un taxi şi asta pare că o supără pe Dena aproape la fel de mult ca faptul că i-a fost ridicată maşina. Este împotriva taxiurilor. Nu are importanţă faptul că plătesc eu cursa. Conform unor indicatoare, urcăm o rampă şi intrăm într-o rulotă. E coadă şi ne aşezăm şi noi la rând. Nimeni nu vorbeşte - sunt prea furioşi. Toţi aşteaptă o femeie, funcţionara, care stă ca la un birou de informaţii dintr-o bancă, în spatele unui geam care sper că-i rezistent la gloanţe.
Când ne vine rândul, ne spune că datorăm 165 de dolari pentru remorcate şi 55 pentru parcare interzisă.
Dena face ochii mari, iar eu îmi amintesc de pensula pentru acuarele pe care o foloseşte ca să nu irosească pulberea de cafea.
— Plătesc eu, îi spun.
— Nici gând. E tâmpită mea de maşină.
— Eu sunt cea care a întârziat.
Ne dondănim: „Ba eu. Nu, nu tu". Până ce tipul din spatele nostru zice:
— Plătesc eu.

Mă întorc şi iată-î! Cel mai drăguţ, mai nostim om din lume şi unul dintre cei mai scunzi.
îl întreb dacă vrea să vină cu noi la ţară.
— Sigur, răspunde el.
Ne întreabă unde mergem şi privirea mea îl roagă să-mi ceară numărul de telefon - deşi nu sunt sigură că aş îndrăzni să i-î dau de faţă cu Dena.
Pe autostrada spre vest spun:
— Mi-a plăcut de el.
Suntem prinse în trafic şi abia ne mişcăm. Dena trece de pe banda din dreapta pe cea din mijloc şi apoi înapoi, de fapt schimbând doar locul de aşteptare. Formează din degetul mare şi arătător un C pentru context.
— Tipul care s-a oferit să ne plătească amenda.
Mi-a amintit de o scenetă comică.
— Ce scenetă?
Când deschid torpedoul să caut o cârpă, mă întreabă:
— Ce cauţi acolo?
— îmi bag nasul în lucrurile tale personale.
îmi găsesc recuzita. O basma care serveşte drept panglică pentru domnişoara care nu-şi poate plăti chiria, drept mustaţă pentru ticălosul care îi spune că trebuie să plătească ea şi papion pentru eroul care spune că plăteşte el.
Replica mea preferată este a ticălosului: „Mii de draci. Iar mi-a dat planurile peste cap!"

— Cine te-a învăţat asta?
—Tata, i-am spus eu ca să nu-şi bată joc de mine. Dar de fapt o învăţasem în tabără.
După ce am scăpat de traficul de pe George Washington Bridge, a băgat, în sfârşit, viteză. Acoperişul de pânză al maşinii s-a desprins şi a început să fâlfâie ca o velă în vânt.
— Gândeşte-te ce bine ar fi să avem acum decapotabila tatălui tău.
Clatină din cap, dar zâmbeşte, iar eu sunt bucuroasă chiar şi numai pentru că plec din New York, că e sfârşit de săptămână, bucuroasă că geamurile sunt date jos şi ascultăm muzică la radio.
Zâmbetul îmi piere când o luăm spre Riverdale, valea bunicii mele, pe care nu reuşesc să mă decid s-o vizitez.
— Merg cu tine, dacă vrei, spune Dena.
Apreciez gestul ei, dar faptul că-mi citeşte gândurile îmi dă un sentiment neplăcut. Se aşteaptă să fac acelaşi lucru şi nu pot.
în Taconic Parkway ne punem pe mâncat ce-a împachetat Dena - felii de pâine şi felii subţiri de brânză, migdale şi stafide, apă pentru ea şi bere pentru mine. întinde mâna spre sticla de apă şi când i-o dau o şi întreb cine mai vine acolo.
— Numai Matthew.
Vreau s-o întreb despre el, dar ea spune:

— Ai mai auzit ceva despre Demetri?
îi spun că mi-a trimis o ilustrată cu noile lui glume.
— O, Doamne! exclamă ea.
— Sunt destul de reuşite.
Când mă întreabă dacă mă mai gândesc la el, nu înţeleg de ce ea poate să-mi pună asemenea întrebări şi eu nu.
— Am sentimentul că m-am despărţit de el şi ca să-i fac pe plac tatei.
— Sau poate pentru că tipul are o cutie de carton acolo unde ar fi trebuit să-i fie inima.
Continuă cu o voce mai blândă.
— Nu crezi că ai făcut o greşeală?
-Nu.
— Bine. Ştiu că a fost greu.
îmi laudă tăria.
— Bob, îi mărturisesc eu, am făcut-o din laşitate.
— Asta crezi tu.
— Asta-i ce s-a întâmplat. Ce face Richard? am întrebat-o eu apoi.
— Bine.
Respiră adânc şi sper să-mi spună mai mult.
— Am fost la o conferinţă pe care a ţinut-o la Columbia săptămâna trecută.
— Are copii? o întreb şi în aceeaşi clipă mă ia cu tremurici că am mers prea departe.
— Studenţi.

întinde mâna şi-mi dă o pungă.
— La mulţi ani!
E o casetă cu unul dintre romanele mele preferate: *Piaţa Washington.* O pune în casetofon şi apasă „Play". După un minut zice:
— îmi pare rău.
Mă întorc spre ea. Mă întreb dacă nu are de gând să-mi vorbească despre ea, sau despre Richard, sau despre motivul pentru care nu vrea să-mi vorbească despre ea şi Richard.
— E doar un rezumat.
Caseta, adică.
Ajungem la casă după miezul nopţii. Apuc bagajul meu din spate şi-o iau desculţă pe alee, întâi pe muşchi şi apoi pe pietriş.
Când trecem pe lângă un Station-Wagon cu laturile din lemn, îi spun lui Dena că-i maşina mea preferată, maşină sau camion sau ce-o fi.
— E a lui Matthew.
Casa are tavanul jos şi podele înclinate, din scânduri late. Singura lumină vine de la lumânările care fac o atmosferă plăcută, dar şi de casă bântuită.
Poate din cauza lumânărilor vorbim în şoaptă.
— Nu-i electricitate? întreb.
— Experimentăm.
— Care-i ideea?

Spune ceva despre reducerea costului electricităţii şi apoi aprinde lumina.
Bucătăria e zugrăvită în galbenul anilor '50, sau poate atunci a fost zugrăvită ultima oară. Are nişte perdele cu imprimeuri cu roşii şi un ceas-pisică - ochii şi coada pendulează la tic şi tac. Camera reuşeşte să fie nostalgică, fără să fie drăguţă. Poate din cauză că farmecul ei se apropie de Rattytown.
Dena strigă „Margaret, Margaret"şi un labrador gălbui, foarte bătrân, intră greoi. Dena îl mângâie şi îi spune „Bună, bătrânico aşa cum îi spunea ogarului al cărui nume nu mi-î mai amintesc.
Mă aşez jos pe linoleum şi, în timp ce Margaret mă linge pe faţă, simt deasupra noastră prezenţa unei alte fiinţe umane.
Mă uit în sus şi văd un străin înalt şi zvelt, cu hainele mototolite şi părul blond-deschis, cu cărare într-o parte, piele roz, caldă şi ochi albaştri, în spatele unor ochelari cu ramă metalică. Arată bine, deşi îmi face impresia că-i ultimul lucru pe care doreşte să-l observi la el, dar asta îl face să arate şi mai bine.
— Bună, spune Dena. Sophie - Matthew.
— Bună, Sophie! şi vocea lui pare blândă, deşi nu prea este.
Mi se pare, pentru o clipă, că suntem numai noi doi în

bucătărie şi apoi bucătăria dispare şi ea şi parcă suntem singuri în neant.
Dena rupe vraja.

— A reparat careva duşul?

De jos de pe podea, cu nasul în blana lui Margaret, îl studiez pe Matthew în timp ce vorbeşte cu Dena despre treburile casei. E rezervat, cred eu, şi opac. E ceva în el care pare inaccesibil sau cel puţin greu de cunoscut. Şi nu ştiu de ce. E prietenos, e cald, răspunde la întrebările lui Dena.

Ea scoate trei pahare pentru vin, dar Matthew spune că mai are încă ceva de lucru. Pune un ceainic pe foc. Mă aud spunând:

— Cred că am să beau şi eu ceai. Deşi vreau vin, deşi urăsc ceaiul.

Dena îi povesteşte cum i-a fost ridicată maşina. Eu îi spun cât erau de furioşi toţi cei veniţi să-şi recupereze maşinile şi că funcţionara de acolo cred că are slujba cea mai grea din New York, mai grea chiar decât a celor de la canalizare sau din publicitate.

Matthew îmi zâmbeşte, şi asta mă face să vreau să mai vorbesc. Aş vrea să-i povestesc despre omul care s-a oferit să plătească amenzile noastre şi apoi să-i prezint sceneta cu domnişoara, ticălosul şi eroul, dar n-aş putea să o repet în faţa lui Dena, indiferent de la cine o ştiam.

Mă întreabă cum îmi beau ceaiul.

— Cu lapte şi zahăr, îi răspund, în speranţa că astfel n-o să-i simt gustul.

— Cum a mers întrunirea? o întreabă pe Dena.

Nu-mi vorbise despre nici o întrunire şi mă gândesc că e mai deschisă cu alţii decât cu mine.

— A fost stresantă. Dar mi-a plăcut tipul despre care mi-ai spus tu că o să-mi placă.

— Anders.

— A fost amabil.

Dena lucrează la biroul de planificare urbană din Roosevelt Island, dar în afară de faptul că ia tramvaiul ca să ajungă la lucru, n-am idee ce face acolo. Simt că ar trebui să ştiu, deoarece face acest lucru de mult timp.

— Despre ce întrunire era vorba? o întreb eu.

— A unor reprezentanţi de la Swatch. Voiam să facă un ceas pentru tramvaie.

Dau din cap de parcă aş înţelege ce legătură are un ceas cu planificarea urbană.

Se întoarce să-i spună lui Matthew cât de stre- saţi sunt toţi de când au auzit zvonurile despre concedieri.

— Cea mai nasoală chestie cu stresul ăsta este că ne face pe toţi superficiali.

După ce iese, îi spun lui Dena:

— E inteligent.
— De când bei tu ceai? zice ea.
— Am mai băut în ultima vreme.
Mai adaug o linguriţă de zahăr, ca să mă ajute să înghit medicamentul şi beau cât pot din el.
în timp ce scoate prosoape şi cearşafuri din dulapul cu rufărie, eu încerc să mă hotărăsc pe care dintre multele mele întrebări despre Matthew să i-o pun. Optez pentru „Are vreo iubită?" Şi zic:
— Bob?
Se uită la mine cu o faţă crispată şi întreb:
— Cum se numeau ogarii tăi ruseşti de vânătoare?
— Ivor şi Magda.
— A, da!
în timp ce mă dezbrac, mă întreb îngrijorată dacă nu a supărat-o faptul că am povestit cum i-au ridicat maşina. Plătise o mulţime de bani şi eu transformasem ceea ce s-a întâmplat într-o glumă. îmi spun că am să găsesc o cale să-i restitui banii. Dar poate a enervat-o întrebarea despre copiii lui Richard. Poate şi-a amintit cum am reacţionat în noaptea în care am descoperit că e căsătorit. Şi-n privinţa asta n-am ce să mai fac.
Tolănită pe întuneric, uit totuşi de Dena. Mă gândesc la Matthew şi gândul la el mă emoţionează şi mă calmează.

îmi dau seama că îmi aminteşte de tata. Nu ştiu exact de ce. Pare inteligent, pare puternic, pare independent. Tatăl meu putea să pară şi el inaccesibil, cu oricine în afară de mama. Exista ceva numai între ei doi. Şi asta aş dori să fie între mine şi Matthew.

Dimineaţă Matthew e în bucătărie şi spală vasele.

— Bună dimineaţa, îmi spune.

îmi place vocea lui care pare blondă şi blugii largi şi picioarele goale.

— 'Neaţa!

— Dena e la băcănie, mă informează el. Nu vrei nişte clătite cu afine proaspete?

Ridică o cupă cu spumă de afine.

— Poate când am să mă trezesc, spun.

îmi toarnă o ceaşcă de cafea dintr-un filtru de modă veche. Pare jenat când mă întreabă:

— Lucrezi în publicitate?

— într-un fel. Sunt între două cariere.

Apoi îmi amintesc că am o sarcină pentru luni şi-i spun că-i dau un dolar dacă mă ajută.

— Trebuie să găsim un nume unui club unde vine lumea care stă la Comfort Inn.

— Ce-ai găsit până acum?

— The Comfort Inn Club, şi-î întreb ce meserie are.

— Sunt arhitect.

Mă gândesc: „Firește că ești. Ca Henry Fonda în *Doisprezece oameni furioși* Ești un om care luptă pentru dreptate și construiești clădiri mari. Eşti omul care o să-mi schimbe viaţa".
îl întreb la ce lucrează în momentul de față.
— O bucătărie.
Mă ridic să-mi mai pun niște cafea și mă așez lângă el. Mă uit pe geam la gardul din spatele casei, la dealurile din depărtare. Mă întreabă dacă vreau să văd grădina de legume și spun că vreau.
Ajunși afară, îmi arată lăptuci de Boston și lăptuci roșii, morcovi, roșii, busuioc și mentă. Culege două fire de rozmarin și le mestecăm înapoi în casă.
Dena pune la locul lor cumpărăturile și, după ce Matthew urcă, mă întreabă:
— Ce-ați făcut voi doi acolo, în grădină?
îmi vine în minte ziua în care s-a întors târziu de la patinoar și am așteptat-o în camera surorii ei. Ellen se pregătea să iasă și m- a lăsat să mă uit și eu în dulapul ei de haine.
— îmbracă-te cu ăsta, i-am spus arătându-i un pulover bleumarin cu floricele mici, roșii, brodate în jurul gâtului.
— Mi-e mic. îl vrei tu?
în clipa aia Dena a apărut în ușă.
I-am spus un „mulțumesc" lui Ellen, mișcând doar buzele, mi- am pus puloverul pe braț și am urmat-o

pe Dena în camera ei. A închis uşa şi m-a întrebat „Ce făceai în camera lui Ellen?"
Sinceră să fiu „Mă distram grozav!", dar i-am spus „Credeam că e camera lui Tracy".
Dena vrea să-mi arate oraşul cel mai apropiat. La ea în maşină simt gustul rozmarinului în gură şi mă gândesc că şi Matthew simte la fel.
îmi arată târgul fermierilor, librăria cu tot felul de cărţi, restaurantul care îi place ei, magazinul de vechituri de unde îşi cumpărase bermudele de bumbac cu care era îmbrăcată. Trecem pe lângă un magazin de antichităţi despre care îmi spune că e bine aprovizionat şi ieftin şi am întrebat-o dacă nu vrea să aruncăm o privire.
Mi-a spus că-i prea frumoasă vremea pentru a face cumpărături, ceea ce suna ca o mustrare. O orăşeancă dojenind pe altă orăşeancă pentru orăşenism.
Dena şi cu mine pregătim un picnic, când apare Matthew şi ne întreabă dacă mergem la lac.
Se pare că da.
— Vă deranjează să o luaţi şi pe Margaret? ne întreabă el. Puteţi lua maşina mea.
— Sigur, răspund eu în acelaşi timp cu Dena.
îmi dau seama că nu eu sunt cea care trebuie să-i răspundă.
— Dacă îmi termin treaba, vin şi eu cu bicicleta.
— Mereu spui aşa, zice Dena. Şi nu vii niciodată.

— Dacă pot, am să vin.
îmi place aspectul voluminos al acestei maşini model vechi cu mai multe locuri. în timp ce Dana conduce pe drumul neasfaltat, eu mă visez cu Matthew, în maşină, ca doi îndrăgostiţi, iar apoi îmi închipui că suntem mai bătrâni, soţi şi soţie, cu Margaret, câinele meu adoptiv, în spate.
— La ce te gândeşti, mă întreabă Dena.
— Mă gândesc că mi-ar plăcea să plec într-o călătorie.
Plaja din jurul lacului nu-i decât o fâşie de nisip ud, iar acolo unde e mai largă e ocupată de alţii veniţi să se scalde sau să facă plajă. N-are importanţă. Dena ştie un loc cu iarbă, un luminiş între copaci cu umbră deasă.
Margaret se duce în apă.
După prânz, Dena închide ochii şi bănuiesc că e gata să aţipească.
Mă întind alături de ea. Cu o voce somnoroasă o întreb:
— A fost ceva vreodată între tine şi Matthew?
— Nu. De ce?
Spune un „de ce" atât de repede şi de strident, încât răspund:
— întreb şi eu aşa.

Se ridică în capul oaselor şi scoate o carte groasă, intitulată *Negustorul de putere: Robert Moses şi căderea New Yorkului* E trează de-a binelea acum. Nu ştiam exact ce să aleg, aşa că am adus trei cărţi plus ziarul pe care nu-î pot citi deoarece mi l-a luat vântul pe sus. îmi scot agenda şi hotărăsc să-mi încep tema pentru reclamă. După un timp am găsit două nume - Comfort Innsiders şi The Red- Carpet Club, amândouă oribile, dar cum poate oare un nume de club să fie nemaipomenit?
îi spun că mă duc să înot. Dena îmi aminteşte să-mi pun tenişii.
— E nămol pe fund, spune ea, şi mai sunt şi ţestoase care muşcă.
Ezit. Mă gândesc că vine Matthew şi-o să mă vadă în bikini şi tenişi. Dena ridică ochii din carte.
— Or să-ţi folosească.
Mă hotărăsc să fac o baie, după ce aţipeşte. Iau agenda şi încerc să mă gândesc la un al treilea nume. în publicitate ai nevoie întotdeauna de trei variante, indiferent despre ce este vorba.
— Nu intri în apă? mă întreabă.
— Nu încă.
Dena se întinde pe pătură. Doarme deja, când îl văd pe Matthew călare pe bicicletă, venind spre noi. Mi-o amintesc pe Dena spunându-i „Nu vii niciodată" şi mă gândesc „A venit pentru mine".

Mă uit cum îşi culcă bicicleta pe iarbă. Poartă o cămaşă mototolită peste slipul din bumbac. Arăt spre Dena şi şoptesc „Doarme". El o priveşte pe Margaret care stă în apă şi mă întreabă dacă s-a dus vreun pic să înoate. Clatin din cap.
îmi spune că ar trebui - îi face bine la şolduri - şi că intră şi el în apă.
Când îşi scoate cămaşa, văd că are umerii înguşti, câteva fire de păr pe piept şi e aproape concav. Pentru o clipă sunt dezamăgită, dar imediat mă gândesc „Maturizează-te. Asta-i pieptul unui soţ".
îşi pune ochelarii în toc şi îmi spune că acum e orb şi se bazează pe mine să-î conduc la lac. îi spun că atunci când nu am lentilele de contact şi eu sunt oarbă. Fără ele lumea devine o pictură abstractă, iar el zâmbeşte uitându-se la nimic aşa cum fac orbii.
Suntem la jumătatea drumului spre lac, când îl întreb:
— Nu-i aşa că n-avem nevoie de tenişiî ăştia?
— Dena crede că avem, răspunde el şi râde.
Aleargă în apă - e rece - şi plonjează. Margaret înoată cu el. Ca un tată bun o încurajează.
Intru plescăind în lac până îmi ajunge apa la talie. Stând în apa gălbuie, îmi dau seama că nu am înotat de fapt de multă vreme. Sunt obişnuită cu oceanul. Te cufunzi sub valuri şi pluteşti aşa, într-o parte şi-n alta, unde te duce briza. încerc să- mi aduc aminte de

lecţiile de înot pe care le-am luat în tabără, dar tot ce-mi vine în minte este mirosul de clor şi plasturii uzi.

— Nu vrei să înoţi? mă întreabă Matthew.

O clipă mă prefac că sunt prea absorbită de măreţia peisajului ca să înot. Apoi hotărăsc să-i spun adevărul.

— De fapt nu mai ştiu să înot.

— Vrei să te învăţ eu?

— învaţă-mă.

îşi mişcă braţele să-mi demonstreze cum se înoată craul şi apoi, stând în spatele meu, mi le mişcă pe ale mele. Mă atinge uşor, dar ferm.

— Şi bate repede din picioare, mă mai învaţă el.

îi pun o întrebare care mă obsedează de ani de zile.

— Picioarele trebuie ţinute întinse?

— Puţin îndoite.

Mă uit spre ţărm şi o văd pe Dena. Stă cu mâna dreaptă streaşină şi se uită la noi.

Facem toţi trei ceva de mâncare pentru cină. Avem porumb şi salată verde cu roşii din grădină. Când încep să-i povestesc lui Matthew despre *salade fatiguée,* îmi spune „Ţine-ţi gura!"

Ca întotdeauna, îmi vine să-i spun şi eu „Ţine-ţi tu gura!" în loc s-o fac, plec din bucătărie, ca şi cum mi-aş aminti de o întâlnire sus, la etaj.

Matthew prăjeşte peşte pe grătar. De obicei nu-mi place, dar are gust mai bun decât am crezut că poate avea peştele. Mă gândesc „Şi peştele are gust bun în mâna lui". Pare să fie o metaforă pentru greutăţile pe care le vom avea de întâmpinat.
Stăm pe veranda închisă. Se aud greierii. îi vorbesc despre tata şi Matthew îmi povesteşte despre al lui, un preot în Kansas.
Dena insistă să spele singură vasele şi după câteva minute vine cu o tartă de ciocolată cu lumânări, cântând „Mulţi ani trăiască![0].
Matthew i se alătură. Are o voce foarte, foarte groasă, care mă duce cu gândul la: *„ Svuing low, svueet chariot, coming for to carry me home*.*
îmi pun o dorinţă în gând şi suflu în lumânări.
Când Dena se duce în bucătărie s-aducă nişte farfurii, Matthew spune:
— N-am ştiut că e ziua ta.
— E abia miercuri şi fratele meu dă o petrecere în cinstea mea la el acasă. Mi-ar plăcea să vii şi tu.
Dena vine.
Abia ce-am înghiţit câteva bucăţi de tartă, şi Dena se uită la ceas şi zice:
— Trebuie să plecăm.
— Unde? întreb eu.

îmi spune că e o surpriză de ziua mea. Matthew toarnă nişte scotch într-o sticlă de metal şi-mi spune să-mi iau un pulover.

— O să zici că nu-ţi trebuie, dar o să-ţi trebuiască.

Amfiteatrul e plin şi, pe când căutăm locuri în partea unde nu
sunt rezervate, intră pe scenă şase negrese îmbrăcate cu rochii pastelate. Cu mişcări perfect sincronizate, se întorc cu spatele la public şi îşi pun pe podea poşetele albe, ceea ce ni se pare caraghios, şi la fel şi lui Matthew; ne uităm şi'noi unul la altul. Cântă gospel, amintind de formaţia The Stapels Singers, mai ales în *Pil Take You There,* unul dintre cântecele mele preferate dintotdeauna.

După un timp aproape toată lumea stă în picioare, iar Matthew, Dena şi cu mine, la fel.

Toţi bat ritmic din palme şi dacă eu nu cred neapărat în Isus, cred în oricine sau orice o face grupul ăsta să cânte aşa cum cântă şi noaptea asta răcoroasă, şi pe Matthew să mă atingă, când ne trecem sticla de la unul la altul, mai mult decât e nevoie.

Spre sfârşitul concertului, Dena se aşază pe scaun. O întreb dacă se simte bine.

— Sunt obosită, îmi răspunde ea.

Aşa că am rămas doar eu şi Matthew şi sticla de scotch şi degetele care ni se ating.

Toată lumea cântă la bis *A mazing Grace.* închid ochii la cuvintele *Am fost pierdut, dar acum m-am regăsit.* Vocea puternică şi clară a lui Matthew îmi gâdilă auzul şi o iubesc. Deşi sunt afonă, cânt, fără voce, din toată inima.

— Ce înseamnă gospel? întreb eu în maşină.

— Mesajul Domnului, răspunde Matthew.

— Adevărul, spune Dena.

— Deci când oamenii spun „E adevărul « gospel înseamnă adevărul adevărat?

Matthew ridică de două ori din umeri.

Ajunşi acasă anunţ că am de gând să mai beau un scotch scotch, pe veranda verandă.

Răceala din vocea lui Dena când îmi urează „Noapte bună" mă face să mă întreb dacă i-am mulţumit pentru tartă şi pentru concert. Poate n-oi fi ajutat-o suficient în bucătărie. Spăl restul vaselor.

Apoi îmi iau un pahar de scotch cu cuburi de gheaţă şi ies pe verandă. O mângâi pe spate pe Margaret şi privesc la luna care luminează colinele.

„încă un minut" îmi zic „şi Matthew va coborî şi el, va ieşi pe verandă şi mă va săruta, iar viaţa noastră împreună va începe."

Trece o oră până ce se deschide uşa verandei. E Dena. încerc să par fericită că o văd, dar observ că are o figură plouată. îşi pune paharul cu scotch pe masă şi se aşază în faţa mea.

— M-ai întrebat dacă a fost vreodată ceva între mine şi Matthew. în primul an, când am închiriat casa.

Respiră adânc. îmi dau seama cât de greu îi vine să vorbească şi că nu are nici un chef.

— Nu-i nevoie să-mi povesteşti, spun eu.

Mă gândesc că poate s-o răzgândi, dar îşi examinează paharul rotindu-î în mână, ca şi cum ar vrea să-şi imagineze cum a fost fabricat. Ochii îi sunt aţintiţi spre pahar în timp ce-mi spune:

— Am băut amândoi foarte mult într-o noapte. Sau, mai bine zis, eu am băut. Am intrat în camera lui si m-am băgat la el în pat.

îmi dau seama că-şi aminteşte noaptea cu pricina şi e cu el în pat mai mult decât e cu mine aici, acum. Poate că-î strânge în braţe sau îl sărută.

Faţa îi îngheaţă într-un zâmbet şi văd umilinţă în el.

— A spus „Nu" şi m-a dat afară din cameră.

îmi dau seama că mi s-a oprit respiraţia numai după ce m-am auzit expirând şi sper că nu mă aude şi Dena.

— A doua zi mi-a spus că nu are asemenea sentimente pentru mine şi nici nu va avea. Că e bine să ştiu acest lucru dacă o să Hm prieteni. Nici măcar nu ne-am sărutat vreodată, mai adaugă ea, arun-cându-mi o privire.

îmi vine s-o iau în braţe, dar îmi dau seama că nu vrea să He consolată. Mă întreabă dacă am ţigări şi scot un pachet. Aprind una, prima de când am venit aici. N-am vrut sa ştie Matthew că fumez, îi dau ei ţigara, o ia, aşa ca mai aprind una.

— Cu câţi ani în urma?

— Patru? Poate cinci?

— Nu-ţi vine greu sa împărţi casa cu el?

— Nu, spune ea, cu vocea foarte ferma. Suntem prieteni. Suntem prieteni foarte buni.

După ce se duce la culcare, mai beau un scotch pe verandă. Dena a vorbit în sfârşit cu mine, aşa cum mi-am dorit mereu, dar nu simt c-am fi mai apropiate. Poate pentru că simt că ceea ce mi-a spus are un rost - dar nu văd care.

Urcând scările, îmi dau seama că sunt puţin beată. Mă duc în baie şi mă spăl pe faţă şi pe dinţi, până când nu mai simt gustul de scotch sau de ţigară.

Uşa lui Matthew e puţin crăpată, lumina e aprinsă. Mă opresc încercând să hotărăsc dacă să intru sau nu. Mă gândesc la ce mi-a spus Dena şi mă întreb dacă nu a fost un avertisment.
Bat în uşă. După un timp care îmi pare cam lung, Matthew spune:
— Intră.

Stă la birou mâzgălind ceva pe o coală mare de hârtie de culoarea mierii. Aşteaptă o clipă până să se întoarcă spre mine.

— Am vrut doar să-ţi spun noapte bună.

— Noapte bună.

în pat încerc să-mi dau seama ce m-a făcut să cred că Matthew simte pentru mine ce simt eu pentru el. Venise la lac - dar poate că doar terminase ce avea de făcut. Stătuse în spatele meu şi-mi mişcase braţele - dar poate voise doar să mă înveţe să înot. Mă atinsese un pic cam mult când i-am dat sticla - dar poate fusese doar atent sa n-o scape. îmi spun ca am sa aflu a doua zi dimineaţă şi chiar aflu.

Casa pare părăsită, deşi amândouă maşinile simt parcate pe alee. E cafea în cafetieră şi îmi torn o ceaşcă. Singura mişcare din casă e de la ceasul-pisică care mişcă ochii şi dă din coadă.

Matthew intră pe uşă spunând:

— 'Neaţa! Dena se plimbă cu bicicleta.

îmi dă o pagină din ziar. Privirile ni se întâlnesc, dar se uită la mine de parcă aş fi o oarecare, un oaspete venit în weekend sau vreo prietenă de-a lui Dena. Se uită la mine de parcă nu m-ar cunoaşte.

— Iau şi eu ce nu citeşti tu, spun eu, deoarece simt nevoia să fie ziarul între noi. Dar nu-i nevoie. Se duce să citească pe verandă.

La început durerea e violentă, dar apoi, fără să se potolească, devine mai constantă şi mai profundă, mai mult durere decât junghi.
La lac joc teatru şi mă comport ca şi cum nu mi-ar păsa de Matthew. Când mă întreabă cum era Dena la paisprezece ani, îi
spun că era aproape la fel cum este acum.

— Spune-mi adevărul adevărat, zice el.

— Să nu-i spui nimic, zice ea.

Nu-i spun. Ştiu că nu fac decât să vorbească unul cu altul prin mine. Totul în după-amiaza asta scoate la iveală greşelile şi lipsurile mele. Toate motivele pentru care omul acesta pe care eu îl doresc nu mă doreşte şi motivele astea aduc cu ele alte motive.

Când Matthew şi Dena se duc să înoate, mă întreb de ce n-am învăţat niciodată să înot, sau să patinez, sau sa desenez, sau sa cânt din gura sau la pian. Sunt leneşă. îmi lipseşte disciplina, nu am răbdare. Nu-mi vine în minte o singură deprindere pe care să o stăpânesc sau un singur talent pe care să-î am. Abia dacă am o slujbă, ca să nu mai vorbim de o carieră.

Când Dena merge de-a lungul ţărmului cu şlapii ei negri, dând impresia că nu-i pasă cum arată, mă gândesc că mie îmi pasă prea mult şi nu sunt destul de drăguţă.

Când stă pe pătură şi-şi ia cartea despre Robert Moses şi New York, îmi dau seama că nu ştiu nimic despre istoria New Yorkului, sau a Statelor Unite, sau orice altă istorie modernă sau antică a vreunui loc. Nu stăpânesc geografia, cât despre fizică, nici nu ştiu bine ce e aia. Toate astea contribuie la superficialitatea mea.

Mă gândesc apoi la tata. îmi vine în minte că, străduindu-mă să-i fiu pe plac, speram să devin genul ăla de femeie pe care un bărbat de talia lui ar iubi-o.

Matthew înoată de cealaltă parte a lacului. Pare foarte mic acum, la distanţă.

Dena se ridică.

— Vreau să-ţi arăt împrejurimile.

Nu-mi vine în minte nimic de care să-mi pese mai puţin decât de natura înconjurătoare, dar mă duc ca să nu-î mai văd pe Matthew.

O urmez în pădure. E răcoare şi întuneric. Se văd doar uneori licăririle soarelui printre copaci. Nu vorbim. Din câţiva în câţiva metri Dena se apleacă să examineze o frunză sau o floare, nici una dintre ele care să pară demnă de a fi examinată. O ţinem aşa mult timp şi eu mă gândesc că urăsc natura.

— Nu-i uimitor aici? mă întreabă ea.

— E okay.

— Vrei sa ne întoarcem?

Spun ca da.

Hotărăşte să ne întoarcem pe altă potecă şi alege una mai puţin umblată, îngustă şi cu vegetaţie. Merg în ritmul paşilor ei gânditori, ceea ce mă face să mă simt înhămată. Se opreşte să culeagă o floare purpurie, care pare o buruină ca alea pe care le vezi pe lângă coşul de gunoi, într-un loc de refugiu de pe autostradă.

— Dena, o strig eu din spate.

— Îhî, îmi răspunde fără să se întoarcă.

— Nu pot să sufăr când îmi spui „ţine-ţi gura".

— OK. N-am să-ţi mai spun.

îmi amintesc că i-am mai cerut o dată în clasa a zecea să numi mai spună şi mi-a răspuns, în glumă, „ţine-ţi gura".

începe să meargă mai repede. O urmez la câţiva paşi distanţă, ca să nu mă izbesc de ea dacă se opreşte brusc să se mai extazieze în faţa altor minuni ale naturii, dar nu se mai opreşte. Merge din ce în ce mai repede şi începe să-mi fie greu să ţin pasul cu ea. După o vreme nici nu mai încerc. N-o mai văd.

Mă aşteaptă în puctul în care poteca noastră se pierde în cărarea principală. Stă în genunchi, printre ferigi;

Când ajung la ea, se ridică în picioare.

— Vreau să-ţi cer o favoare.

— Cu plăcere.

Nu o face imediat. Probabil că îşi alege cuvintele.

— Nu te încurca cu Matthew.
Ţine florile de pe marginea drumului ca pe nişte buruieni, ceea ce de fapt şi sunt.
— N-o să se întâmple nimic între mine şi Matthew, o asigur, deşi cuvintele astea mă dor.
Simte că ce am spus nu-i o promisiune. Ridică puţin capul ca o jumătate de acceptare. Mă uit la ea.
— Ai spus că sunteţi doar prieteni.
— Urăsc expresia asta. Ce poate fi mai mărit, sau mai profund, sau mai important decât prietenia? Bănuiesc că asta înseamnă că ceea ce-o fi între ea şi Matthew e mai mare, mai profund şi mai important decât ce-i între ea şi mine, sau între el şi mine, sau decât mine.
— Nu vreau să te pierd, Bob, îmi spune ea.
— N-ai să pierzi pe nimeni.
Aşteaptă promisiunea mea. Mi-ar fi uşor să-i promit. Nici nu cred că am vreo şansă să mă combin cu Matthew. Dar nu-i corect din partea ei să-mi ceară aşa ceva - să-mi ceară să renunţ la posibilitatea de a fi eu fericită în locul ei, când la ea poate nici nu-i vorba de fericire, ci doar de mai puţină suferinţă.
— Nu promit.
Se holbează la mine apoi spune:
— După tot ce am făcut pentru tine.
Singura mea consolare, în timp împachetam ca să plecăm la New York, este că nu va mai trebui să-î văd

din nou pe Matthew. N-o să mai fiu niciodată în preajma lui şi n-o să mă mai gândesc la tot ceea ce nu sunt şi nu voi fi niciodată.
Pleacă şi el doar cu puţin înaintea noastră. Vine la mine în cameră şi spune:
— îmi pare bine că în sfârşit ne-am cunoscut.
— Şi mie, iar în gând îi zic „Te rog ieşi afară".
— Bine, atunci ne vedem miercuri.
Nu ştiu la ce se referă. Apoi îmi amintesc că l-am invitat la ziua mea.
în drum spre New York, Dena şi cu mine suntem tăcute. Ascultăm programul de weekend de la radio. Când opreşte maşina să cobor la Farfuria Fierbinte, îmi spune:
— Cu bine!

Sunt surprinsă să descopăr în vocea ei ceva ce eu însămi am încercat să ascund: orice sentiment de afecţiune am avea una pentru alta, e acum de domeniul trecutului.

Mă gândesc la toate motivele pentru care Dena nu avea dreptul să-mi ceară să nu mă-ncurc cu Matthew şi la toate motivele pentru care am avut tot dreptul s-o refuz.

Reuşesc să nu-mi pară rău pentru ea, gândindu-mă că ea a ales să-şi petreacă weekend după weekend, vară după vară cu un bărbat care îi aminteşte că nu e chiar atât de nemaipomenită, un

bărbat care nu o doreşte şi nu o va dori niciodată. între timp a acceptat să se culce cu un om căsătorit. Mi-am spus că toate astea sunt chestii pe care eu n-am să le fac niciodată.

Fratele meu a organizat petrecerea în mansarda prietenei lui din TriBeCa. Se întâlneau doar de câteva luni şi mi s-a părut că-i cam mult să-i ceară aşa ceva. Dar Jack m-a asigurat că şi Kim vrea.

E o petrecere mare şi ca lumea. Şi-au invitat şi prietenii. Toate cunoştinţele mele din New York sosesc, cu excepţia lui Dena. Matthew apare abia după ce Jack a ţinut toastul. Observ că a venit cu mâna goală. E singurul bărbat care nu a adus flori, sau vin, sau o felicitare.

îi fac un semn cu mâna, dar nu mă duc la el. E uşor să-i evit. Sunt atât de multe persoane. îl văd stând de vorba mai întâi cu fratele meu Jack şi apoi cu Robert. Ceva mai târziu, o fata drăguţă care lucrează pentru Kim se duce la el, dar nu vorbesc prea mult.

Chiar mă miră Matthew că nu mai are a pleca. Aşteaptă lângă uşă, în timp ce eu îmi iau rămas- bun de la o serie de musafiri şi apoi vine la mine şi îmi spune „La mulţi ani".

îi mulţumesc, fără să mă uit la el. Aştept să plece, dar nu pleacă. Când în cele din urmă mă uit la el, îmi susţine privirea.

— Aş vrea să ne mai vedem, îmi spune el.

Tot ce am simţit pentru el dă iar năvală peste mine. îi dau numărul de telefon de-acasă.

Mă sărută abia atingându-mi buzele - înseamnă sau nimic, sau totul. După ce pleacă îmi zic „Mulţi ani să trăiesc!"

— Asta-i tipul? mă întreabă Jack.

— Âsta-i.

Jack clatină din cap.

-Ce-i?

— Nu-i de nasul tău.

— De unde ştii?

Dar ceea ce aş vrea să-i spun este „De unde ştii tu?"

— Este ca Ashley Wilkes. Toţi tipii de felul ăsta sunt mai Rhett decât Rhett Butler.

Din nou întrebarea mea blând modulată:

— De unde ştii?

— De unde ştiu? spune el strângându-mă într-o îmbrăţişare de urs. De unde ştiu? Ştiu şi cu asta, basta.

Matthew nu mă sună şi mă simt cam naşpa, dar încerc să nu mă gândesc prea mult la asta. Las cuvintele lui Jack „asta nu-i de nasul tau" sa mă consoleze. Ştiu însă că trebuie totuşi să fiu cu băgare de seamă.

Nu că regret că m-am despărţit de Demetri. Acum îmi dau seama că tot ce mi-a spus toată lumea despre el

era adevărat. Era egoist, egocentric, încrezut şi aşa mai departe. Dar şi amuzant. Poate pentru tata nu conta lucrul ăsta, dar pentru mine da. Asta-i problema când te iei după părerile lui, sau ale oricui, în loc de ale tale.

Spre sfârşitul lui septembrie, eu şi fraţii mei am plecat acasă în Surrey. în maşină, Jack mă întreabă dacă mai ştiu ceva de Ashley şi îi răspund că nu.

— Credeam că-i pederast.

— Ce glumeţ eşti, spun eu. Eu cred că Kim e lesbiană.

E prima dată după mult timp când suntem toţi patru împreună şi mama ne găseşte o cină pe cinste. Ca de obicei *Shalom* e pe masa unde stă corespondenţa şi le povestesc fraţilor mei despre interviul avut cu ei pentru un job. Râd, iar mama poate să râdă şi ea acum. Apoi îmi amintesc cu voce tare cât de amărâtă am fost în după-amiaza aceea şi cum mi-a sărit în ajutor doamna Blumenthal.

— Aş dori să te fi putut ajuta eu, spune mama.

— Bine că a avut cine să mă ajute, zic.

Imit vocea guturală a doamnei Blumenthal: „Trebuie să bei ceva" şi le povestesc cum am între- bat-o ce ar bea dacă ar părăsi-o doctorul Blumenthal. Cu o faţă expresivă mi-a răspuns „şampanie".

Nu cred că am trădat-o în vreun fel. Nu le-am spus că mi-a mărturisit că nu are energia necesară de-a merge mai departe.
Mama suspină.
— Ce-ai?
Ezita şi, după ce se-apucă de vorbit, îmi dau seama că s-a tot gândit dacă se cade să ne povestească sau nu.
— într-o seară, când Dena era pe la liceu şi venise să cineze cu noi, ne-a spus că tatăl ei îşi petrecea de multe ori noaptea la spital. De câte ori avea o urgenţă.
Nu pricep.
— E chirurg plastician, îmi spune mama.
Tot nu pricep.
— Nu sunt prea multe urgenţe în chirurgia estetică, mă lămureşte Robert.
Mai târziu, lungită în pat, mă întreb dacă Dena ştie despre tatăl ei. îmi închipui că probabil ştie şi îmi imaginez cum m-aş simţi eu dacă aş şti că tata a înşelat-o pe mama.
Apoi îmi amintesc de Richard şi mă gândesc că pentru Dena căsătoria s-ar putea să nu însemne prea mult. Nu pot totuşi da vina pe ea. Ce ştie despre căsătorie a învăţat de la părinţii ei, aşa cum eu am învăţat de la ai mei. După câte văd eu, faptul că se

culca cu Richard este doar modul lui Dena de-a încerca să nu fie mama ei.
Duminică după-amiază, când mă întorc la Farfuria Fierbinte, sună telefonul. Mă gândesc că s-ar putea să fie Dena şi răsuflu
uşurată când aud o voce de bărbat.

— Sunt Matthew Stevens, se prezintă el, deşi eu n-am ştiut niciodată ce numele de familie are. N-ai vrea să ne întâlnim să bem ceva?

Ne întâlnim la un restaurant în West Village.

Nu-i destul de cald ca să stăm afară, dar totuşi stăm. Poate amândoi încercăm să ne imaginăm că e mai cald, ca să ne putem comporta de parcă ne-am văzut cu mai puţin timp în urmă. Comandăm amândoi scotch.

Matthew nu poartă ochelarii. E mai frumuşel fără ei - i se văd ochii albaştri şi genele lungi -, dar arată de parcă îi lipseşte ceva. îmi spunea că abia vede şi mă întreb dacă faţa mea nu-i pentru el doar un oval de culoarea pielii. Pare că se uită la mine fără să mă distingă bine.

Când vin băuturile îmi spune că îi pare rău că nu m-a sunat mai demult.

Aştept să dea explicaţii.

Dar el îmi povesteşte în schimb că a făcut o călătorie la Paris şi cât era de frumos în septembrie, mai frumos chiar decât în aprilie. îmi descrie lumina

de pe Sena. Era aurie şi avea aşa un efect asupra ta, de te făcea să-ţi fie dor de clipa care încă nu trecuse.

I-am descris exact sentimentul ăsta acum câteva luni lui Dena, vorbind despre lumina din Veneţia şi îi spun şi lui despre asta.

Mă întreabă dacă mai ştiu ceva de ea şi nu pare surprins când îi răspund că nu.

— Dar tu?

— O, da.

Ezită înainte de a continua. Cred că-i conştient că o trădează, dar totuşi o face. îmi spune că Dena tot îl mai sună să-i ceară să nu se întâlnească cu mine.

Dintr-odată îmi dau seama că ea a vorbit cu el despre mine după concertul de gospel.

— Mi-a spus că voi doi sunteţi doar prieteni, îi zic şi îmi amintesc cât de mult urăşte expresia „doar prieteni".

Matthew dă din cap.

— Nu prea înţeleg, spun eu.

— Ce anume?

— Ce anume? Păi, dacă sunteţi doar prieteni, de ce îi pasă dacă te întâlneşti cu altcineva.

— Nu cu altcineva, ci cu „tine".

Totul e mult mai clar acum, deşi nu mi-a trecut prin cap mai înainte. Credeam că vrea ca nimeni să nu se vadă cu Matthew, „nici chiar eu".

îmi dau seama că n-am s-o mai văd niciodată pe Dena, iar eu n-am s-o mai sun, categoric. Mă trec fiori. E ciudat să pui capăt unei prietenii, deşi ştii că asta e ce-ţi doreşti. E ca moartea: pe neaşteptate înţelegi că o persoană nu mai există.
Iau o gură mare de scotch şi îl întreb:
— Şi tu îi laşi pe prietenii tăi să hotărască cu cine să te vezi?
Când îmi spune „Era tulburată", îmi dau seama că se apără. îl
văd acum pe Matthew aşa cum l-a văzut fratele meu şi mă gândesc cât de puţin i-a fost Ashley de folos lui Scarlett după război.
îşi pune ochelarii. îmi povesteşte că în ultima vreme Dena e şi mai dificilă - îmi spune ceva şi de nişte lacrimi - şi pare un pic îngrijorat; impresia mea este că vorbeşte mai puţin despre ea şi mai mult despre el însuşi. încearcă să mă convingă că nu-i ciudat să-i îndeplinească dorinţele.
îmi spune că întotdeauna a fost sincer cu Dena.
— I-am spus că nu am asemenea sentimente pentru ea şi nici n-o să am vreodată.
îmi amintesc expresia feţei ei când mi-a povestit cum s-a întâmplat.
— Nu contează vorbele. Felul în care te porţi cu Dena îi dă speranţe. îl privesc drept în ochi. Felul în care te-ai purtat cu mine mi-a dat speranţe.

Dă din cap şi îmi dau seama că admite ceva - vinovăţie? slăbiciune? nereuşită? Admite cel puţin că a trecut prin situaţia asta şi nu doar o singură dată. Aş vrea să-mi explice de ce, dar nu spune nimic. E posibil ca Matthew să fie pederast şi e posibil să nu fie. E posibil să fie doar puţin mai fricos decât noi ceilalţi şi e posibil să fie cu mult mai fricos. Ba chiar pare posibil ca relaţia cu Dena să fie pentru el mult mai profundă şi mai importantă decât orice altceva. Nu ştiu. Dar nu mai cred, ca în acea ultimă după-amiază la lac, că din cauza multelor, multelor mele defecte nu vrea Matthew o viaţă cu mine. Pare mai curând vina lui că nu vrea sau că nu poate iubi pe nimeni, iar lipsa lui de iubire nu e discriminantă.
Când chelnerul vine şi ne întreabă dacă mai vrem un rând, spun:
— Eu nu mai vreau.
— Doar nota, te rog, intervine Matthew.
— Hai s-o facem jum-jum, propun eu.
Dar Matthew clatină din cap şi nu mai insist. E doar o băutură. Pune câteva bancnote pe tăbliţă.
— Vreţi restul? întreabă chelnerul.
Nu vrea.
înainte de a se ridica, Matthew îşi cere scuze pentru problemele pe care le-a creat între mine şi Dena.
— Mă simt răspunzător, declară el.
— Fii serios, îi spun şi chiar vorbesc serios.

La urma urmei el n-a făcut mai nimic.

încă înainte să-î văd bine pe Bobby l-am simţit, cum simte o oaie lupul. îl vedeam agitându-se printre şevalete şi scaune. Eram la cursurile Mixed Media I la New School, miercuri seara de la şase la nouă. în clasă mai era doar un singur bărbat, un director de şcoală pensionar.

Bobby arăta destul de bine - copilăros şi cam neîngrijit, cu umeri largi, ochi negri şi maxilar pătrat -, dar nu astea îi justificau magnetismul. Când s-a aşezat lângă mine am simţit de parcă îmi creşteau pene.

—Bobby Guest, s-a prezentat el cu voce guturală.

— Sophie Appelbaum.

Apoi profesoara noastră s-a ridicat în picioare. Era zveltă, atletică şi avea părul castaniu, lung şi des. Se numea Maureen şi era genul de femeie de cincizeci de ani care făcea bătrâneţea să pară o recompensă şi nu o pedeapsă pentru că ai trăit. Vorbea cu accent din Vestul Mijlociu şi ne spunea „voi, copii" ca un îndrumător de tabără. între timp îţi dădeai seama cât este de inteligentă.

Stilul ei de predare, cum ne-a mărturisit singură, era mai lasă- mă să te las şi a devenit şi mai

mult aşa de când adoptase un copil de trei ani din Vietnam care suferea de insomnie.

Dacă vrem o pregătire mai serioasă, ne-a spus ea, ne va da numele unui alt profesor. Părea că ştie exact cate parale face şi asta mă făcea să-mi doresc s-o imit. După ce ne-a expus teoria ei „nu mă bateţi prea mult la cap cu învăţatu'", ne-a cerut să ne prezentăm.

Prima care s-a ridicat a fost femeia din dreapta mea, ale cărei faţă şi gât erau bej de atâta fond de ten. Era mai tânără decât Maureen, dar părea mai bătrână. îmi aducea aminte de un hol de hotel cu fotolii prea bombate, covoare groase, fără lumină şi aer.

— Margo, s-a prezentat ea. Lucrez în PR.

— Sophie, am zis eu, sperând că-i suficient.

Maureen, prietena tuturor neajutoraţilor din lume, mi-a făcut semn că este.

Bobby a fost singurul din clasă care şi-a dat numele şi prenumele. Apoi a tuşit, schimbându-şi vocea din guturală în mieroasă, astfel încât, când a spus: „Sunt ospătar", mi-a amintit de porecla lui Mei Torme, „Ceaţa de catifea".

Mai erau printre noi o supravieţuitoare în lupta cu cancerul, o contabilă şi o maimuţică sexi care era actriţă şi care ne-a spus că o cheamă „Cheryl cu C". Cea mai în vârstă din clasă era o străbunică şi cea

mai tânără o fată de clasa a douăsprezecea care nu a dat walkman-ul mai încet când s-a prezentat. A strigat pur şi simplu: „Vreau să desenez coperte de CD-uri", şi Bobby a completat: „Pentru surzi", cât să aud numai eu.

— Vorbiţi între voi, ne-a îndemnat Maureen.

Dintr-o sacoşă a scos obiectele pe care urma să le desenăm - o cizmă veche, sticle, o eşarfă de sifon, mere, struguri, o umbrelă.

Bobby a deschis o cutie veche cu vopseluri şi pensule şi eu mi- am deschis-o pe a mea nou-nouţă. A stors vopsea pe paletă de parcă făcuse asta de o mie de ori până atunci. îmi ascuţeam creionul, când vecina mea, Margo, a suspinat.

— Poţi să crezi asta?

— Ce anume?

— M-am înscris aici doar ca să întâlnesc bărbaţi.

Bobby a întins mâna spre ea, spunând pentru a treia oară, în mai puţin de o oră, „Bobby Guest".

— Bărbaţi de vârsta mea, a spus ea, dar se vedea că e flatată. E nebunie curată, nu crezi? a mai adăugat ea.

Mi-am dat seama că se vedea în mine pe ea însăşi, două boabe de mazăre însetate de dragoste, într-o păstaie fără masculi.

Au început ea să deseneze, el să picteze; eu mă holbam la cizmă şi sticle.

— Pune-te pe treabă, m-a îmboldit Bobby, fără să mă privească.
M-am apucat să desenez. Curând am uitat de mine şi de el. Nu existau decât cizma şi desenul meu, cizma şi desenul meu.
Am tresărit la sunetul vocii lui Bobby.
— Nu vrei o ţigară?
Seara răcoroasă se transformase într-o noapte friguroasă, iar Bobby şi-a scos haina neagră de piele şi mi-a spus:
— Ia-o!
— Mulţumesc, mi-e bine, am refuzat eu, deşi îmi era frig.
— Fii serioasă, m-a dojenit el, şi mi-am pus haina pe umeri.
Mi-a oferit un Camei fără filtru, dar am scos un Benson & Hedges.
— N-am cunoscut pe nimeni care să fumeze Camei. Mă gândesc că se fumează doar în deşert.
— Iar Benson & Hedges, în timp ce faci pe bona pe undeva.
— Dar tu ce altceva faci, în afară de a servi la mese?
— Ştii, nu orice chelner din New York aspiră la altceva.
— Deci eşti chelner de meserie.
— Fac şi eu ce pot.

— Ca de pildă?
— Fumez.
Nu-mi dădeam seama bine de ce nu mă simţeam în largul meu, dar mă gândeam că mai multe informaţii ar putea să ajute:
— Câţi ani ai?
— Câţi îmi dai?
Mi-am zis: „Actor", şi i-am spus vârsta mea.
— Treizeci şi trei?
Şi-a luat un fir de tutun de pe limbă.
— De ce vrei să ştii? Vrei să-mi faci portretul-robot? Să poţi spune: „Bobby e un chelner de treizeci şi trei de ani".
-Nu.
— Spune sincer, ce vrei să ştii cu adevărat, Applebaum? Faptul că mi-a folosit numele m-a făcut să mă simt ca-n clasa
a noua. Mi-a plăcut.
— Vrei să ştii dacă am pe cineva? Nu am. Tu ai? îmi pare rău. Nu-mi răspunde.
— Okay.
— Poţi să-mi pui o întrebare. Numai una şi am să-ţi răspund cinstit.
— Okay. Ce încerci să faci acum?
— în minutul ăsta, cu tine? a întrebat el rânjind.

— Care este ţelul tău în viaţă, l-am întrebat, şi am tresărit, dându-mi seama cât de banal şi serios sună.
S-a uitat în altă parte, dus pe gânduri.
— Cred că încerc să fiu un om mai bun decât cel care sunt programat să fiu.
A părut surprins să se audă spunând ceva serios.
Apoi a aruncat ţigara şi a împins-o cu cizma în canal.
— Am treizeci şi şapte de ani, a adăugat.
Sus, în atelier, Cheryl stătea în faţa picturii lui Bobby.
El a făcut ca la şcoala primară: „Bip, bip!"
Cheryl s-a întors astfel încât, trecând pe lângă el, sânii să i se frece de pieptul lui.
— Desenul tău e excelent.
Era adevărat. îmi amintea de peisajele nostalgice ale lui Hopper făcute la Cape Cod.
— Ce faci tu la Mixed Media I? l-am întrebat eu.
— Acelaşi lucru pe care îl faceţi şi voi.
— Serios. De ce nu te-ai dus la avansaţi?
— Acolo n-aş fi fost cel mai bun.
în cea de-a doua pauză pentru fumat, mi-a oferit jacheta şi am luat-o fără să scot un cuvânt.
— Şi cu ce te ocupi tu, Applebaum?
Când i-am spus că lucrez în publicitate, m-a întrebat dacă a văzut şi el vreuna dintre reclamele făcute de mine.

— „Trăiţi trăiţi trăiţi fetelor fetelor fetelor". Eu am copt-o.
Părea că ştie că am mai spus gluma asta înainte. N-a băgat-o
în seamă şi m-a întrebat dacă îmi place munca pe care o fac.
— Important este că pentru moment n-o urăsc.
— A! exclamă el. Ţinteşti sus.
— Scuză-mă, spuneai cât de mult îţi place să serveşti la mese.
— A servi la mese e o treabă temporară.
— Până ajungi fumător celebru?
A venit mai aproape de mine, de parcă ar fi vrut să se încălzească. M-a privit în ochi, dar simţeam că nu o face ca să vadă mai bine cine sunt, ci ca să măsoare efectul pe care îl are asupra mea.
— Cum poţi să spui aşa ceva?
— N-am vrut să te jignesc.
— Ba da.
La etaj, Maureen se plimba prin clasă, uitându-se la lucrarea fiecăruia. Aceeaşi privire a avut-o când se uită la mâzgâlitura mea şi la capodopera lui Bobby. Dar, după ce am ieşit amândoi din clasă, am văzut-o uitându-se la pânza lui. Lifturile erau aglomerate şi încete, aşa că am coborât pe scări. Avea în mână o cască, şi l-am întrebat:
— Ai motocicletă?

-Da.
— Nu-i cam periculos?
A ridicat din umeri.
Ajunşi afară, m-a întrebat unde locuiesc şi i-am spus că în Upper West Side. El locuia în Village.
S-a uitat ţintă spre Twelfth Street.
— Vrei să mănânci ceva?
Aş fi vrut.
— S-o iau ca pe-o întâlnire?
A râs.
Mă făcea să mă simt mai tânără şi totodată mai bătrână decât eram, fără experienţă şi dincolo de experienţă.
— Prefer să nu ies cu ţipi ca tine, o replică de la grădiniţă sau de la azilul de bătrâni.
— Ce înţelegi prin „ţipi ca mine"? Chelneri, actori, scriitori?
— Satiri.
I-am observat atunci sprâncenele. Porneau în sus. Mi-am dat seama că spuneau ceva ce el n-ar fi putut sau n-ar fi vrut să spună. îl jignisem. A dat din cap cum fac oamenii când li se spune un banc pe care nu-î consideră amuzant.
— Mi-era doar foame, a zis.
Credeam că ne îndreptăm spre un restaurant, dar nu eram sigură. Mergeam pe Fifth Avenue, ca doi trecători care din întâmplare înaintau cu paşi egali.

— Am bănuit că eşti actor, am spus mai mult ca pentru mine.
A clătinat din cap. Ajunşi la motocicleta lui, l-am întrebat:
— Ce scrii?
— Eu mă opresc aici. La revedere, Applebaum.
M-am gândit la el toată săptămâna. N-aş fi vrut, dar m-am gândit. Mi-am sunat prietenii şi i-am întrebat:
— Ce fel de individ de treizeci şi şapte de ani îşi mai spune Bobby?
Unul mi-a spus:
— Un jucător de hochei.
— Bobby Kennedy, mi-a răspuns altul.
I-am pus întrebarea şi fratelui meu mai mare şi el m-a întrebat:
— Discuţia asta are vreun rost?
La doar un minut după ce am început să-î descriu pe Bobby fratelui meu mai mic, el a început să imite un robot dintr-un program de televiziune de pe vremea copilăriei noastre: „Pericol, Will Robinson".
Am ajuns devreme la New School şi m-am aşezat pe acelaşi scaun ca săptămâna trecută, de cealaltă parte a lui Cheryl cu C, ai cărei blugi erau atât de strâmţi, încât între picioare i se forma un W. M-am prefăcut că nu o văd intrând pe Margo. Am încercat să-i sugerez telepatic: „Te rog, nu te aşeza lângă mine". S-a aşezat lângă mine.

— Bună, am salutat-o. Am crezut că ai abandonat cursul.
— De ce?
— Ai spus că vrei să întâlneşti bărbaţi.
— De, bănuiesc că fac şi eu artă pentru artă. S-ar putea să întâlnesc pe cineva care cunoaşte un tip, mi-a spus, deschizând cutia pentru pictură.
încercam să nu privesc spre uşă. Când a intrat Bobby, căutam ceva inexistent în cutia mea. Am auzit scârţâitul metalic al unui walkman şi am ridicat privirea spre desenatoarea de CD-uri din clasa a douăsprezecea, care se aşeza pe scaunul despre care credeam că e al lui Bobby. Bobby stătea lângă Cheryl. I-am spus fetei din clasa a douăsprezecea că i-am uitat numele.
— Michele, mi-a răspuns.
Aveam de gând să o rog să dea muzica mai încet, în schimb m- am auzit întrebând-o cu o voce prietenoasă:
— Ce asculţi, Michele?
— Zeppelin.
Era îmbrăcată la fel ca în prima săptămână: un pulover foarte larg cu găuri, o fustă lungă, neagră şi bocanci.
— Nu ştiam că mai ascultă cineva Zep.
— Tata ascultă. E DJ.
— Pe ce post de radio?

— La petreceri.
Şi-a lăsat apoi să-i cadă părul buclat şi negru şi să-i acopere faţa. Aş fi dorit să am şi eu păr sub care să pot dispărea.
O sofa, pe o platformă, luase locul naturii moarte de până atunci, iar Maureen ne-a anunţat că avem un model. Am auzit fluierături în hol - întotdeauna m-am dat în vânt după fluierături - şi apoi a intrat un bărbat corpolent, într-un halat de baie din flanel ecosez şi cu şlapi. Avea un păr rar vopsit într-un castaniu nefericit, deşi, cum aveam să descopăr în curând, nu peste tot. îşi ţinea hainele într-o boccea.
— Vi-Î prezint pe Bert, ne-a spus Maureen. Şi el e tot pictor.
Ne-am uitat cu toţii cum a deschis un dulap pentru el şi am
văzut cum i-au căzut pe duşumea chiloţii albi şi mari. Dar Bert s- a aplecat să-i ridice şi i-a aruncat fluierând în dulap.
Şi-a dezlegat halatul de baie şi şi-a lăsat şlapii lângă sofaua pe care şi-a aranjat burta mare şi penisul mic, ca să pozeze.
— Stai comod, Bert? l-a întrebat Maureen. Poţi să rămâi în poziţia asta?
Da, putea.
în loc de creion am scos pensule şi culori care îmi permiteau să pictez subiectul mai impresionist. Am

început cu capul lui Bert, lăsând un spaţiu mare, alb, pentru trup. M-am concentrat asupra ochilor şi a nasului.
Aveam nevoie de o ţigară ca de aer şi, când Bert s-a ridicat să se întindă, mi-am înhăţat jacheta şi am şters-o afară. Când am trecut pe lângă Bobby, s-a aplecat pe spate să-mi spună „Bună". I-am răspuns la fel, cu o voce indiferentă.
După câteva minute a venit şi el afară. Şi-a aprins o ţigară ferind-o de vânt cu mâna. Când mi-a întins jacheta i-am spus:
— Am şi eu jachetă.
— De ce eşti supărată?
— Nu sunt.
— Eu ar trebui să fiu supărat.
— De ce?
— Dacă nu ştii, nu pot să-ţi spun.
Stăteam aşa fumând şi tăcerea mă făcea să mă simt prost. Din pură curiozitate l-am întrebat:
— De ce îţi zici Bobby?
— Ce vrei să spui?
— Adică în loc de Bob, Rob sau Robert. Am încercat să îndulcesc tonul adăugând: numele fratelui meu e Robert.
— Atunci probabil că e un Robert.
— Este un Robert, am afirmat eu.
— Ai auzit de poetul Billy Collins?

-Nu.
— Păcat. Ţi-ar plăcea.
Am dat din cap de parcă aş fi citit adesea poezii şi le-am înţeles întotdeauna şi am să caut poemele lui Collins cu prima ocazie.
Ca între cunoştinţe, m-a întrebat:
— Cum îţi place cursul?
— îmi place.
— Ce zici de Maureen?
A fost o uşurare să vorbesc despre ea şi nu mai conteneam. Parcă mă simţeam mai puternică şi mai liberă, asemenea lui Maureen. Am încheiat aprecierile mele spunând:
— Sper să fiu ca ea când o să am cincizeci de ani.
— Nu arăţi atât de bine nici acum.

Când am reuşit iar să vorbesc, mi-am ridicat mâna şi am strigat: „Medic! Medic!"

— Te tachinez, m-a liniştit el.

— Eşti o javră scârboasă. Niciodată n-ai să fii mai bun decât ai fost programat.

— Nu poţi face asta.

— Ce anume?

— Nu poţi să foloseşti împotriva mea ceva ce ţi-am spus eu.

— De ce nu pot? Aşa ai făcut şi tu.

Maureen stătea în faţa şevaletului meu, cu mâna la gură.

— Sophie, mi-a spus ea, şi mi-a plăcut cum mi-a pronunţat numele, prevenitor, ba chiar afectuos.

Mi-a sugerat să folosesc toată pânza şi să schiţez mai întâi subiectul complet înainte de a trece la detalii.

Cu coada ochiului, cercetam buzele lucioase ale lui Cheryl, zâmbind la ceva ce spunea Bobby. Mă prefăceam că nu-i observ, că sunt cufundată în arta mea. Mă prefăceam că sunt un pictor care pictează.

Când am simţit că Bobby mă fixează, am ridicat privirea. Ochii noştri s-au întâlnit şi el mi-a susţinut privirea. Mi-a susţinut privirea ca şi cum m-ar fi ţinut pe mine întreagă, iar eu pe a lui, ca şi cum l-aş fi ţinut pe el. Apoi s-a uitat în altă parte, s-a dus şi gata, s-a terminat. N-a durat decât un minut.

înainte de sfârşitul orei, Bert şi-a pus halatul şi a făcut ocolul sălii, oprindu-se în dreptul fiecărui şevalet ca să se uite la pictura, desenul sau colajul care îl reprezenta. Nu i-a spus nimic directorului de liceu care stătea cu mâinile încrucişate pe genunchi. Şi tot nimic străbunicii care îşi privea radioasă desenul. Cine ştie ce vedea, sau ce spera să vadă Bert? Faţa lui nu exprima nimic, dar mă neliniştea gândul că noi toţi trebuie să-i fi răpit orgoliul.

M-am îndepărtat cu câţiva paşi de pictura mea şi am văzut-o cum n-o mai văzusem înainte. Avea

multe lipsuri, dar mi-a sărit în ochi cel mai izbitor dintre ele. îi făcusem lui Bert burta mai mare şi penisul chiar mai mic decât i le făcuse natura.

Ar fi fost mai greu să-i micşorez burta decât să-i măresc penisul. Problema era că mă ferisem să privesc spre penisul lui cât timp am avut prilejul şi acum nu-mi mai aminteam caracteristicile.

Am încercat să-mi reamintesc alte penisuri pe care le văzusem. Mă uitasem atent la unele dintre ele. Dar chiar când le aveam sub ochi mi se păreau incognoscibile. Nici unul nu mi-a fost de folos acum.

Am mai amestecat culoare de nuanţa pielii. Orbeşte, am mărit lungimea şi circunferinţa minusculului ciot. Pictam frenetic, urmărind cum înainta Bert de-a lungul potcoavei. Când a ajuns la doar două şevalete de mine, am făcut un pas în spate să văd ce urma să vadă el: penisul era acum obscen de lung şi gros ca un butuc, dar şi mai rău, o lua în sus şi se lăsa în jos ca trompa unui elefant.

Abia mi-a rămas timp să-î refac şi m-am oprit brusc când s-a apropiat Bert. Nu-mi venea să continui să-i pictez penisul sub privirea lui, aşa că am trecut la lobul urechii.

îmi ţineam respiraţia. Dar Bert a trecut agale prin faţa şevaletului meu şi s-a oprit la al lui Margo, privind cum desenează.

— Hai, l-a îndemnat ea. Spune ceva.

— îmi place bărbia.

Margo a început să râdă, un râs bun, sonor, iar Bert a râs şi el împreună cu ea.

Gândindu-mă că poate vor să fie singuri, m-am dus să-mi spăl pensulele. în drum, am văzut pictura lui Michele, o pădure fantastică în care Bert, în costum medieval, pătruns de o săgeată, sângera de moarte.

Din cască am auzit: *Ifthere's a bustle in your hedgerow...*

Aşteptând să-mi vină rândul la chiuvetă, am văzut că Cheryl citea un scenariu cu o replică subliniată. Am auzit-o cum încearcă pe şoptite diverse intonaţii. Pe un ton vesel: „Ce budincă grozavă! " Pe un ton blazat: „Ce budincă oribilă!"

Când m-am întors la şevalet, l-am găsit pe Bobby stând pe scaunul meu şi zâmbind privin- du-mi pictura.

— Pleacă de acolo, l-am apostrofat eu.

— Mi-ar plăcea să mă pictezi odată şi pe mine, Applebaum.

în săptămâna aceea am lucrat cu Sam la o reclamă pentru *L[1] Institute,* o nouă linie de produse antiaging.

La cincizeci şi doi de ani, sau trei mii o sută de ani de publicitate, Sam ştia despre îmbătrânire mai

mult decât oricare altul din agenţie. Cândva fusese creative director şi acum era freelancer; cândva crease campanii de televiziune pentru care fusese premiat şi acum desena un pachet poştal conţinând o mostră de cremă hidratantă.

I-am pus lui Sam o întrebare care mă obsedează de când lucrez în publicitate:

— Unde sunt toate persoanele mai în vârstă?

— Morţi, mi-a răspuns cu faţa total lipsită de expresie.

Mi-a explicat apoi că maturitatea este la fel de apreciată în publicitate ca în grupurile de majorete.

Era singurul director artistic care încă mai folosea creion şi hârtie în loc de computer. Ţineam produsele pe pervazul ferestrei, ca el să le deseneze şi eu să le încerc - demachiante, exfoliante, loţiuni tonice, măşti şi creme hidratante de zi şi de noapte. Am tipărit un anunţ pe care scria *L'INSTITUTE* şi l-am fixat pe uşa camerei unde lucram noi. Sam a adăugat *DE NEBUNI.* Am atârnat un afiş care te avertiza de pericolul pe care îl reprezentau soarele şi fumatul şi preamărea beneficiile băutului a opt pahare de apă pe zi.

Când Sam şi cu mine eram în criză de idei, spuneam: „Apă", şi aduceam pentru fiecare o sticlă

cu apă. Sau îi dădeam o cremă hidratantă, spunându-i: „îmi pari puţin cam uscat".

Luni şi, din nou, marţi arătam ce am mai creat, şi toţi erau încântaţi până miercuri, când ne întâlneam cu Bruce, cel mai tare din parcare.

Luam liftul de la nouă până jos, în hol, unde îl schimbam cu altul care ne ducea la etajul douăştrei. Intram şovăind în biroul mare al lui Bruce, odată cu echipele formate din tineri între opş'pe şi douăj' de ani. La ora şase, când toţi îşi mai luau încă sucurile din frigider şi făceau poante, eu mi-î imaginam pe Bobby intrând în clasa Mixed Media I.

Trecuse de ora şapte când Bruce le-a spus „Bună treabă" celorlalte echipe care plecau să facă câte o mică modificare campaniilor publicitare pentru TV sau presă. Expresia lui s-a schimbat de la mulţumire la deconcertate când Sam i-a prezentat conceptul nostru de a trimite pachetul din Elveţia, unde se presupunea că se află institutul inexistent. A clătinat din cap, în timp ce asculta scrisoarea directorului fictiv pe care eu o citeam cu voce tare şi accent elveţian.

Ca şi cum Sam şi cu mine am fi fost nişte copii care trăiam în lumea basmelor, Bruce ne-a amintit că nu exista în realitate un institut, iar produsele fuseseră realizate în Trenton. A intrat brusc în criză de timp. N-a vrut nici măcar să asculte restul ideilor

noastre. „E mai important să demonstrăm sinergie", a spus, şi ne-a cerut să executăm pachete pentru spoturile „Un tu mai frumos" şi „Despre ten".

Ca întotdeauna, Sam nu a lăsat să se vadă nimic în afară de calmul lui obişnuit. Şi-a scos ochelarii prinşi cu un şnur şi i-a lăsat să atârne de gât.

— Care e limita de timp?

Bruce voia să vadă ce-am făcut a doua zi dimineaţă.

Sam şi cu mine n-am scos nici o vorbă în liftul care ne ducea jos, jos, jos, la parter sau în cel care ne ducea sus, la nouă. Am comandat cina. Şi-a sunat soţia. La ora opt, când ne-am apucat de lucru, eu mi-o imaginam pe Cheryl stând afară cu Bobby care fuma.

— De ce eşti atât de tristă, draga mea? Ai vreo întâlnire?

I-am spus „Nu", şi mă simţeam atât de lipsită de întâlnire, de viaţă şi de speranţă, încât mi-am dat seama ce mult doream să-î văd pe Bobby.

— Ai nevoie de apă, zise Sam, şi ne-a adus la fiecare câte o sticlă.

I-am sugerat sloganul „Trenton produce, lumea se duce".

— Şşt! a spus Sam. Da-mi o ţigară.

I-am dat una dintre ţigările indiene pe care le fuma de când se lăsase de fumat.
După vreo trei minute a ridicat carnetul şi mi-a arătat desene pentru broşurile bazate pe spoturile TV.
— Cum le-ai făcut?
— Când cineva îmi cere să mănânc rahat, nu ciugulesc.
înaintea următoarei ore de curs, am pândit uşa să-î văd pe
Bobby, dar nu şi-a făcut apariţia.
Maureen ne-a anunţat:
— Bobby a avut un accident de motocicletă.
Am auzit un icnet şi mi-am dat seama că era al meu.
— E bine? am întrebat în acelaşi timp eu şi Cheryl.
— S-a lovit la picior, ne-a informat Maureen. Vine săptămâna viitoare.
Când am deschis cutia cu ustensile, înăuntru era un volum cu poeziile lui Billy Collins. Scria:
PENTRU APPLEBAUM, CU INIMA STRÂNSĂ,
BOBBY GUEST.
Am presupus că Bobby mi-a dat poeziile ca să-mi arate că era inteligent, sau profund, sau el însuşi poet. Am presupus că nu era decât Bobby care îşi spune din nou numele în gura mare.
Am luat totuşi cartea cu mine în pat Mă gândeam că am să citesc o poezie, am să casc de plictiseală şi am să adorm. Am stat trează jumătate din noapte citind.

— Ascultă aici, i-am spus lui Sam.
în timp ce el desena, i-am citit prima strofă din *Alt motiv pentru care nu ţin o puşcă-n casă'.*
Câinele vecinilor nu se opreşte din lătrat.
Latră acelaşi înalt şi ritmic lătrat pe care îl latră de fiecare dată când pleacă ei de acasă.
Probabil că-l aprind 'nainte de plecare.
— Citeşte mai departe. De ce te-ai oprit?
Am continuat să citesc poeziile la biroul meu, în timpul prânzului, sau stând la coadă la casieria băncii. Am citit poeziile aşteptând metroul şi aşteptând o prietenă cu care mergeam la cină. Când a venit, i le-am citit şi ei.
— Te comporţi de parcă le-a scris Bobby, a comentat ea.
Când a intrat Bobby în clasă, toată lumea a aplaudat. S-a
înclinat şi şi-a sprijinit cârjele de perete. S-a săltat pe scaunul de lângă Cheryl.
Maureen părea epuizată şi a căscat înainte de a-şi relua cursul. Ne-a întrebat dacă nu este cineva împotrivă ca Bert să-şi schimbe poziţia. Numai directorul pensionar a ridicat mâna. O ţinea ridicată în aer.
Maureen nu ştia ce să facă şi Bobby, eroul nostru rănit, a salvat-o.
— Mi-e teamă că nu aveţi noroc, domnule Marshall.

Cu buzele strânse, directorul a lăsat mâna în jos, iar mie mi-a trecut prin minte că probabil îi lipseşte autoritatea de odinioară, când elimina şi exmatricula. M-am dus la Bobby şi l-am întrebat dacă se simte bine. Mi-a răspuns că da şi mi-a mulţumit că l-am întrebat.

— Mi-au plăcut mult poeziile.

— îmi pare bine.

— Sunt nemaipomenite. Mulţumesc.

— Cu plăcere, mi-a spus el, iar Cheryl a dat din cap ca şi cum darul ar fi fost de la amândoi.

Bert a nimerit o poză nouă, excelentă, în care coapsa îi ascundea vederii penisul. Şi m-am trezit făcând exact cum mă învăţase Maureen: l-am reprezentat în întregime pe toată pânza. Când Bert s-a ridicat să ia o pauză, Bobby m-a strigat:

— Psst, Applebaum, şi mi-a făcut semn spre uşă.

— Ai zis „psst". Nimeni nu mai spune „psst". Ce-ai păţit? l-am întrebat intrând după el în lift.

Nu mi-a răspuns înainte de a ieşi afară, unde ne-am aprins ţigările.

— Am depăşit viteza pe West Side Highway. Băusem un pic prea mult bourbon.

— Ai băut bourbon pe West Side Highway?

— Nu pe autostradă, Applebaum.

— E cel mai tâmpit lucru pe care l-am auzit. Eşti chiar cretin, sau ce?

Şi atunci s-a aplecat în faţă, sprijinindu-se în cârje, şi m-a sărutat. M-a sărutat şi m-a sărutat. Apoi s-a tras înapoi şi a spus:

— Da, sunt cretin.

întoarsă în sală, am pictat dezordonat şi liber. Am pictat ca un artist drogat cu Quaalude. înainte trudeam cu disperare să fac o pictură pe care Maureen, sau oricare altul, să o considere bună, dar am uitat complet de asta. Acum pictam ceea ce vedeam şi simţeam. Pictam din tot sufletul.

Maureen a aruncat o privire şi faţa ei spunea: „Ce se întâmplă, pisicuţo?"

La sfârşitul orelor mi-am închis cutia şi mi-am sprijinit pictura de perete ca să se usuce. între timp studiam lucrările colegilor.

Margo, trecând pe lângă mine împreună cu Bert, în drum spre uşă, mi-a spus un „la revedere" în care se uneau paşii dezlănţuiţi a o sută de dansatoare din formaţia Rockettes.

Bobby tot mai vorbea sau asculta ce spune Cheryl, care se prefăcea că nu mă văzuse. M-am dus spre el, cu o inimă care-şi pierdea curajul cam cu două sute de bătăi pe minut. Credeam că nu o să reuşesc decât să le urez amândurora noapte bună. în schimb m-am trezit spunând:

— Vrei să mergem să mâncăm ceva, sau ceva de genul?

— Hai să mergem, răspunse Bobby.

Ne-am dus la Cafe Loup pe Thirteenth Street şi ne-am aşezat la o masă din faţă, ca să putem fuma. Am comandat vin roşu, salate şi biftec în sânge cu cartofi prăjiţi.

— Deci de unde eşti? m-a întrebat el.

— De lângă Philadelphia. Dintr-un oraş numit Surrey.

— N-am auzit niciodată de el.

— Nimeni n-a auzit.

Bobby mi-a povestit că a crescut în Manhattan şi a învăţat la Collegiate, o şcoală particulară pentru băieţi pe Seventy-eighth Street şi apoi la Yale. Am avut impresia ca aud mândrie în vocea lui când mi-a spus că nu-i lipsea decât o lucrare până la absolvire.

— Pare de-a dreptul stupid.

— Evident, mi-a spus el foarte detaşat. Nu m-a ţinut asta pe loc.

—Părinţii tăi nu şi-au pierdut minţile de supărare?

— Erau deja cu minţile pierdute.

Mi-a povestit că jucaseră pentru puţin timp în filme de mâna a doua - nu, nu puteam să fi auzit despre ei - şi după aceea n-au mai făcut altceva decât să se îmbrace pentru cină.

— Cam ce purtau?

— Se îmbrăcau, repetă el.

Mi-a descris-o pe mama lui în rochie de sifon şi pe tatăl lui în smoching.

— Pare foarte elegant.

— Ar fi fost şi mai elegant dacă ora de cocktail nu ar fi început la prânz.

Răspunzând uneia dintre întrebările mele nerostite, mi-a spus că banii îi făcuse bunicul său, care avusese un succes nebun în afaceri cu demolări. A făcut una cu pământul vechea gară Penn Station.

Bobby a recunoscut că şi el jucase de câteva ori - într-un serial, câteva reclame, o piesă experimentală; fusese apreciat, dar nu era pentru el. Acum scria povestiri pe care şi le prezenta într- un club din East Village, ba citindu-le, ba cântându-le, în parte acompaniindu-se la chitară. Cu câteva luni în urmă îl văzuse acolo un agent literar şi-i ceruse să-şi bată la maşină povestirile şi să i le trimită. Dar n-a făcut-o.

— De ce?

— Şi dacă mi le respinge?

— Le trimiţi altcuiva.

A clătinat din cap.

— în felul ăsta o să pot spune întotdeauna că un agent mi-a cerut povestirile. Şi doar eu voi fi cel care a stat în calea succesului meu.

La un moment dat au observat amândoi că eram doar noi în restaurant şi s-a uitat la nota de plată.

— O plătim pe din două, m-am oferit eu.

A mai adunat şi el o dată.
— Poţi plăti...
A făcut o pauză şi în loc de „data viitoare" a spus „niciodată".
La garderobă am văzut că restaurantul vindea tricouri şi şepci de baseball pe care era imprimată emblema localului - umbra unui cap de lup făcuta cu degetele pe perete.
în stradă, Bobby m-a întrebat dacă nu vreau să fac o plimbare până în Union Square.
— Eşti invalid, i-am amintit eu.
— Mă simt bine.
Şi aşa era. Se mişca cu uşurinţă în cârje şi când i-am spus-o, mi-a povestit că devenise expert după penultimul său accident de motocicletă, când învăţase să scrie şi cu mâna stângă.
— Ai cumva vreo dorinţă de a muri?
Eu tocmai aprinsesem o ţigară şi mi-a spus:
— Dar tu, fumătoareo?
în Union Square m-a sprijinit de un perete şi m-a sărutat şi m- a sărutat... Şi-a deschis fermoarul de la geacă şi m-a tras înăuntru. Acolo, noaptea în parc, sub copaci, m-am simţit de cincisprezece ani.
Auzeam lătrături dinspre locul rezervat câinilor şi m-a întrebat dacă am citit *Un alt motiv pentru care nu ţin o puşcă-n casă*.
— Le-am citit pe toate.

M-a întrebat care mi-a plăcut mai mult.
— *Fantezia răzbunării*
— *Poetul rival,* spuse Bobby.
— Mi-a plăcut: „Tu eşti cel de dedesubt, foin- du-te-n smochingul tău închiriat, cu vreo Cheryl locală, care se ţine scai de tine".
— Cu vreo Cindy locală... m-a corectat Bobby.
— Nu aşa am zis şi eu?
— Ai spus Cheryl.
— Tot un nume care începe cu C. Te culci cu ea?
— Nu, în ultimul timp am trăit ca un călugăr.
— Nostim, am spus. Eu am trăit ca o maimuţă.
Am aşteptat puţin şi am adăugat:
— De ce te aşezi lângă ea?
— Ca să mă uit la tine de la distanţă.
Ne-am sărutat şi apoi s-a retras puţin.
— Auzi ceva? m-a întrebat el.
Era vântul. Am stat amândoi şi l-am ascultat. Am aprins o ţigară şi l-am întrebat din nou:
— Serios, de ce te aşezi lângă Cheryl?
Mi-a tras mâna în sus ca să-şi aprindă ţigara de la a mea.
— îmi aminteşte de mine.
— Glumeşti! Cum?
S-a gândit vreun minut. Apoi mi-a povestit.
— Când făceau filmul *Maratonistul,* Dustin Hoffman l-a întrebat pe Sir Laurence Olivier de ce e

actor, ce-î mână să joace teatru. Ştii ce-a răspuns? „Priveşte-mă, priveşte-mă, priveşte-mă, priveşte-mă." Lătrăturile l-au făcut pe Bobby să se simtă vinovat. Mi-a spus că trebuie să se ducă acasă şi să-şi plimbe câinele, pe Ario. Am început să fredonez melodia corului din cântecul lui Ario Gutherie, *Alice*s Restaurant.* Bobby cânta şi el.

Am fost uimită ce voce frumoasă are.

A ridicat o cârjă ca să-mi oprească un taxi, când i-am spus:

— îmi dai palpitaţii.

— îmi dai palpitaţii! a repetat şi el.

— Bine, am zis, şi apoi i-am dat toate numerele mele de telefon.

Eram în pat şi tocmai stinsesem lumina, când a sunat telefonul.

în loc de „alo", Bobby m-a întrebat:

— De ce-ţi dau palpitaţii?

— îmi pari un fel de Lothario, un cuvânt pe care nu-î mai folosisem de pe vremea când eram la facultate şi acum nu-mi plăcea cum sună.

Nu mi-a răspuns imediat şi mi-a trecut prin cap că l-am supărat. Dar nu era aşa.

— Am fost, a recunoscut el.

N-am spus nimic.

— Nu vreau să fiu aşa cu tine.

— Nu fi.

L-am întrebat de ce îi dau eu palpitaţii şi mi-a răspuns:
— N-am de gând să-ţi spun chiar totul.
Apoi m-a întrebat dacă n-aş vrea să mergem sâmbătă seara la cină şi apoi la film.
La serviciu i-am spus lui Sam:
— Cred că băiatul ăsta îmi place cu adevărat.
Nici nu mi-am dat seama că-î numisem „băiat" până nu m-a întrebat Sam:
—Te-ai sărutat cu el în montagnes russes? După câteva clipe: Ştie să cânte?
— Cântă foarte bine. De ce mă întrebi?
— E plăcut să fii în preajma unei persoane care cântă. Vocea Gloriei ne-a salvat căsnicia.
Seara, Bobby m-a sunat să-mi descrie cum arată cerul deasupra râului. Mai târziu m-a sunat de la restaurantul din Village unde servea la mese între accidentele de motocicletă.
— Ce-ar trebui să fac ca să te aduc aici să fumezi o ţigară cu mine? m-a întrebat el.
Eram în trening şi cu ochelari şi trebuia să mă spăl pe cap. I- am spus că vin dacă îmi promite să nu mai meargă beat pe motocicletă.
— S-a făcut.
— Vin într-o oră, i-am spus.
Restaurantul Lion's Head era cunoscut drept localul scriitorilor şi pe pereţi atârnau copertele cărţilor

scriitorilor care îl patronau. Bărbatul pe care Bobby mi l-a prezentat drept scriitor a obiectat, cu un accent irlandez:
— Sunt învăţător...
Bobby l-a întrerupt.
— A cărui carte urmează să apară foarte curând, iar scriitorul- învăţător nu a negat.
Bobby bea bourbon şi câte un gât de bere; m-a întrebat:
— Ce-ai spune dacă ţi-aş cere să petreci noaptea cu mine?
— Aş spune că e prea curând.
— Ai dreptate.
După serviciu m-am dus la Saks şi mi-am cumpărat o rochie pe care nu mi-o puteam permite. Era pe gât, dar nu avea mâneci, scurtă, dar nu mini, îmbrăcată în ea eram o femeie care în curând urma să se lase de publicitate pentru o nouă şi interesantă carieră încă nedecisă. în ea eram o pictoriţă la prima ei expoziţie într-o galerie din SoHo...
Când am ajuns acasă suna telefonul. L-am ridicat şi am auzit:
— Mi-e dor de tine.
— Şi mie de tine, i-am spus, şi mi-a părut rău apoi, gândindu- mă că am spus prea mult.
A continuat să-mi pară rău tot timpul cât am stat de vorbă. I- am povestit despre fraţii mei şi el mi-a spus

că şi-ar dori să fie la fel de apropiat de ai lui. Erau mult mai mari decât el şi locuiau amândoi la Los Angeles, unde unul juca un mic rol într-o comedie, iar celălalt, director de producţie, lucra pentru „şoarece", cum îl numeau angajaţi! pe Disney.
A vrut să ştie despre copilăria mea şi eu l-am întrebat despre a lui. Mi-a povestit că a căzut odată de pe statuia lui Hans Christian Andersen din Central Park. Plângea, şi bona lui i-a spus: „Nu fi copil", chiar înainte de a leşina.
— A fost concediată?
— Nu, şi a continuat: cred că ar trebui să ştii că în clasa a şasea am câştigat Cupa Faversham pentru cel mai bun atlet.
— Nu pot să cred! Chiar Faversham? Isuse!
— Cât crezi că mai durează până te muţi cu mine?
I-am spus că după părerea mea trebuie să aşteptăm până după prima întâlnire.
— Ştii? Va trebui să începem imediat să facem copii. Nu te lăsa pe tânjală, Applebaum. Nu mai eşti tânără.
Sâmbătă m-am dus la sală. Am ridicat greutăţi, că-mi cam atârnau pieile. Am alergat pe bandă şi pe stepper; cu fiecare pas eram mai aproape de Bobby. Acasă robotul telefonic era supraîncărcat de mesaje, printre care al lui Jack, care-mi ordona să nu beau prea mult şi al lui Robert, care mă sfătuia să iau o

monedă de un sfert de dolar ca să pot telefona în caz că amicul meu îşi ia prea multe libertăţi. Nu era nici un mesaj de la Bobby.
Eram sigură că va suna cât fac duş. Eram sigură că va suna cât îmi usuc părul.
Am ridicat receptorul să mă asigur că telefonul funcţionează. Am ascultat până a venit tonul.
La 7.30 mi-am pus rochia nouă. M-am dat cu mascara, cu blush şi cu ruj.
La 8.00 mi-am turnat un pahar de vin. Am încercat să citesc, am încercat să dezleg cuvinte încrucişate, dar era sâmbătă şi era prea greu.
La 8.30 l-am sunat pe Bobby şi mi-a răspuns robotul. „Ce se întâmplă?" am spus. „Sună-mă, te rog!"
La 9.30 mi-am scos rochia, mi-am pus halatul de baie şi am comandat mâncare chinezească.
La 10.00 a sunat telefonul şi am spus un „Alo" îngheţat. Era portarul. Venise mâncarea.
La 11.30 am sunat-o pe prietena mea Laurie.
— Ce ştii despre tipul ăsta? m-a întrebat ea. Spune-mi tot ce ştii.
I-am spus că a copilărit în Manhattan.
— Probabil că îl cunosc.
Când i-am spus cum îl cheamă, a exclamat:
— îl cunosc pe Bobby Guest, şi pentru o clipă a fost încântată de coincidenţă.
Mi-era teamă să nu fi fost combinată cu el.

— îl cunoşti?
— Ştiu cine este.
Mi-a povestit că era unul dintre puţinii băieţi consideraţi mişto la liceu. O prietenă de-a ei de la Spence fusese cu un prieten deal lui de la Collegiate.
— Am de gând sa fac ceva cercetări.
Când telefonul a sunat la ora 1.00 tot mai speram ca va fi Bobby.
— Nu-i bun de nimic, mi-a spus Laurie.
Nu era doar afemeiat, dar şi-a trădat şi prietenii, s-a purtat urât cu cunoştinţele, a jignit străinii.
— Pe cine întrebi are ceva rău de povestit despre Bobby Guest.
Pe când îi enumera ticăloşiile, mi-am amintit cum îl sărutam
în Union Square şi mă gândeam: „Niciodată n-am să mă mai simt ce la cinşpe ani".
— Până la urmă Bobby Guest îi lasă cu buza umflată pe toţi, mi-a spus Laurie. Aşa-i el.
Chiar ştiind acest lucru, noaptea, în pat, am recapitulat tot ce spusesem şi făcusem, încercând să precizez momentul în care l- am pierdut.
Duminică i-am mai lăsat un mesaj lui Bobby.
De câte ori suna telefonul alergam la el.
Amândoi fraţii mei s-au oferit să-î omoare şi m-am gândit ce bărbaţi de nădejde ajunseseră ei să fie.
La serviciu Sam m-a întrebat:

— Cum a fost?
— Vocea lui nu ne-a salvat căsnicia.
M-am simţit rău toată ziua de luni şi de marţi. Mi-am amintit că i-am spus „satir" şi „N-ai să depăşeşti niciodată felul cum ai fost programat", dar mai ales „Şi mie mi-e dor de tine".
Marţi noaptea, târziu, mi-am spus în cele din urmă: „Destul", chiar dacă aş fi spus ceva aiurea, nu era probabil ce bănuiam eu.
Reluând tot ce s-a întâmplat, era ca atunci când mi se făcea o injecţie. Ma pişcam ca sa am impresia ca durerea depinde de mine.
Miercuri încă nu mă hotărâsem dacă să mă duc la ultima lecţie.
— Eşti nebună? mă mustră Laurie. Ce altceva mai ai nevoie să ştii?
— Du-te, mă sfătui Sam. Vezi ce are tipul să-ţi spună.
în metrou, în drum spre New School, eram scârbită de mine însămi. Am citit cândva că Ronald Reagan urma întotdeauna sfatul ultimei persoane cu care vorbise. Mă gândeam: „Eşti ca Ronald Reagan*.
Bobby nu era în clasă.
Mi-am găsit pictura de săptămâna trecută şi am pus-o pe şevalet. Era atât de dezlănţuită, încât era greu să crezi că o făcusem eu.

Bert a reluat poza de rândul trecut. Margo şi-a mutat scaunul mai aproape de mine.

— Am ieşit cu Bert, mi-a spus cu voce şoptită.

— Glumeşti! Cum a fost?

— Plăcut. E taximetrist. Ştiai? Ne-am plimbat cu maşina.

Se purta de parcă am fi fost prietene bune. Şi în momentul ăla eram.

Mai bine de o oră m-am uitat de la Bert la pictură şi iar la Bert. Când a venit Maureen şi s-a oprit să se uite la pictură am spus:

— Nu ştiu ce să mai fac cu ea.

— Poate e gata, a sugerat Maureen, şi am hotărât şi eu că era gata.

Nu mai era timp sa încep o pictura noua înainte de petrecerea de sfârşit a cursului, aşa că am ieşit afara să fumez.

Bobby stătea sprijinit de o maşină şi s-a ridicat când m-a văzut. Schimbase cârjele cu un baston.

— Fii drăguţă cu mine, m-a rugat, sunt infirm.

A aprins o ţigară pentru el şi una pentru mine.

— îmi pare rău pentru sâmbătă, mi-a spus cu un ton politicos şi detaşat, de parcă ar fi zis „îmi pare rău că eşti răcită".

Tot ce-mi plăcuse la el în Union Square nu mai puteam acum să sufăr. Mă făcuse să mă simt de

cincisprezece ani. Politicos şi detaşat l-am întrebat şi eu:
— Ce s-a întâmplat?
— M-am uitat la televizor la un film vechi în care juca mama. Nu avea decât un rol mic.
A continuat să-mi spună că juca o cântăreaţă într-un club de noapte. Se căznea să-şi amintească titlul filmului, de parcă asta era informaţia pe care aşteptam să mi-o dea.
— Oricum, am aţipit.
— Nu! în momentul acela eram tare ca Maureen, aşa cum doream eu să fiu. Altceva vreau să ştiu. Ce s-a întâmplat?
Vedeam că îi tremură mâna.
— Nu ştiu.
— Asta e? Nu ştii?
— Ne mişcăm atât de repede.
— Ne mişcăm repede, am spus şi eu.
A oftat şi a zis „Mulţumesc", iar asta a fost unica recunoaştere a faptului că a făcut ceva rău.
— Ar fi trebuit să mă suni când ai văzut că te-am căutat.
— Ştiu. îmi pare rău că n-am făcut-o.
Şi atunci m-am gândit ca fusese în stare sa scrie povestiri şi să le cânte în public, dar nu reuşise să le bată la maşină şi să le pună într-un plic. Oricum mai aşteptam ceva de la el. O scuză sinceră, o explicaţie

completă, o promisiune pentru viitor. Ceva cât de cât. în schimb mi-a luat mâna.
— Ce zici de sâmbătă?
— Ce-i cu sâmbătă?
— Cină şi un film.
— Nu.
— Pentru că ai alte planuri? a vrut el să ştie, sau pentru că nu-mi mai dai altă şansă?
Am clătinat din cap.
— Aşteaptă, m-a rugat el. Toate astea pentru că n-am telefonat o singură dată?
L-am privit fix şi cel mai arătos elev din ultimul an de la Collegiate mi-a susţinut privirea.
— Isuse! eşti dură.
-Nu.
— O singură dată n-am sunat, o singură greşeală, şi sunt scos din joc?
Era greu să crezi că Bobby Guest care stătea în faţa mea era acelaşi Bobby Guest pe care îl dorisem cu atâta ardoare.
— Bine, a spus el în cele din urmă.
M-a condus până la uşă.
— Cel puţin am vorbit. Chiar să discut cu tine cele petrecute e un pas mare pentru mine.
Eram gata să-mi iau rămas-bun, când a deschis uşa şi a intrat şi el. Venise la petrecere. Mi-am dat seama că

a vrut să vorbească întâi cu mine, ca să nu-î fac de râs faţă de toţi ceilalţi.
— Ştii care e problema? m-a întrebat în lift. Te aşteptai să mă schimb dintr-odată.
Cică era o petrecere, fiindcă Maureen adusese sucuri, o pungă mare de covrigi şi un radio.
O bonă o adusese pe fetiţa lui Maureen, care se lipise de Bobby. Mă minunam câtă putere de atracţie exercita chiar asupra femeilor de trei ani. Se juca cu părul şi urechile lui, îl lovea peste mâini, cum aş fi dorit să fi făcut şi eu. Ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic între noi, sau ca şi cum s-ar mai fi putut întâmpla ceva, mi-a făcut cu ochiul.
Bert şi Margo stăteau împreună, pe divanul de pe platformă, arătând ca regele şi regina lunii mai. Doar Michele stătea în faţa şevaletului. Picta litere ciudate care în curând vor forma inscripţii ca „Jimi Hendrix, Electric Ladyland".
Nu auzeam nici un fel de muzică venind din căştile ei.
— Ce asculţi? am întrebat-o.
— Nimic.
A zâmbit de parcă m-ar fi făcut părtaşă la un secret. Mă întrebam ce să fie. Poate walkman-ul o ajuta să nu se simtă stângace sau timidă. Poate o ajută să se izoleze. Mă uitam lung la ea, în speranţa că îmi va spune, şi mi-a spus:
— îmi ţine strâns părul.

Părea că îşi aduce aminte de ceva şi mi-a întins o carte de vizită a tatălui ei.

— Uite, dacă ai nevoie de un DJ.

I-am mulţumit.

Supravieţuitoarea cancerului a fost nevoită să plece mai devreme şi a venit la mine să-şi ia rămas- bun. Mi-a luat mâinile şi m-a privit în ochi, spu- nându-mi:

— Multă sănătate!

— Şi ţie la fel, i-am răspuns.

A zâmbit şi mi le-a scuturat. Părea că ştie prin ce am trecut cu Bobby. Am auzit-o apoi spu- nându-i acelaşi lucru directorului şi contabilului care se dondăneau vorbind despre artă, arbitraţi de străbunica.

înainte de a pleca, am zărit-o pe Cheryl şi acum am înţeles ce voia să spună Bobby afirmând că seamănă. Deşi stătea singură, juca un rol. îşi atingea gâtul şi îşi punea tot sufletul în privire, repetând în aşteptarea momentului când va fi descoperită.

Nu m-am aşteptat niciodată ca vreun membru al familiei mele sa se schimbe, şi mai ales nu tata. Dar el s-a schimbat primul şi în cel mai profund mod: a murit. Mult timp după asta mama n-a mai fost în apele ei. A slăbit. Nu putea dormi. Se molipsea de orice virus, răceală, gripă. Odată, când m-am dus s-o văd, mergea prin casă târându-şi picioarele în nişte papuci roz, din pluş, pe care i-ai purta numai

aşteptând poliţia să descopere că eşti mort de câteva zile.

Aşa îşi manifesta mama durerea, nu era vorba de nici o schimbare. Ceea ce a schimbat-o pe mama a fost iubirea. Papucii erau primiţi cadou de la mama ei, cu care cina în fiecare vineri.

— Nu-i poţi returna? am întrebat-o.

Mama nu mi-a răspuns şi nu am mai insistat. Era ziua ei. Ca să sărbătorim, îi citeam scrisorile de condoleanţe, pe care mama le pusese separat de celelalte - le ziceam Bocitoarele. Le ţinea într-un coşuleţ antic şi de demult pe noptiera ei şi acum le împrăştiasem pe tot patul.

îmi plăcea să le citesc. O Bocitoare bine scrisă putea să-î aducă pe tata printre noi pentru câteva secunde. în schimb, altele rămâneau un mister pentru mine. Nu aminteam de ele - era coşul ei -, dar trecuseră mai bine de şapte ani de când murise tata şi cred că venise momentul să ne întoarcem la normal.

Cu o voce tremurând de emoţie prefăcută citeam ceea ce era de fapt o scrisoare tip, de la biroul viceprimarului din Philadelphia. „...A fost un privilegiu şi o onoare că l-am cunoscut pe judecătorul Applebaum."

— M-am gândit că pare un fel de declaraţie, a spus mama.

— Îhî.
— Oricum e o onoare.
— Şi un privilegiu.
— Şşt, m-a apostrofat ea.

Pentru următoarea misivă misterioasă, doar un mesaj urmat de o iscălitură, am spus:

— O, Doamne, asta mă termină de fiecare dată.

— De care?

— „Cu profundă simpatie..."

Am făcut o pauză înainte de a încerca să descifrez iscălitura.

— Len Rollhoff.

S-a uitat peste umărul meu.

— E Lev Polikoff.

în vocea ei am auzit ceva ce până atunci văzusem numai - zeci de peştişori argintii care sar deasupra apei golfului la Martha's Vineyard -, iar surpriza şi tonul au fost la fel de frumoase ca priveliştea de atunci.

A luat scrisoarea din mâna mea, ca şi cum aş fi interceptat un mesaj personal şi ca şi cum aşa şi era, am spus:

— Pe asta am citit-o deja.

Parcă auzeam cum încerca să-şi păstreze calmul:

— Mi s-a părut foarte drăguţ din partea lui să scrie.

— O iscălitură drăguţă.

Privirea pe care mi-a aruncat-o spunea: „Nu-mi spulbera aceste momente frumoase". Şi bineînţeles că avea dreptate.

— Deci cine-i ăsta?

— Cineva pe care l-am cunoscut mai demult, mi-a răspuns, şi din nou peştişorii argintii au strălucit în apă.

— Cine?

— N-are importanţă.

S-a ridicat şi s-a dus târşâind picioarele până la dulap, unde speram că o să-şi schimbe papucii cu nişte balerini pe care îi purta de obicei prin casă, dar nu făcea altceva decât să se ascundă.

— Mă gândesc să vin în weekend la New York.

îmi spunea asta tot timpul. Nu era o problemă de memorie, ci îi plăcea să se repete. A spune aceleaşi lucruri iar şi iar părea să aibă efectul calmant al îndeletnicirilor repetitive, ca împletitul sau brodatul, în timp ce pentru mine efectul era mai degrabă ca o mişcare repetată a unei andrele sau a unui ac care-mi înţeapă timpanele.

Cum nu răspunsesem, s-a întors spre mine şi a spus din nou:

— Mă gândesc să vin în weekend la New York.

— Ar fi bine, am spus. Şi adu-î şi pe Lev Polikoff.

S-a întors din nou la dulap şi mi-a spus că locuinţa mea, o garsonieră fără o canapea în plus, ar fi prea

strâmtă pentru noi amândouă. Ca de obicei, a adăugat: „sper să nu te superi", şi ca de obicei, am răspuns: „Chiar deloc".
Apoi a continuat ca de obicei:
— Nu cred că este momentul potrivit să stau la Robert.
Aştepta să o întreb de ce şi, pentru că era ziua ei, am întrebat-
o şi mi-a spus:
— Are atât de multe pe cap.
Era adevărat că fratele meu mai mic avea mai multe pe cap decât putea el duce, cu copiii lui adorabili şi cabinetul medical forfotind de pacienţi. Dar adevăratul motiv pentru care nu era pentru ea momentul potrivit să stea la Robert era Naomi.
— Dar vor să stai cu ei, i-am spus eu, ceea ce pe jumătate era adevărat; Robert voia.
Fratele meu mai mic era atât de săritor, încât nici nu considera datoria drept o datorie. Se născuse cu genele datoriei plasate în creier chiar în centrul plăcerilor.
— Pot foarte bine sta la Jack.
De zece ori am auzit-o întrebându-î şi tot de atâtea ori l-am auzit răspunzând: „E în regulă". în felul ăsta toate aranjamentele erau făcute pentru weekendul care nu avea să aibă loc niciodată.

Presupusa ei gazdă a sunat la telefon peste câteva minute. Mi- am dat seama că e el după glasul mieros şi m-am simţit uşurată. Fratele meu mai mare era jokerul familiei. A vorbit cu el câteva minute, i-a mulţumit pentru urările de ziua ei şi mi-a dat telefonul.

— Ce faceţi, fetelor? m-a întrebat el.

Când Jack venea în vizită, se dădea peste cap să o ducă pe mama să vadă expoziţii de artă şi să asculte muzică - să facă lucruri pe care nu le făcuse pe vremea când trăia tata.

— Citim Bocitoarele, i-am răspuns.

— Minunat. Unde o duci pe mama la cină, la cimitir?

I-am spus „nicăieri", deoarece sărbătorita avea chef să gătească.

— Deci staţi acasă toată ziua?

— Dacă nu reuşesc să o duc la vreun film.

— E deja şapte.

— Avem toată noaptea la dispoziţie.

Un operator a intrat pe fir şi i-a cerut fratelui meu să mai introducă în aparat 75 de cenţi.

— De unde vorbeşti? l-am întrebat.

— Titţy Bar.

— Serios, acum.

— Fir-ar să fie!

Mi-a spus că şi-a băgat ultimul sfert de dolar în slipul unei stripteuze.
— Hai să mai vorbim până ne întrerupe.
Când i-am spus că o să-mi fie greu să vorbesc tot gândindu- mă că o să fim întrerupţi, a zis:
— Trebuie să-ţi spun ceva.
-Ce?
— îmi vine greu să-ţi spun.
— Spune-mi şi gata.
—N-am mai spus chestia asta niciodată nimănui.
în momentul ăla am fost întrerupţi şi mi-am dat seama că-şi bătea joc de mine. Mama a adunat Bocitoarele şi le-a pus înapoi în coş.
— Hai să bem un pahar de vin, mi-a propus.
-Hai.
Credeam că ne vom bea vinul în faţa focului, dar ea s-a suit din nou în pat. Am luat ziarul şi am început să caut un film care nu i-ar fi plăcut tatei, unul subtitrat sau fără acţiune.
Mama a luat romanul *Casa bucuriei,* care acum îi lua mai mult timp să-î citească decât lui Edith Wharton să-î scrie.
în timp ce mama pregătea cina, eu am făcut focul luând butuci artificiali dintr-o cămară de pe hol şi din cei adevăraţi de pe verandă.
— Povesteşte-mi despre serviciul tău, mi-a spus, ghemuindu- se lângă mine pe divan.

Devenise mai afectuoasă de când murise tata şi încercam să nu mă deranjeze.
— încerc să mă las de publicitate.
— Serios? Mi-am închipuit întotdeauna despre publicitate că e ceva fascinant şi interesant.
— Nu lucrez în genul acela de publicitate.
— Publicitatea nu-i publicitate?
— Ba da. Aşa cum a conduce un autobuz şi a conduce o maşină de curse e acelaşi lucru.
— Tu în ce fel de publicitate lucrezi?
Mă mai întrebase şi-i explicasem, dar întotdeauna îmi venea greu.
— Compun nişte scrisori tâmpite.
— Oh! Apoi: Foarte mulţi cred că reclamele de la televizor sunt mai interesante decât programele.
Ne uitam amândouă la foc.
—Voiam să-ţi spun că bunica lui Dena s-a mutat pe scară cu bunică-ta. Te mai vezi cu Dena?
— Nu, i-am răspuns, deşi o văzusem de curând în piaţa din Union Square, cumpărând mere.
Era cu un tip mai în vârstă în mocasini. îl ţinea de braţ şi, deşi nu era chiar o chestie erotică, platonică nu era. Mă întrebam dacă n-o fi Richard, iubitul pe care refuza să-î numească iubitul ei. Era căsătorit. Nu-i povestisem mamei niciodată despre ne-iu- bitul căsătorit al lui Dena. Ar fi şocat-o mai mult chiar decât pe mine - ar fi fost îngrozită şi şi-ar fi schimbat

pentru totdeauna părerea despre ea, ceea ce nu mi se părea tocmai corect, chiar dacă era o fostă prietenă.

— E cam rezervată, spuse mama. Bunica lui Dena.

— Mamă...

— Da?

— Papucii tăi mă deprimă.

— Mi i-a făcut cadou bunica.

— Ştiu. Cred că s-ar putea să ţi-i fi dat ca să-ţi facă o farsă.

— Sunt comozi.

Mama avea membrele neobişnuit de flexibile, sau ceva de genul ăsta. Stătea cu picioarele ei frumoase încolăcite ca un contorsionist în repaus. S-a uitat la papuci preţ de câteva clipe.

I-a scos, s-a ridicat şi i-a aruncat în şemineu. Din păcate coordonarea dintre ochi şi mană îi lipsea, ca şi mie de altfel, şi papucii au aterizat prea departe ca să ia foc. I-a împins cu cleştele deasupra lemnelor, unde flăcările ardeau de zor.

S-au aprins imediat, aşa cum se întâmplă cu fibrele sintetice. Mă uitam cum ardeau. A durat puţin, dar a fost ca lumea.

— îmi pare rău, i-am spus când s-a întors pe canapea şi şi-a încolăcit din nou picioarele. îmi povesteai despre Lev Polikoff.

— S-a întâmplat cu mult timp în urmă.

Zâmbea şi părea însufleţită, poate ca un rezultat al ceremonialului arderii papucilor.
— Când?
— Era pictor. L-am întâlnit pe când lucram la muzeu.
Vorbea despre Muzeul de Artă din Philadelphia, unde fusese
ghid după ce terminase colegiul.
Am încercat s-o fac să povestească mai repede.
— Ţi-a făcut curte? am întrebat-o, folosind propria ei terminologie.
Nu a negat.
-Şi?
— Bunica nu-î agrea.
— De ce?
— Nu sunt sigură că mi-a spus vreodată de ce.
— Iar tu ai încetat pur şi simplu să te mai vezi cu el.
— Generaţia mea era mai ascultătoare decât a voastră.
— De ce crezi că nu-î agrea bunica?
— Pentru că nu era o partidă bună, bănuiesc.
M-am uitat la ea.
— Nu era o partidă bună?
— Nu câştiga bine, m-a lămurit ea. Bunica nu voia să-mi pierd timpul. Şi-a mai amintit ceva: Şi nu-i plăcea barba lui.
— Prea evreiască? am vrut eu să ştiu.

— Obişnuia să spună: „Ar fi altceva, dacă ar îngriji-o".
— Nu voia decât ce-i mai bun pentru tine, i-am servit şi eu fraza standard cu care mama le apăra pe ambele mele bunici.
Apoi am adăugat serios:
— îţi mulţumesc că nu m-ai bătut niciodată la cap cu pierderea de timp.
— N-ai pentru ce. Mi-era teamă, a mărturisit ea.
Era o surpriză plăcută să o aud spunând adevărul. Dar imediat, partea din creierul ei ocupată cu relaţiile publice a intrat în joc făcând o declaraţie revizuită pentru presă:
— Am încredere că vei lua cea mai buna hotărâre.
M-am ridicat ca să umplu din nou paharele cu vin şi, când le- am aşezat pe măsuţa de cafea, am întrebat-o dacă i-a răspuns lui Lev Polikoff.
-Nu.
—Deci nu a fost decât scrisoarea de condoleanţe?
— M-a sunat, mi-a răspuns ea.
— Joyce! am exclamat eu.
— Am vorbit de multe ori cu el. E foarte drăguţ.
— E grozav, am spus eu, şi chiar părea grozav.
A pus o casetă primită de la Lev Polikoff. Muzică cubaneză. Ascultând-o, a devenit nu chiar nepăsă-toare, dar mai relaxată. Mai puţin pasivă decât Juanita. în ochii ei întunecaţi era ceva nou - nu

puteam spune ce, doar că părea să vadă mai mult decât ceea ce se afla în faţa lor.
Aş fi întrebat-o mai multe despre Lev Polikoff, dar am auzit uşa
din spate deschizându-se şi pe Jack strigând: „Surpriză", ca unicul bărbat prezent la aniversare, aşa cum şi era.

Fratele meu a adus acestei seri un plus de emoţie şi direcţie. A pus pe roate spectacolul nostru. Lumini. Aparat de fotografiat. Acţiune. Mama pregătea salata. Eu puneam masa. Jack şi-a luat o bere.

Jack reuşea mereu să vină acasă cu noutăţi, iar în timpul cinei ne-a pus la curent cu vestea cea mai importantă: JACK ARE O ÎNTREVEDERE LA LOS ANGELES, ÎN VEDEREA ADAPTĂRII UNUI SCENARIU PENTRU EPISODUL-PILOT AL UNUI SERIAL DE TELEVIZIUNE. PRODUCĂTORUL PLĂTEŞTE AVIONUL ŞI HOTELUL.

Mama strălucea de bucurie. Părea să considere întrevederea lui Jack un fel de recompensă sau un premiu pe care nu se îndoise niciodată că îl va câştiga.

Eu eram ceva mai sceptică. Deocamdată multele întrevederi de care îmi vorbise duseseră doar la alte întrevederi. Odată, când se simţea descurajat, mi-a spus că, mai mult decât un scenarist, este un

profesionist al întâlnirilor. Dar apoi şi-a amintit că doar unul dintre miile de scenarii era folosit, o statistică pe care acum părea că a uitat-o.

— Acţiunea se petrece la New York, în felul ăsta nu va trebui să mă mut în L.A.

Toţi cei pe care îi cunoşteam spuneau L.A., în loc de Los Angeles. Şi totuşi, când spuse şi Jack la fel, mi-am amintit de tatăl uneia dintre prietenele mele de la colegiu, care mi-a spus că abrevierile erau un semn de superficialitate şi lenevie şi indicau un caracter urât.

— Nu ştiam că vrei să scrii pentru televiziune, am remarcat eu.

— Se câştigă o mulţime de bani dacă episodul- pilot e ales. Eu voi fi directorul executiv.

— Directorul executiv, repetă mama.

M-am ridicat să strâng masa şi să aduc tortul. Am aprins lumânările. Noi am cântat, iar mama şi-a pus o dorinţă în gând şi a suflat. I-am dat cadoul. O fotografie mai veche de-a ei restaurată şi înrămată, de când era doar o fetiţă stând în poalele bunicii pe care o adora. Jack nu-i adusese nici un cadou. Cum îi spunea mama, „Prezenţa ta este cadoul meu" sau invers.

Duminică după prânz, Jack a citit din *Philadelphia Inquirer* programele culturale pentru weekend.

— Ce zici de Rodin? a întrebat el.

Mama s-a uitat în ziar peste umărul lui şi i-a indicat alt anunţ. Nu mi-au cerut părerea. Ştiau că nu aveam chef să mă uit la artă. Mergeam unde mer- f eau şi ei şi suportam orice gen de expoziţie alegeau, n felul ăsta eram noul „tată".

— Mă gândeam la intimişti, spuse mama.

— E vorba de lenjerie? am întrebat eu.

— Sunt portrete.

Portretele o interesau cel mai mult pe mama. Comandase portretele mai multor judecători, inclusiv al tatei, şi se îngrijise să le expună în holul mare al clădirii tribunalului.

L-a informat pe fratele meu că intimiştii erau imediat după colţul străzii unde se afla o clădire pe care sigur ar vrea s-o vadă. Vom merge după ce trecem pe la bunica. Jack a clătinat din cap.

— Expoziţia se închide la ora cinci. La bunica găsim tot timpul deschis.

Mama şi Jack abia schimbau câte o vorbă când priveau picturile din galerie, ceea ce îi făcea să pară şi mai apropiaţi decât eram eu faţă de fiecare dintre ei. Căboveam la fiecare tablou, ca şi ei, dar nu vedeam ce vedeau ei. Pictura reprezenta doar oameni care pozau, ceea ce părea opusul intimităţii.

M-am dus la mama, care se oprise mult timp la un portret.

— De ce se cheamă intimism?

Mi-a explicat că pictorii erau numiţi intimişti deoarece îşi pictau modelul în context. Am dat din cap ca să continue să vorbească. îmi plăcea cât era de gravă.

— Mulţumesc, i-am spus când a terminat. Eu am să pozez în cămaşă de noapte.

Când dădeam să ieşim, am comentat:

— Cred că galeriile ar trebui să aibă magazine de cadouri.

— Galeriile însăşi sunt magazine de cadouri, mi-a spus Jack.

Clădirea pe care ne-am dus să o vedem fusese proiectată de un
arhitect pentru care lucrase Jack. A făcut înconjurul ei privind în sus.

După părerea mea, clădirea era urâtă. Le-am spus şi lor. Mama, diplomată ca întotdeauna, a fost de acord pe jumătate.

— E radicală.

Când am ajuns la blocul unde locuia bunica, mi-am imaginat cum ne vom simţi în apartamentul ei. I-am spus lui Jack şi mamei că vreau să mă opresc la magazinul cu delicatese.

— E deja târziu, s-a opus mama.

— Hai să intrăm la bunica, ne-a grăbit Jack.

— O! Acum v-a apucat graba. Eu am mers la galeria voastră şi la clădire. Acum e rândul meu.
Am încercat să nu-i las să mă grăbească. Am studiat lista pe care erau afişate sendvişurile şi preţul cărnii pentru prânz. Mă uitam la salata de cartofi şi la cea de varză, din vitrină.
— Bunica poate să-ţi dea ceva de mâncare, a spus mama.
I-am răspuns că vreau doar să admir cum e aranjată vitrina.
— îmi place cum reflectă celofanul lumina.
Nu se făcea să-i duc bunicii ceva de mâncare - ar fi fost nepoliticos -, dar începuse deja să mă cuprindă un presentiment rău care urma să devină complet când voi ajunge în apartamentul ei, unde nimic nu avea gust bun.
M-am dus la florărie. Privite în ansamblu, toate florile păreau frumoase, dar la oricare buchet mă uitam, observam petale ofilite sau lipsă. Dacă eu eram în stare să văd un defect, ştiam că bunica va detecta o sută. Avea talentul de a găsi defecte.
Am ales buchetul cel mai robust, crizanteme mari şi galbene. Cu îndoială în voce, mama a zis:
— Asta-i o idee bună.
— Am impresia că va urma o vizită într-adevăr reuşită, am spus eu când intram în clădirea în care locuia bunica.

Portarul a sunat la interfon.
— Doamna Parker? a întrebat el, şi a anunţat-o că venim.
— Chestia asta o să ne apropie şi mai mult, am afirmat în lift.
Mă uitam la mama cum îşi făcea curaj.
— Am pur şi simplu acest sentiment.
Bunica era nemulţumită că ne-am dus mai întâi la expoziţie. Nemulţumită că am venit târziu. Bunica era nemulţumită deoarece nemulţumirea era starea ei firească de a se relaxa.
Era într-o formă excelentă. Foarte subţire, dar nu sfrijită, îmbrăcată într-un pulover roşu de caş- mir, cu o eşarfă de mătase cu roşu şi alb legată la gât şi pantaloni albi. Arăta mai bine decât noi, şi-ţi dădeai seama că şi ea crede la fel.
L-a invitat să intre mai întâi pe Jack, de parcă el ar fi fost oaspetele, iar mama şi cu mine ajutoarele.
— Bună, Steeny, a salutat-o Jack.
„Steeny" venea de la Bernstein, numele ei de fată şi cel pe care îl mai foloseau încă prietenele ei. Când i-am dat buchetul, l-a privit cu ochi mari, ceea ce m-a făcut să regret că nu i-am dus flori mai des. A întrebat-o pe mama cum se numesc.
— Crizanteme, i-a răspuns ea.
— Ai dreptate. Nu mi-au plăcut niciodată crizantemele.

A aruncat hârtia în coşul de gunoi, lamentân- du-se de risipa care se făcea acum în lume. Simţeam cum se apropie sentimentul rău, aşa că am spus:

— Aveam de gând să iau trandafiri, dar Jack credea că-ţi plac crizantemele.

Mama şi Jack s-au întors spre mine, dar am continuat să mă uit la bunica.

—Trandafirii sunt prea scumpi, a zis ea, scurtând tijele.

— Care flori îţi plac? am întrebat-o.

Mi-a răspuns că toate florile sunt prea scumpe.

— Să zicem că toate florile costă un penny, care ar fi atunci preferatele tale?

— Un penny?

— Ei bine, cincizeci de cenţi.

— îmi plac trandafirii, a spus ea.

— Ţi-am spus eu, i-am reproşat lui Jack. Ce culoare?

— Galbeni.

— Eram sigură.

— Din ăia mici.

— Foarte bine. Data viitoare îţi aduc trandafiri galbeni.

— Nu, s-a împotrivit ea. Sunt prea scumpi.

Apoi ne-a întrebat ce am vrea să ne ofere. Nu specifica niciodată băutura sau mâncarea, ca şi cum

ai invita pe cineva la tine fără să menţionezi o anumită dată.
— Parcă te-ai mai îngrăşat, îmi spuse mie.
Nu era adevărat, dar bunica avea darul să mă îngraşe doar uitându-se la mine.
— Mulţumesc. Ştii, cred că aş bea un scotch.
M-a privit crunt.
— Sau un sherry. Mamă, ţi-ar plăcea un pahar de sherry?
— E o idee excelentă, a răspuns mama.
Mă îngrăşasem cu cinci kile de la sosire, iar mama îmbătrânise cu cel puţin zece ani. Rădăcinile părului deveniseră brusc vizibile: o linie albă, neîntreruptă, care îi despărţea spre creştet părul castaniu.
Am văzut că a observat şi bunica şi i-a şoptit ceva mamei, care a mai îmbătrânit cu un an sau doi.
— Sherry? l-am întrebat pe Jack, ceva mai tare decât ar fi fost necesar..
— Aş dori o „veveriţă roşie", a cerut el, aşa ca să se distreze.
— Asta va trebui să ţi-o pregăteşti singur, îi spuse bunica.
în schimb şi-a turnat Coca-Cola dintr-o sticlă mare, răsuflată de mult timp.
Bunica s-a dus spre un locşor unde ţine sherry. M-am ţinut după ea până în salon. Era o cameră să zicem impunătoare, cu perdele până la duşumea, fotolii

tapiţate cu pluş, totul mare şi asortat: creton, mahon şi alamă. Singurul obiect care distona - şi mi-a trebuit o secundă ca să-mi cred ochilor, atât de mare a fost surpriza - era un ursuleţ de pluş pe sofaua galbenă, imaculată pe care nu mă mai aşezasem de când mi se interzisese în copilărie. Bunica îmi spusese: „Grăsimea din păr o să păteze sofaua", iar eu m-am întrebat: „Am eu grăsime în păr?"

Mama a privit doar o clipă ursuleţul şi apoi s-a prefăcut că nici nu era acolo. S-a uitat la tabloul de deasupra lui, un portret cu rama aurită al unei femei îmbrăcate într-o rochie de seară din satin ivoriu, cu un umăr gol. Mama mi-a spus că pictorul fusese un elev de-al lui Singer Sargent.

— E un portret excelent, a mai adăugat.

— De ce?

— Uită-te la tonurile carnaţiei şi cum sunt pictate mâinile.

Unul dintre criteriile de apreciere a portretelor, a mai spus ea,
este dacă pictorul ştie să picteze mâinile sau le ascunde.

Urmasem un curs de pictură în urmă cu câţiva ani şi mâinile pictate de mine arătau ca nişte păsări.

— E greu să desenezi mâini.

Mama încă mai descria calităţile portretului, când s-a întors bunica cu trei pahărele de sherry pe o tavă de

argint. Pe când eu şi mama le luam pe-ale noastre, bunica ne-a spus:

— Fiţi atente! Aveţi grijă!

De parcă deja vărsasem un păhărel şi socotea că nu e cazul să ne mai toarne unul. După aceea am hotărât să mă aşez pe sofaua galbenă, interzisă.

— Şterge-o de aici, i-am zis ursuleţului.

Am întrebat dacă portretul ăsta avea şi vreo povestioară în spate.

— Era în pod pe Welland Road.

îmi plăcea să mai aflu câte ceva.

— Cine-Î găseşte, al lui e? am întrebat.

— Nu, nu. Am sunat vechii proprietari de la care cumpărasem casa - familia Biddles - şi au zis că-i prea complicat să vină să-î ia.

Era mai mult interesată să afle dacă autostrada fusese aglomerată. Nu ştiu din ce motiv mi-a venit să-i răspund:

— N-ai cumva nişte biscuiţi?

M-am ridicat numai pe jumătate, căci deşi bunica ţinea animale de pluş, eram sigură că n-o să-mi permită cu nici un chip să intru la ea în bucătărie. Nu-i plăcea ca cineva să-i umble prin lucruri, nici măcar prin cutia cu biscuiţi. Asta mă făcea să am chef să-mi bag nasul peste tot, începând cu colecţia ei impresionantă de pungi de hârtie, până la cutiile cu bijuterii legate cu câte trei benzi elastice.

— Să văd ce găsesc.
S-a întors cu nişte sărăţele şi biscuiţi Ritz. Le-a pus pe măsuţa de cafea. Toţi ne-am repezit la ele, mama, Jack, ba şi bunica a luat unul. Ronţăiam cu toţii. Nu s-a auzit nimic altceva până când bunica nu ne-a spus că, chiar înainte să venim noi, sunase fratele mamei mele.
— I-am zis lui Dan că veniţi, a spus bunica.
De parcă un telefon dat din Chicago avea nevoie de o planificare specială şi de un echipament greu de găsit, ca şi cum telefonul lui era o favoare deosebită pe care noi n-am fost îndeajuns de demni să o primim.
Mi-a venit o idee genială.
— Hai să-i dăm şi noi un telefon.
Bunica părea că nu aude. Ideea era nu că n-am apucat să vorbim cu unchiul meu, ci că am pierdut ocazia.
— Am vorbit cu el ieri, a informat-o mama.
— Ştii ce-aş vrea eu să ştiu? am spus eu întorcându-mă spre bunica.
A făcut ochii mari. Pe mine mă vedea tot copil şi, cum se ştie, „copiii trebuie să fie văzuţi, nu şi auziţi" şi „copii trebuie să vorbească numai când sunt întrebaţi".
Totuşi am continuat.

— Mi-ar plăcea să ştiu cum era mama când era tânără. înainte să-î întâlnească pe tata.
Mama mi-a aruncat o privire alarmată. Mi-am dat seama că se temea să nu întreb de Lev Polikoff. Nici nu mă gândisem la asta. Dar mi se întâmpla adesea să fiu ultima care ştie ce vrea.
— Nu-s multe de spus, a răspuns bunica.
— Mulţumesc, a zis mama.
Am început să râd. Era plăcut să o auzi pe mama glumind. Jack râdea şi el.
— Spune-ne despre tine, buni. Cum erai când erai mai tânără?
— Ce-s întrebările astea, Sophie? a ripostat ea. Nu ştiam nici eu prea bine.
— Păi, mă gândeam că s-ar putea să ne cunoaştem mai bine. Nimeni n-a scos nici un cuvânt. M-am întors spre bunica şi am
întrebat-o fără prea mult curaj:
— Deci vrei să ne povesteşti ceva, sau nu?
A mijit ochii, căznindu-se probabil să găsească ceva să-mi spună.
— Mie ştii ce mi-ar plăcea? a intervenit Jack, ca să mă tachineze şi să se amuze. Mi-ar plăcea să ne povesteşti cum a reuşit bunicul să te facă să te măriţi cu el.

A început, aşa cum o făcea întotdeauna, prin a ne spune că părinţii ei îl considerau prea bătrân pentru ea, iar pe ea, prea tânără ca să se mărite.
— Câţi ani aveai, a întrebat Jack privind spre mine.
— Şaisprezece, am răspuns eu mişcând doar din buze.
— Şaisprezece, a spus şi ea. Şi deja aveam o mulţime de curtezani.
— Bunica voastră era o tânără foarte frumoasă, şi-a rostit mama replica.
— Bunicul vostru era foarte gelos. S-a luat odată după mine când aveam o întâlnire. S-a aşezat în spatele nostru la cinema. Vă vine să credeţi aşa ceva?
— Te iubea, a zis mama.
— Spunea că nu suportă să mă vadă cu alţi băieţi.
— Câţi ani l-ai făcut pe tata să te aştepte? a întrebat mama.
— Cinci, am mişcat eu din buze spre mama.
— Cinci, a spus bunica. Era disperat. Mi-a fost milă de el. Serios că mi-a fost.
— Şi ce-ai făcut? a întrebat mama.
— L-am sfătuit să le scrie o scrisoare părinţilor mei. Şi asta le- a câştigat încrederea.
— Ce scria în scrisoare? a întrebat fratele meu.
— Vorbea mai ales despre ce soţ bun avea să fie. După ce am aşteptat puţin, am întrebat-o şi eu:
— Mai ai scrisoarea?

— Sigur că da.
— Pot s-o citesc? am rugat-o.
— Habar n-am pe unde o fi, mi-a răspuns.
Am întrebat-o pe mama dacă ea o citise vreodată.
— Nu cred că am citit-o. îmi place povestea asta.
— Acum mi-ar plăcea să te întreb eu pe tine ceva, i-a spus bunica lui Jack.
— Dă-i drumul.
— Ce face... cum îi zice... fata Norei?
Nora era cea mai veche prietenă a mamei. Dar când mama a spus „Rebecca", bunica părea că nu a auzit.
— Rebecca, a repetat Jack.
— A, da! a spus bunica.
— E o fată grozavă, a răspuns Jack. Are un iubit nou.
După cum spunea Jack, toţi iubiţii Rebeccăi erau negri, ceea ce părea dacă nu rasism, atunci tocmai contrariul Mă întrebam: „De ce băieţi negri, Becky?", aşa cum mă întrebam şi în cazul prietenului meu, Alex, „De ce femei asiatice?", iar, în cazul meu, „De ce piraţi?"
Bunica a exclamat:
— Ce păcat!
Jack a râs.
— Cred că-i place sincer de el.
— Mă gândeam la tine, a zis bunica.
Mama a intervenit:

— Jack are deja o prietenă.
— Vrei să spui Mindy? E blondă şi autoritară.
— Ea nu-i ca Rebecca, a spus bunica.
— Rebecca e verişoara mea, a replicat Jack.
— Prin căsătorie, i-a tăiat-o bunica.
— Sunt prieteni, mamă.
— în plus, îi plac băieţii negri, am intervenit eu, schimbând astfel subiectul pentru totdeauna.
— De! Asta nu mai ştiu, a zis bunica.
Mama se uita urât la mine şi clătina din cap. De dragul ei am încercat să înseninez atmosfera, dar când am întrebat: „Buni, nu vrei să-mi vorbeşti despre ursuleţul ăsta?" Mama a clătinat din nou din cap.
Mama ei ne-a povestit cum a găsit ursuleţul în dulap şi i-a cârpit nasul şi labele.
— Nu-i adorabil? Eu am găsit că-i adorabil.
— Are un nume? am vrut eu să ştiu.
— Bineînţeles că nu are, a spus bunica.
— E drăgălaş, a zis Jack.
— Ei bine, ar cam trebui să plecaţi de acum. Nu vreau să rămâneţi blocaţi în trafic.
Traficul era marea teamă care plana asupra existenţei ei.
2
M-am întors la New York cu vechea maşină decapotabilă Karmann Ghia a lui Jack. A început să

plouă şi prin capotă picura apă. Din când în când, ştergeam bordul cu o cârpă pe care am recunoscut-o drept un prosop pentru musafiri de-al mamei, verde, brodat cu margarete. M-am gândit la călătoria anevoioasă pe care o făcuse prosopul ca să ajungă, din bogăţia camerei de toaletă, cârpă de şters bordul. La Pennsylvania Turnpike, l-am întrebat pe Jack care-i scenariul episodului pilot.

—*Judecătorul.*

— Cel despre tata?

— Nu-i vorba de tata, mă contrazise el.

— înţeleg.

L-am mai întrebat ce va trebui să schimbe şi cum. L-am întrebat despre întâlniri şi producători şi ce părere are despre Los Angeles.

— Tocmai îmi dau seama că tu nu mă întrebi niciodată nimic, am spus eu apoi.

— îmi pare rău, s-a scuzat el. Cât e ceasul?

Am ajuns pe o altă stradă până m-a întrebat şi el o chestie mai serioasă.

— Cum merge treaba la serviciu?

— Mizerabil, i-am răspuns nefericită.

— Păi, să ne întoarcem atunci la viaţa mea.

— Trebuie să-mi găsesc alt serviciu.

— Nu spuneai că te-a sunat unul mare şi tare?

— Ca să scriu reclame.

I-am amintit că încercam să mă las de publicitate. Tăcea. Speram că se gândeşte cum să mă ajute să încep o nouă carieră, dar l-am văzut zâmbind şi mi-am dat seama că nu-i aşa.

— Ce crezi că ar trebui să fac? l-am întrebat.

— Poate să încerci din nou să lucrezi la o editură. Ţie îţi place să citeşti.

— îmi place şi să mănânc, dar asta nu înseamnă că ar trebui să lucrez într-un restaurant.

S-a mai gândit vreo două minute.

— Ai fi o profesoară bună.

Când i-am amintit ce catastrofă de studentă am fost, mi-a spus:

— Ai putea preda la copii înapoiaţi mintal.

A început să râdă în hohote.

— Fii serios!

— Ce-ai zice de agent imobiliar?

Eram gata să zic: „Dar de hingher?", când mi-am adus aminte că iubita lui lucra în domeniul imobiliar.

— Ce face Mindy? l-am întrebat.

Deşi ceea ce ar fi fost cazul să-î întreb era: „Cine este Mindy?" O văzusem doar de câteva ori şi nu i-am dat mare atenţie. Cum remarcase Robert, în viaţa sentimentală a fratelui nostru mai mare, toate lucrurile bune, ca şi cele rele, se terminau de obicei cam într-un an.

— N-am mai văzut-o, mi-a răspuns Jack.

-Nu?
A tăcut un timp.
— Mi-a dat un ultimatum, a zis el în cele din urmă. „Ori faci caca, ori te ridici de pe closet."
— Aşa ţi-a spus?
Nu mi-a mai răspuns, ceea ce însemna că da.
— Foarte romantic, am comentat eu.
— I-a venit timpul să-şi întemeieze o familie, mi-a explicat el, şi o fată nu poate amâna la infinit, dacă vrea să aibă copii.
— Câţi ani are? Credeam că e de-o vârstă cu mine.
— E de aceeaşi vârstă cu tine.
După ce am depăşit alte câteva variante, l-am întrebat:
— Ţi-a fixat o dată anume?
— Nu vrea să mă mai vadă până nu mă hotărăsc. E posibil să trebuiască să fac caca.
După ce i-am repetat ce a spus Jack despre Mindy, Robert a dat din cap aparent aprobator.
— Nu crezi că e cam vulgară?
A ridicat din umeri, ca atunci când vrei să spui: „Lasă asta". Robert, spre deosebire de mine, ştia întotdeauna să facă diferenţa între ce e important şi ce nu e important.
— Ţi s-a părut sincer? m-a mai întrebat. Cam cum a spus asta?

Am încercat să-î imit pe Jack: „E posibil să trebuiască să fac caca".

Robert şi cu mine luam masa de prânz foarte aproape de biroul lui, la un restaurant chinezesc deschis de curând. Steagurile de inaugurare decorau copertina de la intrare şi părea posibil ca Grădina de jad să se închidă cu aceleaşi steaguri fluturând de rămas-bun. Legumele mele asortate, care pluteau într-un sos maro, arătau ca diorama unei mlaştini. Sosul de langustă al lui Robert îi amintea de o placentă. Tocmai terminasem, când Robert a strigat „Hei, Neil" către alt nefericit client care intra pe uşă.

Era înalt şi şleampăt în halatul lui alb, copilăros, avea ochelari cu rama neagră şi dădea impresia că se uită spre interior în loc să ne privească.

— Ea e sora mea Sophie, a făcut prezentările Robert, Neil Resnick.

L-am salutat şi eu.

— la-ţi un scaun, l-a îndemnat fratele meu.

Deşi înalt şi slab, avea un nas cârn şi obraji bucălaţi. Când şi-a scos ochelarii ca să-i şteargă, i-am văzut ochii, imenşi şi blânzi, amintind de portretele alea de copii pictate pe catifea. Avea părul des şi lung ca de hipiot, dar părea că şi-î lasă lung din neglijenţă, şi nu de dragul modei.

A luat meniul şi, fiind pentru prima dată în restaurantul ăla, ne-a întrebat ce să comande.

— Te sfătuiesc să-ţi iei din ăştia, i-a spus Robert împingând spre el un castron făcut din lemn cu tăieţei uscaţi.

— Apa e bună, am spus eu.

Neil a comandat supă Wonton. Robert i-a spus chelnerului că am terminat: „A fost delicios, mulţumesc", probabil pentru că omul părea deprimat.

— Eşti medic? l-am întrebat pe Neil.

— Neurolog. Tu?

I-am spus că mă gândesc să mă înscriu la neurochirurgie, dar între timp lucrez în publicitate.

— Lucrezi pe-aproape?

I-am răspuns că lucrez în cel mai stresant cartier din partea de mijloc a oraşului, Mid-East Forties, unde crizele radiază din fiecare clădire şi spaima te pândeşte la fiecare colţ.

Neil mi-a povestit că-i destul de rău şi aici, în cartierul spitalelor de la nord de Sixties Streets şi de la sud de Seventies, unde predomină boala şi necazurile.

— Cum crezi că arată Fifties Streets? m-a întrebat

— Nu ştii? Fluturi, căluţi, pâine proaspăt ieşită din cuptor, tineri îndrăgostiţi.

Când Robert a spus că trebuie să se întoarcă la spital, m-am ridicat şi eu.

— Chiar trebuie să pleci? m-a întrebat Neil.
Trebuia. Aveam o şedinţă la care aş fi întârziat dacă nu plecam chiar acum.
-N-ai vrea... a început Neil. Am putea lua prânzul cândva în Fifties?
— Sigur, i-am răspuns şi i-am dat numărul de telefon de la serviciu.
După ce am ieşit, fratele meu m-a informat:
— E divorţat şi are o fetiţă.
— Drăguţ, am comentat eu.
— El e drăguţ, a zis Robert.
Joe, directorul artistic cu care lucram, mă aştepta la mine în birou. Eram în întârziere cu câteva minute, dar în „ar trebui să mergem" pe care îl spuse Joe era fatalitate, şi nu destin.
Luminiţa roşie de pe telefonul meu clipea şi nu s-a împotrivit când am rostit obişnuitul „Vreau doar să..." Am ascultat mesajul. Era „Neil" - ezitare - „Resnick". Nu gândeam în franceză, dar cuvântul „frisson" s-a instalat în mintea mea. Nu m-am drogat niciodată cu Ecstasy, dar din ce mi s-a spus părea să fi luat două pilule.
Joe observa totul. Ochii lui poate s-au lărgit cu o miime dintr- un inch şi am confirmat închizând pentru câteva clipe ochii. Lucrând împreună, atinseserăm simbioza gemenilor siamezi.

Ne-am dus agale spre sala de conferinţe, cu pasul celui gata s- o şteargă. Erau locuri goale la masă, dar ne-am alăturat celor de lângă perete.
Gariy, directorul de creaţie, astăzi maestru de ceremonii, stătea cu markerul în mână lângă şevalet.
— Spuneţi-mi, ce este sinergia? a întrebat el.
Nu era clar dacă întrebarea era retorică şi nimeni n-a vorbit până când nu a spus: „Răspunde cineva?"
Sala s-a înviorat de definiţii. „Totul pe aceeaşi pagină", „Coordonare", „Maşina bine unsă" şi Gary scria toate definiţiile pe şevalet. Apoi s-a întors şi a clătinat din cap, aparent uimit de minţile ingenioase prezente în cameră.
Asemenea şedinţe mă făceau de obicei să simt că timpul stă în loc şi că tot ceea ce e frumos dispare cu totul de pe pământ. Acum, în starea de spirit provocată de Neil, şedinţa mi se părea o farsă muzicală şi eram fermecată, deşi nu-mi plăceau nici comediile muzicale, nici farsele.
Am pus cuvintele lui Garry: „Imaginaţi-vă fiecare departament acţionând împreună în mod sinergie" pe melodia lui John Lennon *Imagine*.
în versurile lui auzeam: „Hai să prezentăm un spectacol!"
— Dăm comunicate, a strigat o fată.
— Un newsletter, cântă un carierist lingău.
Am spus şi eu:

— Un memo prin e-mail.
A urmat un cor de aprobări.
— Bună idee, a spus Joe, ca de la negativist la negativist.
Când l-am sunat pe Neil, m-a întrebat dacă putem cina
împreună vineri, peste trei zile. Cum el eliminase orice reţinere din repertoriul nostru, i-am răspuns imediat „Okay".
— Serios? s-a mirat el.
Puneam telefonul în furcă, când a apărut Joe în uşă şi m-a întrebat dacă eram gata să mă apuc de şerveţelele umede pentru nou-născuţi.
Am repetat primele fraze dintr-un serial pe care îl văzusem cândva, când stăteam acasă, fiindu-mi prea greaţă de şcoală: „Ca nisipul din clepsidră, aşa se scurg zilele vieţii noastre".

Când am întrebat-o pe mama despre Lev Polikoff, vorbea aşa de încet, încât a trebuit să-mi turtesc urechea de receptor.

Informaţiile pe care mi le-a dat nu meritau efortul. Lev Polikoff trăia în Lamberville, New Jersey, chiar de cealaltă parte a râului din New Hope. Tot mai picta şi lucra ca ilustrator.

Nu mi-am dat seama cât de mult nu dorea să vorbesc despre Lev Polikoff decât când mi-a spus „Nu

te mai reţin" şi a închis ea telefonul. Pentru prima dată.

în săptămânile care au urmat, singura chestie care am mai întrebat-o a fost dacă a mai vorbit cu el, şi întotdeauna vorbise.

Jack mi-a prezentat-o pe Mindy cu mai puţină pompă decât pe predecesoarele ei. De pildă nu mi-a spus ce mult aveam s-o îndrăgesc. Abia dacă vorbea despre ea, ceea ce mi-a dat impresia că-i ceva trecător şi efemer. Dar era tocmai pe dos, după cum am constatat atunci când m-a sunat să-mi spună că s-a logodit. M-a întrebat dacă am ceva de obiectat.

— Habar n-am, i-am răspuns. Nici n-o cunosc. Mi-a spus că Mindy era exact aşa cum părea.

— Ceea ce vezi e ceea ce primeşti, m-a lămurit el.

— Foarte bine, dar eu abia dacă am văzut-o.

Am fost de acord să ne întâlnim la un restaurant din apropierea apartamentului lui Mindy, din Upper East Side, cam la o jumătate de zi distanţă de al meu, din West Village. Restaurantul era elegant şi intim şi iată-î stând la bar pe elegantul meu frate, îmbrăcat în haine de stradă, cu blugi şi sacou bleumarin, cămaşă albă şi cravată verde cu mici girafe portocalii pe ea.

— Te însori? l-am întrebat.

-Da.

Bea un martini care se asorta cu cravata lui şi mi-a comandat şi mie unul.

Punând băutura în faţa mea, barmanii i-a spus lui Jack că a sunat Debby să spună că Mindy va întârzia câteva minute.

— Cine-i Debby, am vrut eu să ştiu?

— A.P.-ul ei.

— A.P.-ul ei?

— Asistentul ei personal.

— Când vă veţi căsători ea o să fie A.P.- ul tău? l-am întrebat.

— Probabil eu am să fiu A.P.-ul A.P.-ului A.P.-ului ei.

Apoi şi-a răsucit scaunul, cu faţa spre intrare, ca s-o poată vedea pe Mindy de cum soseşte. Mi l-am răsucit şi eu şi am dat cu ochii de un aranjament enorm, splendid de flori albastre.

— Ştii ce-s astea?

— Sunt aproape sigur că sunt flori, mi-a răspuns Jack.

Apoi a intrat Mindy, iar el s-a dus s-o întâmpine. S-au sărutat şi a ajutat-o să-şi scoată ceea ce am văzut că este o haină de blană veritabilă, una pe care nu o găsise într-un magazin second-hand şi nici în dulapul bunicii ei. Arăta foarte bine în hainele ei de lucru - un taior de culoare deschisă şi bluză de sifon. Avea tocuri înalte, pe care păşea cu mai multă graţie decât mine în picioarele goale.

M-a salutat şi ne-am ţinut câteva clipe mâinile, privindu-ne aşa cum fac două cumnate, cum aveam noi să fim.
După ce ne-am aşezat la o masă de lângă fereastră, Mindy s-a scuzat pentru întârziere şi pentru faptul că va trebui să răspundă la un telefon în timpul cinei. Era tocmai la mijlocul unor tratative importante. Lucra în agenţia imobiliară a familiei sale - Grupul Bronstein - împreună cu tatăl ei, doi dintre fraţi şi vreo mie de angajaţi.
Un chelner ne-a prezentat specialităţile, recomandând ceea ce credea că i-ar plăcea lui Mindy. Am comandat.
A început să-i vorbească lui Jack despre afacerea în curs şi am observat că asculta cu seriozitate şi nu se prefăcea că ascultă, sau voia să ne arate ce bine ştia el să asculte.
Am întrebat-o dacă îi place activitatea ei şi mi-a răspuns că o pasionează.
— Ce faci mai exact? am întrebat-o.
— în fiecare zi altceva.
După cum m-a întrebat: „Ţie nu-ţi place ce faci?" eram sigură că deja ştia. I-am explicat că aproape din întâmplare am intrat în publicitate şi acum nu mai pot să ies. Mi-a vorbit ca unui copil blocat într-o mină.
— Lasă că te scoatem noi de acolo.

Prin „noi" nu m-am gândit la ea şi Jack, ci la întreg Grupul Bronstein cu tot cu cei care cumpărau şi închiriau prin intermediul lor, printre care erau probabil şi unele celebrităţi, şi toţi contractorii independenţi, unii dintre ei fiind probabil şefi de echipă. Acel „noi" al ei părea să-i includă pe toţi cei care aveau oarecare putere politică, financiară sau fizică - în Manhattan, sau pe pământ, sau în ceruri. Părea atât de puternică, de sigură de sine şi de fermă, încât am crezut că am să scap de publicitate şi m-am gândit: „De-asta o iubeşte Jack".

Când ne-au sosit salatele, am întrebat-o cum a cerut-o în căsătorie. Jack s-a întors spre Mindy şi a cerut-o din nou:

— Vrei, te rog, să te căsătoreşti cu mine?

Vorbea fără pic de ironie, chiar şi acum, când i s-ar fi putut trece cu vederea lucrul ăsta.

— Apoi i-am dat inelul.

Mi-am dat seama că neglijasem să-i cer mai din timp să-mi arate inelul, lucru explicabil din moment ce nu aveam şi eu unul. Jack desenase inelul cu un bijutier. Un briliant montat în platină. îl probam, când a sunat telefonul lui Mindy. S-a dus să vorbească afară.

Am ţinut mâna la distanţă şi i-am spus lui Jack că, dacă nu merge treaba cu Mindy, ar putea să-mi dea mie inelul de ziua mea.

— Chiar îţi place? întrebă el.

Tot aşa mă întreba şi când îi admiram vreunul dintre scenarii.

— N-o face pe miloaga, zise el.

Când l-am întrebat dacă Mindy avea de gând să-şi schimbe numele după căsătorie, mi-a spus că nu, dar s-ar putea să şi-î schimbe el.

— îmi păstrez numele de fată, a spus el, într-o engleză timbrată, imitând vocea lui Monty Python: „Jack Applebaum Bronstein".

L-am întrebat dacă au fixat data nunţii şi mi-a răspuns că da, peste aproape un an şi jumătate.

— Oamenii o să se mire, am zis eu.

Se uita pe geam la Mindy şi m-am uitat şi eu. Se plimba dintr- o parte în alta a trotuarului. Şi-a aprins o ţigară. Dădea mereu din cap, apoi s-a oprit. Ochii i s-au îngustat, colţurile gurii s-au lăsat în jos şi, în timp ce ne uitam la ea, a început să se certe cu persoana de la celălalt capăt al firului.

Se vedea clar că Mindy era mai dură decât mine şi decât Jack. Mi l-am imaginat pe el la capătul celălalt al firului. Ne-a zărit apoi pe geam şi ne-a făcut semn cu degetul mic.

Jack mi-a spus:

— Iată mogulul meu.

Ca şi cum ar fi simţit teama mea de a nu fi lăsată cu ochii-n soare, Neil m-a sunat cu o zi înainte şi în dimineaţa respectivă. Mi-a propus să ne întâlnim

la restaurantul Jules, de care mai auzisem. Se deschisese de curând şi era cu neputinţă să găseşti un loc. Dar, îmi spusese el, Jules era fiul unui pacient de-al lui.

Când taxiul meu s-a oprit în faţa restaurantului, Neil mă aştepta afară. Era îmbrăcat cu o haină bleumarin de molton, din alea cu catarame, şi era mai înalt decât îmi aduceam aminte şi mai stângaci. Avea o figură de adolescent, ca şi cum trupul său era o casă cu coridoare şi ascunzişuri pe care o moştenise, şi tocmai se muta în ea.

M-a salutat, m-a luat de mână şi m-a condus înăuntru. Şefa de sală l-a ignorat până când cuvintele lui rostite politicos i-au ajuns la ureche.

— Fiţi, vă rog, amabilă să-i spuneţi lui Jules că a venit doctorul Resnik.

Imediat a apărut Jules. L-a salutat pe Neil, mi-a spus: „îmi pare bine să vă cunosc" şi ne-a condus prin restaurant, pe lângă multe modele şi oameni frumoşi, toţi foarte tineri.

Clătinam din cap în sinea mea, până când Neil mi-a oferit scaunul spectatorului, iar el s-a aşezat cu spatele la scena pentru orchestră.

— Vrei vin roşu? m-a întrebat.

I-am răspuns că da.

Ştiam deja că Neil e evreu ca şi mine. Frecventase o şcoală de stat, ca şi mine. Şi tot ca şi

mine crescuse într-o suburbie, dar a lui fusese Shaker Heights, din afara oraşului Cleveland.

Când am comandat amândoi biftec şi cartofi prăjiţi, mi-am amintit că citisem un studiu care susţinea că un cuplu, cu cât seamănă mai mult, cu atât sunt mai multe şanse să rămână împreună.

Neil se tunsese şi purta o cravată pe sub un pulover cu anchior. Arăta ca unu* de prin 1947, care se plimbă pe Main Street, SUA, sau aşa îl vedeam eu. Când l-am complimentat pentru cum era îmbrăcat, mi-a spus că urmase sugestiile primite la un magazin despre care ştiam că este o casă sofisticată de modă pentru bărbaţi, cu sediul central în Londra.

îmi plăcuse apariţia lui mai mult, cât timp mi se păruse original, dar apoi Neil mi-a spus că şi l-a cumpărat special pentru întâlnirea noastră şi de asemenea că era aproape sigur că purtase şi la liceu acelaşi tip de îmbrăcăminte. Mi-a mai spus că fusese cel mai gogoman dintre gogomani tot timpul liceului, colegiului şi facultăţii de medicină.

La liceu nu fusesem cool şi populară şi nici măcar pe-aproape şi totuşi, orice i-aş fi povestit, eram convinsă că el aşa mă vedea. Când i-am spus că lucrez în publicitate, a zis că era convins că acolo ajung tinerii excepţionali.

Am ripostat spunând că publicitatea şi angajaţii ei erau la fel de imaturi şi ignoranţi cum fuseseră întotdeauna.

— Fraierii din liceu sunt persoanele pe care e bine să le
cunoşti astăzi, am afirmat eu.

Mi-a povestit că a făcut întotdeauna ceea ce se aşteptau de la el să facă şi abia acum începuse să-şi dea seama cine este şi ce i- ar plăcea de fapt.

— Ca de pildă? am întrebat eu.

Pe lângă el se tot învârtea o fată atât de subţire, că ai fi putut- o expedia prin fax. I s-a alăturat un grup de prieteni şi s-au îngrămădit în separeul alăturat.

— Cărţi, de pildă, sau filme, sau muzică. N-am ascultat niciodată muzică, mi s-a plâns el.

Spre deosebire de mine, lui Neil îi plăcea muzica modernă. Mi- a vorbit despre formaţii de care nu mai auzisem şi despre care el credea că mi-ar plăcea mult, ca de exemplu Silver Jews, pe care mi-ar trage-o. Mi-a trebuit un minut ca să înţeleg că îmi va trage un CD cu muzica lor. Am mărturisit că eu tot mai ascult casete şi că multe dintre cântecele mele preferate sunt vechi de câteva zeci de ani: *Tupelo Honey* de Van Morrison; *Mercy, Mercy, Mercy* de Connonball Adderley, *Knockin' on Heaven's Door* şi

încă multe altele dintre primele cântece ale lui Bob Dylan.

— Ai urechi mari, „Bugsy".

Mi-a explicat că în jargonul jazz-ului însemna „discernământ de ascultător".

— îmi place şi *You Sexy Thing,* am adăugat eu.

A început să cânte: „Cred în minuni de când mi-ai ieşit în cale", şi eu mi-am zis: „Iată omul care poate cânta *Hot Chocolate* de la prima întâlnire".

Când au venit friptura şi cartofii, i-am spus că nu-mi place nimic pe lume mai mult decât cartofii prăjiţi.

— Şi mie. Ai mâncat cartofi de la Corner Bistro? -Da.

— Cei mai buni sunt probabil la Pastis, a spus el. Deşi la Four Seasons sunt divini.

M-am gândit că poate încearcă să mă impresioneze, ceea ce era drăguţ, dar voiam să ştie exact cine sunt şi i-am spus:

— îmi plac cartofii prăjiţi de oriunde, de la cele mai renumite restaurante până la cel mai prăpădit local. îmi plac cartofii graşi, îmi plac fără grăsime, îmi plac unsuroşi, albi şi nepătrunşi. îmi plac rumeniţi şi îmi plac crocanţi.

Dezbătând subiectul „Să slăvim acum renumiţii cartofi prăjiţi", vorbeam de parcă i-aş fi împărtăşit cele mai profunde convingeri şi într-un fel aşa era. Nu se aştepta la lipsa mea principială de discriminare. Poate nu se potrivea cu concepţia lui despre fata imperturbabilă şi populară care nu-i dăduse nici o atenţie în liceu. Cred că am văzut scris pe faţa lui „O să fie mai greu decât am crezut".

— Okay, a zis el, şi în vocea lui se auzea accentul din Cleveland. E în regulă, deci.

Am terminat de mâncat exact în acelaşi moment şi m-am gândit: „Vom rămâne împreună pentru totdeauna". Un pic mai târziu a devenit serios.

— Presupun că Robert ţi-a spus că sunt divorţat.

Am dat afirmativ din cap.

— Şi am o fiică.

A dat şi el din cap. Nu puteam vedea prin ochelarii lui şi, ca la prima noastră întâlnire, am avut impresia că privea înăuntru, spre sine, în loc de în afară, spre mine.

A mai comandat o sticlă de vin. Mi-a povestit că fusese căsătorit timp de şaisprezece ani şi divorţase de trei. Ella avea şapte ani.

Recunoşteam că nu sunt bună la matematică.

Mi-a spus că şi soţia lui era medic. Se întâlniseră la Yale când erau studenţi şi au mers amândoi la

facultatea de medicină de la Harvard. Beth lucra acum în Boston.

— Ţi-ar plăcea. E foarte inteligentă.

Dar căsnicia mersese din rău în mai rău. Şi mi-a mărturisit că se apăra de dispreţul soţiei sale retrăgându-se în sine.

— Când îi auzeam vocea, era ca şi cum un întrerupător îmi stingea personalitatea. în fond dispăream.

N-am fost niciodată căsătorită, dar mă gândeam: „Mi s-a întâmplat şi mie. Am simţit şi eu la fel".

— Pentru cât timp ai dispărut?

— Şaisprezece ani.

A tras aer în piept şi apoi am auzit de ce.

— Am avut o legătură cu o femeie.

M-am gândit să spun: „Taxi dar părea prea abătut să nu îl iau în serios.

Şi-a scos ochelarii, a închis ochii şi a clătinat din cap. Mi-a spus că a făcut o mare greşeală şi am auzit asta în vocea lui. Am auzit că petrecuse ore şi zile, săptămâni şi luni revăzând iarăşi şi iarăşi ce s-a petrecut. Fusese cel mai rău lucru pe care îl făcuse în viaţa lui, poate singurul lucru rău şi ştiam că nu-î va mai face niciodată. Suna ciudat poate, dar felul în care mi-a descris infidelitatea lui m-a convins de fidelitatea lui.

Simţeam în momentul ala că eu fusesem cea care avusese aventura şi m-am iertat. I-am luat mâna, l-am privit drept în ochii lui pictaţi pe catifea şi l-am întrebat:

— Ce cărţi ai mai citit?

Imediat după aceea am revenit la normal, am devenit iar iubitul şi iubita care deja părea că am fi, soţul şi soţia care părea că am fi pe cale să devenim. Tocmai terminase de citit o nouă antologie de nuvele, care şi lui şi mie ne plăceau, şi îi iubeam pe aceiaşi scriitori morţi: Hemingway şi Fitzgerald, dar nu pe Faulkner. Nici unul dintre noi nu citise *Ulise* şi ne-am promis să nu-î citim niciodată. Am jurat că indiferent ce se va întâmpla între noi doi, n-o să-î citim.

După ce ne-au fost luate farfuriile, a spus:

— Mă simt foarte bine cu tine.

După ce am băut paharul cu Porto, s-a aplecat şi m-a sărutat. După ce a plătit consumaţia, m-a condus afară şi m-a lipit de el. Părea că cel mai bun şi mai firesc lucru pe care îl puteam face era să-î iau pe Neil acasă cu mine, dacă prietena mea Kate nu mi-ar fi spus:

— Fă un efort să nu te laşi în primul moment.

— Ce vrei să spui?

— Nu te culca cu el la prima întâlnire.

Când i-am spus „Eşti nebună", m-a făcut în tot felul. în taxi i- am zis şoferului: „Două opriri". Când am

ajuns în apartament am auzit telefonul. Era Neil care mă suna din taxi.
L-am văzut câteva nopţi mai târziu şi câteva nopţi mai târziu şi câteva nopţi mai târziu. Mă suna la birou în fiecare dimineaţă şi după-amiază şi cam timp de o oră după fiecare telefon spuneam „da" la orice mi se cerea. Da, am să fac corectura altui exemplar al altui redactor de reclame. Da, pot să merg în timpul prânzului la o şedinţă de concentrare a atenţiei. Da, Joe şi cu mine ne putem întâlni vineri cu clientul.
Joe a venit în biroul meu să mă întrebe:
— Tu ai spus că suntem gata să ne întâlnim cu clientul vineri?
-Da
— Ai înnebunit?
-Da.
— Le-am spus nici să nu se gândească.
— Perfect.
Când m-a invitat Neil să mergem la o piesă de teatru, am încercat să reacţionez ca şi cum mulţi bărbaţi mă duseseră la multe, multe alte piese. între timp mă simţeam de parcă mi-ar fi înfăşurat în jurul umerilor o mantie de hermină lungă până la pământ şi mi-ar fi pus în mână un sceptru.
în zăpăceala mea, i-am spus adevărul.
— Uneori mă apucă claustrofobia în timpul spectacolului.

— Nu suntem obligaţi să mergem, Bugsy, m-a liniştit el.
— Ba da, vreau să merg.
I-am explicat că nu o să am nimic dacă am bomboane la mine.
— Nu ştiu de ce, am continuat. E ca şi cum aş fi în stare să evadez prin gură.
Mi-a dat numele şi adresa teatrului.
— Am să fiu acolo la patru ace, m-a asigurat el.
Creierul şi „Polul Sud" reacţionau ca o singură entitate la Neil.
Spuneau da. Era un „da" general, totuşi existau anumite dezacorduri. Creierul meu, de pildă, dorea ca eu să amân să mă culc cu el. Nu din principiu, ci pornind de la întrebarea: „De ce atâta grabă?"
„Polul Sud" explica de ce atâta grabă. „Odată ce te-ai culcat cu el", spunea creierul, „nu va mai fi niciodată cum a fost înainte".
Creierul meu avea punctul lui de vedere: „De ce să nu prelungim perioada asta fericită? Vor urma ani şi ani de culcat împreună".
Mintea mai presus de trup. N-am făcut curat în apartament, nici nu mi-am spălat aşternutul, ca să mă asigur că nu-î voi aduce pe Neil acasă.
înainte de a intra în teatru, Neil mi-a spus: „Eşti frumoasă", şi pe faţa lui am văzut că într-adevăr

crede că sunt. Şi asta m-a făcut să mă simt şi eu frumoasă.
— Şi tu arăţi bine.
Şi chiar aşa era. Purta un papion roşu şi un costum gri-închis. Pe fotoliile noastre de orchestră mi-a dat bomboane cu cireşe. Neam ţinut de mâna, ne-am gâdilat reciproc braţul, am urmărit piesa sau am încercat să o urmărim. După spectacol, Neil m-a dus pe canapelele albe din holul barului Royalton, pentru o cină târzie.
La cel de-al treilea pahar de vin, i-am spus că era probabil o idee bună să nu facem încă dragoste.
— Cred că ar fi mai bine aşa, i-am spus, deşi nu-mi aduceam aminte de ce. Cred că astfel ar însemna mai mult, am continuat, fără convingere.
— Eu aştept, dacă vrei tu. Pot să-ţi respect dorinţele. Dar eu sunt gata oricând.
La mine în apartament i-am zis:
— îmi pare rău pentru dezordine.
„Polul Sud" a zis: „Glumeşti".
— Nu-mi pasă, m-a asigurat el.
Ne-am sărutat mult timp pe canapea. Ne-am întins pe canapea. I-am scos papionul, mi-a scos jacheta, ne-am scos totul.
— Un alt motiv pentru care ar trebui să amânăm ... am spus eu în glumă.

Când ne-am ridicat să mergem în dormitorul meu de mărimea patului, l-am prevenit că fie ne culcăm pe cearşafuri murdare, fie scoatem totul de pe pat, să rămână numai salteaua, şi ne prefacem că mă prostituez pentru cocaină.

— „Pentru cocaină", repeta el şi mi s-a părut că n-am mai auzit niciodată ceva atât de romantic.

Adam era cel mai ocupat prieten pe care îl aveam. Ziua lucra la o televiziune publică, noaptea scria piese. Eram entuziasmată de câte ori mă suna la telefon.

După ce am vorbit doar câteva minute, m-a întrebat: „Ce iei?"

I-am povestit despre Neil. Mi-a spus că niciodată nu mă văzuse atât de fericită, şi mă cunoştea de douăzeci şi doi de ani. Lucraserăm împreună la o editură.

— Păi, când eram cu Chris, nu păream că iau droguri?

— Cu Chris păreai că eşti dependentă de heroină.

Apoi mi-a spus de ce mă sunase. îl rugasem să mă anunţe dacă aude de vreo altă slujbă, şi auzise.

— E vorba despre un serial pentru BBC despre mediul înconjurător. Au nevoie de scriitori ca să-î americanizeze.

Am mărturisit că nu ştiu nimic despre ştiinţe naturale.

— Nu cred că trebuie să ştii ceva, a spus el.
— Nici n-ai fi putut să zici ceva mai plăcut auzului, am spus eu.
A promis să mă sune când va afla mai multe. Când a închis, m-am gândit: „Am o slujbă nouă".
Cu fiecare iubit deveneam conştientă, după un anumit timp, de toate femeile care le-au trecut prin pat înaintea mea. Le simţeam prezenţa chiar şi numai după cât era de versat Putea fi ceva deprimant, indiferent de ce avea de spus despre asta „Polul Sud".
Cu Neil nu eram decât noi doi. Cu Neil puteam crede că sunt singura femeie cu care făcuse dragoste şi ştiam că nu-i prea departe de adevăr.
„Am de gând să te învăţ totul", mă gândeam. „Am să te învăţ cum să fii o sută de iubiţi pentru mine şi cum să fiu o sută de iubite pentru tine şi niciodată n-o să mai avem nevoie de altcineva."
în somn era deja expert în ceva care niciodată nu se poate învăţa: mă ţinea strâns toată noaptea, cu braţele în jurul meu şi pieptul lui lipit de pieptul meu. Neil şi cu mine am stat împreună nopţi în şir, pierduţi în Triunghiul Bermudelor din prima fază a iubirii.
Apoi mi-a fost rău de la stomac. I-am spus că am nevoie să petrec o noapte singură.
— Ai diaree? m-a întrebat. Scaune moi?

— Nu vreau să vorbesc cu tine despre scaunele mele.
Mi-a adus bere şi mî-a făcut pâine prăjită. Mi-a luat temperatura. M-a sărutat pe frunte. Şi când mi-a spus „Noapte bună", am simţit că nimeni nu a avut atâta grijă de mine vreodată.
Adam m-a sunat şi mi-a spus:
— Nu cred că vrei să te înhami la treaba asta.
— De ce nu?
— E o chestiune politică.
Eram gata să spun: „Credeam că-i vorba de natură", dar apoi mi-am dat seama la ce se referea.
— Regizorul vrea să nu se schimbe decât „ora ceaiului" cu „pauza pentru cafea". Producătorul crede că publicul american se aşteaptă la mai multă dramă din partea naturii decât cel englez.
Sunt multe de făcut numai ca să poţi depune CV-ul, mi-a spus el. Trebuia să scriu un scenariu nou-nouţ pentru primul episod.
— Adu-Ĩ încoa', i-am spus.
M-a întrebat dacă îl pot termina în weekend.
— Sigur că pot.
Mi-a trimis caseta şi scenariul printr-un curier. Am fost fericită numai văzându-mi numele pe plic. Mă gândeam la vremurile în care uram să fiu întrebată unde lucrez. Acum, mi-am zis cu glas tare, lucrez la P.B.S.

Neil mi-a spus că ar dori să mă poată ajuta - îi plăceau emisiunile despre natură -, dar îşi petrecea weekendul cu Ella în Boston.

Episodul era despre o zi din viaţa unui heleşteu.

Vocea unui englez aproape mort de plictiseală catadicsea să vorbească în timpul programului, ucigând nişte fraze deja moarte, ca de pildă „Un păianjen îşi păzeşte ouăle preţioase" şi „O insectă din familia Corixidelor alunecă pe suprafaţa apei în căutarea unei prăzi".

Pentru scenele liniştite se auzea o muzică de harpă, compusă probabil pentru o ceremonie japoneză a ceaiului, iar pentru scenele violente se auzeau nişte viori care aminteau de *Psycho*.

L-am sunat pe Jack, care mi-a sugerat să caut personajele cele mai captivante. îmi plăcea insecta de apă, dar nu făcea de fapt ceea ce se putea numi o călătorie. Broasca avea mult farmec personal, dar cum puteai să o ierţi după ce mâncase ouăle păianjenului care şi-a riscat viaţa ca să le producă? Furtuna părea un fel de punct culminant, dar al cui?

Am dat banda înapoi, am apăsat „Play", iar am derulat, am apăsat iar „Play" şi de fiecare dată mi-am spus: „Poţi s-o faci", dar n-am putut.

Mă simţeam din nou la ora de ştiinte naturale, dând o teză pentru care nu învăţasem şi alegând

varianta (B) numai pentru că mă gândeam că nu vor fi trei de (C) la rând.

Până sâmbătă seara, textul avea atâtea însemnări încât nici eu nu-î mai puteam citi, iar ce reuşeam să citesc nu avea înţeles. M- am hotărât pentru (E). Nimic din cele de mai sus. Am şters totul.

Duminică după-amiază l-am schimbat pe „a ucide" înapoi cu „a omorî" şi atunci mi-am dat seama că mai degrabă mă omor decât să mai apăs o dată „Play".

Am sunat-o pe Kate, care mi-a spus că dacă nu reuşesc să modific primul episod, nu le voi putea modifica nici pe următoarele zece şi nici n-am să vreau să o fac şi nici nu trebuie să mă forţez să o fac. Ceea ce trebuia să fac era să ne întâlnim şi să mergem să mâncăm nişte cartofi prăjiţi şi să bem nişte vin, ceea ce am şi făcut.

După ce m-am întors acasă, am compus o scrisoare de mulţumiri şi scuze lui Adam şi tocmai o puneam într-un plic împreună cu caseta, când a sunat Neil.

— Cum merge treaba?

I-am povestit şi s-a oferit să vină la mine şi să mă ajute cu episodul. Pentru o clipă m-am simţit din nou în heleşteu.

— Mulţumesc. E drăguţ din partea ta, i-am spus, dar tonul meu zicea: „Nu, nu, nu de o mie de ori nu*.

— Poate ai nevoie de o pauză.

I-am spus că o pauză care să dureze o eternitate ar fi suficient de lungă ca să mă facă să vreau să mă uit din nou la video.

— Eşti sigură?

Am parafrazat-o pe Kate:

— Nu pot s-o fac şi nici nu-mi place s-o fac şi nici nu trebuie s- o fac.

— E clară treaba. Pot totuşi să vin la tine?

Nu mai suportam să mă uit din nou la video. Totuşi am imitat vocea prezentatorului pentru Neil. Se uita la text, când a sunat mama.

încă îmi mai amintesc exuberanţa din vocea ei când m-a anunţat că în sfârşit s-a obişnuit să fie singură.

— Ba chiar îmi place. Iubesc singurătatea.

Am început să râd de uşurare. Mă gândesc acum că trebuie să fi fost weekendul reîntâlnirii ei cu Lev Polikoff.

Când bunica a avut primul accident vascular, Robert a plecat la Philadelphia. M-a sunat imediat cum a fost mutata de la Urgenţă la Terapie Intensivă. Era calm şi optimist. Nu fusese decât un accident minor, m-a asigurat el.

— Ce face mama? am vrut eu să aflu.

Robert părea tulburat.

— Mama e... excelent.

Neil a încercat să-mi explice ce este un accident vascular, dar tot ce am auzit a fost »...

sânge... vase..." şi „.. .lobul frontal...", până când mi-a spus că accidentul pe care l-a avut bunica era atât de banal, încât internii l-au prescurtat în A.C.B.C.P.P.B: - Aceeaşi chestie bătrână căzută pe podeaua bucătăriei.

Dar bunica a avut încă un mic accident cerebral şi încă unul şi încă unul. Când am văzut-o apoi în apartamentul ei, nu mai era decât o bătrânică culcată în pat, ţinând strâns în mână un portofel alb de vinilin.

Adevărul este că mă aşteptam de mult să n-o mai ţină puterile, nu doar din cauza vârstei. întotdeauna fusese de părere că oamenii se îmbolnăvesc sau mor din cauza slăbiciunilor şi a neglijenţei care, conform poruncii ironice a destinului, vor duce şi la decesul ei. După moartea tatei, când ne-a anunţat că „face mişcare şi mănâncă sănătos", mama s-a încruntat, dar eu mi-am zis: „Ai grijă, Steeny".

M-a surprins cât de bătrână părea, dar aspectul era un fleac în comparaţie cu sunetul vocii. Mi-a spus: „Vino aici, drăguţo" cu atâta afecţiune, încât m-am întors să văd dacă nu era vreo drăguţă în spatele meu.

Simţeam nevoia să stau jos. Spatele picioarelor mele au găsit un scaun, dar femeia care ocupa trupul bunicii mele mi-a spus: „Stai lângă mine".

Şi eu, şi mama ne-am aşezat pe pat, iar bunica ne ţinea de mână.

— Ce aş putea face pentru voi, copii? ne-a întrebat. Vreţi ceai sau cafea? Sau poate un pahar cu sherry?

Ne-a oferit supă, sendvişuri, prăjituri, îngheţată. Dacă n-avea ce voiam noi, ne-a asigurat că Laura, femeia amabilă care o îngrijea, va da o fugă să ne cumpere.

— Mulţumesc, nu vreau nimic, a refuzat rece mama.

M-am întrebat dacă brusca generozitate şi afecţiune a bunicii nu i-au amintit de anii în care n-a prea dat dovadă de aşa ceva.

— Pariez că vrei un scotch, mi-a spus mie.

— Aş vrea.

A chemat-o pe Laura şi apoi i-a spus mamei:

— Arăţi minunat, Joyce.

Mama a dat din cap de parcă ar fi primit complimente de la bunica tot timpul.

— E drept că arăţi superb, mamă, i-am spus şi eu.

— Serios? m-a întrebat înviorându-se.

— Foarte serios.

Şi chiar aşa era. Nu mai era trasă la faţă, tenul îi era roz în loc de cenuşiu.

— Ai un ruj nou? a întrebat-o bunica.

— Nu, mamă, a răspuns ea - rece, mi s-a părut.

Când Laura s-a întors cu paharul meu de scotch, bunica i-a spus:
— Trebuia să i-î fi pus într-un pahar de cristal.
Dar acesta a fost singurul semn care amintea de vechea Steeny.
La plecare, în lift, i-am reproşat mamei:
— Nu mi-ai spus nimic.
— Despre ce?
— Despre bunica.
— Pare plăpândă, nu-i aşa?
— E alta.
— Are atâtea poşete frumoase din piele. Nu înţeleg de ce nu se desparte de portofelul ăla de vinilin.
— E drăguţă, am comentat eu. E chiar drăguţă.
Mama a dat din cap fie că nu era de acord, fie că nu o interesa, ceea ce părea la fel de straniu şi dramatic ca transformarea bunicii.
— Tu chiar nu-ţi dai seama de schimbare? am vrut să ştiu eu.
— Sigur că-mi dau. Se simte vulnerabilă. E mai bătrână.
— Te calcă pe nervi, sau ce-ai?
— Bineînţeles că nu. Laura mi se pare tare simpatică. Tu ce zici?
Eu şi Neil am plecat din oraş la sfârşitul săptămânii. O pacientă i-a pus la dispoziţie casa ei de la ţară, din

Connecticut. Am închiriat o maşină. Pe drum l-am întrebat ce-ar vrea să fie când o să crească mare şi fără ezitare mi-a răspuns: „Astronaut".
Mi-a povestit că l-a obsedat NASA. A urmărit cu sufletul la gură oamenii care mergeau pe Lună. Trimisese scrisori tuturor astronauţilor.
— Ţi-au răspuns?
— Unii da.
Mi-a mai zis că va trebui să o întrebe pe mama lui unde ar putea fi scrisorile, dar apoi a spus:
— Sunt sigur că le-a aruncat.
— Vorbeşti serios?
— Sigur o să mă lase să le caut ore întregi pentru ca în cele din urmă să recunoască chestia asta. Apoi o să se disculpe, făcându-mă pe mine să mă simt ca un idiot numai pentru faptul că le vreau.
— Drăguţ! am comentat eu. Şi tatăl tău?
— Stai să mă gândesc. Cred că cel mai bun exemplu ar fi ăla cu dentistul de la şcoală care i-a spus că am nevoie de aparat dentar şi tata m-a sfătuit c-ar fi mai bine să-mi împing dinţii în faţă cu limba.
— Tatăl tău era...?
— Dentist? Nu, contabil.
Ne-am oprit la un anticar care avea o sumedenie de ilustrate. Unele erau doar fotografii vechi, portrete transformate în cărţi poştale, şi Neil a zis:

— Pariez că nu le-a trecut prin cap că o s-o sfârşească într-o bună zi într-un anticariat.
— Nici nu te gândeşti că ţi se poate întâmpla ţie.
— Căutaţi ceva anume? a întrebat anticarul.

— Mie îmi plac fotografiile vechi cu animale.

Neil m-a privit de parcă n-ar fi întâlnit niciodată pe cineva mai amuzant şi mai zănatic.

Mi-a fost adusă o cutie cu fotografii. Vechi grădini zoologice, o hulubărie, un cârd de struţi - le-am cumpărat pe toate.

în maşină i-am povestit lui Neil că fotografia mea preferată era cu o fată pe nume Dovima care poza între doi elefanţi. Am căutat toată viaţa mea o rochie ca a ei, lungă şi neagră, deşi ei nu-i purtase prea mult noroc. Conform necrologului ei, ajunsese ceea ce *The Times* numeşte „hostess" într-o popicărie.

Când am intrat pe aleea casei, Neil mi-a înmânat o enormă pungă cu bomboane, zicându-mi:

— împotriva claustrofobiei.

Simţeam exact opusul şi i-am spus-o. îmi venea în minte expresia „zări deschise", pe care o auzisem de la un fost iubit când descria peisajul din vestul care îi lipsea şi de care îi era atât de dor.

Casa era veche şi plină de farmec, cu duşumele vopsite şi cu un şemineu. Ne-am dezbrăcat în timp ce

urcam scările spre dormitor, unde ne-am dus direct în patul cu baldachin.

Când am deschis ochii, am văzut pe geam merii înfloriţi.

în ultimii ani, singurul lucru pe care îl „găteam" la cină pentru cineva era să desfac un pachet nou de ţigări şi să golesc scrumiera. Dar voiam să gătesc pentru Neil. Poate pentru că-mi povestise cum a crescut cu mâncare din cuţit, iar soţia lui comanda întotdeauna ceva la domiciliu. Nu ştiam de ce, dar am luat maşina şi m-am dus la piaţă să cumpăr una-alta şi la un magazin de băuturi să iau vin.

Când m-am întors, Neil vorbea la telefon şi probabil tocmai formase numărul, căci întreba:

— Pot să vorbesc cu Ella, te rog?

Apoi a spus: „Bine, am înţeles", dar nu chiar în receptor, şi-a închis.

A încercat să glumească imitând vocea fostei lui soţii: „Nu-i aici" şi trântind apoi telefonul.

— Ţi-a trântit telefonul în nas?

A imitat-o din nou.

— Credeam că tu şi Beth sunteţi în relaţii bune.

— Suntem, relativ.

— Adică cum relativ?

— înainte îmi închidea telefonul numai cum îmi auzea vocea.

A încercat să râdă. Mi-a spus că se împăcau mai bine decât alte cupluri divorţate.
S-a întors cu spatele la mine» prefăcându-se că scotoceşte după ceva într-un sertar. S-a dus în cealaltă cameră, apoi a urcat scările. Mi l-am amintit spunându-mi că a dispărut şaisprezece ani din cei şaisprezece în care fusese căsătorit.
Am despachetat cumpărăturile şi am spălat legumele. Am scos dopul sticlei de vin şi mi-am turnat un pahar. S-a întors în bucătărie abia când a sunat telefonul şi am răspuns. îi cunoşteam acum pe cei de la el de la serviciu. Era Helen.
— îl caut pe doctorul Resnick, îmi spuse ea.
— Eu sunt doctorul Resnick, am glumit eu, şi am fost bucuroasă să-î văd pe Neil zâmbind.
A luat telefonul şi a acceptat să vorbească cu o pacientă.
— Doctorul Resnick la telefon.
Era tot timpul căutat la telefon» deoarece ţinea locul multor medici şi, în special, pe-al unuia care călătorea non-stop, doctorul Glatz, ai cărui paci- enţi erau celebrităţi de toate soiurile şi deosebit de pretenţioşi.
Nu mă deranja. îmi plăcea să-î ascult pe Neil vorbind la telefon cu pacienţii. îmi plăcea cât era de sigur şi de bine informat şi îmi plăcea că ajuta pe câte cineva care avea nevoie de ajutor.

După ce vorbea cu ultimul pacient, îmi spunea: „îmi pare rău", şi eu îi răspundeam: „Să nu-ţi pară".
— Nu pot să cred că-mi faci de mâncare.
— Nici eu.
Am aprins lumânări, am decorat masa cu noile mele ilustrate. Puiul a fost comestibil, iar salata excepţională.
Apoi am cercetat un raft cu casete video. A fost fericit să găsească *2001: Odiseea spaţiala*.
— Trebuie să ne uităm la ăsta, m-a rugat.
— E vorba despre spaţiu, nu-i aşa? Şi despre viitor?
— Îhî...
— Am nişte veşti proaste pentru tine, l-am anunţat. Urăsc şi spaţiul, şi viitorul.
— Nu vorbi aşa, te rog.
în pat, Neil m-a întrebat dacă fusesem vreodată pe punctul de a mă căsători.
I-am povestit câte ceva despre Chris. Crescuse în Manhattan, învăţase la Brown şi era avocatul oamenilor fără adăpost. Fuseserăm logodiţi timp de trei săptămâni, după care am hotărât să nu mai continuăm.
— De ce?
— Căsătoria n-ar fi schimbat nimic. Ar fi fost doar ceva mai mult din acelaşi lucru.
— Adică din ce?
— *Cui îi e frică de Virginia Woolf?* am spus eu.

— Deci nu-ţi pare rău?
— A murit. într-un accident de maşină.
— Isuse! Când?
— Cam cu un an mai târziu.
E aşa de trist, a spus Neil, ţinându-mă în braţe.
A adormit, iar eu am zăcut aşa, lângă el. Apoi m-am îmbrăcat şi am coborât. Mi-am turnat un pahar de vin şi m-am dus să-î beau pe verandă.
Luna nu era plină, dar era dolofană, şi lumina merii şi petalele căzute sub ei.
Am fumat o ţigară. Ceea ce nu-i spusesem lui Neil era că am crezut întotdeauna că în cele din urmă am să fiu împreună cu Chris, chiar după ce ne-am despărţit, chiar după ce a murit.

Adam mă însoţise la înmormântare. Era multă lume, aşa cum este întotdeauna când moare cineva tânăr. Stăteam în spate, de unde era greu să vezi şi greu să auzi ceva.

Mă uitam la toate femeile. Nu le puteam vedea decât din spate, dar le studiam fiecăreia părul şi spatele. Gâtul şi umerii. Braţele. M-am trezit gândindu-mă: „Tu? Cu tine s-a culcat?" Eram acolo, la înmormântarea lui, copleşită nu de durere, ci de gelozie.

Ghicindu-mi gândurile, Adam mi-a spus că, oricine ar fi fost acele femei, ele nu însemnau nimic pentru Chris.

— Ţineau doar locul cald pentru tine.

Ca într-o procesiune, ne-am dus în Central Park, dincolo de carusel, pe terenul unde Chris juca softball duminicile. Acolo era o cupă de metal cu cenuşa lui şi atât Adam, cât şi eu am luat puţin din ea ca să o împrăştiem pe pământ. Ca în glumă, am spus, aşa cum o mai făcusem de o mie de ori:

— Spune-mi adevărul: crezi că eu şi Chris vom mai fi vreodată împreună?

Adam a râs, şi eu la fel. M-a îmbrăţişat şi cred că îşi dădea seama că eram gata să plâng, pentru că mi-a spus:

— Ia te uită, mă tem că l-am pus pe Chris pe tine, şi a început să-mi scuture haina.

Mergeam amândoi spre debarcader, când ne- a oprit o femeie:

— Nu mă cunoşti, mi-a zis. Eu sunt Myla. Am fost după tine.

— Vezi? a zis Adam, după ce s-a îndepărtat. Dar nu schimba situaţia cu nimic.

Acea parte din creierul meu care nu ţinea deloc seama de raţiune nu credea că Chris e mort. Şi-a schimbat brăţările de identitate sau fişa de observaţie cu alt bolnav. A legat cearşafuri şi a coborât pe fereastră. îl căutam de parcă era un evadat care se ascunde. O claie de păr blond, geacă de blugi şi mă gândeam: „E Chris".

Totdeauna mi se păruse că el fusese cel care scăpase din relaţia noastră, dar în momentul ăla nu mai vedeam lucrurile aşa. Ştiam că dacă Chris ar veni prin iarba luminată de lună până pe verandă şi m-ar cere din nou în căsătorie, aş spune din nou „Nu".
Mă întrebam dacă este aici, adică pretutindeni, îmi închipuiam că este. îmi închipuiam că mă întreabă: „Cine-i tipul ăla?"
Ca şi cum ar fi făcut-o, i-am răspuns pe un ton cât mai frumos posibil: „E cel de după tine".
După moartea tatălui meu, mama m-a sunat în fiecare zi. Apoi din două în două zile, apoi o dată la câteva zile. într-o duminică mi-am dat seama, cu o tresărire de vinovăţie, că n-am mai vorbit cu ea de mai bine de o săptămână.
Mi-a răspuns cu o voce atât de răguşită că am întrebat-o:
— Eşti răcită?
— Nu. Mă simt minunat.
I-am spus despre Neil, dar era distrată. în cele din urmă m-am oprit. I-a trebuit un minut ca să observe. Apoi a spus:
— Sunt atât de bucuroasă că ai şi tu pe cineva.
Odată, când vorbeam la telefon, mi-a spus:
— Mă mai sună cineva.

Era cam agitata. M-a rugat să aştept şi-am ramas cu aşteptatul.
Ştiam că e Lev Polikoff. Nu ştiam însă dacă a uitat de mine, sau dacă a vrut doar să mă lase să aştept. M-a sunat din nou după o oră.
— îmi pare rău, s-a scuzat ea, şi chiar se vedea că-i părea.
Am început să-i telefonez noii şi îmbunătăţite! mele bunici,
cum nu o mai făcusem niciodată. La început vorbeam doar câteva minute. O sunam aşteptând să intru în vreo şedinţă sau după ce-mi terminam prânzul. Mă întreba despre cum îmi merge la serviciu şi la început îi spuneam: „*E* bine", pentru că aşa voiam să creadă. Odată, când am sunat-o, m-a întrebat:
— La ce lucrezi până noaptea la zece?
— încerc să scriu o broşură tâmpită.
— Şi care e problema?
Era greu, i-am explicat, deoarece broşura nu trebuia să pară scrisă de cineva. Trebuia să aibă propria ei autoritate, ca şi cum ar fi fost vocea ştiinţei.
M-a rugat să i-o citesc şi i-am citit-o, deşi era lungă. Mă tot opream, dar ea mă îndemna să continui:
— Doar nu trebuie să merg la vreun bal.
La sfârşit, încercând să-mi facă un compliment, a spus:

— Nu mi-am dat seama că e scrisă de o fiinţă umană.
Adam m-a sunat să-mi spună că Steinhardt, editura la care lucraserăm, fusese vândută, iar redacţia va fi probabil desfiinţată.
— E sfârşitul unei ere.
I-am spus că eu credeam că „era" se sfârşise de mult. Eram gata să-î întreb: „Ştiu măcar pe cineva care mai lucrează acolo?", când mi-am amintit de Francine Lawlore şi i-am pronunţat numele cu voce tare. M-a felicitat pentru memorie, dar i-am spus că nu are de ce. Francine îmi trimesese regulat, în ultimii paisprezece ani, felicitări de Crăciun. în timp ce vorbeam la telefon, s-a uitat pe lista de telefoane şi mi-a zis.
— Tot acolo lucrează.
— Cât înseamnă asta - douăzeci de ani?
— Cel puţin.
— Ce crezi c-o să păţească?
Nu mi-a răspuns.
— Ce crezi? am insistat.
Mi-a spus că se gândeşte la sfârşitul lui *Bartleby. O povestire de pe Wall Street,* a mai adăugat, scrierea lui Melville, în caz că nu ştiam.
— Ăsta ce-a mai păţit?
— A refuzat să plece de la serviciu. A fost târât la închisoare.

— Şi a trăit apoi fericit până la adânci bătrâneţi?
— îţi aminteşti ultima replică?
— Oi fi citit-o când eram studentă. Dacă oi fi citit-o.
— „Ah, Bartleby! Ah, umanitate!" cită el.
-Ah!
—Nu eşti bucuroasă că te-am sunat? m-a întrebat apoi Adam.
Eu şi Neil ne-am dus la Robert la cină şi au venit şi Jack cu Mindy. Stăteam în living, în timp ce bona îmbăia gemenii.
Robert ne-a preparat câte un martini perfect, iar Naomi ne-a servit antreuri frumos aranjate şi bruschete cu roşii şi pesto.
— Aţi făcut singuri toate astea? s-a mirat Neil.
— Am trudit deasupra unei tejghele fierbinţi la Zabar.
îmi dădeam seama cât de nervos era Neil şi pe bună dreptate. Jack se ţinea la distanţă, de parcă ar fi purtat roba pe care şi-o punea tata la judecătorie.
— Ce se mai întâmplă cu *Spectacolul lui Jack Applebaum*? am întrebat eu.
— *Nada,* a răspuns el. Regizorului nu i-a plăcut scenariul.
— Nu-i adevărat, l-a contrazis Mindy. I-au cerut să facă unele schimbări şi el a refuzat.
— Erau tâmpite, a spus Jack.
— Şi acum la ce lucrezi?

— Mă gândesc să-mi fac propria mea companie de producţie.
Voia să realizeze proiecte şi să angajeze personal.
—N-ai nevoie, de fapt, decât de o carte de vizită, un telefon şi o adresă, a continuat el.
Mi se părea cam superficial, dar n-am comentat, cum aş fi făcut dacă am fi fost singuri.
— Deci ca unul care şi face, şi trage?
— Mai degrabă ca unul care trage şi trage.
Neil a spus că are un pacient fost regizor şi i-a spus numele, care era foarte cunoscut.
— Uau! a exclamat Jack. Ce fel de om e?
— Nebun, îi răspunse Neil.
— Are vreo tumoare pe creier, sau ceva? a întrebat Jack.
Neil a clătinat din cap. Spusese tot ce dorise să spună şi eram bucuroasă măcar pentru atât.
Voiam să văd ce părere are Robert despre faptul că Neil vorbeşte despre un pacient, dar nu mi-am dat seama. Un pic mai târziu, bona i-a adus în living pe Isabelle şi Max ca să ne spună noapte bună şi Neil a întrebat dacă se putea să-i culcăm noi.
Naomi mi-a zâmbit.
— Sigur că da, ne-a spus Robert.
Neil şi cu mine ne-am culcat lângă gemeni - băiat, fetiţă, băiat, fetiţă; adult, copil, adult, copil - şi le-am citit.

Când era rândul lui Neil, îşi schimba vocea şi folosea tot felul de efecte sonore. Pentru monştri, vocea lui devenea aspră, pentru paşi, bătea în perete, pentru vânt, fluiera, şi gemenilor le plăcea la nebunie.
Chiar atunci s-a întâmplat cu mine ceva: l-am privit pe Neil din afară, ca şi cum ar fi fost un extraterestru care aterizase în patul nepoatei şi nepoţilor mei.
Apoi m-am scuturat de ideea asta. Extraterestrul eram eu, sabotând momentul plăcut în care iubitul meu nu dorea decât să-mi arate ce tată bun era. Dacă fusese cabotin şi genul care lasă să-i scape nume celebre în discuţie era doar pentru că dorea să placă unor persoane cărora ţineam eu să le placă.
în timpul cinei, Jack ne-a descris mansarda pe care o găsise Mindy pentru Rebecca şi noul ei iubit.
— E un penthouse, spuse el. Cu vedere spre râu.
Am întrebat dacă era noul iubit de care auzisem şi Jack mi-a spus că nu, era altul nou-nouţ.
— Un inginer, un băiat deştept şi drăguţ.
— Şi milionar, am adăugat eu.
Mindy ne-a explicat că spaţiul era friguros şi umed şi se afla tocmai în West Chelsea. Dar apartamentul avea să fie frumos. Rebecca se oferise să le sărbătorească acolo logodna.
— Să nu-ţi faci alte planuri pentru Anul Nou.
Pe sub masă, Neil mi-a strâns mâna şi eu i-am strâns-o pe a lui.

— N-aş putea căpăta şi eu un spaţiu friguros şi umed pe un bloc neatrăgător? am întrebat eu.
Jack mi-a răspuns că s-ar putea, dacă eram de acord ca tanti Nora să stea la mine o dată pe săptămână.
în timpul desertului, Neil şi Jack s-au străduit din răsputeri şi în cele din urmă au găsit un subiect comun - muzica - şi o formaţie care le plăcea amândurora. Neil i-a spus că tocmai făcuse rost de noul lor CD şi că era fantastic.
— Glumeşti, nu? a protestat Jack. E o porcărie în comparaţie cu cel de dinainte.
— Ce nu ţi-a plăcut? a întrebat Neil, cu faţa îngheţată într-un rânjet dispreţuitor.
— Sună de parcă-i un grup de amatori.
— Dar asta a fost şi intenţia lor. Să sune nesofisticat.
O clipă am simţit dificultatea de a face parte din echipa lui.
— Nu ştiu cât contează intenţia, dacă muzica-i o porcărie.
— Mie îmi place ultimul lor CD, a spus Mindy, ceea ce m-a făcut să o iubesc.
— Asta este, a oftat Jack. Păreri diferite.
Când Jack s-a ridicat, m-am dus după el. în faţa băii l-am întrebat:
— Ce-ai?
— Adică?

— De ce te iei de Neil?
— Sophie, aşa ne contrazicem noi, bărbaţii.
-A!
—Ai grijă! Vezi să nu-î transformi pe Neil într-un pămpălău mai mare decât este.
— Nu pot să te sufăr.
— Dacă îmi permiţi, a zis el, aş prefera să fac PT[1]- .
Mindy a apărut şi ea. Mi-a spus „îmi pare rău" şi a intrat după Jack.
— Hei! l-am auzit strigând. Măcar la baie am dreptul să fiu singur.
Când, mai târziu, s-au întors amândoi la masă, Jack s-a dus la Neil.
— îmi pare rău că am fost măgar.
— Stai liniştit.
— Jack e un pic cam prea protector, a explicat Mindy.
Robert a povestit cum a reacţionat Jack când am terminat
liceul şi m-a văzut sărutându-mă cu prietenul meu: „Ce-i face ăsta surorii noastre?"
Naomi ne-a adus la cunoştinţă cât de important e somnul.
— Gemenii mei sunt parcă alţi copii când nu dorm puţin în timpul zilei. Şi totuşi mulţi părinţi nu-şi lasă copiii să tragă un pui de somn.

După cină discuţia a început să lâncezească, cum se întâmpla în general la Naomi, totuşi, în drum spre apartamentul lui, Neil mi-a spus că se distrase foarte bine.

— Mi-a plăcut să le citesc gemenilor.

îl auzeam parcă din nou şuierând.

— Ce nume de copii îţi plac?

M-a luat prin surprindere atât de tare, încât am spus:

— îmi place Ella.

— Nu pot avea două fetiţe pe care să le cheme Ella, a zis el râzând.

— Albertine? am spus eu. Sau Cleo?

— Şi de băieţi?

— George.

— îmi place George.

Ne-am dus la el doar pentru că era foarte aproape, pe West End Avenue. Nu stăteam aproape niciodată acolo. Livingul era plin de mobilă adusă din subsolul părinţilor lui din Shaker Heights, şi acolo le-ar fi stat bine în continuare.

Singura cameră primitoare din apartament era a Ellei. îi dăduse camera cea mai bună, deşi se ducea să o vadă în weekend la Boston, iar vara o lua la Cape Cod. Camera ei era mare şi luminoasă şi o decorase el singur cu o măsuţă de toaletă şi cu perdele încreţite din pânză cadrilată, care se potrivea cu patul cu baldachin, de care am avut şi eu în copilărie.

Camera lui Neil era mică şi goală. Un covor maro, un futon pe o platformă, un ceas pe o măsuţă veche, o cameră care mă făcea să sting lumina cât mai repede.
Ne-am sărutat pe întuneric.
— Naomi vorbeşte foarte, foarte lent, am spus eu foarte, foarte lent.
După cinci minute l-am auzit pe Neil:
— Am... observat.
La mine în birou, Joe desena forma coletului destinat mamelor entuziaste care bifaseră „DA, trimiteţi-mi şerveţelele GRATUITE pentru bebeluşi*.
— Îţi dai seama ce facem? m-a întrebat el.
— Sigur că da.
— Nu s-ar zice că suferi prea tare.
— Sufăr în tăcere.
— Fluierai, a zis el realmente îngrijorat. Te-am auzit fluierând.
în timpul micului dejun, Jack mi-a spus că lui Mindy i-a
plăcut Neil.
— Mă bucur, i-am răspuns.
— Sunt sigur că mie mi-ar fi plăcut mai mult...
Aşteptam să spună: „Dacă nu era iubitul tău", în loc de asta a făcut o pauză.
— Doar că ultimul ei prieten a fost doctor. Are o slăbiciune pentru doctori. E medicofilă. Ştii de cine

îmi aminteşte? Cine era prietenul ăla al lui Robert care venea să studieze împreună cu el îmbrăcat în pijama şi halat de baie?
— Ivan Tarsky.
— Ivan Tarsky, a repetat el.
— Mie îmi plăcea mult Ivan Tarsky.
— Cum sunt prietenii lui Neil?
M-am gândit la singurul pe care îl întâlnisem. Cum era Jules? Ne invitase imediat să luăm loc.
— Drăguţi.
— Asta-i bine, a zis Jack, şi părea sincer bucuros. Mi-a povestit ce mult îi plăceau prietenii lui Mindy şi a zâmbit. Poate se gândea la cei care îi plăceau cel mai mult.
— Singurul lucru pe care am să-î spun despre Neil este că pare cam tânăr.
— Tu n-ai crescut decât acum vreo cincisprezece minute, am replicat eu. Cu Mindy.
—Am crescut datorită lui Mindy, a recunoscut el.
— Ce s-a întâmplat?
-Nu-mi dau seama. Probabil eram gata. Venise timpul.
— Aşa simt şi eu.
— Spui asta doar pentru că aşa am spus eu.
Neil cunoscuse o mulţime de prieteni de-ai mei şi nu voiam să- î întreb deschis de ce nu mă prezentase şi

el prietenilor lui. Am aşteptat să fim în pat, cu luminile stinse, şi i-am propus:
— Hai să ieşim într-o seară cu prietenii tăi, dacă vrei.
Nu mi-a răspuns. Adormisem aproape când l-am auzit:
— Eram prieteni cu alte cupluri. Şi apoi Beth a auzit despre Darcy.
Mă întrebam cine e Darcy. Nu-mi pomenise niciodată numele ăsta.
— Glatz e prieten cu tine? l-am întrebat, după ce Neil vorbise în seara aceea cu al doilea pacient al lui Glatz şi se întorsese la masă să-şi continue cina. Făcusem o tocăniţă de porc, cu sos de rozmarin şi mazăre cu mentă.
— Glumeşti?
— De ce îi ţii locul tot timpul?
Ridică din umeri.
— E o adevărată belea şi nici măcar nu-s plătit pentru asta.
— N-ai cum să scapi?
înainte chiar de a-mi răspunde, ştiam ce urma să-mi răspundă.
— Glatz are totuşi câţiva pacienţi destul de interesanţi.

Neil a amintit numele unui star rock cu care vorbise şi apoi a clătinat din cap râzând, ca şi cum ar fi spus: „Eu, fraierul de Neil
Resnick din Liceul Shaker Heights".
— Neil, i-am zis, nu mi s-a părut o idee bună să-i spui lui Jack despre acel pacient.
Zâmbetul i-a pierit.
— Din cauză că e pacientul lui Glatz?
— Te umflai în pene.
Atât i-am spus, şi a dat din cap ca să mă opresc. Tăcea şi trebăluia. A strâns masa şi a lăsat apa să curgă.
— Putem lăsa asta pe mâine dimineaţă? m-a întrebat.
— Fireşte.
— Sunt frânt. Sunt epuizat. Mă duc să bag cor- nu-n pernă.
Nu-mi dădeam seama dacă vorbise întotdeauna fără să se
gândească, sau dacă eu observam asta abia acum. Mă enerva şi eram de trei ori mai supărată pe mine pentru că mă enerva. El era nervos şi mă gândeam: „De ce n-ar fi?" Mă purtam ca fata imperturbabilă de care mie însămi îmi era frică la liceu. Mă purtam ca bunica Steeny, cea de dinaintea accidentului cerebral, care ne privea pe toţi de parcă nu eram destul de buni ca să fim înrudiţi cu ea.

Când m-am urcat în pat, a spus:
— Te enervez, nu-i aşa?
— Nu ştiu de ce. Eu sunt de vină. îmi pare rău.
— Nu. Sunt enervant. îmi dau seama.
La Jules, Kate mi-a spus:
— Ai să faci un copil cu tipul ăsta.
Şi ea încerca să aibă un copil de una singură şi îmi sugerase să ne coordonăm sarcinile.
Terminaserăm cina şi eram la cafea. Neil era afară, vorbea la telefon.
— Pare un tip capabil, a comentat Kate.
— Aşa şi este.
Dar ea m-a auzit sau m-a văzut gândindu-mă: „Nu-î iubesc cum l-am iubit pe Chris".
M-a privit. A dat din cap. Se întreba ce să-mi spună.
— Neil e un om bun, a zis în cele din urmă. E o persoană cu care ţi-ai putea întemeia o familie.
De fapt, îmi spunea: „Asta este şansa ta". Jules s-a oprit la masa noastră.
— Cum a fost? a întrebat el.
— Excelent, i-am răspuns eu.
— Excelent, a zis şi el, şi s-a dus la altă masă, de unde auzeam slab „excelent"-urile lor.
Neil s-a întors şi s-a scuzat spunând că a fost un telefon la care trebuia să răspundă. Pur şi simplu strălucea şi aşteptam să rostească un nume celebru.
— Era Ella, mi-a spus mie, iar lui Kate, fiica mea.

Mai târziu, în taxi, mi-a spus că abia aşteaptă să o cunosc.
în pat, mi-am amintit cuvintele lui Kate: „Neil e persoana cu care ţi-ai putea întemeia o familie".
Mi-am imaginat-o pe Kate, la computerul ei, citind profiluri online care înşirau ce culoare are părul şi ce hobby are fiecare potenţial donator de spermă.
Totodată îmi ajunseră la ureche murmure de adevăruri de necontestat din *Newsweek*, bârfe de la fetele pe care le evitam în liceu, căsătorite acum, sfaturile materne ale bunicii Mamie: venise timpul să nu mai caut un tovarăş de suflet şi să mă mulţumesc cu un tovarăş. Ba chiar trecuse timpul, Sophie, şi iată aici un specimen mai mult decât acceptabil, ca să nu mai vorbim de faptul că e medic, ca să nu mai vorbim de faptul că e evreu.
Murmurele spuneau: „Asta e şansa ta", şi partea a doua: „Nu o lăsa să-ţi scape".
— Ce face Neil? m-a întrebat bunica Steeny.
— Bine.
— Vă distraţi?
— Mda, i-am răspuns.
îmi aminteam ultima noapte; în pat, încercam să-i arăt lui Neil cum să mă atingă, dar el m-a făcut să mă gândesc fix la mine cum încercam să-mi pun în funcţiune videorecorderul după un manual prost tradus.

— Dar e mai mult decât distracţie, înţelegi?
I-am spus bunicii că vorbiserăm despre copii.
— Aha! exclamă ea.
— Pari dezamăgită.
— îmi pare doar rău că nu te distrezi mai bine.
Mama ne-a vorbit de Lev atât mie, cât şi fraţilor mei, dar numai în treacăt. O invitase la operă, îi gătise o cină, îi pictase portretul.
Ea însăşi urma un curs de artă plastică. Când i-am făcut o vizită în iunie, terminase de citit *Casa bucuriei* şi ajunsese la jumătatea romanului *Vârsta inocenţei.* începuse să facă muncă voluntară la Azilul Evreiesc de Bătrâni, unde era responsabilă cu distracţiile şi timpul liber. Angajase un profesor de gimnastică care îi făcuse pe toţi să se scoale în picioare şi să ridice braţele. în timp ce ne povestea, îşi ridica şi ea braţele mişcând din degete.
Duminică ne-am dus în centru la bunica. Când am oprit maşina în faţa clădirii, mama m-a întrebat:
— Când să vin să te iau? La patru e bine?
— Tu nu urci?
— Mă duc la muzeu. Pe la patru e bine?
Până la ora patru mai erau trei ore care urmau să devină vizita cea mai lungă din istoria Apple- baum-Parker. M-am uitat la ea.
— Te întâlneşti cu Lev.
— Deci, la patru.

— Bine.
Laura mi-a dat drumul şi mi-a spus:
— Doamna Parker o să se bucure să te vadă.
Bunica şedea în capul oaselor în pat.
— Unde e mama ta?
— S-a dus la muzeu.
— Minunat.
Aş fi vrut să simt şi eu la fel.
Robert şi familia lui o vizitaseră weekendul trecut şi bunica nu mai terminase să-mi vorbească despre cât de adorabili erau gemenii.
Erau, bineînţeles, doar că nu mă aşteptam ca bunica să vadă acest lucru. Avusesem impresia că nu-i plac copiii. îmi amintesc una dintre zicerile ei: „Nu dau vina pe copii, ci pe părinţii lor".
Mă întrebam ce vină le-agăsit ea părinţilor, dar nu îndrăzneam să o întreb. îmi era teamă că, aducând vorba despre bunica aşa cum fusese, s-ar putea să o aduc înapoi.
M-am dus să fac ceai şi, în timp ce aşteptam să fiarbă apa, am stat în living şi m-am uitat la portretul pe care îl admira mama. Pentru prima oară m-am gândit la testamentul bunicii şi m-am întrebat dacă îi va lăsa mamei portretul.
Când am intrat cu ceaiul, bunica m-a întrebat din nou unde e mama, dar de data asta a spus:
— Unde e Joyce?

— La muzeu.
— îşi iubeşte munca de-acolo.
Am tresărit: „Iubeşte?"
— Joyce ştie totul despre artă.
Recunosc că îmi trecuse prin cap să o întreb despre Lev Polikoff, dacă tot vorbeam despre trecut; nu era ca şi cum aş fi trădat-o pe mama. Tot ce aveam de făcut era să-i pomenesc numele. în schimb, am fost de acord că mama ştia totul despre artă.
— Totdeauna a admirat portretul.
— Care?
— Cel de deasupra canapelei galbene.
— Ştii, l-am găsit în pod.
— îi place. îi place foarte mult.
— E un portret foarte frumos, a spus bunica.
Mama a venit să mă ia cu întârziere. Aşteptam pe holul blocului, când a intrat mama lui Dena.
— Sophie! a exclamat ea.
— Bună, am spus eu.
Mă uitam la ea să văd dacă o fi supărată că o părăsisem pe Dena sau că o lăsasem pe ea să mă părăsească.
— Ce mai faceţi? am întrebat-o eu.
— Mă descurc, mi-a răspuns pe un ton vesel.
Mi-a povestit că mama ei locuia aici şi că se mutase şi ea în centru.
— Aţi renunţat la casă?

A dat din cap.

— îmi plăcea mult casa aceea.

Mi-am amintit cum m-am dus acolo în anul de după moartea tatei şi am băut cu ea bourbon în faţa şemineului.

— îmi plăcea şi mie când locuiau fetele acasă. Dar era prea mare pentru o singură persoană.

Părea exagerat să spui că doctorul Blumenthal nu era niciodată acasă, deşi de fapt nu era, şi poate tocmai de aceea spusese aşa.

— Am divorţat în urmă cu doi ani, m-a lămurit ea, văzându-mi reacţia.

Nu ştiam ce să spun. Nu părea că regretă, aşa că ar fi fost nepotrivit să-i spun că îmi pare rău.

— Locuiesc lângă Rittenhouse Square. Să-mi faci o vizită.

Nu-mi venea să aduc vorba despre Dena, dar am făcut-o.

— Ce face Dena?

Era bine. Lucra tot la planificare în Island Roosevelt.

— E mare şefă acum.

— Bravo ei.

— E tot cu Richard, a mai adăugat ea foarte repede, aşa că am înţeles că nu e cazul să pun întrebări.

Nu eram dispusă încă să vorbesc despre mine, aşa că am întrebat-o ce fac surorile lui Dena.

Erau căsătorite şi aveau fiecare câte trei copii.
— Cu ce se ocupă?
— îşi cresc copiii.
Mi-am dat seama că nici nu aproba, nici nu dezaproba chestia asta.
— Dar tu?
— Lucrez tot în publicitate.
— A! a spus ea, pe acelaşi ton ca al meu.
Al ei ar fi fost mai fericit, dacă şi al meu ar fi fost.
— încă îmi mai aştept chemarea, am zis, întrebuinţând o expresie pe care n-o mai folosisem niciodată.
Părea şi religioasă, şi pasivă, dar exprimarea mea nu reflecta sentimentul neplăcut care m-a cuprins: mi-am dat seama că abia mă mai gândeam la cariera mea de când îl întâlnisem pe Neil.
— Puţini sunt cei chemaţi, a spus ea, nu lipsită de amabilitate.
A început apoi să râdă.
— Eu am crezut că aveam menirea să fiu soţie de medic.
în maşină am întrebat-o pe mama dacă a auzit de divorţul soţilor Blumenthal.
— Nu, dar nu mă surprinde. Totdeauna m-am gândit că Stevie e rece.
— Mie îmi place de ea.
— E nevoie de doi pentru tango.

— Sau patru, sau paisprezece, sau patruzeci.
— Ce vrei să spui?
— Tu mi-ai spus că doctorul Blumenthal era un mare crai.
— Unele căsătorii sunt mai complicate decât altele, a încheiat mama.
La serviciu şi pe stradă, în metrou şi în autobuz, în restaurante, drogherii şi curăţătorii mă uitam în jurul meu şi spuneam: „Puţini sunt cei chemaţi". Aproape nimeni nu era. Robert fusese menit să fie doctor. Francine Lawlor, editor. Adam ştiuse din- totdeauna că vrea să fie dramaturg. Dar ei erau excepţii. Eu eram ca toţi ceilalţi. Am nimerit la o slujbă şi am lucrat acolo. Nu părea greşit să doreşti mai mult, dar era greşit să aştepţi să-ţi He chiar puse pe tavă.

înainte să aibă accidentul, bunica şi cu mine nu ne spuseserăm niciodată că ne iubim. De fapt nici nu ne iubiserăm. Acum ne-o repetam de fiecare dată când stăteam de vorbă.
Eu i-o spuneam gândindu-mă că va muri în curând şi chiar la asta mă gândeam când m-a sunat Laura într-o duminică dis-de- dimineaţă să-mi spună că e îngrijorată.
— Doamna Parker nu mai este ea însăşi.
Am presupus că bunica devenise din nou vrăjitoare.
— E răutăcioasă?

— Răutăcioasă? se miră Laura. Nu. S-a simţit rău azi-noapte. Nu m-a recunoscut azi-dimineaţă.
— Ai sunat medicul?
— Mi-a spus să stea liniştită. Nu mai vrea să se întoarcă la spital.
— Mama e acolo?
— Am încercat să o sun, dar era mereu ocupat. I-am spus că plec imediat spre ea.
Aş fi dorit să poată veni şi Neil cu mine, dar era în Boston. Aş fi dorit să poată veni Robert, dar el era la spital. Nu credeam că Jack e acasă. Stătea mai mult la Mindy. Tocmai îi lăsam un mesaj, când a ridicat receptorul. După ce i-am povestit totul, mi- a spus:
— La naiba, maşina mea e la vărul lui Mindy.
Am fost o clipă derutată - Jack nu-mi împrumutase niciodată maşina -, dar apoi am spus:
—Sunt sigură că o pot împrumuta pe-a lui Robert.
Mă aşteptasem să mă întrebe dacă nu voiam să vină şi el cu mine. în schimb mi-a zis:
— Te opreşti în Surrey, s-o iei pe mama?
— Da, i-am răspuns, şi am închis imediat. Nu voiam să-şi dea seama că sunt dezamăgită.
Naomi a răspuns la uşă, mi-a dat cheile, certificatul de înmatriculare şi adresa garajului unde era parcată camioneta. O ţinea în braţe pe Isabelle, care s-a întors spre mine şi mi-a spus:

— Bună, tanti Zophie, de parcă era a mia oară şi nu prima
dată când îmi spunea aşa.

Suna grozav, aşa că i-am spus:

— Am să le spun tuturor să mă strige aşa.

Mă uitam la Naomi, care se hotărâse să nu mă întrebe la ce mă refeream.

— Aş fi vrut să vin şi eu cu tine, mi-a spus ea.

— Şi eu.

— Dar o să fie mama ta acolo.

Era puţin ceaţă şi foarte cald chiar şi pentru luna iunie. Mergeam cât puteam de repede. Mi-o închipuiam pe bunica singură în patul ei mare, ţinând strâns portofelul alb şi întrebând-o pe Laura cine este.

Pe la prânz am ajuns în Surrey. Am intrat pe aleea casei şi m- am oprit în spatele unei maşini pe care nu o mai văzusem până atunci. O berlină albastru-deschis cu număr de New Jersey, şi doar atunci m-am gândit la Lev Polikoff.

Uşa din spate era deschisă în lături, dar n-am intrat. Am bătut în rama de metal a uşii de plasă şi am aşteptat.

— Mamă!

Am mai aşteptat puţin. Nu voiam să-i iau prin surprindere. M- am hotărât să mă duc la uşa din faţă

şi să sun. Traversam peluza, când am auzit vocea mamei. Era pe verandă. Cu toată graba mea, m-am oprit. Nu-i auzisem niciodată vocea cu un timbru atât de tineresc, de necrezut, ai fi zis că e mai tânără decât eram eu. Ar fi putut să fie Joyce Parker de douăzeci şi trei de ani, strecurându-se pe la spatele mamei ei să-şi vadă iubitul, pictorul bărbos nepotrivit pentru căsătorie.

Am pornit spre verandă, unde am ajuns mai repede decât aş fi dorit. Am urcat treptele de gresie. Am bătut la uşă, cu ochii închişi, ca să nu asist la propria mea intruziune.

Mi s-a părut că aud şoapte şi am auzit vocea unui bărbat spunând: „Nu".

Când am auzit clanţa uşii mişcându-se sub mâna mea, am spus:

— îmi pare rău. Am încercat să sun.

Părul mamei era strâns la spate într-o coadă de cal. Purta un şort ecosez şi era cu picioarele goale.

— Nu, nu, stai liniştită, m-a calmat ea.

Lev Polikoff avea barbă albă şi, când s-a ridicat, am văzut că nu-i mai înalt decât mama. împreună păreau două personaje de poveste: a fost odată ca niciodată o pereche care trăia într-o veche conservă de porumb, folosind o gumă de şters drept pernă, o frunză drept cearşaf şi o muscă drept animal de companie.

Am auzit-o pe mama spunând:

— Ţi-Î prezint pe... şi poticnindu-se.

— Sunt Sophie, am intervenit eu.

Mi-am dat apoi seama că nu eu eram cea pe care nu ştia cum să o prezinte. Lev Polikoff mi-a întins mâna şi eu i-am întins-o pe a mea. A ţinut-o în timp ce pronunţa numele meu şi al lui. Avea ochii de un albastru potolit, iar sprâncenele u erau deosebit de stufoase.

Mi-a plăcut. Mi-a plăcut că se uita drept în ochii mei şi părea să considere întâlnirea noastră ca fiind importantă, în timp ce mama încerca să pretindă că nici măcar nu are loc. Era tot atât de liniştit pe cât era ea de agitată.

Ne-am aşezat toţi trei pe scaunele neobişnuit de incomode de pe verandă.

Am explicat, cât am putut de eficient, de ce mă aflam acolo şi încercam să mă grăbesc, văzând-o pe mama că stă ca pe ghimpi. Nu părea doar stânjenită, ci prinsă asupra faptei. Cuvântul care îţi venea în minte era „vinovată", deşi era ceva ce mai mult simţeam decât vedeam - până când am văzut că Lev Polikoff poartă verighetă.

Am plecat de acolo cât am putut de repede şi abia pe autostradă m-am gândit că am fi putut merge împreună.

Bunica arăta ca o pasăre năpârlită, numai cioc şi oase. M-am băgat imediat în pat cu ea.

— Am auzit că ai avut o noapte grea, i-am spus, masându-i
braţul.
Respira greu.

— L-am văzut pe bunicul. Stătea chiar acolo.
Se uita spre un fotoliu.

— Serios?

— M-a întrebat: „De ce naiba ţi-a luat atâta timp?" Şi i-am răspuns: „Ţi-aş putea pune aceeaşi întrebare".

— La ce te referi?

— La faptul că m-a făcut să aştept atâţia ani.

— Nu înţeleg.

— Şi tot timpul părinţii mei se mirau. Bine, bine, dar de ce nu te mai cere odată?

— I-am luat mâna, dar era prea agitată ca să mă lase să i-o ţin.

— Eram în cadă şi mă gândeam: „De ce să nu?" Amintirea era atât de vie, încât devenise aproape fata care fusese cândva.

— De ce să nu...? am repetat eu.

— îi pun punct.

— îi pui punct...?

— Viaţa mea... Era groaznic.

— Groaznic?

— Nu ştiam ce să fac.
Şi-a împletit degetele cu ale mele şi am stat un timp aşa. Tocmai când credeam că a aţipit, a început să vorbească din nou.
I-am scris mamei lui. I-am scris o scrisoare lungă.
Mi-a strâns mâna, zâmbind şi dând din cap la gândul victoriei
ei.
în sfârşit a adormit. Tocmai îmi trăgeam degetele dintr-ale ei, când a intrat mama. Avea o expresie chinuită. Credea că mama ei murise.
Aveam de gând să las doar cheia şi să plec, dar la uşă m-a întâmpinat Robert şi i-am povestit despre Lev. în cele din urmă am ajuns să stau pe canapea.
— Ce pacoste, a zis el.
— O să fie greu pentru mama ta, a comentat Naomi.
— Adică? am vrut eu să ştiu.
Naomi respira atât de sonor pe cât de lent vorbea. Inspira şi expira numai pe nas, probabil din principiu. în timp ce se gândea ce răspuns să-mi dea, mi-am imaginat că sunt pacientul ei şi încerc să-i interpretez răsuflarea. Mă gândeam: „Plictiseală? Nerăbdare?" şi mi-am dat seama că-i transferam sentimentele mele. în cele din urmă a rostit ceea ce era evident.
— Şi-a petrecut viaţa ca soţie şi mamă.
A mai trecut o săptămână până când şi-a ales cuvintele.

— Acum că e amantă, o să-i tulbure identitatea.
M-am întors spre Robert şi i-am spus:
— Mama e amantă.
Robert a dat afirmativ din cap, fiind unicul moştenitor al calmului echilibrat al tatei.
— Mi se pare bizar chiar şi să foloseşti în aceeaşi propoziţie „mamă" si „amantă", am spus eu. E ceva gen capra şi varza. îţi mai aduci aminte?
Nu-şi aducea.
Vorbeam despre un desen în care vedeai aceste două vietăţi, dar niciodată în acelaşi timp.
— Cred că era în *Highlights,* o revistă de când eram mici.
— Probabil că mi-a scăpat numărul ăla. Dar întreabă-mă orice din *Goofus şi Gallant.*
Când am ajuns acasă, Neil dormea pe canapea. L-am trezit spunându-i că vreau să mănânc pizza. Am comandat. Deşi ştiam că foarte curând voi fi goală, am mâncat câte felii am putut.
— Nu vrei să-mi spui ce s-a întâmplat? m-a întrebat Neil în pat.
De mult timp nu-i mai spuneam lui Neil nimic important şi o parte din mine nu voia să o facă nici acum. îmi era şi teamă, teamă că s-ar putea să mă întoarcă pe toate feţele ca să vadă mai bine ce fel de om sunt, aşa cum făcusem şi eu cu el. Cine poate rezista când e pus sub lupă?

Era fix opusul iubirii. Şi totuşi nu mă confruntam cu iubirea, ci cu şoaptele care îmi spuneau: „Asta este şansa ta". Nu părea promisiunea unei uşi care se deschide, ci mai mult a uneia care se închide şi se sigilează. Judecându-Î pe Neil a fost modul meu de a spune că de mine depinde dacă să deschid sau nu uşa. Şi eu voi fi cea care alege aici uşile şi vor fi alte uşi şi uşi care vor duce la alte uşi. între timp l-am transformat pe Neil într-o uşă.

Mi-a venit greu să vorbesc la început, dar i-am spus totul, începând cu berlina albastră a lui Lev Polikoff, din faţa casei. Numi păsa cât de copilăreşte sună. A doua zi dimineaţă, voi putea spune lucrurile mature pe care se presupunea că le simt. A doua zi dimineaţă, le voi înţelege din punctul de vedere al mamei. Dar nu acum.

— E unul dintre acele lucruri pe care nu vrei să le facă mama ta. Nu vrei să se drogheze. Nu vrei să se încurce cu un tip însurat.

— îmi pare rău, a spus Neil, şi ştiam că nu se gândea la mine, ci la ceea ce făcuse el, un tip însurat, propriei lui fiice.

— Nu sunt încă pregătit să o întâlneşti pe Ella.

Vocea îi era potolită. Mi-a spus că nu ştia cum să fie şi tată, şi amant în acelaşi timp. Voia să înveţe, dar o să dureze.

— E în regulă, am zis eu.

Stătea pe spate, lângă mine, cu braţele şi picioarele adunate lângă el. Mă gândeam acum la expresia „zări deschise" nu ca la nişte posibilităţi nesfârşite, ci ca la câmpiile întinse între noi doi. Ceea ce m-a făcut să mă apropii de el nu avea nici o legătură cu el ca iubit sau cu noi ca pereche, ci cu faptul că l-am văzut pe el ca el şi pe mine ca mine: doi ageamii timizi, doi lupi singuratici pierduţi. I-am spus:

— Nu suntem pregătiţi.

A dat din cap, dar nu eram sigură că m-a auzit. Se ferea de dispreţul pe care îşi imagina că îl am pentru el.

Am întrebat atât de încet, încât abia mă auzeam eu însămi.

— Ai iubit-o?

-Da.

— Cine era?

— Cânta într-o formaţie, mi-a răspuns aproape neajutorat.

Mama a aşteptat opt zile ca să mă sune.

— Bunica e mult mai bine.

Ştiam. între timp vorbisem cu bunica de opt ori.

— Asta-i bine.

— îmi pare rău... a zis mama.

Intonaţia ei promitea mai mult, dar nu a spus decât încă un „îmi pare rău" mai hotărât.

— E okay, am spus eu.

— Lui Lev i-a plăcut foarte mult de tine, mi-a spus, după o clipă de ezitare.

— Şi mie de el.

— Chiar ţi-a plăcut? s-a mirat ea cu o voce de puştoaică.

— Foarte mult, i-am răspuns direct, ca un bărbat. Dar e un fel de *în afară de asta, cum v-aplăcut piesa, doamnă Lincoln?*

— Din cauză că e căsătorit, vrei să spui.

— Exact.

Răspunzându-i, mă întrebam de ce mă joc de-a „Amenda pentru viteză" împotriva „Cursei bucuriei" ei.

— L-am rugat să-şi scoată verigheta.

Am trecut peste asta. Din cauză că de la ea învăţasem despre fidelitate, am spus:

— Parcă ziceai că o căsătorie e sacră.

O clipă, aşteptând să-mi răspundă, am simţit că eu sunt o femeie mai tânără şi ea una mai bătrână. Eu eram fiica, şi ea mama.

— Căsătoria mea era sacră, mi-a răspuns cu o voce şovăielnică, de parcă spunea că speră că răspunsul ei e destul de bun, dar bănuia că nu este.

— Ce-i cu soţia lui?

— îl priveşte pe el. Nu ştiu dacă e întreagă la minte...
M-am abţinut să nu-i spun: „Crezi că eşti Jane Eyre?", în schimb am întrebat-o:
— Ai vreun motiv să crezi că nu ar fi cu mintea întreagă?
— Doar că au vieţi foarte separate.
Urma să aud această propoziţie de atâtea ori, încât avea să devină ceva ce în publicitate se cheamă slogan. „Transpiraţia strică reputaţia", „Din pasiune pentru perfecţiune", „Nimeni nu poate mânca doar una".
Robert i-a povestit despre mama şi lui Jack, care a zis:
— Nu vreau să mă gândesc la asta.
între timp, toată viaţa lui era Mindy, Mindy, Mindy Bronstein, Bronstein, Bronstein.
Abia îl mai vedeam. De câte ori încercam să fac planuri, îmi spunea că trebuie să o întrebe pe Mindy.
— Ea ţine agenda.
Apoi mă suna să-mi spună că sunt ocupaţi. Aveau aranjamente pentru cină, sau bilete la teatru cu fraţii şi cumnatele ei, părinţii ei îi invitaseră la o licitaţie, un dineu în ţinută de seară, un spectacol în beneficiul unei companii de balet, sau al cercetărilor pentru combaterea leucemiei, sau al Israelului.

La sfârşitul săptămânii plecau la Martha's Vineyard. Mergea toată familia - părinţii, fraţii, cumnatele, nepoatele, nepoţii, mătuşile, unchii şi verişorii - şi prietenii care erau ca nişte membri de familie.

— Voi doi nu vreţi niciodată să fiţi singuri?

Părea că ideea nu-i trecuse niciodată prin minte.

— E foarte mult loc, mi-a explicat el.

Erau trei case pe o proprietate.

— Totuşi, am fost eu de părere.

Luam micul dejun într-un bistrou din imediata apropiere a locuinţei lui.

Era în oraş doar pentru că se ducea împreună cu Mindy la o nuntă în Scarsdale. Cred că-i lipseau cele trei case. Le desena pe un şerveţel de hârtie. Fratele meu era un mare artist şi-mi plăcea să-î privesc cum desenează. Reuşea să facă să fie frumos până şi un şerveţel.

Din păcate, în timp ce desena, vorbea despre multiplexul Bronstein; uitând că nu mă interesa arhitectura, vorbea despre arhitectură. Am ciulit urechile când l-am auzit spunând: »... limbă în jgheab..." Credeam că vorbeşte despre sex, dar apoi a zis: „A fost construit fără un singur cui".

Am moţăit din nou cu ochii deschişi până a ajuns la piscina care dispare - dispare deoarece pare că se pierde în ocean.

— Stai puţin, l-am rugat. E pe malul oceanului?

A zâmbit, încercând să rămână serios.
— Uau! am exclamat.
— Ei da, a spus el.
— Cum se pierde piscina în ocean?
— Iluzie optică, nu are margini, se revarsă.
— Pare o risipă.
A zâmbit.
— Nu e o aroganţă să-ţi amesteci piscina cu oceanul? Gen Icar?
Avea surâsul degajat al omului care-şi petrece weekendul plutind într-o piscină care se pierde la orizont şi am profitat de acest moment de veselie să aduc vorba despre motivul principal pentru care ne-am întâlnit la micul dejun.
— Ai de gând să-i faci mamei vreo vizită în vara asta?
— Nu-i cu tipul ăla?
— Nu-i în fiecare weekend.
— O văd la Robert peste două săptămâni.
Se gândea la aniversarea gemenilor.
Se prefăcea că lucrează la desen, deşi îl terminase. Mai adăuga puncte pe plajă, iarbă pe dune. Când i-am luat desenul a zis:
— Ei îi spun Shtetl.
I-am spus lui Neil că nu e obligat să vină la aniversarea gemenilor.
— Glumeşti? îmi plac petrecerile pentru copii.

Robert ne-a deschis uşa. După ce ne-a salutat, ne-a spus că bunica Mamie, mama tatei, era înăuntru.
O evitasem de când fusese cîrcumcizia lui Max, când m-a înghesuit într-un colţ al bucătăriei.
— Spune-mi, Sophie, tu nu vrei să te măriţi?
Chris murise doar de câteva săptămâni şi abia dacă am fost în stare să-î răspund:
— Nu ştiu dacă vreau.
— Spune-mi, vrei să te întorci singură acasă, într-un apartament întunecat, noapte de noapte de noapte?
Neil şi cu mine am străbătut acum holul lung şi îat-o stând singură, afundată în canapea.
M-am aplecat şi am sărutat-o.
— Bună, bunico.
— Eşti tu, Sophie? m-a întrebat privind în direcţia mea.
Robert susţinea că era aproape oarbă.
— Abia ţi-am recunoscut vocea. A trecut atâta timp!
— Uite, acum sunt aici şi el e prietenul meu, Neil.
— îmi pare bine să vă cunosc, a spus Neil, aplecându-se spre ea.
— Bună, i-a răspuns ea zâmbind.
Ne-a invitat pe amândoi să ne aşezăm pe canapea. Dar numai Neil s-a executat. Nu-mi venea încă să stau atât de aproape de ea.

Mă străduiam să o fac, când am auzit-o scoţând un „Oh" fericit, şi mi-am dat seama că Neil îi spusese că e medic.
Probabil a fost o coincidenţă că tocmai atunci m-a privit drept în ochi, deşi mi-a trecut prin minte că doctorul meu o lecuise de orbire.
— Noi mergem să luăm ceva de băut, i-am spus. Vrei să-ţi aducem şi ţie ceva?
— Nu, nu. Stai un moment aici cu bătrâna ta bunică.
— Du-te înainte, i-am zis lui Neil, şi i-am luat locul pe canapea.
— Ei da, Sophilla, a spus, un medic.
— Îhî.
— Ia spune-mi, ai întâlnit-o deja pe mama-soacră?
— Eşti sigură că nu vrei ceva de băut?
Când m-am ridicat în picioare, Neil era lângă mine.
— Ai păţit ceva?
— Nu, i-am răspuns.
Am mâncat crenvurşti cu cartofi prăjiţi şi l-am prezentat părinţilor lui Naomi care, ca şi ea, vorbeau lent. în timp ce ne salutam, simţeam cum îmbătrânesc.
Fratele ei a trecut pe lângă noi şi mama lui ne-a spus că se duce în dormitor să verifice scorul meciului de baseball.

Erau doisprezece copii de la grădiniţa lui Max şi a lui Isabelle şi tot atâţia părinţi, unii dintre ei fiind probabil cei pe care îi deplângea Naomi pentru că erau împotriva somnului de după- amiază.
Mindy a salvat un copil care plângea în tunelul magic. Jack, în patru labe, era călărit de Max şi a nechezat când a dat cu ochii de noi.
Neil, serviabil cum era, şi-a oferit şi propriul spate.
— Ştii că mama nu-i aici? m-a anunţat Jack, ridicându-se.
— Nu ştiu.
Naomi s-a iţit din bucătărie:
— Sophie, poţi să-mi dai o mână de ajutor?
— Sigur, i-am răspuns, întrebându-î pe Jack dacă sunt obligată.
în bucătărie Naomi mi-a spus:
— Vrem doar să ştii ce mult ne place nouă Neil.
„Nouă" al ei mi-a sugerat „Noi, juriul".
Dar Robert, cât putea el de subtil, m-a întrebat:
— De ce nu bei ceva?
A început să prepare un Bloody Mary.
— Mama nu-i aici? m-am interesat eu.
Naomi a clătinat din cap şi mi-a aruncat o privire de parcă noi două puteam dezaproba împreună.
— încă cinci minute, a anunţat Robert, şi aprind lumânările.

Când mi-a dat băutura, am văzut chipul lui Robert băieţel
privindu-şi părinţii fumând.
M-am dus în dormitor, unde fratele lui Naomi, cu paharul în mână, stătea în faţa televizorului. Era acolo de mai bine de jumătate de oră, dar mi-a spus:
— Vreau doar să văd scorul.
— Sunt eu păzitoarea cumnatului fratelui meu? l-am întrebat, şi apoi am sunat-o pe mama.
A ridicat imediat receptorul şi a spus un „Alo" vesel.
— Mamă, unde eşti?
— Doar tu m-ai sunat.
Părea că nu înţelege.
— Eu sunt la Robert. E ziua de naştere a gemenilor.
— O, Doamne! a exclamat ea.
Am respirat uşurată văzând că încurcase datele şi nu preferase să fie cu Lev în loc să vină cu noi. El era totuşi acolo. Se auzea acelaşi meci pe care îl urmărea şi fratele lui Naomi.
— Credeam că-i duminica viitoare, s-a scuzat ea şi m-a rugat să-î chem pe Robert la telefon, ceea ce am şi făcut.
în timp ce se cânta „La mulţi ani", Neil stătea cu bunica, iar eu alături de Jack, care cânta imi- tându-î pe Dean Martin. După ce gemenii suflaseră în lumânări, a spus făcând-o pe chelnerul: „Cum e friptura?" şi „E cineva aici din Jersey?"

— Nu pot să cred că mama n-a venit, a zis el apoi. Am avut impresia că era supărat pe ea doar pentru că avea un prieten; considera că nu e ceva demn de o mamă. Faptul că Lev era căsătorit nu făcea decât să-i sporească vina şi, din fericire pentru el, îi permitea să nu fie de acord.

— A încurcat datele, i-am explicat, vrând să spun că absenţa ei nu avea nici o legătură cu iubitul, că era aceeaşi mamă pe care o cunoşteam, o iubeam şi care ne enerva.

— Aveam de gând să-i aduc pe părinţii lui Mindy, mi-a zis, neluând în seamă nimic din ce spusesem eu. Ar fi venit, dacă nu ar fi fost obligaţi să meargă la un bar mitzvah.

— Ce-i cu oamenii ăştia? în fiecare săptămână un Bronstein e circumcis, ori are bar mitzvah, ori se căsătoreşte.

— E o familie mare. Le place să se reunească.

— E anormal, am încheiat eu.

Steeny trecea de la coerenţă la incoerenţă. Uneori părea să povestească un vis pe care tocmai îl visa. Putea să se repete de două, trei, patru sute de ori în timpul unei singure conversaţii. îl vedea acum regulat pe bunicul, aşa că părea să facă naveta zi de zi între lumea asta şi cealaltă, dacă nu cumva venea el aici.

— Ţi-a povestit cum e acolo, am întrebat-o eu?

— Nu mai pune atâtea întrebări şi vino încoace, a spus, exact în felul în care vorbea bunicul.
Când era lucidă, îi puneam întrebări. (Se vedea şi ea tot atât de diferită faţă de cum fusese înainte de accident? De ce îl favorizase întotdeauna pe unchiul meu? Dar răspunsul ei - adesea „Faci şi tu cât poţi de bine" - nu era revelaţia la care speram.) Totuşi continuam să încerc.
— Când spuneai, cum aveai obiceiul, „nu dau vina pe copii..."
— Dau vina pe părinţi, îmi lua ea vorba din gură.
— Ce voiai să spui?
— Că dau vina pe părinţi.
— De ce?
— Părul tău era întotdeauna nepieptănat, mi-a răspuns cu o asprime pe care aproape o uitasem.
De Ziua Recunoştinţei, unchiul meu Dan a zburat la Philadelphia ca să-i facă o surpriză bunicii. Mama a venit şi ea.
Jack pleca la Bronstein!.
Neil şi cu mine ne duceam la Robert. M-am dus mai devreme să ajut la umplut curcanul. Dar Naomi comandase tot prânzul de la un restaurant cuşer, de pe East Side, şi s-a dus împreună cu părinţii să-î aducă. Fratele ei se uita la televizor. Gemenii dormeau. L-am ajutat pe Robert să împăturească rufele. Părea tăcut şi l-am întrebat ce s-a întâmplat.

— Eram doar pe gânduri, mi-a răspuns.
Am lăsat să treacă un sfert de oră.
— La ce te gândeşti?
Ezită înainte de a răspunde.
— Naomi vrea să-i vorbesc mai mult despre sentimentele mele.
— Uau! Ai crede că nu duce lipsă de asta la serviciu.
A zâmbit Era pentru prima oară când îmi vorbea despre Naomi şi terminase.
— Poate ar trebui să te prefaci măcar. Eu aşa fac cu psihologul meu.
S-a întors spre intercomul bebeluşilor. Auzise un sunet abia perceptibil al unuia dintre gemeni, care se trezise. Mi-a spus că mai avem probabil trei minute de civilizaţie, înainte de invazia maimuţelor.
— Să fac puţină ordine? l-am întrebat.
Erau jucării pe fiecare masă şi scaun şi pe toată pardoseala.
A clătinat din cap, pomenindu-î pe Sisif.
—Trei minute sunt exact timpul necesar pentru un martini perfect.
Mama nu a vrut să vină cu mine la bunica. Mi-a spus că e un efort prea mare.
— Vrei să conduc eu?
— N-ai decât, mi-a spus de parca ne-am fi certat.
— Mi-ar face plăcere, am zis eu.

între timp mi-am dat seama ca supărarea ei nu avea nici o legătură cu transformarea sau cu îmbolnăvirea mamei ei. Mama ei îi interzisese să se căsătorească cu Lev când avusese ocazia.
Aş fi vrut să-i aduc aminte că dacă se căsătorea cu Lev n-am fi existat nici Jack, nici Robert, nici eu, dar nu eram eu cea care trebuia să-i spună asta.
Mama stătea în fotoliu de cealaltă parte a camerei, cu faţa spre uşă, ca o adolescentă bosumflată. Apoi a ieşit.
Eu o scărpinam pe bunica pe spate.
— Ce-i cu ea? m-a întrebat bunica.
Nu mă aşteptam să observe şi am asigurat-o că o să aflu. Mama era în living, uitându-se nu la portret, ci la ursuleţul de dedesubt.
— Mă duc să mă plimb, m-a anunţat şi a ieşit.
Ca de obicei, mă gândeam că s-ar putea să fie ultima dată când îmi văd bunica şi ca de obicei mă întrebam ce aş dori să-i spun.
Tot ca de obicei i-am spus că o iubesc.
— Şi eu te iubesc, mi-a răspuns ea. Ce mai face Neil?
— E bine.
— E greu să găseşti un bărbat bun.
— Poţi s-o mai spui o dată.
— E greu să găseşti un bărbat bun, a zis ea din nou.

Mă gândeam: „Bătrânica nu şi-a pierdut simţul umorului".
Chiar atunci a repetat de vreo zece ori: „E greu să găseşti un bărbat bun", aşa că mă întrebam dacă n-ar fi mai bine să mă duc şi eu să mă plimb, când am auzit-o spunând:
— E şi mai greu să găseşti o femeie bună.
— Ai spus: „E şi mai greu să găseşti o femeie bună"?
A dat din cap. Am privit-o lung.
— Vrei să spui...?
— Vreau să spun exact ce am spus.
Atunci i-am sugerat şi eu în sfârşit:
— Bunico, cred că ar fi foarte drăguţ din partea ta dacă i-ai lăsa mamei mele portretul.
A dat iar din cap şi-mi dădeam seama, după cum îşi strângea gura, că auzise şi nu-i plăcuse ce-i spusesem. Câteva minute n- am mai putut vorbi. Apoi am întrebat-o:
— De ce ai fost atât de aspră cu mama mea?
— Vrei ce-i mai bun pentru oamenii la care ţii.
înmormântarea a fost simplă. Unchiul meu Dan a plâns mai
mult decât oricine, chiar decât mine, şi mă întrebam dacă bunica
a fost întotdeauna atât de afectuoasă cu el, cum nu fusese cu noi decât în ultima vreme.

Cândva, cu ani în urmă, am abordat subiectul afecţiunii ei evidente numai pentru Dan.

— Ţie nu-ţi venea greu? am întrebat-o pe mama.

— Era greu şi pentru el.

— Era greu şi pentru propietarii de sclavi, am spus eu.

La câteva săptămâni după funeralii, m-am dus cu mama în apartamentul bunicii. Ne-am oprit amândouă în hol, uitându-ne la peretele pe care atârnase portretul. Am presupus ca bunica i-î lăsase unchiului meu şi am spus:

— îmi pare rău.

Dar mama m-a informat ca portretul nu fusese menţionat în testament.

— I-am spus lui Dan că îl poate lua el.

Am privit-o.

— Asta ar fi dorit ea, a spus mama.

Am răscolit prin sertarele noptierei, ale măsuţei de scris, ale biroului, aşa cum voisem să fac mereu. Bunica păstrase totul, într-un scrin am găsit toate felicitările pe care eu şi fraţii mei le făcuserăm pentru ea, toate cărţile poştale, toate scrisorile şi m-am gândit că, deşi deţinea rolul de vrăjitoare rea, ţinea la noi mai mult decât oricare dintre noi îşi imaginase. Acest gând plăcut era însă contrazis de faptul că păstrase şi cupoane pentru produse de mult

dispărute, reţetele bunicului meu, calendare promoţionale de birou oferite de companii de asigurare şi de bănci, o greblă pentru curtea pe care nu o mai avea de mai bine de douăzeci şi cinci de ani. Am numărat nouăşpe pliculeţe de la hoteluri cu cele necesare pentru cusut şi douăşpatru de pachete de cărţi de joc. Aşteptam de o viaţă să deschid cutiile cu bijuterii legate cu elastic şi le lăsasem la urmă. Emoţionată, am tăiat elasticul, dar înăuntru nu era nimic pe care mi l-aş fi dorit. în mod inexplicabil, multe cutii conţineau doar straturi de vată.

Mama se uita la portofelul de vinilin alb pe care mama ei l-a ţinut încleştat în mână în ultimele ei luni.

— Ce-i acolo de fapt? am întrebat-o.

A început să scoată un Kleenex după altul.

M-am aşezat lângă ea pe pat. Clătina mereu din cap şi în cele din urmă mi-a zis:

— Lev nu-şi va părăsi soţia niciodată.

— Ţi-a spus el că o s-o lase?

— Nu mi-a vorbit despre asta niciodată.

M-am gândit: „Da, asta-i o veste buna", dar cu glas tare am exclamat: „Vai, mamă!" şi ea s-a lăsat îmbrăţişată. S-a ridicat apoi imediat.

— Hai să mergem.

— Nu iei nimic?

— Mi-ar aduce aminte de ea.

După câteva luni şi-a schimbat părerea. A aranjat cu o agenţie pentru mutări şi a instalat la noi în casă apartamentul bunicii - lemn de mahon, alamă, creton, catifea. Pe biroul meu trona acum o dansatoare de porţelan cu tutu şi chiloţei. Ursuleţul bunicii stătea tolănit pe patul lui Robert, amin- tindu-şi zilele lui de glorie de pe canapeaua de mătase.
Am întrebat-o pe mama când o să le vândă. Mi-a răspuns că-i place să fie înconjurată de lucrurile mamei ei.
— Am amintiri dragi, mi-a spus.
Apoi mi-a vorbit cu entuziasm despre activitatea ei la azilul evreiesc de bătrâni. Aranjase ca un grup de cercetase să vină la azil în ajunul Crăciunului ca să le cânte colinde.
— Bătrânii evrei nu sunt evrei? am întrebat-o.
— Tuturor le plac colindele.
Şi, ca să se apere, a adăugat că mulţi dintre cei de la azil sunt surzi, iar alţii cu mintea rătăcită.
îmi făceam bagajele să plec la New York, când mama a bătut la uşă şi mi-a adus un plic. Am recunoscut scrisul lui Francine Lawlor. Un scris atât de uniform şi lizibil, încât ar fi putut fi al premiantei din clasa de caligrafie. Ilustrata reprezenta fotografia unei flori de un roşu strălucitor, protejată de o foiţă aurie pe care era scris cu un pix albastru: „Felicitări de sărbători".

Nu-mi dădea veşti nici despre Steinhardt, nici despre ea însăşi. Scrisese doar eternul ei „Cele mai bune urări pentru Anul Nou" şi semnase cu nume şi prenume. Am întors plicul pe cealaltă parte, ca să văd dacă locuieşte tot în acelaşi apartament din Carteret, New Jersey, şi numai atunci mi-am dat seama cât de meticulos scrisese adresa expeditorului. Până în clipa aia nu mi-am dat seama că aştepta şi ea să-i trimit la rândul meu o felicitare.

Ajunsă la New York, l-am sunat pe Adam acasă, cum făceam foarte rar, deoarece la sfârşitul săptămânii scria. I-am spus că îmi pare foarte rău că-î deranjez, şi el mi-a răspuns *Nu mă cunoşti, Bert,* citatul lui preferat din *O viaţă minunată,*

— Ce s-a întâmplat?

— Sunt îngrijorată pentru Francine, i-am spus.

— Sunt sigur că e bine.

— Ce te face să crezi asta?

— E un editor bun.

Apoi mi-a spus că avea de gând să mă sune în legătură cu o slujbă într-o emisiune nouă de interviuri radiofonice. Trebuia să mă documentez despre invitaţi şi să pregătesc întrebări pentru moderator. Mi-a mai zis că sigur sunt bună la aşa ceva.

— Tot pui tu întotdeauna o mulţime de întrebări.

Apartamentul meu era supraîncălzit şi nu puteam să dorm cu
Neil în pat şi nu puteam să dorm nici pe divan. Mă gândeam la Francine. în coşmarurile mele din timpul zilei, o vedeam la Steinhardt, în sala în care lucrau toţi asistenţii editoriali - Peştera; o numeam noi - şi era întuneric, cu excepţia lămpii ei.

Petrecerea de Crăciun a agenţiei a fost mare şi oribilă. Lumini care se aprindeau şi se stingeau, un DJ, cu bufet suedez - una dintre acele petreceri unde trebuie să bei şi să tot bei ca să supravieţuieşti. L-am remarcat pe Ian, deoarece era atât de elegant, într-o atmosferă în care domnea lipsa de eleganţă.
Deoarece era atât de înalt, atât de subţire şi atât de sexi. L-am remarcat deoarece şi el m-a remarcat pe mine.
A venit la mine la bar şi, când s-a prezentat, a fost ca şi cum un văl de mătase ar fi fost aruncat peste lumina orbitoare a serii. Era de la biroul din Londra al Agenţiei şi accentul englezesc îl făcea totodată mai greu de înţeles şi mai fermecător.
Dacă nu puteam să-i aud prea bine cuvintele, i le puteam vedea. Scria „Pericol" şi „Atenţie" cu litere mari pe toată făptura lui. El însuşi arăta ca un craniu cu două oase încrucişate. îmi plăcea totuşi să vorbesc

cu el şi nu numai pentru că era inteligent şi amuzant, detaşat şi rezervat. Era exact genul de om care mă atrăsese înainte de Neil, genul de care nu voi mai fi atrasă niciodată.
M-am aplecat pe spate şi cotul meu nu a nimerit tejgheaua.
— Nu sunt beată, i-am spus. Sunt neîndemânatică.
—Totuşi, a sugerat el, ceva de mâncat n-ar strica.
— Dacă are cineva nevoie de mâncare, acela eşti tu.
Mă simţeam tot atât de în siguranţă şi relaxată, cum m-aş fi simţit acasă, citind despre un ticălos care pune în primejdie un naiv. Radiam de superioritate, nu faţă de el, ci pentru că fusesem aşa o ţintă uşoară. în seara de Crăciun am sunat seviciul de informaţii din New Jersey, ca să aflu numărul de telefon al lui Francinet.
— Alo, mi-a răspuns, iar vocea ei, rostind acest unic cuvânt, mi-a amintit cât era de palidă şi de trasă la faţă.
— Sunt Sophie Applebaum, i-am spus eu.
— Sophie, a repetat ea.
Apoi nimic. Mă gândeam că poate era mirată să mă audă. N-o sunasem niciodată.
— Am vrut doar să-ţi urez un Crăciun fericit.
— Mulţumesc.

Uitasem cât era de dificil să stai de vorbă cu Francine şi-mi părea rău că nu pregătisem dinainte ce să-i spun.

— Şi vreau să-ţi mulţumesc pentru felicitările de Crăciun.

„Din ultimii cincisprezece ani", am adăugat în gând.

— Mi-a făcut plăcere.

— Deci, mă întrebam ce mai faci.

— Foarte bine.

— Mă bucur.

Am aşteptat puţin, ca să-i dau posibilitatea să mă întrebe ce fac eu, dar nu m-a întrebat.

— Mai vreau să-ţi spun cât de rău mi-a părut când am auzit despre Steinhardt.

— Mulţumesc.

— Pot să te ajut cu ceva?

De fapt nu aveam o idee clară ce i-aş putea oferi.

— Mulţumesc. Mi-e foarte bine.

După cum a reieşit, după ce Steinhardt fusese vândut, Adam a sunat să o întrebe pe Francine dacă ar fi dispusă să-l ajute pe vechiul său patron, care se afla într-o reală încurcătură. Wolfe avea nevoie de un editor colaborator de mâna întâi.

Ştiam că era rândul meu să vorbesc, dar nu puteam. Mă gândeam: „O, Adam! O, Suflet caritabil!" în sfârşit, am reuşit să zic:

— îmi pare bine să aud asta.

Era surprinsă că Adam nu-mi spusese:

— Credeam că eraţi foarte buni prieteni.

Auzind-o, m-am gândit: „Nu ţi s-a tocit tăişul, Francine!"

— Ei bine, am zis apropiindu-mă de sfârşit.

— Wolfe lucrează la Knopf.

Se auzea din tonul ei că era mândră de asta.

— E minunat, Francine.

— Bine, ar trebui să mă întorc acum la treabă, îţi mulţumesc foarte mult că m-ai sunat şi îţi urez un Hanukkah fericit.

M-am dus singură la logodna lui Jack. Neil îşi făcuse planuri cu Ella pentru ajunul Anului Nou. Se oferise să o întrebe pe Beth despre o repro- gramare, dar mi-a spus că nu era cine ştie ce dispusă să-i îndeplinească dorinţele, iar el nu era cine ştie ce dispus să i le comunice.

Trăisem destul de mult timp în Manhattan ca să mai fiu impresionată de cuvântul „penthouse". De cele mai multe ori, aceste apartamente dădeau senzaţia de garaj. Al Rebeccăi se afla în West Chelsea, foarte, foarte în vest, pe o stradă întunecoasă, după un atelier de reparat parbrize care se oferea să facă gratis evaluarea stricăciunilor. Am sunat la interfon la Goldberg şi Goldberg mi-a răspuns. în lift am apăsat PH pentru penthouse, în hol mi-am atârnat haina într-un cuier lung.

Apoi am păşit în visul alb pe care îl inspira cuvântul „penthouse".

Cânta o orchestră de jazz. Era o petrecere în stil mare, cu o sumedenie de invitaţi care dansau, vorbeau, beau, printre care şi eu. M-am retras în bucătărie, unde mai multe fete cu bluze albe şi pantaloni negri încărcau şi descărcau tăvi cu aperitive.

— Pot să vă ajut? m-am oferit eu.

—Totul e sub control, m-a asigurat o fată amabilă. Ce ziceţi de un pahar de şampanie?

Am luat unul şi i-am mulţumit.

Cu şampania în mână, stăteam lângă frigider şi mă uitam la pozele făcute „înainte" şi „în timpul" transformării. încercam să mă prefac că sunt interesată, pentru că şi eu plănuiam să-mi renovez casa. Mă străduiam să sugerez cu expresia feţei mele: „Cum oare au reuşit să facă asta?"

Mă întrebam de ce nu a pus Rebecca poze şi de „după" modificare. Apoi mi-am dat seama că eu mă aflam în pozele de după, dar şi în calea fetelor care serveau invitaţii.

— Vreţi să-mi spuneţi unde e baia? le-am rugat.

Se afla în capătul holului. Garsoniera mea nici nu avea hol; garsoniera mea era un hol.

în anticamera toaletei am văzut în oglindă că pielea mea avea o paloare cenuşiu-verzuie, pe care o asociam cu dependenţa de heroină. Imitând un anunţ dintr-un serviciu public antidrog, am zis: „Sophie are nevoie de ajutor". L-am găsit într-un coşuleţ cu eşantioane de farduri. Mi-am îmbujorat obrajii şi m-am rujat.

înapoi în sânul petrecerii am dat de mama, care tocmai intrase. Părea nesigură, poate pentru că nu mai venise niciodată la New York singură cu maşina. Sau poate pentru ca urma să-i cunoască pe Bronsteini.

— Te simţi bine? am întrebat-o. Ce faci?

— Grozav, mi-a răspuns ea, în timp ce ochii mă implorau: „Salvează-mă".

Am luat-o de mână şi am făcut un tur împreună. Am stat de vorbă cu Robert şi Naomi, care era gravidă cu cel de-al treilea copil al lor şi tocmai începuse să se observe.

Fraţii Bronstein mari şi vânjoşi, dintre care doi lucrau în agenţia imobiliară, iar oaia neagră a familiei într-o bancă de investiţii, s-au prezentat pe ei şi pe soţiile lor. Două dintre ele păreau să se numească Julie.

Mindy ne-a întâmpinat, arătând atât de frumoasă, cât poate să arate o logodnică. Toţi ne-am sărutat şi am gângurit. Purta o rochie lungă, neagră

cu o eşarfă albă, ca cea a Dovimei. Atunci mi-am dat seama că în toţi anii din urmă am căutat ceva greşit. Credeam că vreau rochia Dovimei, când de fapt voiam elefanţii.

Părinţii lui Mindy, Sandy şi Ellis, s-au prezentat o clipă mai târziu. Sandy purta o rochie sclipicioasă cu paiete, iar ochii mamei deveniseră şi ei sclipicioşi numai uitându-se la ea. Când mama şi-a îndreptat spatele, aşa cum se întâmplă numai cu câteva femei şi niciodată cu bărbaţii, şi-a ridicat şi bărbia.

— Sunt încântată de Mindy, a spus ea.

— N-am putea fi mai mulţumiţi decât suntem de Jack, afirmă şi Sandy.

Toţi Bronsteinii stăteau acum ciucure, iar tatăl Ellis îşi trecuse braţul pe după umerii lui Jack. Ştiam de la Jack că Bronsteinii erau bogaţi şi puternici, dar erau mai bogaţi şi mai puternici decât îmi imaginasem: erau o familie. Asta era ce-şi dorea Jack. Era gata să meargă la orice bar mitzvah şi bris. într-o sâmbătă nu a putut să meargă cu mine la film pentru că o ducea pe bunica lui Mindy la oftalmolog. Se străduia să facă parte din familia lui Mindy, cum nu se străduise niciodată să facă parte din familia noastră. Dar e drept, nimeni nu-i ceruse aşa ceva vreodată.

Rebecca a venit la noi ţinând de mână un bărbat, pe care ni l-a prezentat drept prietenul ei

Eugen. Era de o paloare cu o nuanţă mai deschisă decât a ei. A îmbrăţişat-o pe mama, căreia îi spuse tanti Joyce. Iar mie „verişoară Sophie". Mă gândeam că e ca la o adunare de Quakeri.

Mama ei a venit spre noi, arătând chiar mai încordată decât mi-o aminteam. Nu credeam decât în parte în teoria că oamenii devin mai ei înşişi pe măsură ce îmbătrânesc, dar chipul ei era cioplit în piatră ca o poruncă din decalog: „Să te relaxezi".

— Sophie! a exclamat. Nu pot să cred!

„Ce?", mi-a venit să întreb. „Ce nu poţi să crezi?", dar în loc să o fac, am salutat-o.

Toată copilăria o numisem tanti Nora şi am hotărât chiar atunci că nu mai e nevoie să-i spun aşa.

Mi-am înghiţit cuvintele când era s-o întreb unde este tatăl Rebeccăi, care ar fi fost, după cum mi-am dat seama, o întrebare teologică. Murise cu ani de zile înaintea tatei. Mama ne târâse şi pe noi la înmormântare şi mi-î aminteam pe Jack spunând în maşină: „Unchiule David, nu prea am habar cine eşti", deoarece niciodată nu-i adresase vreun cuvânt unuia dintre noi.

Bronsteinii făcuseră deja turul apartamentului când Rebecca ne-a întrebat dacă mama şi cu mine voiam să-î vedem. Bineînţeles că voiam.

Mergeam în spatele Rebeccăi, specializată în terapia prin dans. Tot mai mergea ca o balerină ce

fusese în copilărie, cu umerii traşi spre spate şi paşi ca de raţă. Când am traversat salonul am dat cu ochii de prietenul lui Jack, Pete din Martha's Vineyard, care stătea acolo singur-singurel.

I-am făcut semn să vină cu noi. „Hai încoace" spunea braţul meu, şi el l-a luat.

— Deci, lucrezi în publicitate, mi-a spus fosta tanti Nora. îţi place?

„Ce te face să crezi că-mi place?" m-am gândit eu, dar nu i-am răspuns, iar ea nu a observat. Urechile Norei Goldberg n-ar fi tolerat o asemenea replică, aşa că mi-am înghiţit din nou cuvintele.

După o privire aruncată în toaleta doamnelor, am mers mai departe spre dormitor şi baie. Mama Rebeccăi îi spunea celui deal doilea dormitor refugiu şi mama a întrebat-o:

— Cât de des vii aici?

— Cam o dată pe săptămână.

Rebecca ieşise pe hol, dar mama ei tot şi-a coborât vocea, adăugând:

— Sper să-î împart cât mai curând.

Mi-a trebuit o clipă să-mi dau seama că nu vorbea despre cameră ca despre un cuibuşor de nebunii, ci ca despre odaia celui care ar putea fi cel mai palid nepot din istoria omenirii.

Mama însă nu şi-a dat seama şi a întrebat-o:

— Ai pe cineva?

— Doamne ferește, nu!
Prietena ei a început să râdă și apoi a întrebat-o:
— Dar tu?
— Nu, nu, nu, a spus mama. Nu.
Nimeni nu știa despre Lev, și acum îmi dădeam seama că lucrul ăsta o izola. O vedeam cum încearcă să devină doamna Joyce Applebaum, așa cum se aștepta lumea să fie. Dar acea Joyce Applebaum nu era în termeni amicali cu cea de acum. Ce a urmat a fost deșertăciunea unei imitații credibile.
Aș vrea să fi știut atunci și să-i fi putut spune ce urma să se întâmple. Deși Lev Polikoff refuza să-și părăsească soția, după un an ea a făcut cancer și a murit, părăsindu-î pe el și pe toți ceilalți. Piesă cu piesă, mama a expediat alama și porțelanurile mamei sale, fratelui ei. Ea și Lev se duceau la talcioc să vâneze sticle albastre, care se presupune că aduc noroc și el a convins-o să le atârne într-un copac din grădina din spate.
Rebecca ne-a spus că, dacă vrem să mergem afară pe terasă, să ne luăm paltoanele. Am ajutat-o pe mama să și-l pună, o haină de blană veche, găsită în dulapul bunicii și roasă din loc în loc.
— Mă tem că ai început să năpârlești, i-am spus.
Pete mi-a șoptit.
— Nu fi rea.

Peste costumul lui de catifea reiată, purta o pufoaică roşie garnisită cu o bandă argintie.
Am ieşit pe terasă şi, când am văzut râul Hudson întinzându- se înaintea noastră, am exclamat fără să vreau:
— Isuse!
—Ei da, a spus Rebecca, şi a spus-o în aşa fel, încât părea că peisajul uluitor mi-ar fi aparţinut şi mie.
— Bănuiesc că voi doi nu o să mai aveţi obişnuitul vis newyorkez imobiliar.
— Care? a întrebat Rebecca, folosind o versiune mai blândă a felului cum vorbea cu mine când eram mai tinere.
— Ştii, o lămuri Eugene, dai de o uşă pe care n-ai observat-o niciodată şi care te duce pe o terasă, sau într-o cameră enormă, sau chiar într-un apartament care se mai şi dovedeşte că e al tău.
— Nu l-am avut nicicând.
— E de fapt un vis frumos, am spus eu.
Mama s-a plâns că-i este frig şi vrea să intre şi atunci Rebecca, mama ei şi Eugene au spus că şi lor le este frig.
Pete a rămas cu mine pe terasă.
— Mie nu-mi prea place publicitatea. Ţie da? m-a întrebat el.
— Deloc, am răspuns.

I-am povestit că sper să obţin o slujbă de documentarist la televiziunea publică, dar că mă gândesc dacă nu-i mai bine caricaturist, autor de cântece, fotograf subacvatic, militant pentru pace sau paznic la o grădină zoologică care să fie atât de bună, încât animalele să facă cerere ca să fie admise. O să trec de la o carieră la alta şi o să mă opresc doar atunci când voi găsi una care să-mi placă cu adevărat. în carieră, aveam să fiu echivalentul unui monogam în serie.

Stăteam lângă balustradă şi eram bucuroasă că Pete e acolo. Cu nimeni nu era atât de firesc să nu vorbeşti cum era cu el, cu care petrecusem în tăcere multe ore fericite la pescuit, la prins moluşte şi la înot. Vorbea doar când avea un banc bun sau ceva interesant de spus, sau când vedea că am să fiu lovită de un val. Am crezut că nimeni nu poate aprecia peisajul acela mai mult decât Pete, până când am văzut că-i întoarce spatele ca să privească petrecerea. Şi atunci mi-am amintit că Pete nu se simţea bine decât la Martha's Vineyard. Cum era în altă parte, nu făcea altceva decât să aştepte să se întoarcă.

— Ce-i? l-am întrebat. Stelele noastre nu sunt destul de strălucitoare pentru tine?

Ce mi-a răspuns nu i se potrivea deloc.

— Cât crezi că a costat locul ăsta?

Mi-am amintit de un slogan recent pentru loteria din New York:

— „Nu-i nevoie decât de un dolar şi un vis", am spus. Şi altul: „Şi de, ştiu şi eu, cinci milioane de dolari".

Pentru o clipă, am simţit un ghimpe de invidie - locuinţa mea -, dar apoi mi-am amintit că podul ăsta mai avea şi refugiul Norei Goldberg.

Pete tremura. Pete, omul care înota în fiecare an de Crăciun în Adantic cu newfoundland-ul lui. M-am gândit că, vorbindu-i despre Martha's Vineyard, o să se încălzească, şi l-am întrebat:

— îţi aminteşti peştişorii ăia argintii pe care i-am văzut ultima dată?

-Nu.

— Pe plaja Lucy Vincent. Săreau din apă.

Nu-şi aducea aminte pentru că văzuse mii de peştişori argintii de sute de ori şi pentru că nu însemnau pentru el ce însemnau pentru mine.

— Soph, spuse el, peştişorii sar din apă numai atunci când îi
vânează un peşte mai mare.

Apoi m-a întrebat dacă mie nu mi-e frig. îmi era, dar am clătinat din cap.

— Ne vedem înăuntru, îmi zise el plecând.

Cu atâta cer şi atâta râu nu puteai să rămâi indiferent la măreţia peisajului. îl ştiai deja, dar,

îngrămădindu-te în metrou sau alergând spre un cinematograf, nu-î vedeai decât pentru o clipă şi prea de aproape. De data asta îl priveam pe îndelete. Auzisem mereu că nu poţi vedea stelele în Manhattan din cauza luminilor. Dar iată că toate erau aici. Era noaptea mea în armură strălucitoare.

Magic

Seth mă convinge să mergem la o petrecere în Brooklyn. Spune că putem doar să ne oprim acolo în treacăt. Dar îi spun că o petrecere în Brooklyn este ca un angajament. Cere efort. E ca o nuntă. Nu poţi să te opreşti acolo în treacăt.

— Ba putem, insistă el, aruncându-mi o privire care înseamnă „Putem face tot ce ne dorim".

Asta e prima petrecere la care mergeam de când suntem împreună.

— O să ne distrăm, zice el.

Iubitul meu e cu zece ani mai mic decât mine. E plin de speranţe.

Mergem spre Brooklyn în vechiul lui Mustang decapotabil, cu capota coborâtă. Din cauza vântului şi din cauză că stau în dreptul urechii surde a lui Seth, nu putem vorbi, sau cel puţin eu nu pot. Dar el îmi spune că ne îndreptăm spre Williamsburg, sectorul din Brooklyn denumit New Downtown. După petrecere putem să ne plimbăm pe acolo şi să cinăm la restaurantul prietenului său Bob care urmează să

fie inaugurat. Bob ne-a propus să gustăm din tot ce va conţine viitorul meniu, dacă îl ajutăm să aleagă un nume. Cele trei nume rămase în competiţie sunt Bodega Sclipitoare, La Bob şi Magic.

— Gândeşte-te, mă sfătuieşte Seth, şi îl ascult.

Dincolo de pod, în Brooklyn, trecem pe sub pasarele şi pe străzi atât de întunecate, încât îţi dai seama că sunt făcute numai ca să te rătăceşti. Mi se face dor de Manhattan, unde după fiecare colţ de stradă dai de un restaurant şi-i destul să ridici mâna ca să opreşti un taxi. Dar apoi cotim pe altă stradă şi - Lumină! Oameni! Acţiune! - parcăm.

Mergând pe jos la petrecere, îi vorbesc lui Seth despre Williamsburg-ul pe care l-am vizitat cândva. Cel din Virginia. Mă aştept să fi auzit despre el. Seth e din Canada şi ştie mai multe despre Statele Unite decât ştiu eu. Dar n-a auzit. îi povestesc că aveam vreo cinci sau şase ani când am vizitat oraşul şi nu înţelegeam noţiunea de reconstituire istorică, îmi închipuiam că am dat doar de o localitate unde femei cu bonete pe cap băteau unt şi bărbaţi în pantaloni cu bretele potcoveau cai. îi vorbesc şi despre drama mea din timpul excursiei: pierdusem dolarul pe care mi-î dăduse tata ca să-mi cumpăr un cadou.

Ne distrăm aşa de bine, încât uit de petrecerea asta până urcăm în lift.

— Poate că ar trebui să ne gândim la un semnal care să însemne „vreau să plecăm*[1].

încearcă să glumească, dar vede că am vorbit serios şi mă strânge de mână de trei ori. Accept semnalul.

Uşa liftului se deschide chiar în pod. Contam pe cele câteva secunde în plus, înainte de a ajunge la invitaţi. Dar ne aflăm chiar în mijlocul lor. Facem şi noi parte dintre cei care vorbesc şi râd şi petrec. Mă gândesc: „Parcă aş fi un corp solid care încearcă să facă treaba unui lichid".

Glumesc numai treizeci la sută, când îi strâng de trei ori mâna lui Seth. El mi-o strânge de patru ori şi, înainte de a-î întreba ce înseamnă patru, gazda se proţăpeşte în faţa noastră. E înaltă şi suplă, cu părul ultrascurt şi o mărgică de aur într-una din nările ei perfecte. Simt fiecare kilogram al greutăţii mele, fiecare an al vârstei mele, până când Seth îi spune:

— Ţi-o prezint pe prietena mea Sophie.

Surâd spre iubiţelul ăsta dulce al meu, palid ca o stafie. De îndată ce gazda noastră şerpuieşte spre următorul venit, îl întreb:

— Ce semnificaţie are patru?

— înseamnă că şi eu te iubesc.

Aş vrea să fiu fericită auzind aceste cuvinte - e prima dată când i le-am smuls de pe buze -, dar în

momentul ăsta mă simt atât de apropiată de el, încât îi spun adevărul.

— Mă simt bătrână.

îmi pune pe umeri haina lui şi mă întreabă:

— E mai bine acum?

îmi dau seama că am vorbit în urechea surdă.

Dau din cap şi pătrundem mai adânc în inima petrecerii. Mă prezintă drept iubita lui fiecărui prieten pe lângă care trecem şi toţi par bucuroşi să mă cunoască. îmi repet în gând: „Sunt iubita lui, Sophie. Sunt o iubită. Sunt Sophie, iubita lui Seth". Mă simt bine, chiar foarte bine, până când el pleacă să-mi aducă un pahar de vin. Stau acum şi privesc de jur împrejur încercând să mă prefac, cum fac întotdeauna la petreceri, că, dacă aş dori, aş putea vorbi cu alt invitat, dar pentru moment sunt prea captivată de propriile şi fascinantele mele observaţii asupra mulţimii.

Femeile sunt tinere, tinere, tinere, mlădii şi drăgălaşe. Sunt aluatul, iar eu sunt pandişpanul în care ele nu ştiu că se vor transforma. Stau aici, ca o chiflă singuratică lipită de tavă.

în momentul acela îl văd pe Vincent - numai din spate. Au trecut mulţi ani, dar sunt sigură că e el.

Nu i-am spus lui Seth aproape nimic despre foştii mei iubiţi. Acum îl va cunoaşte pe cel care mi-a spus că am capul prea mare pentru trup.

Când Seth se întoarce cu vinul, mă întreabă:

— îţi mai este frig? şi îmi maseză umerii.

Un grup mic s-a adunat în jurul nostru - bateristul din formaţia lui Seth, şi anturajul lui - iubita, fratele, iubita fratelui, încearcă să vorbească cu mine şi eu încerc să le răspund. Una dintre fete, nu ştiu exact cu cine e cuplată, lucrează la radio. Cum îmi place să ascult radioul, sunt în stare să menţin conversaţia, program după program, şi ea mă întreabă cu ce mă ocup.

îi răspund că fac documentare pentru o emisiune la radio, dar că ceea ce îmi place cel mai mult să fac pentru moment şi ceea ce îmi reuşeşte extrem de bine este să practic arta pierdută a tăierii diverselor forme din hârtie. Mimez tăiatul, ceea ce produce o tăcere aproape postnucleară.

Dar fata care lucrează la radio ma întreabă:

— Oameni?

— Şi animale.

— Pare distractiv.

— E stresant, spun eu, şi ea râde.

Devenim instantaneu prietene.

Apoi noi, prietenele, ne ducem înapoi la prieteni. Mă plantez lângă Seth, ca un hidrant de incendiu, cu spatele spre unde îmi închipui că se află Vincent. Dar nu-i acolo. E chiar de cealaltă parte a camerei, cu braţul încolăcit ca un cordon în jurul şoldurilor unei

fete despre care îmi dau imediat seama că e model. Are părul lung şi drept, pe care mi-î doream cândva şi picioare lungi până la cer, pe care le poţi vedea prin ciorapii de plasă.
Exact ca în timpurile naşpa de altădată, Vincent nu pare să mă recunoască. Apoi mă recunoaşte. Fără să mă gândesc, strâng mâna lui Seth şi el zâmbeşte fără să se uite la mine, de parcă am avea un limbaj secret, dar eu chiar aş vrea să avem.
îl urmăresc pe Vincent cum îşi conduce prietena spre noi.
Şi-a lăsat părul să-i crească şi acum etalează o barbă stil Lucifer şi mustăţi. în plus, poartă o cămaşă ale cărei revere enorme şi ascuţite ies ca nişte colţi peste jacheta lui.
Când ajunge la noi îi urez Halloween fericit.
— Bună, Sophie, spune haiosul de el.
— Seth, el este...
Vincent mă întrerupe şi se prezintă singur:
— Enzo.
— Enzo? mă mir eu.
Nu-mi răspunde şi eu îmi amintesc că prietenii lui din New Jersey îl strigau Vinnie, iar el îi corecta cu fermitate: „Vincent".
Vinnie, Vincent, Enzo îşi împinge modelul în faţă.
— Ea este Amanda, ne spune el.

— Eu sunt Sophie, iar apoi reuşesc să spun: El e prietenul meu, Seth.
Fata e în acelaşi timp imperturbabilă şi voioasă. O gagicuţă de gheaţă?
— Ne cunoaştem, ne spune ea despre omul pe care tocmai l- am prezentat drept prietenul meu.
îl sărută numai pe obraz, dar atât de în spate, încât buzele ei ţuguiate par să călătorească spre gât sau ureche.
O privesc fix, chiar când îmi spun să nu fac asta. Cad sub vraja nu a ochilor ei, ci a sprâncenelor, care sunt perfect arcuite şi subţiri şi mă fac conştientă de propriile mele sprâncene stufoase şi sălbatice. Ale mele sunt o pădure, ale ei, o cărare.
Când ies din transă, Vincent începe:
— Când cineva spunea că lumea e mică, Sophie obişnuia să-î contrazică zicând că de fapt e de mărime medie.
— Aveam vreo unsprezece ani când l-am cunoscut pe Vincent.
Apoi, ca gazda pe care mama m-a învăţat să fiu, am adăugat:
— Vincent, apoi m-am corectat, Enzo e şi el muzician.
— Pe vremuri, zice el, şi dă numele celei mai cunoscute formaţii cu care a cântat, deşi din întâmplare ştiam că nu cântase cu ei mai mult de

cincisprezece minute. Apoi îl întreabă pe Seth: în ce formaţie cânţi?
Seth spune numele formaţiei şi îmi dau seama că Vincent e impresionat, deşi nu ar vrea să fie. începe să vorbească foarte repede despre intenţia de a se lansa în ceva complet nou - un studio de înregistrări online - un punct de distribuţie în timp real, un brand muzical virtual. îi dă tot aşa înainte, în stilul Vincent, grandios şi imposibil de înţeles.
— De fapt tu faci de toate, cu excepţia predării la grădiniţă.
— Există şi un compartiment educaţional.
Seth îmi strânge mâna de trei ori.
— Vai de mine! exclam eu, uitându-mă la încheietura mâinii ca să privesc la ceasul pe care nu-î port. Noi trebuie să plecăm.
îmi place rezonanţa cuvântului „noi". îmi place că Seth e cel care vrea să plecăm. îmi place că plecăm. Vincent îmi spune că şi ei se duc la altă sindrofie. Mă sărută pe ambii obraji - sărut care poartă acum probabil semnătura lui Enzo - şi mă priveşte cum nu m-a privit niciodată când eram împreună, de parcă îi pasă foarte mult de mine. O privire pe care Seth o observă şi eu mă gândesc: „Ia te uită! Seth o să creadă că alt bărbat m-a iubit. O să mă considere genul de femeie care este iubită, genul acela pe care

un bărbat ar face bine s-o iubească, până nu apare altul".

— Arăţi superb, Sophie, spune Vincent.

Mă gândesc să-i zic: „Pe când tu arăţi cam ciudat", dar îmi iau doar rămas-bun.

încă un schimb de amabilităţi şi Seth şi cu mine suntem în lift, doar noi doi, şi apăsăm pe 1.

— Noroc că nu era decât model. Cred că ar fi fost greu de tot dacă era supermodel.

Sunt ameţită şi fâstâcită şi vorbesc repede. Seth mă priveşte fără să înţeleagă bine ce vreau să spun.

— Apropo! Cum ai cunoscut-o? îl întreb când ajungem în stradă, şi instantaneu regret cât de voit nepăsător sună.

— De fapt nu o cunosc. A urcat la mine, după un concert, acum câteva săptămâni.

Mă gândesc: „A urcat la tine sau pe tine?", dar iau figura unui spectator curios să audă mai multe despre micile coincidenţe hazlii ale vieţii.

— M-a întrebat dacă n-aş putea să o ajut să-şi sărbătorească jumătatea de aniversare.

Tonul lui îmi spune că ar trebui să fiu nebună să-mi închipui că l-ar putea interesa vreodată. Din păcate acum sunt nebună şi trebuie să mă abţin să nu-i spun pe mutește:

„Deci zici că nu i-ai mâncat jumătatea de tort?" Dintr-odată mă simt de parcă aş fi Mary Poppins, plutind cu

o umbrelă şi o lingură de zahăr într-un oraş plin de ameninţări sexuale, populat cu un milion de modele cu părul ultrascurt, sau lung şi drept, cu buze ţuguiate şi coapse vizibile, prin ciorapii de plasă.
De acolo trec direct la „N-o să iasă nimic. La el vin modele după spectacol. O să aibă patruzeci şi nouă de ani, când tu o să împlineşti şaizeci. E tânăr şi cool şi nici măcar nu ştii cum se mai zice acuma la « cool». Locul tău e acasă, cu o carte în mână".
îmi amintesc că asta este ceea ce spun şi ceea ce fac întotdeauna. De îndată ce am o legătură, creez panică de la funcţionar până la preşedinte, deşi tot ce poate face panica este să mănture tot, să stingă luminile şi să încuie uşa.
M-am adâncit atât de mult în gânduri, încât aproape că nu-î aud pe Seth spunând: „Sophie".
Mă opreşte pe trotuar şi mă întoarce spre el. Chipul lui străluceşte pur şi simplu de alb ce este. E stafia stafiei care pare de obicei.
— Când aţi fost împreună? întrebă el.
— Cu atâta timp în urmă, încât avea un alt nume.
— Belzebut?
îi spun că Vincent era încă în purgatoriu când l-am cunoscut.
— Dar ţi-a venit greu să-î vezi cu altcineva în seara asta?
— Nu, îi răspund uşor surprinsă.

Dă din cap nu prea convins.

— Da' de ce-ai glumit despre ea că este model?

— Modelele sunt dure şi mi-a fost greu să o văd giugiulindu-te pe obraz.

După ce am spus asta, vreau să adaug că de obicei nu folosesc cuvântul giugiuleală ca verb. Aparţine anilor *50, un cuvânt folosit de mama, dar el clatină din cap şi îmi dau seama că nu se gândeşte cât de demodat vorbesc, sau arăt, sau sunt.

— Era evident că tot mai simte ceva pentru tine, spune Seth, şi îşi clatină capul şi înghite de câteva ori ca şi cum ar încerca să scape de un gust neplăcut. După felul în care se uita la tine.

Spun un „pfiu" şi mă înroşesc ca racul.

— Privirea aceea era din cauza Amandei, îi explic, şi ştiu că e adevărat.

Pentru o clipă devin pentru mine o soră mai mare.

— Dacă o să aducă vorba despre asta mai târziu, el o să-i spună că-i nebună.

— Foarte drăguţ, comentează Seth.

Vocea lui îmi spune că nu mai vrea să audă nimic despre Vincent şi Amanda, nu-i pasă de ei, şi că ar dori să nu-i pese atât de mult de mine.

Mă sperie. Dar apoi mă cuprinde un sentiment simplu, dar relaxant: „Şi el e ca mine. Diferenţa nu-i decât în detalii."

Ţine ochii închişi şi poate că mă vede cu Vincent sau cu alţi bărbaţi cu care presupune că m-am culcat sau i-am iubit. Poate că îşi spune în mintea lui că-i prea înalt sau că nu aude bine.

De obicei mă trage spre el ca să mă îmbrăţişeze, dar acum fac eu asta. îl trag spre mine şi rămânem aşa, cu bărbia lui sprijinită de capul meu şi obrazul meu pe pieptul lui.

Mă trezesc ca să mi-o imaginez pe Amanda la o altă petrecere cu Vincent şi îmi pare rău pentru ea. îmi trece prin cap că, dacă şi eu aş fi atât de frumoasă, mi-ar veni greu să sărbătoresc fiecare jumătate de aniversare. Dar cel mai mult mă bucur că eu nu sunt ea şi mă bucur că noi nu suntem ei şi-s bucuroasă că mă aflu acolo, pe marginea trotuarului, respirând aerul dulce din Williamsburg şi libertatea postcolonială.

Un timp mergem în tăcere. încep să văd unde suntem. Trecem de bodega domnişoarei Williamsburg, de nişte librării mici în care mi-aş putea petrece viaţa, trecem de o galerie cu jucării atârnate deasupra unui bazin în apa căruia se reflectă.

Apoi ne oprim într-o parcare şi Seth îmi spune că suntem în faţa restaurantului lui Bob. Tocmai îi ziceam că locuind în

Manhattan ajungi să apreciezi mai mult parcările, când Seth scoate ceva din buzunar şi mi-î pune în mână. E un dolar.

— Ca să-ţi cumperi un cadou, îmi spune el. Acum să nu-î mai pierzi.

Cu mâna în care ţin dolarul strâng mâna lui Seth de vreo treizeci şi şapte de ori, spunându-i astfel tot ce simt.

— Ce se înţelege din asta? mă întreabă el.

— Că mi-e foame.

Dar ceea ce simt eu este că acum duc viaţa pe care mi-o doresc. Aici, în faţa restaurantului Bodega Sclipitoare sau La Bob sau Magic, cu dolarul meu de cheltuit şi cu cina care se apropie. O să gustăm din toate felurile din meniu. O să trecem cu maşina prin Brooklyn şi o să traversăm podul având în faţa linia orizontului de deasupra Manhattan-ului, care mi se pare nouă de fiecare dată când o văd. O să pătrundem drept în ea. O să găsim un loc de parcare la câteva străzi mai încolo de apartamentul meu din Tenth Street şi o să cumpărăm lapte şi ziarul de mâine. O să ne dezbrăcăm şi o să ne băgăm în pat.